

ANTONÍN WINTER

Miza pe 13

În românește de
GABRIEL ISTRATE

EDITURA JUNIMEA – IAȘI
1977

Redactor : DOINA FLOREA-CIORNEI
Tehnoredactor : MIHAI BUJDEI

*Apărut 1977. Format 70×100/32. Coli tipo 11,25.
Bun de tipar la 01.VI.1977. Tiraaj = 80.000 exem-
plare. Editura Junimea, str. Gheorghe Dimi-
trov nr. 1.*

IAȘI — ROMANIA

Tipărit la Intreprinderea poligrafică Iași
str. Vasile Alecsandri nr. 6.

I

PRIMA ZI

1

— Intră ! comandă bărbatul din camera alăturată.

Glasul puternic pătrunse prin ușa tapițată fără a pierde nimic din caracterul său poruncitor. Am sărit în sus, i-am zîmbit timid secretarei și am apăsas pe clanță.

Cu o clipă mai înainte eram hotărît să fac cea mai bună impresie. În momentul în care am pus mîna pe clanță ceva s-a răzvrătit în mine. Nu știu cum să descriu altfel starea aceasta afurisită cînd, împotriva voinței mele, mă transform într-un berbec încăpățînat cu care nu se mai poate face nimic.

Ceva se pune de-a curmezișul și totul se termină rău.

În atitudinea mea nu e nici un fel de eroism, dimpotrivă. De obicei mă irită propria mea reacție, faptul că sar serviabil în sus și încerc să fac oricui pe plac. În clipa aceea mă înfurii singur pe mine însumi și, fără a ține seama de urmări, încep să mă comport ca un nebun încăpățînat.

De aceea, în loc să pocnesc din călcîie și să raportez energic, am închis încetișor ușa și am spus cît mai civil cu putință :

— Bună ziua.

De fapt, la drept vorbind, era tot atît de bine ca și cînd aș fi zbierat :

— Tovarășe maior, locotenentul Charvát. . .

Faptul că sînt locotenentul Charvát, bărbatul de la birou îl avea trecut de mai multe ori în hîr-tiile din fața sa, iar gradul și-l cunoștea desigur de multă vreme.

— Ce-ați spus ? strigă, de parcă l-aș fi jignit cu acel „bună ziua“.

— Bună ziua, am repetat politicos. Aghiuță din mine își freca mîinile ; situația tindea clar spre un sfîrșit prost.

— Am auzit. Bună ziua, bună ziua, se maimu-țări el. În Praga aceea a dumneavoastră nu v-au învățat cum se dă raportul ?

Era clar că avea ceva împotriva Pragăi.

Am înțepenit în poziția reglementară de drepți.

— Tovarășe maior, loco. . .

Mai departe n-am mai ajuns cu raportul.

— Afară ! zbieră el triumfător.

N-a trebuit să-mi mai spună încă o dată.

Secretara se uită la mine cu ochii mari, fără să înțeleagă nimic.

— Doar v-am spus. . . șopti speriată.

N-o ascultam. Ceva din convorbirea aceasta scurtă mi se păruse foarte cunoscut. De-abia acum, după ușă, îmi dădeam seama că maiorul vorbea în slovacă ; mai precis în amestecul acela de slovacă și cehă, care e tipic pentru un slovac stabilit în Cehia.

— Cum ați spus că-l cheamă ? am întrerupt eu șoaptele de reproș.

— Cine ?

— El, am făcut semn spre ușa tapițată.

— Sitenský. Maiorul Sitenský. Dar nu-i spuneți așa, pentru numele lui dumnezeu. . .

— Intră ! bubui de alături.

— Tibor ?

Secretara era gata să leșine. Dădu speriată din cap.

Am trîntit ușa și am năvălit în birou :

— Tovarășe maior, locotenentul Charvát s-a prezentat la ordinele dumneavoastră.

Maiorul mormăi satisfăcut și lăsă capul în jos.

Era tot atît de mare ca și atunci cînd i-l văzusem ultima oară. Cum de nu l-am recunoscut imediat ? Doar fruntea înaltă și dreaptă, acoperită de cîrlionți, a rămas aceeași ! Ba nu ; cîrlionții și-au pierdut culoarea castanie, au încărunțit și s-au retras mai înapoi. Și fruntea se acoperise de cute.

— Mai bine, fornăi Sitenský. Așa să procedați totdeauna cînd vă prezentați la mine ! Clar ?

— Clar !

— Am înțeles ! Răspundeți : am înțeles ! se infierbîntă pe dată Tibor. Sînteți în armată, nu la odihnă ! Clar ?

— Am înțeles, răcnii ca în pădure.

Aghiuță chicoti bucuros în așteptare. Știam că va fi dezamăgit ; Tibor nu simțea asemenea ironii fine.

— Așa, acum e bine, bodogăni el aplecîndu-se asupra hîrtilor mele. Răsfoi dosarul, măsurîndu-mă absent.

Am adoptat o atitudine șovăielnică.

— Permiteți să vă întreb ceva ?

— Permiteți să raportez ! explodează Tibor imediat. Ingrozitor, tovarășe locotenent ! Unde ați făcut armata ?

Mă bucuram împreună cu Aghiuță.

— Nicăieri, tovarășe maior. Și, pentru ca să nu scape din cursa întinsă, am adăugat repede : Am fost partizan.

Se aplecă înainte și se propti cu mâinile de masă.

— Ce ați fost ?

— Partizan, tovarășe maior.

Întoar-se cîteva foi din dosarul meu.

— Unde ?

— Detașamentul de partizani „Pumnul de fier“, am rostit cu o voce dulce de nu m-ar fi recunoscut nici propria mea mamă.

Sitenský se înroși.

— Adevărat ? „Pumnul de fier“ ? Și cine era comandantul dumneavoastră ? toarse el ca un motan mulțumit.

— Dumneavoastră, tovarășe maior.

2

Un moment, a fost liniște deplină. Atît de deplină, încît prin fereastra deschisă pătrunse înăuntru zgomotul colonadei — tîrșitul pașilor și convorbirile estompate ale oaspeților stațiunii.

Tibor ședea în spatele mesei și privea la mine. Apoi, pe furiș și timid, pipăi în sertar și-și puse ochelarii.

— Vașo, mucosule ! strigă dintr-o dată. Împinse scaunul și se ridică — uriaș ca un stejar, puternic ca un urs — desfăcu brațele și mă strînse la pieptul său.

Eram amîndoi impresionați ; ne mai îmbrățișaserăm așa, pentru prima și ultima dată, atunci cînd Tibor recunoscuse, pe turelele tancurilor din vale, o stea albă. Crezusem atunci că înnebunise ; trîntise binoclul de pămînt și se năpustise spre mine. Am căzut în noroi, ne tăvăleam pe jos și el șuiera ceva răgușit, un singur cuvînt, pe care creierul meu spe-

riat nu și nu să-l priceapă : lusi, fusi, ruși ; rușii ! am priceput eu deodată. Rușii ! am răcnit și l-am aruncat de pe mine, am pus mîna pe binoclu, l-am îndreptat spre cotitura șoselei de sub noi și în rețiculul tremurător am prins silueta unui tanc cu o stea pe el.

Imaginea aceea tremurătoare a trecut, a trecut ireparabil și totuși o port în mine atît de clară de parcă de-abia acum aș fi coborît mîna cu binoclu în care mi-a apărut. Probabil că așa o voi vedea pînă la moarte ; sper că o voi vedea, deoarece momentele în care omul *știe* că e fericit, sînt foarte puține în viață și de aceea e bine că poate să și le reprezinte din nou.

— Ah, doamne, unde sînt timpurile acelea, oftă Tibor dîndu-se un pas înapoi. Poate că și el avea în cîmpul vizual al memoriei turela primului 34 sovietic.

Aruncă ochelarii și, cu mîna pe umărul meu, mă conduse spre biroul său.

— Ei, cum e ? Ai început să bei ? rîse el. Își amintea totuși.

Pe atunci nu beam, aveam de-abia șaptesprezece ani ; la vîrsta asta omul e plin de idealuri și bune intenții. Tibor cel nebărbierit, cu o cană de samahoncă în mînă, nu era deloc partizanul ideal pentru mine, iar eu eram atît de tînăr încît i-am spus-o.

Din sertarul cel mai de jos scoase o sticlă de șliboviță „Jelínek“ și două borcane goale de muștar. Suflă în ele, poate pentru a demonstra că sînt curate, și le umplu.

— Pentru întîlnirea noastră, zise ridicînd paharul. Era obișnuit să bea serii în de toasturi ; în privința aceasta rămăsese același.

Am mirosit şliboviţa şi aroma ei fină mi-a adus în minte porcăriile pe care le beam altădată. Degeaba. Alcoolul era curat şi aroma lui avea o putere tanică. Am deschis gura şi am lăsat să se prelingă o picătură sub limbă. Ardea, însă plăcut, focul alunecă pe cerul gurii, trecu prin esofag şi coborî în stomac.

— Ia te uită la el, spuse rîzînd Tibor şi turnă din nou. Ai devenit bărbat ! Şi erai un băieţandru, sfrijit, nu erai bun de nimic. . .

Da, eram un băiat speriat, fugit de Totalcinsatz¹, pe care îl suportau în detaşament mai mult din compasiune şi în glumă, decît pentru că le-ar fi fost de vreun folos. Şi eu mă schimbasem.

— Şi ce faci aici ? îşi aduse aminte Tibor.

— Raportez că m-am prezentat la serviciu, pocnii, rîzînd, din călcîie pe sub masă. Am fost trimis pentru completarea corpului de miliţie.

Tibor nu rîse.

— Hm, morimăi după o clipă de tăcere. Am cerut completări încă de acum trei ani.

— Şi ce-i cu asta ?

— Nimic. După trei ani. . . şi tocmai tu. Ciudat, nu ? Ai vreo încurcătură ?

Ar fi fost de ajuns să dau din cap.

Era de ajuns să confirm şi totul ar fi fost în ordine. Poate nici n-ar mai fi întrebato nimic. În sinea lui m-ar fi trecut în rîndul celor „cu încurcături“, care nu sînt periculoşi. Cazul băncii jefuite i-ar fi rămas lui Boria. Şi cu metoda Monte Carlo şi-ar fi bătut capul altcineva.

¹ Mobilizare totală (la muncă) în industria de război, la care era obligată populaţia cehă.

Numai că eu n-am dat din cap. Nu aveam de ce. Nu avusesem nici o încurcătură, cel puțin nu de felul de care credea Tibor. O căsătorie nereușită este, din punctul de vedere al serviciului, o situație de preferat — omul se cufundă în muncă și nu se mai uită la ceas.

Am dat negativ din cap și l-am fixat pe Tibor fără să înțeleg.

— Încurcătură ? Mi-ai citit caracterizarea ?

— Citit. E așa de bună, încît mi se pare că la Praga au vrut să scape de tine.

De fapt avea dreptate. În hîrtii nu se află de obicei totul, dacă omul este înțelegător. Dar în hîrțile mele *era* totul. Mîndria mea profesională se răzvrăti.

— N-are sens să te conving de contrariu. Nu mă îndoiesc de faptul că ești în stare să verifici.

— Sînt. Și dacă aflu că m-ai înșelat... propoziția se pierdu într-o amenințare vagă.

— Eu ? Oare eu mi-am scris caracterizarea ?

Ridică brusc capul.

— S-o fi scris oricine ar fi vrut, escrocul ai fi tu. Pentru mine tu ai fi escrocul ! Clar ?

Știam precis ce-l apasă. Cap de bou îi spuneam pe atunci — cînd eram siguri că nu ne aude — dar și atunci știam că asemenea e doar pe din afară : Tibor nu era prost.

— Ei ? Vorbesc cu tine ca și cu un vechi prieten !

Nu, hotărît lucru, prost nu era. Există însă momente cînd prea multă minte strică. Poate că, dacă m-ar fi întrebat direct, i-aș fi povestit despre Magda, despre felul cum în Praga mi-o amintește fiecare piatră, așa că am acceptat primul loc pe care mi

l-au oferit și că, încă aici, în sala de așteptare, habar n-aveam cine-mi va fi șef și îmi era absolut totuna ; că, de fapt, întâlnirea noastră era o pură întâmplare, de felul aceluia care, deși rar, se întâmplă totuși în viață.

Numai că nu aveam chef să-i povestesc lui Tibor despre Magda. Nu eram sigur că voi reuși să vorbesc despre ea cu acea umbră necesară de cinism cu care se relatează asemenea cazuri.

În afară de asta, unde era garanția că mă va crede ? Distrugerea unei familii ar fi fost în ochii lui un motiv suficient pentru ca omul să-și caute alt loc de muncă ? Puțin probabil. Cum l-aș putea convinge că, în ochii mei, da ? Și la urma urmei, de ce trebuie să dau explicații ? Ce, a merge fără discuție acolo unde e nevoie constituie în acest secol al eroilor pozitivi un lucru atât de extraordinar, încât să aibă nevoie de explicații ?

— Vorbesc cu tine ca și cu un prieten, repetă el.

— Eu la fel, am spus indiferent, dar nici față de un prieten nu am ce recunoaște.

Tibor dădu din umeri.

— Cum vrei. Ocazia trecuse. Aptitudinile tale vor trebui într-adevăr folosite. Du-te la căpitanul Trčka, el îți va da de lucru.

— Am înțeles, tovarășe maior, răcnii așa cum cere regulamentul.

Am privit amândoi paharele negolite.

— Puteți pleca, zise Tibor.

Am ieșit în pas de marș din biroul lui.

3

Căpitanul Trčka corespundea numelui său. Înalt, slab, cu părul cărunț tuns scurt și cu ochii negri și

ageri era tocmai opusul superiorului său. Intrînd la el și luînd poziția de drepti îmi trecu prin cap întrebarea dacă nu i se spunea și „prăjină”¹.

Trčka nu era sensibil la prezentarea cazonă. De-abia începusem, că ridică mîna și mă înterupse :

— În regulă. Tocmai mi-a telefonat maiorul Sitenský. Vorbea liniștit, cu o voce ciudat de neutră. Trebuie să vă prezint celarlalți colaboratori și apoi să vă transmit anchetarea jafului din strada Corvin.

Putea să aibă în jur de patruzeci, mai degrabă mai puțin, cam treizeci și șapte — treizeci și opt de ani. De-abia mai tîrziu am aflat că are exact cu zece ani mai mulți. Slăbănogii nu îmbătrînesc. Avea probabil pe cap toată instituția — Tibor mai mult reprezenta și ținea legătura cu organele superioare.

Birourile erau goale — majoritatea personalului era pe teren.

M-am interesat dacă urmăresc vreun caz special. Căpitanul negă din cap.

— Nu, doar caracudă. Dar o mulțime.

— Și rezultatele ?

— Depinde. Șaizeci, șaptezeci la sută. Uneori numai jumătate. Cei din Praga sînt mai grozavi, nu ?

— Habar n-am. La omoruri... în secția pentru cercetarea crimelor, mă corectai repede, se cerceta fiecare caz. Nu vă mai spun care era programul obișnuit. Nu cred să fie diferențe mari.

¹ Trčka — par (în l. cehă).

Trčka deschise ușa unui birou la capătul coridorului.

— Aici va fi locul dumneavoastră. Vizavi îl aveți pe sublocotenentul Boria. El are deocamdată în grijă cazul din strada Corvin. Acum veți lucra doi la el, dumneavoastră ca șeful grupei.

4

Cînd m-am întors de la masă, la biroul celălalt ședea un bărbat cam de vîrsta mea și scria. Părul lung și blond, de culoarea paielor, îi cădea pe frunte. Cum am deschis ușa, și-l aruncă pe spate cu o mișcare obișnuită și lăsa stiloul.

— Boria. Bine ați venit.

— Charvát.

Ne-am strîns mîinile. O clipă ne-am măsurat din ochi. Arăta bine. Figura bronzată contrasta plăcut cu părul blond și cu două șiruri de dinți albi care zîbeau în semn de bun venit. Făptura bine făcută, de atlet antrenat, se vedea și pe sub cămașa albă și sacoul drept din piele de căprioară. Cravata gri cu un model verde mărunț dovedea gust și simț pentru detaliu.

În privința mea, fără îndoială că impresia lui Boria a fost mai slabă. Ce vedea? Un bărbat încovoiat, de treizeci de ani, al cărui păr începea să se rărească, cu ochelari pe nas, îmbrăcat în haine purtate de multă vreme și într-o cămașă de flanelă ieșită de prea mult spălat. Îmi trecu prin cap că aici, în acest oraș-stațiune, nu prea voi face față cu garderoba mea.

— Am auzit că v-au pasat cazul din strada Corvin, zimbi Boria.

Bun. Se pare că într-adevăr nu suflu în ciorba nimănui.

— Da. Aici e obiceiul să vă treceți unul altuia cazurile ca pe un cartof fierbinte ?

— Nu. Numai pe acesta. Și numai pentru că s-a răcit de mult. Când era fierbinte, se băteau pentru el. Acum mi-a rămas mie. Grade mai mici nu se găsesc pe la noi.

— E așa de grav ?

— Este. Precis am dat peste profesioniști. Un jaf perfect pregătit și gata. Asigurare pentru toată viața. Ca în filme. Doar *happy end*-ul lipsește. Băiețelul care să-și noteze numerele mașinilor dormea probabil.

— Jaful a avut loc noaptea ? După ce am spus asta, îmi venea să-mi mușc limba. A luat-o, cu certitudine, drept o aluzie.

Din fericire, nu.

— Da, la trei și jumătate. La 7 iunie, la trei și jumătate noaptea. De fapt aproape dimineața. Data aceea n-o voi uita prea curînd.

Asta înseamnă acum două luni și jumătate. Și asta-i bine. Cine ar putea să-mi împrute ceva dacă, după atîta vreme, nu voi afla nimic ?

— Cum de cunoașteți așa bine timpul exact ?

— Pentru el există cei mai mulți martori. Banca se află la parterul unui bloc și hoții au deschis casa de bani cu dinamită. Cum vă spun — profesioniști. Nu mergem ?

— Unde ?

— Trčka a zis că, după ce vă întoarceți, să mergem la el.

— Cazarea v-am asigurat-o deja, mă întâmpină Trčka. La Curtea Meissen. Acolo încep aproape toți. Nu am dreptate, Luboš ?

Boria se strîmbă.

— Felicitări. Într-o lună vă mutați de la Curte chiar dacă ar trebui să locuiți în cort.

— Ei, ei. Nu-i chiar așa de rău, zise Trčka. Eu am rezistat acolo trei luni.

— Probabil că nu era nici unul care să sforăie, așa cum mi s-a întîmplat mie.

— Sforăia. Un maior. Parcă tăia lemne cu ferăstrăul. Dar omul se obișnuiește. Cînd s-a mutat, chiar îmi lipsea sforăitul lui. Se întoarse către mine : Curtea Meissen prezintă pentru dumneavoastră două avantaje incontestabile: În primul rînd e aproape și în al doilea rînd nu e scumpă. Și de fapt și un al treilea : faptul că pur și simplu există.

— Asta mai întîi de toate, menționează Boria.

— Aha, și încă ceva. La serviciul administrativ nu era nimeni. De aceea am dat telefon direct la Curtea Meissen și m-am înțeles cu moș Weiss. Asta-i administratorul de acolo. Să-mi aduce-ți aminte mîine să vă anunț la serviciul administrativ. Și acum să trecem la treabă. Aici, și îmi împinse două dosare voluminoase, e cazul dumneavoastră.

Le cîntări în mînă.

— Peste cinci kilograme. Lectură pentru o săptămînă, dacă nu vă lăsați pe tînjală.

— Are vreun sens ? îndrăznii eu.

Trčka se încruntă.

— Ce ? Să le citiți ? Cum altfel vreți să luați cunoștință de caz ?

— Trebuie să iau neapărat cunoștință de el ? Nu vă supărați, dar nu-mi pot închipui că aş descoperi eu, după două luni și jumătate, ceva ce n-ați descoperit dumneavoastră. Mi se pare că va fi o pierdere inutilă de timp.

— Asta discutați-o cu tovarășul maior. Eu am primit de la dumnealui un ordin clar.

— Și părerea dumneavoastră ?

— Nu poate strica, dacă se mai uită cineva la cazul asta. Chiar dacă, să fiu sincer, nu aștept nici un fel de minune, adăugă el liniștitor.

— Măcar atîta, răsufli eu. Am impresia că pe fiecare nou venit îl cazați la Curtea Meissen și-i plasați cazul din stada Corvin.

Trčka rîse.

— În combinația asta sînteți deocamdată primul. Dar ca să vă liniștesc : cred că știu de ce șeful vrea să vă încercați și dumneavoastră norocul. Alaltăiri i-am propus să anunțăm regiunea că oprim cercetările. La început tovarășii de la regiune ne-au ajutat serios. . .

Boria tuși.

— Ei, ne-au ajutat. . . În orice caz au participat la anchetă. De-abia cînd nu s-a ajuns la nici un rezultat. . . sau. . . mă rog, mai tîrziu, și-au pierdut interesul. Acum să vadă că nu ne mai putem mișca din loc.

— Deci mai degrabă un fel de manevră tactică ?

— Mda, să zicem. Cu toate că două luni și jumătate e o perioadă destul de lungă ca să ne dăm seama în ce situație sîntem. Dacă am fi mai mulți, n-aș zice nimic. Am forma o grupă separată, doi-trei oameni, și n-au decît să cerceteze. Numai că noi avem atîtea cazuri mărunte, încît nu mai știm unde

să alergăm mai întâi. În plus cazul acesta a devenit un coșmar. Băieții nu se mai gîndesc la nimic altceva, și asta se reflectă în munca de toate zilele.

— Îmi închipui. Dar ce așteptați de pe urma opririi anchetei? Că vor trimite oameni pentru grupa aceea specială?

— Pentru Dumnezeu, nu. Nouă ne-ar ajunge puțină liniște. Trebuie să recunoaștem, noi și ei, că am pierdut prima rundă. Filiala băncii a fost jefuită de un grup de infractori necunoscuți. Ceea ce am aflat pînă acum nu e de ajuns pentru descoperirea lor. Nu rămîne decît să ne pregătim pentru a doua rundă.

— Pe care v-o închipuiți cum?

— Cum? repetă căpitanul. Trei milioane sînt o groază de bani. Să-i ai în saltea și să te scoli în fiecare zi la cinci și jumătate ca să te duci la lucru pentru o mie cinci sute pe lună, de asta sînt în stare foarte puțini. În măsura în care hoții sînt de aici, și eu sînt convins că sînt, pînă la urmă îi vom prinde. Și-i vom prinde cu atît mai repede, cu cît vom recunoaște mai devreme că am pierdut prima rundă. Atîta timp cît vom umbla în jurul lor, vor fi mereu la pîndă. De-abia după ce ne vom retrage, cît mai ostentativ cu putință, și ne vom îndrepta atenția în altă parte, de-abia atunci vom avea speranțe. Mai înainte nu.

Curajul necesar pentru o asemenea propunere îl poate aprecia numai cineva de meserie. Un jaf de trei milioane este un caz cu C mare. Cine îl rezolvă are în buzunar încă o stea. Și nu numai atît. Un astfel de succes depășește granițele regiunii. Încăput pe mîini bune înseamnă un articol în „Anuarul de criminalistică”, înseamnă conferințe, expertize la alte cazuri și

chiar un loc în Praga. Să renunți de bunăvoie la asemenea ocazii, să renunți a umbla primprejur nu e așa de simplu. Teoretic, Trčka are dreptate. Însă în practică lucrurile stau altfel : există întotdeauna speranța că umblînd primprejur, dai de infractor. Să renunți la o astfel de posibilitate pretinde multă inteligență, spirit critic și curaj.

Il priveam cu respect pe căpitanul Trčka.

— Sînt de acord cu dumneavoastră pînă în cele mai mici amănunte. Dar de ce mă obligați. . .

— Respect ordinele superiorului. În definitiv, o lună sau două nu ne vor omori. Înseamnă să așteptăm ani întregi. Și dacă veți avea cumva noroc ?

6

Restul orelor de serviciu le-am petrecut tăifăsuind cu sublocotenentul Boria, de fapt cu Luboš. Imediat ce am ieșit de la Trčka am mers la un păhărel și am ciocnit pentru a ne-tutui.

Jaful, mai bine zis explozia care a aruncat în aer ușa blindată a casei de bani, a avut loc la ora trei și treizeci și șapte de minute. Bubuitura a făcut să se cutremure clădirea și a trezit majoritatea locatarilor. Cinci oameni s-au uitat la ceas și au indicat această oră. Cîțiva au privit pe geam și n-au observat nicăieri nimic suspect. Portarul, care se găsea cel mai aproape de locul exploziei, nu a auzit nimic. Se întorsese beat de la cîrciumă și dormea.

Pentru epoca noastră este caracteristic faptul că nici unul dintre locatarii clădirii nu s-a dus să vadă ce s-a întîmplat. Aproximativ peste un sfert de oră tot blocul dormea din nou. Numai

pensionarul Matyáš Cimler nu mai putuse adormi. Stătea în pat așteptînd zadarnic somnul. Declară că, după explozie, n-a auzit pe nimeni trecînd pe stradă. Precis n-a auzit nici o mașină.

Locuiește la etajul trei și lăsase geamul deschis. Arată a om serios, mărturia lui poate fi crezută. Tot el a fost acela care a venit să deschidă patrului miliției.

Patrula auto a miliției a trecut în noaptea aceea de două ori pe strada Corvin. Prima dată imediat după ora unsprezece, a doua oară la cinci fără un sfert. La a doua trecere sergentul major Ulrich a observat gratiile îndoite de la ultimul geam al băncii. Mașina s-a oprit și echipa a constatat că fereastra din spatele gratiilor este deschisă.

Sergentul major Ulrich a plecat imediat după ajutoare. La fața locului a rămas comandantul patrului. A sunat multă vreme, încercînd să trezească portarul. Pînă la urmă i-a deschis Cimler, care l-a informat despre explozie. Împreună l-au trezit pe portar. Domnul Maršíček de-abia se ținea pe picioare.

Între timp au sosit ajutoarele. Altă mașină s-a dus după directorul filialei.

Portarul, Alois Maršíček, se trezise între timp pînă într-atîta încît se putea discuta cu el. Le-a adus la cunoștință că nu are cheile de la filială și că seiful — explozia a fost pusă de la bun început în legătură cu posibilitatea unui jaf — care se află la subsol, e despărțit de celelalte boxe printr-un zid de beton. Comandantul patrului s-a convins despre asta la fața locului.

Scurt timp după ora șase a ajuns o altă mașină care-i aducea pe directorul filialei și pe contabilul

șef. Directorul a descuiat ușa de la intrare. Înăuntru totul era în ordine, cu excepția unui geam spart sub care fusese tras un birou. În aer plutea un fum iute, care, pe măsură ce înaintau în încăpere, devenea din ce în ce mai gros. Milițienii au recunoscut în el mirosul caracteristic al prafului de pușcă ars.

La ușa prin care se cobora spre seif concentrația era deja atât de mare, încît unii din cei prezenți începură să tușească. Directorul filialei, suferind de astmă, a refuzat să meargă mai departe.

Jos au coborît deci numai trei milițieni și contabilul șef. Deoarece explozia sfărîmase becul din tavan, luminau cu lanternele. Pe ultima treaptă li s-a oferit un spectacol impresionant.

Marca ușă blindată zăcea pe dușumeaua de beton. În spatele ei se căsca o gaură neagră. Era clar de la prima vedere că seiful era gol.

7

Astăzi s-ar părea că acțiunea milițienilor a fost pripită. Poate că ar fi trebuit să rămînă sus și să nu coboare deloc la casa de bani. Dar după bătălie fiecare se crede general. Mai ales după o bătălie pierdută.

Motivele comandantului de patrulă nu pot fi trecute însă cu vederea. Avea la dispoziție un cîine și voia să-l pună pe urme încă înainte ca străzile să se umple de forfota dimineții. Spera să găsească vreun obiect pierdut de jefuitori care să permită cîinului să le ia urma.

Proceda astfel de fiecare dată și nu și-a dat seama că fumul face imposibilă identificarea ori-

cărui miros. Ciinele nu i-a putut ajuta cu nimic. N-a găsit nici fereastra prin care hoții intraseră înăuntru și apoi ieșiseră.

Așa că a rămas de neînțeles, dar și de necontrolat, mărturia celor care au coborât primii la casa de bani și n-au văzut nici un fel de urme. S-a ajuns la concluzia aceasta în timpul anchetării contabilului, care nu-și amintea să fi văzut, în praful de pe scări, vreo urmă.

— Dar ăsta-i un nonsens, obiectă Trčka, care-l ancheta. Trebuie să fi fost acolo urmele spărgătorilor. Cum ar fi scos altfel banii ?

— Probabil că nu le-am observat eu, a spus contabilul.

Însă și ceilalți trei, care coboriseră cu el, nu observaseră nimic. Comandantul patrulei chiar s-a apărat cu acest argument.

— Puteți fi siguri că, dacă aș fi văzut vreo urmă, i-aș fi oprit și pe ceilalți. Atita experiență am și eu. Mergeam primul. Dar tocmai pentru că nu era nimic, numai un strat neatins de praf pe fiecare treaptă, am alergat jos. Mă așteptam să prindem spărgătorii asupra faptului.

Nici asta nu se putea exclude.

Caracterul serios al anchetei este ilustrat și de grija cu care a fost cercetată această enigmă. Au fost luate probe din praful de pe trepte și s-a controlat în laborator după cât timp se depune. Asta pentru cazul în care spărgătorii au plecat înainte ca praful să se așeze.

Pentru lanternele cu care luminau membrii patrulei s-a măsurat intensitatea momentană a luminii într-un mediu identic. S-a verificat și fap-

tul dacă cei care coborau ar fi putut vedea urmele în cazul că acestea existau într-adevăr.

Din păcate rezultatele nu erau de așa natură încît să confirme sau să infirme categoric mărturiile.

Dacă spărgătorii reușiseră să golească seiful și să părăsească subsolul în trei minute după explozie — ceea ce nu era imposibil — atunci nu lăsașeră urme. Praful de pe urma exploziei începea să se depună în cantitate mai mare de-abia în minutul al patrulea.

Și intensitatea luminii lanternelor era suficientă, dar numai în cazul în care cel care le folosea căuta într-adevăr urme. Asta înseamnă că, măcar din cînd în cînd, ar fi trebuit să se oprească și să cerceteze treapta pe care se afla. Lucrurile nu se petrecuseră însă astfel — însuși comandantul patrului declarase că *a alergat* jos.

Mărturia curioasă despre absența oricăror urme a dat naștere unei bănuieli unice care pînă acum nu fusese încă nici infirmată, dar nici confirmată. În cazul în care într-adevăr praful de pe trepte era neatins, părea foarte probabil că seiful fusese spart mai înainte iar explozia trebuia să ducă cercetările pe o urmă falsă.

Expresia „spart“ nu este cea mai potrivită. În cazul de față seiful fusese deschis în mod normal și apoi golit. Deveneau suspecti toți salariații filialei.

Împotriva acestei foarte atrăgătoare teorii existau două obiecțiuni. În primul rînd : de ce jaful nu a avut loc înaintea altei zile de salariu, deoarece de data aceasta în loc de obișnuitele zece milioane, se aflau în seif doar trei ? În al doilea rînd : de ce tocmai contabilul atrăsese atenția asupra absenței

urmelor, cînd el, ca acela care deținea cheile de la casa de bani, ar fi trebuit să fie unul dintre spărgători ?

Cei de la regiune au ținut-o însă pe-a lor și astfel, exact la o săptămînă după spargere și cu toată opoziția căpitanului Trčka, salariații filialei au fost arestați. Tuturor li s-a făcut o amănunțită percheziție la domiciliu. Însă rezultatul a fost egal cu zero. Nici controlul registrelor de contabilitate nu a găsit nimic nelalocul lui.

Cei reținuți au răspuns la toate întrebările și răspunsurile lor corespundeau și în amănunte. Toți aveau un alibi, prezentat de membrii familiilor, că în noaptea critică nu ieșiseră din casă.

Căpitanul Trčka, tocmai atunci însărcinat cu conducerea anchetei, le-a dat drumul pe răspunderea sa.

8

Curtea Meissen era așezată oblic la capătul celălalt al colonadei. Discuția de la Trčka fusese suficientă pentru a-mi forma o imagine depri-mantă, confirmată acum de clădirea în fața căreia mă aflu.

Clădirea mare și pătrată, cu gratii la ferestre, aducea mai degrabă a cazarmă. Eram aproape sigur că la intrare mă va aștepta o sentinelă ; bătrînul cu părul alb, moțăind în cabina portarului deasupra unei cești cu surogat de cafea, a însemnat pentru mine o surpriză plăcută.

Am ciocănit în geam.

— Domnul Weiss ?

Bătrînul tresări și deschise ochii.

— Ce e ?

— Mă numesc Charvát, m-am prezentat eu. Locotenentul Charvát. V-a telefonat căpitanul Trčka de la criminalistică și dumneavoastră i-ați promis că mă veți caza aici.

— A telefonat, se trezi de-a binelea bătrînul. Pentru cît timp ?

— Ehm. . . poate definitiv, am rostit eu nesigur.

— Definitiv ?

— Așa aș vrea. Depinde de dumneavoastră, unde mă dați. Nu s-ar găsi pe aici o cameră de o singură persoană ?

— Aici ? rîse administratorul. Asta-i cămin militar, stimate domnule. Camere de șase, opt persoane. Patru sînt minimum. Dar ar trebui să fiți cel puțin căpitan pentru a primi așa ceva.

— Rău, m-am întristat eu. Imaginea deprimată începea să se concretizeze. Știți, nu vă cer asta din motive personale. Eu pot să dorm și pe culoar. Dar meseria mă obligă să iau, din cînd în cînd, cîte ceva de citit acasă, unde am liniște. . .

— Înțeleg, înțeleg, dădu moșul din cap. Nu v-au pus cumva în cîrcă și banca din strada Corvin ?

Am rămas cu gura căscată.

— De unde ați aflat, pentru Dumnezeu ?

— Ei, acum o lună, nu, mai mult, acum două, au locuit aici, din cauza asta, cîțiva de la regiune. Acelora a trebuit să le dau o cameră separată.

— În cazul acesta și mie.

— Serios ? bătrînul mă privi bănuitor pe sub sprincene. Să nu intru în vreo încurcătură din cauza dumneavoastră.

— Nu vă temeți, am zis cît mai convingător cu putință.

Moșul șovăia.

— Ia uitați-vă aici ! Am scos din geantă actele cazului. Le băgasem acolo din obișnuință, ca să am ce citi înainte de culcare, fără să bănuiesc că-mi vor servi și la altceva.

— Vă cred, mormăi Weiss. Să vă arăt ce vă dau. Știți ce ? Vă trimit la mansardă, la șase. La mansardă cazăm civilii. Șase e cea mai mică și n-o vrea nimeni, pentru că nici n-ai unde te învîrți. Dar dacă veți pune în colț paturile goale, va fi loc destul.

— Grozav, m-am arătat de acord. Am înșfăcat cheia, lenjeria de pat și perna și m-am urcat sus.

9

Camera era de o palmă.

Tavanul oblic cobora chiar de la ușă spre po-dea, în partea cealaltă. În el era montată o fereastră lunguiață, mai mult luminator decît fereastră — după poziția pe care o avea — prin care intra soarele.

Caracterizarea lui Weiss era mai mult decît cuprinzătoare. Într-adevăr aici nu aveai nici unde să te învîrți. În dreapta ușii se afla un dulap, în stînga o măsuță cu un lighean. Alături de lighean, pe o policioară de lemn, trona o cană frumoasă de porțelan cu flori desenate pe ea.

În fața dulapului se aflau o masă și trei scaune. Alte trei scaune erau ridicate pe dulap. Jos nu mai exista, pur și simplu, loc pentru ele. Restul camerei îl ocupau patru paturi metalice. Pe fiecare se găsea împăturită o pătură kaki. După cum se știe, culoarea aceasta a descoperit-o la

timpul său un general englez care și-a pus soldații, în vestoane roșii, să se tîrască prin noroiul terenului de instrucție. Aveam neplăcuta impresie că și păturile prinseseră această nuanță în același mod.

Cu asta întreg inventarul era gata. Din păcate nu numai inventarul, ci și spațiul : cele două paturi de la extremitatea cealaltă atingeau cu un capăt plafonul.

M-am ridicat și m-am lovit cu capul de tavan, așa de tare de am văzut stele verzi în fața ochilor. Ciudat, dar lovitura asta m-a înveselit. Dintr-o dată am avut sentimentul că aici e casa mea.

M-am hotărît pentru patul de lîngă dulap. Celelalte le-am clădit unul peste altul, în colțul opus, iar masa am pus-o sub luminator. Astfel încăpeau în jurul ei și trei scaune.

Numai cu lumina nu se putea face nimic. Globul de sticlă mată era plasat deasupra ușii, iar eu voi avea nevoie de lumină la masă și lîngă pat. Nu contează, îmi voi cumpăra o lampă de noapte. În spatele patului am descoperit o priză.

M-am așezat la masă și mi-am cercetat camera. Nu va fi chiar așa de rău. Fereastra de deasupra mea începea să se coloreze în verde. M-am ridicat, de data aceasta cu grijă, și am deschis luminatorul. Partea de jos a ramei îmi ajungea cam pînă pe la genunchi. Am deschis geamul, așezîndu-l pe acoperiș, și m-am îndreptat încetîșor.

Acoperișul se termina, la nici doi metri de mine, printr-un burlan. În spatele lui se întindea orașul.

Vedeam rîul, colonada, lăcașul izvorului principal, vilele și pensiunile, și peste tot numai dealuri, verdele închis al pădurilor de conifere, din

care răsăreau, pe ici pe colo, foișoare sau acoperișuri roșii de clădiri.

Soarele cobora spre orizont, aerul devenea din ce în ce mai rece. Îl trăgeam în piept— avea un gust special. Undeva, prin apropiere, înfloreau teii. Am rămas surprins de un sentiment care îmi lip-sise cel puțin un an : îmi era bine.

10

— Frumos, nu ? zise o voce feminină în dreapta mea.

Am tresărit și m-am întors repede.

Pe al treilea luminator din dreapta ședea o fată cu o carte pe genunchi. Era îmbrăcată în pantaloni roșii de trening, piciorul stîng și-l rezema de cadrul ferestrei. Avea cam optsprezece, poate douăzeci de ani. Părul lung și negru îi cădea pe umeri. Fața îi părea mică sub bogăția aceea întunecată — ochi căprui și buze subliniate cu ruj.

— Să nu cădeți, zise zîbind. N-aș vrea să vă am pe conștiință.

Era o fată extraordinar de frumoasă. O bucătică bună, ar fi zis un cunoscător. Un tip care apare în visele bărbaților singuratici și în filmele neorealiste italiene. Eram un bărbat singuratic, n-ar fi fost exclus să visez. Apariția ei pe acoperișul unui cămin militar era absolut improbabilă.

— Nu vă temeți, am repăzit-o grosolan. Într-o fracțiune de secundă m-am văzut cu ochii ei. Un babalic cu păr puțin și ochelari, care a intrat nepoftit în împărăția liniștită a cărții și amurgului. E copoi, va afla dacă se va osteni să întrebe. Un copoi însurat. Nu aveam șanse.

Gîndul acesta durea dintr-o dată ca o jignire.

M-am întors fără o vorbă și am intrat înăuntru, lăsînd în urma mea geamul deschis. Buna dispoziție îmi pierise. M-am așezat la masă și am deschis dosarul. Aveam chef de orice, dar în nici un caz de lucru.

Ce-ar fi să mă spăl ? Să văd întii unde curge pe aici apa...

— Alo, se auzi de afară.

Și totuși ! Am făcut un efort să nu sar imediat afară. La urma urmei un om de treizeci de ani nu e un cățel pe care să-l chemi fluierînd. Are demnitatea lui. Am scos capul și am întrebat morocănos :

— Ce e ?

— V-ați supărat ? Avea o voce de alto, mîngîietoare ca o catifea.

— Nu. De ce ?

— Pentru că ați dispărut.

— Am o mulțime de treburi. Încerc să transform depozitul ăsta în ceva care să semene a locuință.

Rise. Îi eram recunoscător.

— Puteți să-mi spuneți unde curge aici apa ?

Îmi arată cu mîna spre toaletă, la capătul culoarului : Sînteți aici pentru mult timp ?

— Sper că da. Și dumneavoastră ?

— Eu aici locuiesc.

— Și eu.

— Numai că eu locuiesc aici cu adevărat. Administratorul e bunicul meu.

— Serios ? Și stați împreună aici, sus ?

Prostia mea o făcu să clătine din cap:

— Nu. El stă cu bunica. Acolo, în căsuța aceea galbenă. Arată peste marginea acoperișului. Și eu tot

acolo locuiesc de obicei. Numai cînd are camere libere mă lasă să stau aici.

— Aha. Și are adesea camere libere ?

— Vara, întotdeauna.

Am tăcut amîndoi. Vara e scurtă, îmi trecu prin cap. Aici, pe dealuri, teii abia au timp să înflorească.

— Eu sînt Květa. Și dumneavoastră ?

— Vašek. Am vrut să adaug că e un nume caraghios, dar pînă la urmă n-am mai zis nimic. Totdeauna spun așa.

— Sînteți așa de bună să-mi arătați și mie odața orașul ? Simțeam cu ciudă cum mă înroșisem. Așa de prostește nu procedasem probabil nici la prima întîlnire din viața mea.

— Nu e nimic de arătat. Ce e frumos vedem de aici : colonada, izvorul, hotelurile. De partea cealaltă e cartierul nou și fabricile unde nu e nimic de văzut.

— Hm. Numai că eu mă rătăcesc întotdeauna și oriunde. După cum se știe, cei pe care-i cheamă Vašek nu sînt prea isteți.

Se strîmbă.

— Dar ar trebui să mergem devreme.

— Nu vreți chiar acum ?

— Azi nu pot. Și dumneavoastră aveți o mulțime de treburi.

— Bine, atunci mîine ?

— Poate. În glasul ei se simțea dezamăgirea. Trăise probabil multe asemenea încercări de a aranja o întîlnire. Taciturn eram mai interesant.

— Treceți pe la mine cînd veniți acasă. Stau la 12. Se aplecă deasupra cărții. Audiența se terminase.

Am luat cana și m-am dus după apă. După ce m-am spălat, m-am uitat prin luminator. Locul de pe acoperiș era gol.

M-am așezat în fața dosarului deschis. La Praga făceam asta zilnic. Era cea mai bună modalitate pentru a uita să mai pîndesc zgomotul cheii în broască și pașii șovăitori ai Magdei în hol. Cînd vrei să descoperi ceva, trebuie să te concentrezi.

Aici nu reușeam. Prin luminatorul deschis se auzeau rîndunelele. Cerul începea să capete o nuanță fumurie.

Mi-am aprins o țigară și am început să-l privesc.

O veioză, mi-am amintit. Și ceva de mîncare, un ibric și un reșou. Acuși se închid magazinele.

Am rămas însă pe scaun. Cerul se întuneca treptat. Și mîine e o zi.

11

Foamea și dorința de a mă plimba m-au scos din casă. Era aproape nouă.

Din raportul lui Trčka citisem numai trei pagini. Directorul filialei se numește Obešlo. Doar atîta îmi rămăsese în cap.

La etajul întîi erau cîțiva bărbați în maiou și pantaloni kaki. Unul gătea ceva la un aragaz. După miros am apreciat că e vorba de o pastă de drojdie.

Weiss era cufundat în completarea unui buletin Pronosport. Dădu geamul la o parte.

— Aveți vreun pronostic sigur pentru săptămîna asta ?

— Nu. Eu nu joc.

— Adevărat ? Niciodată ?

— Adevărat. Sînt ghinionist.

— De unde ştiţi, dacă n-aţi încercat ? Nu vreţi să jucăm împreună ?

Nu voiam. Pasiunea care cuprinsese majoritatea populaţiei, odată cu introducerea Pronosportului, pe mine mă lăsase rece. Îmi lipseşte convingerea că pot cîştiga şi de aceea nu am de ce să mă bucur. Pe de altă parte aveam nevoie de bătrîn. Dacă astfel îi fac plăcere, de ce nu.

— M-aţi lua tovarăş ?

— V-aş lua. Scrieţi-mi aici douăsprezece numere şi să încercăm.

Ca să-l înveselesc, am scris anume orice număr îmi trecea prin cap. Mă aşteptam ca neştiinţa mea să provoace o mică prelegere, el însă a luat hîrtia fără o vorbă şi a început să socotească ceva. Trep-tat, din numele mele a ieşit o coloană de obişnuite x-uri, doiuri şi unuri.

— Aşa de complicat e ?

Dădu doar din cap şi calculă mai departe.

— Ehm, făcu el bine dispus cînd termină de scris întreaga coloană. Nu e complicat, dacă cunoaş-teţi sistemul. Fiecare număr pe care mi l-aţi scris aici îl împart. Dacă se împarte la trei, e x, dacă se împarte la doi e doi, dacă nu se împarte nici la trei şi nici la doi, e unu.

— Aha. Şi dacă se împarte şi la trei şi la doi ?

— Atunci se trece de două ori. O dată scrieţi x şi o dată doi. Dumneavoastră aţi reuşit asta de trei ori, ceea ce înseamnă opt coloane. Compară numerele cu buletinul său. Ştiţi că aţi nimerit destul de

bine ? Doar la Dinamo aveți doi, ăsta-i un nonsens, pentru că Dinamo e pe locul trei și Locomotiva pe ultimul, dar altfel merge. Vreți să jucați ?

— Bineînțeles. Dar fiți așa de bun și depuneți-le dumneavoastră. Eu precis le-aș încurca.

— Le depun.

— Nu schimbăm pronosticul pentru Dinamo ?

— Nici gând. Sistemul e sistem.

Am plătit impozitul pe prostia omenească, cum zicea tata, și am plecat.

— Pot să joc și eu pe buletinul dumneavoastră ? strigă moșul după mine. Cei care joacă prima oară au noroc.

12

Am ieșit afară.

Pe stradă tocmai trecuse mașina de stropit. Asfaltul strălucea și apa se scurgea în canale. Orașul arăta ca într-un film publicitar. Vitrine strălucind de lumini și oameni eleganți plimbându-se încolo și înapoi.

M-am amestecat printre ei. Deși îmi luasem cămașă albă și cravată sentimentul că sînt prost îmbrăcat nu dispăruse. Dimpotrivă. Aveam impresia că arăt ca un țopirlan care, știind că în local se poate intra numai în sacou și cu cravată, încearcă să se adapteze. Eleganța naturală a celor din jur îmi lipsea cu desăvîrșire. Va trebui să-mi fac rost de ceva. Dar ce ? Costum ? Ori sacou și pantaloni ? Se zice că sacoul și pantalonii sînt mai avantajoși. Se pot schimba. . .

Ce-i cu tine ? mă gîndeam surprins. Mai înainte nu aveai asemenea idei. În camera ta se află un caz cu C mare și tu, în loc să te gîndești la el, te gîndești la haine noi. Din cauza fetei aceleia ? Da și nu. Mai degrabă din cauza acestui oraș. E plăcut, arată frumos. Ca de sărbătoare. Vesel. Nu ca Praga, murdară și mereu grăbită. Aici e o plăcere să mergi fără nici un scop, încet, fără grabă, să te plimbi...

Și la Praga nu ? La Praga nu mă plimbam, nu aveam timp. Mereu alergam undeva, mereu mă gîndeam la ceva, anchetam ceva. Și ce-ai cîștigat din asta, prostule ?

Cu o plăcere aproape fizică rătăceam pe străzi, mă uitam după oameni, mă opream în fața magazinelor. În lumina blindă erau expuse cămăși de poplin și cravate ; din pantofii ungurești, maro cu cusătură albă, ieșeau ciorapi verzi de culoarea iederei ; pe costumele bărbătești înfloreau batiste de mătase în culori pastel.

Cu aceeași bucurie priveam colierele din diamante de Jablonec, care curgeau parcă în gurile deschise ale poșetelor de damă ; la mașinile jucării care 'urcau pe serpentine ; la gospodina zîmbitoare care se bucură de macaroanele cu ouă.

M-am trezit în timp ce priveam niște suține. Foamea se manifestă atît de sonor și brutal, încît două fete care se aflau lîngă mine au izbucnit în rîs. Am mormăit ceva ce putea fi tot atît de bine și o scuză și o înjurătură și am dispărut într-o străduță lăturalnică. Nu aveam de ce să mă amăgesc : eu nu aveam ce căuta în filmul acesta publicitar.

Restaurantul pe care l-am descoperit pe celălalt mal al rîului, era suficient de plin ca să nu ți se

pară că ești mai singur decît în realitate și destul de gol ca să se poată găsi un loc. Mi-am ales o masă și am comandat de mîncare.

De caz nici nu mi-am amintit. Am savurat specialitatea localului — la prima vizită e cea mai bună alegere — și am băut un Traminer aromat. De-abia cînd mi-am aprins o țigară, plăcut moleșit după masă, cazul din strada Corvin îmi apărură ca un re-proș fin.

Mi-am amintit de un local praghez unde cinam din cînd în cînd. O dată gîndurile îmi erau pînă într-atîta obsedate de munca mea, încît, distrat, am cumpărat un buchet de garoafe; apoi, foarte stîngerit, le-am oferit garderobierei.

Aici nu. Banca jefuită nu mă interesa mai mult decît picioarele frumoase ale chelnăriței care mă servea. Ca să fiu absolut sincer, chiar mai puțin.

Spre miezul nopții restaurantul a început să se golească.

Am plătit și am ieșit în noapte.

M-a cuprins frigul. Cînd respiram, pe gură îmi ieșea un norișor alb. Frumoasă vară!

M-am hotărît să încerc la întoarcere un alt drum. În mare bănuiam în ce parte se află Curtea Meissen. Cu toate cele ce-i spuseseam Květei, am un simț de orientare relativ acceptabil.

Mi-am ridicat gulerul sacoului, am băgat mîinile în buzunare și am pornit.

Cam după zece minute de mers repede am ajuns la o intersecție. Din stînga cobora perpendicular pe rîu o stradă destul de lată. Tăia splaiul și continua pe un pod de partea cealaltă.

Am șovăit o clipă dacă să traversez sau să-mi continui drumul de-a lungul rîului. Drumul pe

chei ar fi fost mai frumos, puteam însă ocoli destul de mult.

Cum stăteam și reflectam încotro s-o iau, ochii mi-au căzut pe denumirea străzii care traversa râul. Calea Corvin, anunța tăblița de pe colț.

13

Aici ?

Dumnezeu știe de ce credeam că se află în partea cealaltă a orașului.

Ce-ar fi să mă duc să văd chiar acum sucursala ? Adevărat, pe dinafară nu voi vedea prea multe. Dar măcar îmi voi face o imagine. Nu-mi venea încă să mă culc. Mersul repede mă încălzise, o mică plimbare nu-mi putea strica.

Am luat-o pe strada Corvin în sus.

De fapt ar fi trebuit să știu și numărul casei, în raport era menționat precis încă în prima frază. Nu reușeam să-mi amintesc însă absolut nimic. Nu-mi rămânea decît să sper că pe strada Corvin se află numai o filială a băncii de stat și că va fi suficient de bătătoare la ochi ca s-o observ.

Era. Blocul cu fațada din plăci de ceramică nu putea fi trecut cu vederea. Părea construit prin anii '30 — o arhitectură funcțională, fără ornamente, care apare și astăzi mai modernă decît o clădire de-abia terminată.

La parter era o agenție C.E.C. Cel puțin așa scria pe firma de sticlă de la intrare. Despre o fi-

lială a băncii de stat nici un cuvînt. Asta mă derută.

Am mai mers puțin la deal, dar o sută de metri mai departe strada Corvin se termina într-o piață rotundă. Pentru orice eventualitate am înconjurat piața și am citit cu atenție numele celorlalte străzi. Nu, aici strada Corvin se termina definitiv.

M-am întors la C.E.C. Ori nu observasem pe drum filiala, ceea ce e puțin probabil, ori este, sau măcar a fost, aici. Mi-am dat o palmă peste frunte. Desigur. Luboš Boria doar îmi spusese că, imediat după spargere, filiala a fost desființată. Și aceste două benzi de pe ușile de sticlă de la intrare acoperă bineînțeles, denumirea inițială.

Ferestrele C.E.C.-ului erau apărute de gratii. Le-am cercetat pe toate pe rînd. Nu se părea că vreuna ar fi fost reparată în ultima vreme.

După aceea am făcut colțul. E împede ! Tot al C.E.C.-ului era și parterul de cealaltă parte a blocului. În plus la fereastra a treia erau fără îndoială gratii noi — o piesă grea din drugi de două ori mai groși decît la celelalte geamuri. Acolo unde drugii intrau în zid se puteau vedea petele mai deschise la culoare ale mortarului uscat nu de mult.

Am zgîlțit gratiile. După aceea am scos din buzunar o legătură de chei, la care am atașată o lanternă minusculă, și m-am cățarat sus. Am apăsat pe buton. Raza subțire de lumină de-abia a reușit să treacă prin geam. N-am văzut nimic din încăpere.

Am stins lanterna și am sărit jos. În același moment am știut că sînt urmărit.

Am știut, acesta e cuvîntul exact pentru ceea ce simțeam ; nu părere, bănuială, impresie : siguranță.

Am atins pămîntul și involuntar mi-am tras capul între umeri ; lovitură nimereste în spinare și astfel se poate scăpa cu viață.

Dumnezeu știe de unde am acest simț. Mi l-am descoperit în timpul războiului. Poate că în asta există o parte din acea dreptate a naturii care a înzestrat iepurele cu ochi laterali, cu urechi sensibile și picioare iuți, încît nu-l ajunge nici un cîine. Poate aceeași dreptate trezește într-o ființă slabă, fugărită și îngrozită, instincte animale uitate care-i permit să scape vie.

Pentru o fracțiune de secundă am înțepenit, lovitură a șuierat prin aer ... și n-a căzut.

Am sărit în sus.

Trotuarul din spatele meu era pustiu.

E posibil ? Sînt în stare să nu cred, mai degrabă, propriilor mei ochi decît celui de al șaselea simț. Sentimentul primejdiei a fost atît de puternic ... să mă fi înșelat ?

Cu atenție, casă cu casă, am început să cercetez partea cealaltă a străzii.

În firida de vizavi s-a mișcat ceva.

E oare adevărat ? M-am făcut că nu am băgat de seamă mișcarea și m-am întors spre intersecție.

Din nou ! Nu puteam să mă mai îndoiesc. Stă cineva acolo și mă urmărește. Am răsuflat ușurat — slavă domnului, instinctul meu de iepure funcționează încă.

Am privit, fără să mă mai feresc, clădirea de peste drum. Acoperișul arunca o umbră densă. Cu toate acestea urmăritorul se vedea. Se înghesuia în colțul ușii iar pardesiul lui avea o culoare mai deschisă.

Ce să fac mai departe ? Să mă duc să-l întreb ce caută aici ? Pe unde scot cămașa, dacă e un bărbat cît un munte și se repede la mine ? Arma, de prisos să mai adaug, o lăsasem la birou.

Să mă fac că nu-l văd ? La urma urmelor, dacă se află aici din întâmplare ? Însă ceva trebuie să fac, și asta imediat.

Cum ar fi procedat comisarul Holý ? Ce mai întrebare ? A fost de ajuns să mi-l închipui pe bătrînul comisar și imediat mi-am dat seama cum s-ar fi comportat. Și-ar fi împins pălăria pe ceafă și ar fi pornit. Cu un calm dezarmant ar fi traversat strada și s-ar fi oprit în fața firidei. „Ce faceți aici ?“ ar fi întrebat. Iar omul cît un munte, uluit de superioritatea lui atît de naturală, ar fi răspuns fără nici o împotrivire.

Cu un sentiment neclar am făcut același lucru.

Am coborît de pe trotuar și am pășit pe partea carosabilă. Intenționat mergeam încet. Poate îi cedează nervii și o ia la fugă. În felul acesta toată treaba s-ar clarifica : l-aș vedea la față și mi-ar fi limpede dacă are ceva comun cu jaful.

Bărbatul din întuneric avea nervii în ordine. Stătea pe loc și aștepta. Dacă vrea să mă atace, asta-i cea mai bună tactică, îmi fulgeră mie prin cap. Cînd voi intra în umbră, va lovi.

Eram la o depărtare de nici cinci metri unul de celălalt. Încetul cu încetul am început să-l disting : balon de culoare deschisă, pălăria pe frunte. Nu arăta a găligan. Dar era, bineînțeles, de ajuns să aibă la spate un ciomag.

Am atins marginea trotuarului. Încă un pas și voi intra în umbră. M-am oprit. Stăteam chiar sub bec, luminat ca un actor la rampă. Când va sări, mă feresc după stîlp, îmi făceam singur curaj.

Numai că n-a sărit. Clipele treceau și noi stăteam unul în fața celuilalt. Comisare, comisare ! Neștiind ce să fac, am băgat mîna în buzunar.

— Nu, nu ! țipă ascutit bărbatul în balon și-și acoperi fața cu mîinile. Îl priveam înlemnit : omul acela se temea de mine.

15

— Ce nu ? am zis eu aspru și am intrat în umbră. Avantajul trebuia folosit.

— Încă un pas și încep să strig ! piui omulețul, cuprins de groază.

Acum îl vedeam bine de tot. Avea cam cincizeci de ani și era cu o jumătate de cap mai scund decît mine. Ciomag nu avea.

— Ce faceți aici ? Am mai înaintat un pas. Încercă să se cațere pe ușă, încît m-am speriat că va sparge sticla. De țipat însă nu începu să țipe.

Pe strada Corvin cobora o mașină. Probabil că nici n-aș fi băgat-o de seamă, dacă nu era schimbarea bruscă din comportarea celui din fața mea.

Ochii îi fugeau mereu spre intersecție și pe față i se ivi speranța.

E un truc foarte vechi, care să abată atenția, și totuși m-am lăsat dus ca un prostănac. Îi vine vreun ajutor? Îmi trecu un fior rece prin spate și mă întorsei să văd.

În clipa aceea omulețul țîșni. Trecu în fugă pe lângă mine și ieși în stradă. Cu brațele desfăcute alerga spre intersecție.

— Ajutor, ajutor, țipa de-abia respirînd.

Mașina se opri și stinse luminile. O secundă am privit-o. Apoi am început să rîd ca un nebun. Pe de o parte ușurat, pe de o parte pentru că-mi trecuse frica. Dar mai ales rîdeam de situația în care mă aflam.

Mașina era a patrului miliției.

— Ei, dumneata! strigă la mine cel de lângă șofer. Vino încoace! Coborî. M-am dus stricîndu-mă de rîs.

— De ce rîzi? se repezi la mine tînărul sergent. Buletinul!

— N-am.

Se apropie și mă mirosi. Sînt sigur că nu mi-roseam a alcool, pentru că l-am văzut cum devine nesigur.

— Cum n-aveți buletin, luă el un ton oficial.

— Dumneata îl ai, poate?

— Cum vă permiteți?

— Să vă pun pe urmele veseliei mele, i-am zis și am scos din buzunar legitimația de serviciu.

Sergentul o răsuci în mîini, neîncrezător.

— De unde ați luat-o?

— Asta poți s-o citești înăuntru.

Deschise legitimația și-mi compară figura cu fotografia.

— Buletinul ! se răsti la omulețul cu balon.

Se întoarse la mașină spunându-i câteva cuvinte celuilalt. Coborî un șergent major. Era comandantul patrulei.

— O clipă, da ? și-mi deschise ușa sedanului. Dumneavoastră nu, îl opri el pe bărbatul în balon.

— Ce faceți aici, vă rog ? mă întrebă cu un ton colegial. Omul acesta afirmă...

— Cum se numește ?

Deschise buletinul.

— Obeșlo. František Obeșlo.

— Aha, așa vasăzică... Începeam să înțeleg. E directorul sucursalei prădate.

— Și dumneavoastră ?

— Eu am venit astăzi și am primit cazul ăsta. Amîndoi depunem oarecum prea mult zel.

Comandantul patrulei zîmbi.

— Așa se pare. Locuiți la Curte ?

— Da.

— Dacă vreți, vă ducem acasă.

— Nu, mulțumesc. Dacă întîmplarea m-a pus față în față cu martorul principal, ar fi un păcat să nu discut puțin cu el.

— Mă rog. Văd că sînteți hotărît să descoperiți pînă dimineată infractorii. Deschise ușa.

Am coborît. Sergentul ne înapoie legitimațiile și-i explică lui Obeșlo, care se uita mereu la mine ca la un șarpe veninos, cu cine are onoarea. Apoi ne salută, intră în mașină și plecară.

Domnul Obeșlo îmi aruncă o privire speriată. Se aștepta probabil să-mi dau arama pe față și să mă răzbun pe el.

— Eu mă duc, își ridică el pălăria gata de plecare. Noapte bună.

— Vă conduc, l-am anunțat prietenos, dar ho-tărît. Directorul filialei clipi nervos. Dacă tot am avut norocul să dau aici peste dumneavoastră ... De fapt ce făceați aici ?

Obeșlo nu se grăbi cu răspunsul. Fără o vorbă am început să coborîm pe strada Corvin.

— V-am întrebat ce făceați aici, îi amintii eu.

— Păzeam, pufni deodată domnul Obeșlo. Dacă nu păziți dumneavoastră ... reproșul rămase în aer.

— De ce ? Vă e teamă că spargerea se va repeta ?

— Nu. Acum nu mai e nimic de furat aici.

— Atunci ce păzeți ?

— Ați citit procesele verbale ?

— Deocamdată numai în fugă.

— De asta. Altfel ați fi știut, sper. Un tînăr, cam de douăzeci și cinci de ani, slab, păr castaniu, înalt de 170—180 cm., ochelari, cu mărul lui Adam proeminent. Trebuie să recunoașteți că îi semănați destul de bine.

— Mulțumesc. Eu am peste treizeci. Și cine e tînărul ?

— Unul dintre spărgători, zise domnul Obeșlo, posomorît.

— Unul dintre spărgători ? m-am oprit eu. Știți ce, procesele verbale nu le-am citit, dar am vorbit

cu cei care au anchetat acest caz. N-ar fi trecut peste un astfel de amănunt.

— Vedeți ? Și totuși au trecut, desfăcu Obeșlo brațele. Dumneavoastră nu ne credeți. După dumneavoastră făptașii sîntem noi și nimeni altcineva nu vă interesează.

— N-aș spune asta. După cîte am auzit s-a controlat orice urmă, chiar și cele mai mici. Nu trebuie să fiți surprinși că, o anumită perioadă, ați fost suspectați și dumneavoastră.

— O anumită perioadă ! Ce tot spuneți, domnule ? se infurie directorul. Știu eu cum procedați. Pînă la moarte. Pînă nu-i veți descoperi pe tîlharii care au prădat filiala, și nu-i veți descoperi nicio-dată, pînă atunci veți socoti fiecare coroană pe care o cheltuim. Și vai de capul nostru de va trece peste salariul cuiva. Nu-mi spuneți că nu, ridică mîna de parcă aș fi vrut să-l conving de contrariu, mă priccep puțin la lucrurile astea.

— Nu zic nu, am recunoscut eu cu răceală. — Întotdeauna e bine ca opinia publică să aibă cea mai bună părere despre posibilitățile noastre. — Dar de ce vă afectează acest lucru ? Dacă aveți conștiința curată, trebuie să vă fie totuna.

— Ah, doamne ! Poate numai dumneavoastră poate să vă fie totuna ! Eu sînt un om cinstit, domnule ! În viața mea n-am înșelat pe nimeni nici cu un ban. Și acum să-mi fie frică să intru la lapte, ca nu cumva, imediat după mine, să nu întrebe cineva de la dumneavoastră cît am cheltuit.

— Liniștiți-vă. Nu se procedează așa, am rîs eu. Dar să nu uităm de tînrul acela. De unde știți că e vorba de unul din infractori ?

— De unde ? Două săptămîni înainte de spargere a stat în hol, zi de zi. Venea totdeauna cam cu jumătate de oră înainte de închidere și se făcea că citește ziarele. L-a observat doamna Ćurdová, casiera.

— Și nu l-a întrebat ce vrea ?

— De ce ? La noi vine o mulțime de lume. Mai ales clienți, dar și pensionari, dimineța să citească ziarele, iarna să se încălzească. La derbedeul acela i-au atras atenția doamnei Ćurdová două lucruri. În primul rînd tinerețea lui, în al doilea faptul că venea seara, cînd presa zilnică nu mai interesează pe nimeni. Femeie cumsecade, s-a gîndit mai întîi că așteaptă pe cineva. De-abia după spargere, cînd n-a mai apărut niciodată, s-a gîndit că era amestecat.

Tînărul începea să mă intereseze.

— După aceea n-a mai apărut ? Ați declarat și asta ?

— Bineînțeles. Numai că dumneavoastră ... dădu din mîină.

— Ce noi ?

— I-ați arătat doamnei Ćurdová niște fotografii și, dacă nu l-a recunoscut, ați trimis-o acasă. Am cerut ca agenția C.E.C. să fie supravegheată discret, dar în zadar. Pentru dumneavoastră e mai simplu să urmăriți oamenii cinstiți.

— Și de ce ar trebui să supraveghem discret C.E.C.-ul ?

— N-ați auzit că făptașul se întoarce la locul faptei ?

Nici n-am încercat să nu-i par ironic.

— Aha. Așa că dumneavoastră așteptați ca tînărul să aibă mustrări de conștiință și să vină să vadă locul ? Și dacă revine ziua ?

— Precis nu va face asta. Se va teme să nu-l recunoască doamna Čurdová.

— Atunci ar trebui ca în locul dumneavoastră să stea de pază doamna Čurdová.

— Și ea stă de pază. Facem cu schimbul.

— Și în afară de doamna Čurdová nu l-a mai văzut nimeni ?

— Nu. Avem numai descrierea lui. Și răbdare.

— Desigur. Numai un lucru nu-mi este clar : ce ați face, oricare dintre dumneavoastră, dacă tînărul ar apărea într-adevăr ?

Obeșlo dădu din umeri. Se vedea că nici el nu știa.

— Ar fi greu. Aș încerca să-l urmăresc neobservat. Poate că la un moment dat am ajunge într-un loc unde să fie multă lume. Acolo aș da alarma și l-aș sili să se legitimeze. Ce altceva am putea face ?

Mi l-am închipuit pe domnul Obeșlo cum, într-un balon de culoare deschisă, îl urmărește neobservat pe infractor pe străzile pustii. M-am stăpînit cu greu să nu pufnesc în rîs. Nici nu voiam să rîd, curajul acesta donquijotesc impunea respect.

— Știți ce ? Acum răspund eu de acest caz. O patrulă nu vă pot trimite. Dar dacă vreți să continuați, am să încerc să vă fac rost de un aparat de emisie. În cazul în care apare infractorul apăsați pe buton și în două minute aveți la fața locului mașina sectorului de miliție.

— Adevărat? Asta ar fi grozav. Glasul lui Obeșlo tremura. Aici locuiesc, arată el peste rișu, încă înainte de intersecție. N-ați vrea să vă opriți la un păhărel?

— Mulțumesc, nu. Sînt aici de-abia de-o zi și îmi ajunge. Abia aștept să mă văd în pat. Noapte bună.

17

Am încercat clanța — era deschis. La poartă ardea un bec. „CAZURILE URGENTE SE CAZEAZĂ ÎN DORMITORUL COMUN NR. 6, ETAJUL ÎNTÎI. DIMINEAȚA SE ANUNȚĂ AICI“ era scris cu litere de tipar pe un carton în spatele geamului. Era clar că domnul Weiss nu-și prea bătea capul cu administrarea căminului.

M-am urcat în cămăruța mea. La etajul doi cineva sforăia grozav. În gînd i-am mulțumit încă o dată domnului Weiss.

La mine era liniște. M-am dezbrăcat, am stins lumina și am intrat în pat. Prin fereastra deschisă vedeam stelele. Scăpărau deasupra mea de parcă mă aflam sub cerul liber.

Grea zi. Cîndva demult, la marginea uitării, am sosit aici cu autobuzul și m-am prezentat la Tibor. Nici nu l-am întregbat de Julča. N-am avut timp. Prostul! Ce crede ... doar eu ...

Trčka mi-a făcut o impresie bună. Calm, fără judecăți, concret. Cu un superior ca el se poate face treabă bună. Dacă, bineînțeles, nu va vrea să mă dirijeze Tibor personal. Asta n-ar mai fi deloc bine.

Luboš e băiat bun. Cîți ani are oare ? Douăzeci și cinci ? Treizeci ? Cred că între. Cum de a căpătat un astfel de nume de familie, parcă-i dintr-un roman ?

În general pe aici au nume ciudate. Obešlo¹, de exemplu. Strada Corvin. După care Corvin au botezat-o așa ? Îmi amintesc de unul, Matei Corvin, gine-rele lui Jiří de Poděbrady². Dar, după cîte știu eu, acesta nu prea are nume bun în istoria noastră. De ce i-ar da numele lui unei străzi ?

Květa doarme. Îmi închipui părul ei negru răsfi-rat pe pernă. Bineînțeles că nu am șanse, dar să privești o fată frumoasă nu înseamnă încă nimic. Și frumoasă e, asta trebuie să recunoască oricine.

Nu, nu e rău aici. Cu cazul din strada Corvin n-a făcut nimeni nimic. Nu se va întîmpla nimic, dacă nu voi face nici eu. Mai importante vor fi cazurile pe care le voi primi după aceea. Acolo va trebui să arăt de ce sînt în stare.

Culmea ar fi ca Obešlo să dea într-o bună zi peste tînărul său. Cu ajutorul emițătorului ar putea pune mîna pe el ...

Stau întins și privesc în noapte. Somnul se apropie. Mă cuprinde un sentiment vechi, de la primele cazuri : sînt în pragul unei minunate aventuri.

Nici nu bănuiesc că am intrat în ea pînă peste urechi.

¹ Obešlo = part. trecut de la verbul obejit = a ocoli.

² Jiří de Poděbrady = rege ceh (1458—1471), într-adevăr socrul lui Matei Corvin, care însă a trebuit să lupte mai tîrziu împotriva pretențiilor acestuia la tronul ceh.

II

CAZUL DIN STRADA CORVIN

I

— Am auzit că astă noapte ai avut niște dificultăți, mă întâmpină Luboš Boria a doua zi dimineată.

— De unde știi ? am rămas surprins. La serviciu venisem la timp, raportul patrulei nu putuse ajunge înaintea mea.

— Foarte ușor. Nu uita că te afli într-un oraș mic. Asta nu-i Ostrava sau Praga. Seara te uiți după o fată și a doua zi te și întreabă când ai de gând să te însori.

Oare și despre asta știe ?

— Îți mulțumesc că m-ai prevenit. Poți să-mi spui ce-ai auzit ?

— Fără îndoială. Astă noapte te-a văzut aiuritul de Obešlo, cum încercai să intri în clădirea băncii. Tu însă l-ai observat și l-ai amenințat cu pistolul. Tocmai atunci au picat și ai noștri și au vrut să te aresteze.

— Pentru un zvon e destul de exact. În afară de pistol, din păcate. Am tras sertarul de jos și i-am arătat tocul revolverului. Nu am obiceiul să umblu înarmat. Și, fiindcă veni vorba, cine ți-a spus ?

— Fii liniștit, comandantul patrulei. L-am întâlnit dimineată după ce își terminase serviciul. S-a interesat de tine.

— De ce ?

— Atîta zel în serviciu nu se obișnuiește în regiunea asta.

— Nici n-a fost vorba de zel, ci de o curiozitate firească. Dacă tot descoperisem strada Corvin ...

Am scos din servietă dosarul și am încercat să găsesc procesul verbal cu interogatoriul doamnei Ćurdovă. Luboš mă urmărea bine dispus.

— Ce cauți ?

— Aș vrea să văd interogatoriile Ćurdovei.

— Tînărul enigmatic cu mărul lui Adam proeminent ?

— Exact. Ce credeți despre el ?

— Povești. La primul interogatoriu n-a pomenit nici un cuvînt despre el. Și-a amintit de-abia cînd am băgat-o în detențiune preventivă. L-a născocit în speranța că o să-i dăm drumul. Așa se întîmplă în mod obișnuit.

— Se întîmplă. Numai că, dacă l-a născocit, de ce îl mai caută și după ce i-ați dat drumul ?

— Asta nu mai depinde de ea. E o treabă organizată de Obešlo. E cinstit pînă în măduva oaselor și nu poate suporta faptul că a fost, chiar și pentru puțin timp, considerat suspect. Sînt convinși că, dacă am pune mîna pe făptași, ar reuși să obțină o scrisoare de scuză de la ministru în persoană.

— Poate că da. Însă mă gîndesc dacă nu cumva enervarea lui ascunde o teamă concretă. O pungășie care să nu aibă nimic comun cu spargerea.

— Cap de Praga, se lovi admirativ Luboš peste frunte. N-aș vrea să intru pe mîinile tale. Însă, după cîte știu, revizorii n-au găsit nimic.

— Asta nu exclude posibilitatea unei pungășii. Poți face rost de bani și altfel decît jefuind o bancă

sau falsificînd registrele de conturi. Să zicem prin speculă. Și tocmai cînd merg mai bine afacerile, începi să fii bănuît de un lucru cu care nu ai nici în clin nici în mîneacă.

Sună telefonul.

Boria ridică telefonul. Vorbi un moment cu cineva.

— Ședința se întrerupe. Ne așteaptă Trčka. Tocmai are puțin timp liber și vrea să meargă cu noi să vedem muzeul.

— Muzeul ?

— Scuză-mă. Locul faptei. Muzeu îi zic eu.

— Cam neobișnuit.

— Cînd ai să vezi cîte urme au lăsat curioșii, ai să înțelegi. Nu mai vorbesc de numărul lor. Pun ră-mășag că muzeul orășenesc n-a avut anul acesta atîția vizitatori cît subsolul din strada Corvin.

2

— Cît de departe ați ajuns ? întrebă Trčka imediat ce ne urcarăm în mașină.

— Am o primă sugestie. Să-i împrumutăm directorului Obeșlo și colaboratorilor lui care păzesc filiala un emițător de serviciu pentru ca, în caz de nevoie, să poată lua legătura cu sectorul.

— Hm, își frecă Trčka nasul. Știți, noi avem o oarecare experiență cu oamenii din filială. Interesul lor a fost bine văzut și le-am oferit ajutor. Dar ajutor în felul nostru. Să păzim banca, cum își închi-puie domnul director, nu putem. Nu avem destui oameni. Și nu i-aș da nici cînd am avea. A aștepta

pină infractorii vor avea muștrări de conștiință și vor veni în strada Corvin ... asta ... recunoașteți și dumneavoastră ... asta ... Enervarea lui Trčka trăda faptul că nu-și apăra pentru prima oară punctul de vedere.

— Dar eu nu vreau să vă conving să păzim noi în locul lor, i-am amintit eu. Pun numai în discuție faptul dacă n-am putea să le împrumutăm un emițător. Unul obișnuit.

— Știu. Și Obešlo va chema sectorul pentru fiecare pieton care trece pe stradă.

— Pun rămășag că nu. Dacă patrula va reține de câteva ori un om nevinovat și-l va trimite apoi la Obešlo, acesta se va gândi bine înainte de a apăsa pe buton. Sînt de acord cu dumneavoastră că planul lor e absurd. Dar ce se va întîmpla dacă într-o zi ne vom trezi cu Čurdová și va jura că l-a văzut pe tînăr ? Și că, pentru că nu le-am dat nici un ajutor, acesta a dispărut fără urme ? Se poate presupune că asta nu ne-ar spune-o numai nouă.

Trčka a zîmbit ușor.

— Poate că aveți dreptate. Faceți-mi un raport scris și restul îl aranjez eu. Mai aveți ceva ?

— Da. Puteți să-mi lămuriți un lucru ? Cum de în raport se vorbește de o filială a băncii de stat iar pe clădire e firma C.E.C.-ului ? Între C.E.C. și bancă există o deosebire, nu ?

— Definiția exactă a celor două instituții nu v-o pot oferi. Pentru noi e de ajuns că banca manipulează milioane iar C.E.C.-ul numai mii. În plus C.E.C.-ul nu păstrează sumele mai mari, pe cînd ban-

ca da. Domnul Obešlo v-ar da, cu siguranță, explicații mult mai precise.

— Pe mine m-ar interesa mai degrabă cînd și de ce a fost înființată filiala din strada Corvin.

— La întrebarea asta răspunsul e simplu. Cînd? Cam acum trei ani. De ce? La cererea cîtorva mari întreprinderi care se găsesc cam în direcția aceea. După cîte îmi amintesc, au fost discuții din cauza asta. Centrala nu voia să aprobe, pentru că seiful din strada Corvin nu corespundea normelor de securitate. Filiala de jos, din oraș, era în mod hotărît pentru, deoarece în ajunul salariilor nu mai știau unde le stă capul, iar seiful, deși reglementar, era mic cît o colivie.

Am trecut podul și am început să urcăm pe strada Corvin.

— Pînă la urmă a fost acceptată din cauza accidentului unei mașini care transporta bani la fabrica de porțelanuri. S-a ciocnit cu un autobuz local și banii zburau pe stradă. Atunci au înființat filiala din strada Corvin. Deși director a fost numit Obešlo, toate treburile le conducea dr. Nosek. După spargere, filiala a fost desființată și dr. Nosek lucrează acum iarăși jos, în oraș.

— Ce obligații avea Obešlo în funcția de director?

— Nici una specială. Lua cîteva sute mai mult pe lună, semna unele documente și, cînd era nevoie, trebuia să fie de față la deschiderea seifului. La urma urmelor puteți să-l întrebați chiar pe el. Am ajuns.

În fotolii rotunde, din piele cam roasă, citeau ziarele cîțiva bătrîni. L-am descoperit cu uimire printre ei și pe administratorul de la Curtea Meissen. Văzîndu-mă, îmi făcu cu ochiul și mă salută ostentativ.

Peretele din fața ferestrelor era plin de ghișee. Partea de sus era din sticlă mată, cea de jos era acoperită cu lambriuri de culoare închisă.

Numai la înălțimea unui stat de om sticla era transparentă. Toate păreau goale, numai la gemulețul cu inscripția „Casa“ o blondă oxigenată își curăța unghiile.

— Čurdová ? i-am șoptit lui Luboš. Boria îmi confirmă din cap.

— Ce doriți, domnilor ? Aha, dumneavoastră sînteți, îl recunosc eu pe Trčka. Fără grabă puse deoparte pila de unghii. Îl chem imediat pe tovarășul director.

M-am uitat împrejur. Moșnegii ne urmăreau insistent. Păcat că nici unul dintre ei nu venea aici și după amiaza. Încă o descriere a tînărului cu mărul lui Adam proeminent ar fi fost foarte bine venită. Dar cine știe ? I-a întrebat cineva ?

M-am întors către Trčka.

— I-ați interogat pe oaspeții ăștia permanenți ?

— Nu. La ce bun ?

— Poate că ar ști pe cineva care vine să citească ziarele după masă. Acela l-ăr fi observat de asemenea pe tînărul necunoscut, nu ?

— Tînărul nu există, strecură Trčka printre dinți, ca imediat să zîmbească amabil.

Venea directorul Obešlo. Se potrivea perfect cu ambianța din jur. Figura, perfect bărbierită, ieșea din gulerul cămășii albe ca zăpada. Părul, împărțit în două printr-o cărare, îl avea pieptănat cu grijă. Puțini ar fi recunoscut în el pe omulețul îngrozit de noaptea trecută.

Dădu mîna cu Trčka. Apoi împinse zăvorul și ne lăsă să intrăm. Ne duse în biroul lui.

Căpitanul explică pe scurt scopul vizitei noastre. Directorul menționează că se aștepta la așa ceva, avușese deja prilejul, noaptea trecută, să facă cunoștință cu tovarășul locotenent. Amîndoi ne-am înclinat țepeni.

— Într-adevăr, se făcu Trčka că-și amintește. Vrea să vă facă rost de un emițător de serviciu.

— Da. Consider asta o idee bună, răspunse Obešlo înclinîndu-se din nou.

— Și eu, zise Trčka ipocrit. Apoi se întoarse spre mine : Aveți vreo întrebare pentru tovarășul director ?

— Am. M-ar interesa să știu de ce seiful acesta nu întrunește condițiile de securitate pentru o bancă?

— Nu are sistem de alarmă, îmi explică Obešlo. Inițial exista. Înainte de război și în timpul războiului aici funcționa o filială a lui Dresdner Bank, care dispunea de sume mari. Pe atunci erau chiar două sisteme de alarmă. Unul care făcea să sune sirena de la intrare și al doilea care anunța postul local de jandarmi. După eliberare sectorul de miliție a fost mutat în altă parte. Acolo nu s-a mai făcut legătura cu sistemul de alarmă. Sirena au scos-o cînd s-a dovedit că nu mai funcționează. Pentru o agenție C.E.C. o asemenea instalație era inutilă.

— Pentru o agenție C.E.C. da, dar pentru o bancă s-ar fi putut poate refăce, nu ?

Obeșlo dădu din cap.

— Din păcate, nu. Instalația propriu-zisă era montată chiar în broasca seifului. Broaștele sînt cele originale și lăcătușii de aici nu s-au putut descurca cu ele. Ar fi trebuit ori să se schimbe broaștele, ceea ce ar fi însemnat să se transforme practic întreaga casă de bani, ori să se monteze un sistem de alarmă de detecție care să se cupleze la deschiderea seifului. Eficiența unui astfel de sistem este mult mai redusă, deoarece trebuie decuplat la fiecare deschidere a casei de bani și astfel infractorii au ocazia să-l descopere și să-l scoată din funcțiune.

Toate acestea au dus la luarea hotărîrii de a nu se mai reface sistemul de alarmă. Se părea că un bloc plin de locatari reprezintă o suficientă garanție de siguranță.

Trčka își privi nerăbdător ceasul.

— Mergem, nu ?

4

Căpitanul Trčka se opri în dreptul unei uși de la mijlocul coridorului și scoase din buzunar o cheie.

— În viitor veți avea grijă de ea. În ultimele două luni și jumătate a avut o serie întreagă de stăpîni. Măcar dumneavoastră doi să aveți noroc.

Descuie și mi-o dădu mie. Precis o pierd, m-am gîndit eu. Am băgat-o cu grijă în inelul de la port-cheiul meu.

— De mine cred că nu mai aveți nevoie, se despărți Obeșlo.

Trčka deschise ușa. De la subsol urca răcoare. Scările de beton dispăreau în întuneric. Luboš scoase lanterna îndreptînd-o în jos.

— Cu grijă, ne atrase atenția Trčka coborînd primul. Fiți atenți la dungile roșii de pe trepte. Puneți piciorul între ele.

L-am ascultat. De-abia coborîserăm cîteva trepte și am simțit în aerul stătut un miros slab de praf de pușcă ars. Cît de mult fusese, dacă se mai simțea încă și după două luni și jumătate !

La nivelul palierului, culoarul cotea în unghi drept. Aici începeau curiozitățile, ca să folosesc expresia lui Luboš. Pe margini se aflau două suporturi grele din care răsăreau bare de fier formînd o balustradă. Între bare era întinsă o sfoară cu stegulețe. Într-adevăr, ca la muzeu. Numai exponatele lipseau.

— La ce e bună pavoazarea asta ? am îndrăznit să întreb.

— Acum la nimic, recunosc Trčka. Dar în primele zile, cînd ușile nici nu mai apucau să se închidă, a fost de folos. Dacă n-ar fi fost, nici n-aveam ce să vă mai arăt astăzi.

— Au fost așa de mulți anchetatori ?

— Anchetatori, pufni Trčka. Li s-ar putea spune și așa. Cine însemna ceva în orașul ăsta, și aici fiecare înseamnă *ceva*, a venit să vadă.

— Și dumneavoastră le-ați dat drumul ? nu-mi venea mie să cred.

— Pe primii nu i-am putut refuza, pentru că i-a adus însuși maiorul Sitenský. Pe ceilalți, pentru că intraseră primii. Și tot așa, dădu Trčka din mîna continuînd să coboare.

— Și în pauze căutați urme ?

— Pentru Dumnezeu, nu ! Înainte de a permite să intre primul vizitator care nu avea ce face aici, terminaserăm deja cercetarea amănunțită și făcuserăm procesul verbal. Dar și așa ...

— Ce-i atrăgea aici ?

— O să vedeți, mi-o tăie Trčka.

Scara mai cotea de două ori în unghi drept. În sfârșit ne aflam pe ultima treaptă.

Cercul de lumină trecu prin gratiile sfărâmate. În spatele lor, ca gura unei fiare preistorice, se căsca seiful spart. Balamalele rupte de pe margini străluceau mat. Ușa blindată zăcea la pământ ca o piatră de mormânt.

Mi se opri răsuflarea. Deodată am înțeles mulțimile de curioși care dădeau năvală din tot orașul. Era un spectacol captivant. Unicul exponat al acestui curios muzeu făcea toate paralele. Aureolat cu un nimb de trei milioane se deschidea în fața vizitatorului ca gura unei peșteri.

— Aici vizita se termină, menționează Trčka în rol de custode. Pentru dumneavoastră fac o excepție. Ridică sfoara. Vreți să vedeți casa de bani mai de aproape ?

— Mulțumesc, am refuzat eu. Dacă ghidul m-ar fi invitat să încerc coroana regală aș fi avut probabil exact același sentiment.

— Cum credeți. În acest caz aș mai adauga unele amănunte. Se pare că, în privința încărcăturii, spărgătorii au exagerat puțin. Găsiți în dosar calculul despre cantitatea necesară de exploziv pentru obținerea unui asemenea efect.

Ne-am întors.

— Pentru noi are importanță faptul că bancnotele furate pot avea marginile puțin pîrlite. Am atras atenția asupra acestui lucru tuturor oficiilor poștale și întreprinderilor bancare din țară. Bancnotele pîrlite se vor schimba, pînă la revocarea dispoziției, numai după legitimarea solicitatorului. Pînă acum nici un rezultat.

— Nu se putea ca banii să fi ars în timpul exploziei ?

— Nu. Experții n-au găsit nici un gram de cenușă din hîrtia folosită pentru bancnote. Acest lucru a dus la bănuiala că explozia trebuia doar să mascheze faptul că seiful era gol. Mai tîrziu s-a dovedit însă că încărcătura a fost plasată sus, în timp ce sacii cu bani erau jos, pe podea.

— Oricum, ăsta nu-i un argument că banii se aflau acolo.

Trčka mormăi ceva neinteligibil. Am ieșit afară.

5

— Și acum ce facem, șefule ? zise alene Luboš după ce ne-am întors de la masă.

M-am uitat să văd cu cine vorbește.

— Ce te uiți ? Pe tine te întreb.

— Aha. Ei ce să facem ? Vom continua, am hotărît eu ca înțeleptul Solomon.

— Grozav, se ridică Luboš. Atunci eu mă duc.

— Unde ?

— Să continui. Apoi se îndură de mine : Ai să vezi în procesele verbale : cantitatea de explozibil necesară s-a calculat pînă la gram. La fel și gazul

pentru găurirea seifului. Explozibilul îl căutăm din prima zi. Gazul nu ne-a interesat deocamdată. Dar după cîte am observat eu, e mai greu de făcut rost de gaz.

— Cum așa ? Aparat de sudură există în orice atelier.

— Aparat de sudură, da. Și două tuburi așezate pe cărucioare cu două roți. În butelia cu dungă albastră e oxigen, în cea cu dungă albă acetilena. Dar spărgătorii n-au folosit probabil tuburi pe cărucioare.

— Probabil că nu.

— Atunci ce-au folosit ?

— Ceva mai mic, transportabil.

— Bun. Dar cum l-au umplut ? Există dispoziția ca oxigenul și acetilena să se încarce numai în butelii standard. Această dispoziție se respectă strict. Mai exact spus, nimeni n-a cerut să i se încarce în altceva.

— Hm. Începe să devină interesant. Și mai departe ?

— Nimic. Doar o convorbire telefonică cu șeful stației de încărcare. Vreau să trec pe acolo și să sondez puțin terenul. Ești de acord ?

— Desigur. Eu am să mă uit între timp prin procesele verbale.

— Sau ..., se lăsă Luboš de pe un picior pe altul.

— Sau ce ?

— Mai există o posibilitate. Să încercăm invers. Să facem rost de două butelii mai mici și să încercăm să le umplem. Dacă se vor împotrivi, le spunem că m-a trimis un prieten pe care l-au mai servit. Și le arăt o sută ca să vadă că nu va fi degeaba.

— De ce atîtea complicații ? l-am întrebat eu deloc încîntat.

Nu-mi plac scenele de western. E adevărat, cîteodată sînt absolut necesare, dar de cele mai multe ori fac mai mult rău decît bine.

— Să zicem că responsabilul îți încarcă buteliile. Dar ți le umple pentru că i-ai pomenit de un prieten ori fiindcă i-ai arătat suta ? Dacă îl vom strînge apoi cu ușa, își va da seama că i-am întins o cursă și nu va mai spune absolut nimic. Se va simți tras pe sfoară și atunci orice colaborare se duce pe apa sîmbetei.

— Omule, tu vorbești ca Trčka, zise Luboš degustat.

Mi s-a luat o piatră de pe inimă. Slavă domnului pentru Trčka ! Mă temeam că Tibor și-a impus părerea în privința asta. După cum se vede, nu.

— Ca Trčka ? Îmi pare bine. Cu atît mai mult îmi mențin părerea.

— Cum vrei, se simți Luboš jignit.

— Așteaptă puțin. Trebuie să recunoști un lucru: sau responsabilul e înțeles cu infractorii și atunci nu-ți cade în cursă orice ai face ; sau nu are nimic cu spărgătorii și atunci nu are nici un motiv ca să nu spună adevărul.

— Cu timpul ai să-ți dai seama singur, se strîmbă Luboš. Dar fie, vom face cum zici tu.

— Bine. Și noroc.

— Se lucrează pînă la patru, îmi atrase el atenția la plecare. Probabil mă considera un carierist înăscut.

După-amiaza a trecut fără să-mi dau seama. M-am trezit că e ora patru.

Mi-am adus aminte de Květa și am început să-mi strâng repede lucrurile.

Deocamdată studiasem numai un sfert dintr-un dosar. Să-l iau cu mine? Să sperăm că astăzi nu voi avea timp de el. Am aruncat dosarul în dulap cu sentimentul îmbucurător că, odată cu hîrtille, închid și gîndurile mele despre caz. Asta nu mi se mai împlinise de mult.

La poartă, domnul Weiss îmi făcu semn cu degetul.

— Ce ziceți? Frumos, nu?

— Ce?

Îmi făcu cu ochiul.

— Ei ... doar ... casa de bani.

— Ați văzut-o și dumneavoastră? am rămas eu uluit.

— Nu. Dar am auzit ... Cică arată ca intrarea în iad.

M-am stăpînit să nu rîd.

— Eu încă n-am văzut intrarea în iad. Arată ca o casă de bani spartă. Dumneavoastră vă duceți zilnic la agenția C.E.C.?

— Da. Dimineața, cînd toți cei de aici sînt plecați. Să citesc ziarele și să mai stau de vorbă. Știți ce, tovarășe, nu m-ați lua o dată și pe mine? Cei-lalți moșnegi ar crăpa de ciudă.

— Nu știu. Ar fi cam greu. Și eu am intrat acolo numai în fugă, și asta pentru că sînt nou. Acolo jos nu se mai poate descoperi nimic.

— Eu nu vreau să descopăr ceva, obiectă portarul, vreau numai să mă uit. Doar o clipă. Știți, e cu totul altceva cînd asemenea lucruri se întîmplă dumnezeu știe unde și cînd se întîmplă sub nasul nostru. Așa e cu mult mai interesant.

— Să văd ce pot face. Imaginea în care apăream drept castelan pentru clubul pensionarilor, mă distra. Dar nu imediat, bineînțeles. Întîi va trebui să studiez tot ce au scris despre cazul ăsta cei dinaintea mea.

— E mult ?

— Două dosare ca acela pe care l-ați văzut ieri. De aceea le și iau acasă, ca să le termin cît mai repede. Stați, îmi fulgeră prin cap o idee, dumneavoastră ați putea să mă ajutați.

— Cu plăcere. Cum ?

— Ați vrea să-i întrebați pe cunoscuții dumneavoastră de la C.E.C., dacă n-au văzut vreodată pe acolo un tînr cu mărul lui Adam proeminent. I-am explicat pe scurt despre ce e vorba. Portarul era încîntat să mă ajute.

— Aha, să nu uit. ăsta e talonul dumneavoastră de Pronosport.

I-am mulțumit și am urcat sus.

7

Květa ședea pe luminator cu o carte pe genunchi.

— Noroc, îmi zise foarte natural.

— Noroc, i-am răspuns eu simțind că ceva scîrțîie.

Sînt bătrîn.

— Mergem ?

— Unde ? mă întrebă fără să înțeleagă.

Practica îndelungată ascute auzul. Nedumerirea ei era sinceră. Pur și simplu uitase.

Pentru retragere era prea târziu. I-am amintit prost dispus :

— Cineva a promis ieri că-mi arată orașul.

Nu sînt prea spiritual, dar de obicei nu vorbesc așa prostește. Ce-mi mai rămînea însă de făcut dacă nu voiam să revin la „dumneavoastră“, iar pentru „tu“ nu aveam destul curaj ?

— Mda, oftă ea. După cină e bine ?

— Credeam că pentru cină ne vom opri undeva împreună.

— Adevărat ? Interesul ei crescuse dintr-o dată. Și unde mă duci ? rezolvă ea modul de adresare în felul direct al tineretului.

— Depinde de tine. Tu ești ghidul.

— Bun ! Atunci să mă îmbrac. Își coborî picioarele pe geam. Vino încoace să-mi spui ce rochie să iau.

— Imediat. M-am retras și eu în cameră. Mi-am dat seama că abia așteptam plimbarea. Am ieșit pe coridor. 12 era penultima cameră. Am bătut în ușă.

— Da, răspunse o voce aspră de alto.

Am intrat.

Camera unei fete arată probabil altfel. Aici se aflau un dulap de cămin, o masă, un scaun și un pat. Singura trăsătură individuală o formau fotografia lui Gérard Philip și un aparat mic de radio pe fereastră.

Kvêta stătea în fața dulapului deschis, cu expresia dintotdeauna a femeii care nu are cu ce se îmbrăca.

De data asta era aproape adevărat : pe bara lungă atîrnau stinghere cinci rochii.

— La astea nu te uita, împinse două într-o parte, sînt pentru serviciu.

— Ce contează ? Din întîmplare cea albastră îmi place.

— Nu. Dacă mergem la restaurant... Alege din astelalte. Cea albă și cea roșie sînt de anul trecut, cea galbenă de anul acesta. Dar mi-e prea pe corp. Am dat din umeri.

— Ia-o pe care vrei. Tot nu te-am văzut cu nici una. Ar trebui să mi te arăți în ele.

— Bine, închise ea dulapul. Atunci nu te uita. Nu ți-e sete ? Sub pat ai bere.

Am auzit cum se deschide fermoarul. Pe podea a căzut bluza de trening. M-am așezat stingherit pe marginea patului. Am lovit cu călcîiul ceva de lemn. M-am aplecat și am scos o ladă cu bere. Din douăsprezece sticle, șapte erau goale.

Nu sînt băutor de bere, cu greu beau un pahar după o mîncare mai grasă. Acum însă nu aveam ce face. Am scos o sticlă și am început să caut cheia ca s-o deschid.

— Ei ? ieși Květa de după dulap.

Arăta minunat. Rochia albă sublinia tonul măsliiniu al tenului și culoarea neagră a părului. Gene lungi îi acopereau ochii veseli.

— Frumoasă, am lăudat-o reținut. Nu trebuie să vadă imediat cît de mult îmi place. Cum deschizi sticlele ? De ușă ?

— De pat. Dă-o încoace ! Puse sticla pe marginea patului și, cu o singură lovitură, îi scoase capsă. Spuma începu să se reverse. O prinse în gura întredeschisă și bău. O dată, de două ori, de trei. A treia oară îndelung. Îmi trecu sticla pe jumătate goală și dispăru în spatele dulapului.

Am băut restul. Berea era caldă, în schimb gîtul sticlei avea gust de ruj.

Rochia de un roșu închis o făcea altfel frumoasă pe Květa, era frumusețea deplină a unei femei mature. Decolteul lung îi lăsa descoperit gîtul pînă la adîncitura dintre sîni. Era exact acel gen de rochie care amuțește sala și trezește în bărbați instincte atavice. Nu voiam să devin victima unor astfel de instincte.

— Ce zici de asta ? mă întrebă cochet.

— Te face mai bătrînă.

Sé strimbă.

— Ești rău. Din întîmplare e o rochie grozav de frumoasă. Oricine spune asta.

— Eu nu sînt oricine. Încearc-o și pe cea galbenă.

— Ți-am spus că mi-e mică.

— Mult ?

— Destul.

— Atunci de ce ți-ai cumpărat-o ?

— Eu nu... Se retrase spre dulap. Fie cum zici tu. Deschise ușa. Ai să vezi singur.

Îmi închipuiam și singur ceea ce nu-mi spusese. Cel care i-o cumpărase era în aceeași situație ca și mine. Nu voia să atragă atenția. Mai întîi de toate nu era galbenă ci de culoare bej, din jersey subțire. Decolteul îngust se termina într-un guleraș. Mînecele scurte pînă deasupra cotului. Frumusețea Květei

apărea astfel într-o nouă dimensiune : de liniște calmă. Bărbații înregistrează o fată frumoasă dar nu trec cu vederea nici însoțitorul.

— Unde ți-e mică ?

— Peste tot. Nu mă simt bine în ea.

— Lasă. Mie mi se pare că îți vine perfect. Și pentru o asemenea plimbare și o masă la restaurant e ideală.

Se strîmbă imperceptibil.

— Crezi ?

— Da. Îmi vei face o mare plăcere dacă vei ieși în ea.

8

Luboș Boria ședea deja la birou și bea ceai.

M-am uitat discret la ceas. Șapte fără cinci. Se vede că personalul de aici e obișnuit să se prezinte devreme.

— Cum ți-a mers ?

— Bine. Sau prost — după cum o iei. Știu cum au încărcat spărgătorii buteliile. Mai exact : cum ar fi putut s-o facă.

— Asta-i grozav, nu ?

— Este și nu este. Dacă ar fi fost nevoie de vreo aparatură complicată, aș avea ce cerceta. Așa sîntem iarăși în aer.

— Și cum ar fi putut s-o facă ?

— Simplu. Să le încarce din tuburi. Pierderea de presiune e neglijabilă. Depinde de volumul recipientului în care încarci gazul. Cu cît e mai mic, cu atît e mai mică și pierderea. Dar și pierderea se poa-

te evita dacă butelia se încarcă din cîteva tuburi pline.

— Hm. De fapt asta se înțelege de la sine.

— Desigur. Dacă o știi deja. Am întrebat și dacă n-a încercat cineva să încarce un recipient mai mic. Cică nu. La ei nici nu s-ar putea. Dar mi-au dat o sugestie interesantă. Scafandrii. Secția de aici a Svazarm-ului¹ a tăiat chiar niște construcții metalice sub apă. În afară de asta au aparatul lor de încărcare a buteliilor de oxigen. Vreau să mă duc azi pe la ei. Ce zici ?

— Sînt pentru.

— Bun. Și tu ? După cîte am auzit, nu pierzi timpul.

— Ei, am privit eu dosarele. Nu se poate zice că merg prea repede. Din cînd în cînd voi avea nevoie de unele lămuriri.

Luboș aprobă cu gravitate din cap.

— Bineînțeles. Dar eu vorbesc de alt mod de a nu-ți pierde timpul. Am aflat că ai și reușit să cazi în mrejele frumoasei Květa.

— Nu mai spune, am înghețat eu. Aici nu se poate ascunde într-adevăr nimic. Și cum de nu mă întrebî cînd am de gînd să mă însor ?

— Bigamia, după cîte știu, se pedepsește în statul acesta. În plus... hm... cu faima pe care o are această domnișoară mă îndoiesc că te-ai încumeta la un asemenea pas. În orașul ăsta au avut-o toți.

— Cunosc și orașe mai mari.

Luboș rîse.

¹ Svazarm = Svaz pro spolupráce s armádou (Asociația voluntară pentru sprijinirea apărării patriei).

— Îmi pare bine că privești lucrurile în mod sportiv. Nu-mi rămîne decît să te felicit. În pat cică e grozavă.

— Cu experiența asta nu mă pot lăuda.

— Desigur, desigur. Eroii tac.

Eroii, poate. Eu sînt însă un tîmpit și nu am despre ce să vorbesc. Doar dacă aș povesti despre sentimentul apăsător că sînt bătrîn, care mă cuprinsese pe la miezul nopții cînd ne-am despărțit. Doar dacă aș povesti despre tristețe ; tristețea aceea fără margini care are atîtea cauze încît pînă la urmă nu mai are nici una. Dar pentru astfel de destăinuiri Luboș Boria era un obiect tot atît de nepotrivit ca și Sitenskȳ. Era mai bine să tac și s-o fac pe frivolul.

— Oricum îmi pare bine că devin om de-al locului.

Luboș ridică nedumerit din sprîncene.

— Dacă au avut-o toți în orașul ăsta... Omul trebuie să fie totdeauna bucurîndu-se că gustul lui este gustul majorității.

— Bine, rîse Boria. Mă temeam numai... Mi s-a părut că ești așa de vulnerabil... Cînd v-am văzut...

— Tu ne-ai văzut ?

— De unde crezi că știu că ați fost împreună ? Ședeam cu trei mese mai încolo de voi.

— Adevărat ? De fapt e posibil. De-abia se vedea ce ai în pahar. Scuză-mă. La urma urmelor puteai să te anunți și singur.

— Nu puteam. Păreați foarte concentrați. Dădu din mîină. Totul e în ordine. Mă temeam să nu înnebunești după ea.

— De ce ? Fiindcă au avut-o toți ?

— Să zicem că și pentru asta.

— Și tu ai impresia că, pentru dragoste, asta e cea mai proastă recomandare ?

Luboș se bătu semnificativ cu degetul în frunte.

9

Încetul cu încetul m-am familiarizat cu cazul. Și din materiale se puteau distinge toate fazele lui.

La început a fost o senzație, un caz cu C mare. Conducerea anchetei a luat-o însuși comandantul și a angajat în cercetare întreaga capacitate a secției de criminalistică. În același timp au venit în ajutor și specialiștii de la regiune.

Ancheta s-a desfășurat pe scară mare. Au fost interogați locatarii blocului, salariații băncii, martorii care trecuseră în noaptea critică pe strada Corvin. Concomitent se cerceta în întreprinderile din jur, unde infractorii ar fi putut obține cantitatea necesară de exploziv. În afară de aceasta, experții au cercetat tehnica spargerii și desfășurarea ei în timp.

Momentul spargerii a putut fi determinat la minut : ora trei și treizeci și șapte dimineața. Auto-patrula trecuse pe strada Corvin după ora unsprezece noaptea. Diferența, patru ore, a fost folosită la maximum de către făptași. Mai mult timp nu avuseseră. Patru ore și jumătate cel mult.

Din timpul limită experții au calculat numărul infractorilor. Calculul complicat s-a soldat cu un rezultat slab : fuseseră cam 5—6 infractori, însă cel puțin trei. Diferența mi s-a părut prea mare așa că m-am dus în grabă la Trčka să mă lămurească.

— Știți, asta-i concluzia tovarășilor de la regiune, începu el încurcat. Ei au tot felul de calcule, cît timp

e necesar pentru deschiderea unei broaște de o anumită marcă, cît pentru pilirea gratiilor de oțel cu un diametru anumit și așa mai departe. După experiența mea au norme cam largi. Zîmbi abia perceptibil. Infractorul lucrează în asemenea momente pentru sine, sau măcar așa speră, și asta e altceva.

— Atunci trebuie să înțeleg că ăsta, am arătat calculul, e de fapt un fel de model de spargere ?

— Exact, fu de acord căpitanul. Pentru toate lucrările care au trebuit făcute în timpul spargerii, se dă timpul necesar. În total douăzeci și patru de ore, adică ore-normă. Dacă le împărțim la patru, obțineți șase infractori. Cifra li s-a părut tuturor prea mare. De aceea în raport sînt trecuți numai trei — ceea ce corespunde și cu părerea mea. Dar eu n-am avut nevoie de nici un calcul.

— Despre astfel de norme de spargere n-am auzit încă, am recunoscut eu. Infractorii dumneavoastră le-au îndeplinit 200%.

— Da. Am impresia că e vorba de o specialitate a secției noastre de la regiune. În altă parte nu a prins. În cazurile obișnuite astfel de norme ar putea servi unuia nou în meserie, dar în cazul nostru... dădu din umeri.

— E și greu de stabilit începutul și sfîrșitul acțiunii, am menționat eu.

— Tocmai, zîmbi Trčka. În cazul nostru mai apare o problemă. Puțin mai departe, răsfoi el dosarul, avem expertiza cu privire la sistemul de siguranță al casei de bani. Ați citit-o ?

Am negat din cap.

— Înainte de război era unul din cele mai sigure sisteme : Guard-Johanson. Trebuie să reziste opt ore

tuturor încercărilor. Timpul acesta nu poate fi scurtat, după părerea mea, la jumătate, fiindcă au lăcrat doi infractori. Fără să mai vorbim de faptul că s-a dat o singură gaură. Nu-mi pot închipui că au făcut-o cu două aparate. În domeniul acesta ne lipsește, din păcate, experiența.

— Ce-ar fi să încercăm să luăm legătura cu fabricantul ? Cum spuneți că se numește ?

— Johanson. Cu tot numele scandinav era o firmă germană și, în timpul războiului, a dat faliment. După cum vedeți, am încercat și asta.

10

Într-una din seri m-am întâlnit cu Sitenský la o bodegă. Era a doua sau a treia zi după plimbarea cu Květa. Seara de la „Rinocerul“ și, cu o zi mai înainte, cina de la restaurant îmi subțiaseră într-atîta bugetul, încît am început să caut ceva mai ieftin.

Bodega „U Hucků“ arăta promițător. Am intrat în localul plin de fum și m-a întâmpinat mirosul de bere și de gulaș. Tocmai căutam cu privirea un scaun liber, cînd, de la o masă, mi-a făcut semn Sitenský.

Nu mă încînta deloc întîlnirea asta. Din fericire locurile de la masă erau ocupate, l-am salutat și am vrut să trec mai departe. Tibor însă mă reținu.

— Ia-ți un scaun și așează-te. Tovarășii pleacă imediat.

Nu mi s-a părut că moșnegii de la masă aveau de gînd să plece, mă priveau neprietenos și-mi făcuseră loc fără nici un chef.

— Se capătă aici ceva de mîncare ? am întrebat așezîndu-mă la colțul mesei.

— Cum să nu. Comandă un gulaș, mă sfătui Si-
lenský rîzînd. Începu să-i facă semne insistente ospă-
tarului, strigînd : „Eman baci, Eman baci !“. Se vedea
că vrea să-mi arate că și aici e cineva.

Ospătarul, care semăna ca două picături de apă
cu cîrciumarul Palivec ¹, înțelese, spre mirarea mea,
acest ciudat mod de adresare. Se apropie de masă și
Tibor făcu comanda. Moșnegii plătiră, pînă la urmă,
dezgustați. M-am mutat pe unul din scaunele rămase
libere.

— Am auzit că ai cerut un emițător pentru
Obešlo, începu imediat ce am rămas singuri. Sînt
pentru. Ți l-am aprobat. A fost o idee bună. Colabo-
rarea cu cetățenii e baza succesului.

Nu m-am putut stăpîni.

— Într-adevăr. Ar fi fost și mai bine dacă mai
întîi nu-i arestați în mod inutil.

— A, văd că Trčka te-a prelucrat, se strîmbă
Sitenský. Dădu din umeri. Erau singurii suspecti. Și
crede-mă, se aplecă spre mine, eu și acum îi mai
bănuiesc. Explozia aceea a fost ciudată, foarte ciu-
dată...

Am tăcut. Da, în privința asta avea dreptate. Ca-
zul întreg era ciudat.

Pe neașteptate mă plesni ușor cu palma pe spate.

— La naiba, Vašo, știi ce-ar fi dacă ai rezolva
cazul ? rîse el ca un băiețandru. Te-aș impune ca
adjunctul meu. Și noi doi, Vašo, le-am arăta noi lor.

— Cui ?

N-aveam nici un chef s-o fac pe adjunctul lui
Tibor, cu atît mai puțin să-i arăt cuiva ceva. De

¹ Palivec : personaj din „Bravul soldat Svejk“ al lui
J. Hašek.

fapt nici nu trebuie să-mi fac asemenea griji, cazul din strada Corvin tot nu-l voi rezolva.

— Tuturor, făcu el semn larg cu mîna. Noi doi, tu și cu mine...

Referințele de la Praga au fost bune, mi-am dat seama ușurat, nu sînt periculos.

Palivec îl făcu să tacă. Adusesese gulaș și bere. În sosul gros pluteau bucăți de ardei și ceapă tăiată. Imi lăsa gura apă.

— Noroc! Halba lui Tibor se ciocni de a mea. Bea, e ca hreanul. Un partizan adevărat trebuie să știe să bea.

— Știu. Ziua bea și nemți ucide noaptea, mi-am adus aminte de rima lui preferată.

Rîse.

— Eh, ce timpuri mai erau, își aminti.

Am început să mănînc. În vară avusese loc a doua întîlnire a foștilor partizani și Tibor avea o mulțime de noutăți despre cei din detașamentul nostru.

— ... și Pal'o, unul înalt, slab, — dădeam din cap, habar n-aveam despre cine era vorba — acum e la calea ferată, iar Laco Michalik, îți aduci aminte de Laco? — pe ăsta nu-l uit cît trăiesc — e președinte de C.A.P., cea mai bună cooperativă din raion, îi dădea înainte Sitenský cu mîndria învățătorului ai cărui elevi ajunseseră depărte. Știa cite ceva despre toți, chiar și faptul că Standa Řehák murise într-un accident de motocicletă. Numai despre Ivan și despre mine nu știa nimic.

— De ce n-ai venit? mă întrebă cu reproș.

De ce? N-am vrut. La prima întîlnire fusesem. Era plin acolo de oameni pe care nu-i văzusem în

viața mea, partizani în ceasul al doisprezecelea fără ceva, ba mai adesea al doisprezecelea și ceva.

Cel mai rău era că oamenii aceștia nu veniseră singuri, îi aduseseră băieții din detașamentul nostru. Am încercat să organizez ceva împotriva acestui aflux de străini, dar n-am reușit. Nu eram cel mai potrivit pentru asta, eram ultimul dintre ultimii, acceptat între ei mai mult sau mai puțin din milă. În plus nu mă înțelegeau, nu pricepeau amărăciunea mea.

— Am avut mult de lucru, am mințit. Eram bătrîn, aveam experiență și nu-mi venea greu să mint. În plus, amintirea aceea era atît de contradictorie încît nici nu putea fi transpusă în propoziții pe înțelesul lui Tibor.

— De data asta a fost grozav, sublinie el după o clipă.

Am tăcut, fiecare cufundat în amintirile lui. Cîr-ciuma ne zumzăia în spate. Tibor amesteca posomorît restul de bere din halbă. Buna dispoziție de la început dispăruse.

— Și ce face Julča? am întrebat ca să-i fac plăcere; Julča fusese cu noi în munți. La prima întîlnire se zicea că se vor lua.

Tibor tresări brusc și mormăi, abia inteligibil, că Julča e acum pe undeva în Orava. Ca să vezi, nu s-au luat, m-am gîndit cu un amestec ciudat de nostalgie și de satisfacție. De ce să neg — îmi plăcea. Era gingașă și mică și nu se potrivea deloc cu mătă-hălosul de Tibor.

În detașament erau mai mulți bărbați cărora le plăcea Julča. Imre, de exemplu, brunet și înalt ca bradul, încît nimeni nu credea că e de meserie în-

vățător, ce mai umblase după ea ! Dar, dumnezeu știe de ce, ea îl alesese tocmai pe Tibor, care arăta toată ziua de parcă atunci ar fi ieșit din bîrlog, murdar, bărbos, cu ochii lipiți de somn.

— În Orava ? mă împinse curiozitatea. Și ce face acolo ?

— De unde să știu eu, mîrîi Tibor. Ce-mi pasă mie de ea ?

— Dar tu ? Te-ai însurat ?

— De ce ? dădu din mîină. Dacă vrei, pe aici sînt mai multe femei decît purici. Numai să nu te încurci. Tot a doua dintre ele e nemțoaică.

Scuipă și termină altă halbă. Apoi se ridică cu greu și se împletici spre ușă. Nu știu de ce, dar în momentul acela mi s-a făcut tare milă de el.

11

Cînd, la aproximativ două săptămîni după spargere, ancheta a fost preluată de către căpitanul Trčka, situația se prezenta astfel :

Cercetările desfășurate pe un front larg nu descoperiseră practic nici o urmă pe care să se poată merge în continuare. Singurii suspecti, salariații băncii, au fost interogați cîteva zile. Repetaseră mereu același lucru. Tînărul cu mărul lui Adam proeminent reprezenta unicul rezultat al acelor eforturi bilaterale.

Trčka îi eliberase imediat.

După aceea, cam ca și mine acum, s-a familiarizat cu materialul strîns. În fața lui se afla o grămadă respectabilă de hîrtii ; în două săptămîni se

pot afla o mulțime de lucruri. Spargerea fusese descrisă doar în linii mari. Lipseau amănuntele, lipseau verificările. Imaginea jafului amintea de o poză din avion a unei zone. Trčka se hotărî s-o parcurgă pe jos și să cerceteze fiecare piatră.

Prima victimă a fost pensionarul Matyáš Cimler. La anchetă declarase că din momentul exploziei pînă la sosirea autopatrulei nu mai trecuse pe stradă nici picior de om. Mai tîrziu a regretat cu siguranță această afirmație. Din cauza ei a trebuit să se supună unui minuțios control medical care urma să-i verifice starea auzului.

Rezultatul pozitiv nu i-a fost de ajuns căpitanului. A organizat o verificare de noapte în timpul căreia nefericitul domn Cimler a trebuit să determine originea diferitelor zgomote pe care le provocau pe stradă cîțiva membri ai secției de criminalistică.

Experimentul a demonstrat că Cimler spusese adevărul sau, ca să folosesc formularea prudentă a lui Trčka, „era apt să identifice sunetele care veneau din stradă“.

Trčka mai făcuse cîteva experimente asemănătoare. La apelul miliției s-au prezentat patru persoane care trecuseră în noaptea critică pe strada Corvin. Între ei, ca de obicei, unul, căruia i s-a dovedit că nu trecuse deloc pe acolo și se prezentase numai pentru a-și face faimă.

Lui Trčka i s-au părut puțini patru trecători într-o noapte. De aceea a organizat o razie pentru aceeași noapte ca în săptămîna în care avusese loc spargerea. Oricine a trecut în noaptea aceea pe strada Corvin a trebuit să se legitimeze și să explice

unde se duce. Mai ales au trebuit să răspundă la întrebarea dacă nu trecuseră pe acolo și cu trei săptămîni înainte. Cinci trecători au recunoscut că da.

Astfel au reușit să găsească opt oameni care, deși de la distanță și fără să știe, fuseseră martori la spargere.

Pentru ca anchetatorii să-și poată dirija întrebările spre impresiile pe care martorii, probabil, le avuseseră, dar nu le acordaseră atenție, Trčka i-a pus pe experți să elaboreze în amănunțit desfășurarea, pe timpul a patru ore, a spargerii. Pe baza ei au fost formulate apoi întrebările.

Din păcate nici această metodă ingenioasă nu a adus nimic nou. Martorii nu văzuseră, nu auziseră și nu observaseră absolut nimic. La întrebările pregătite, privitoare la desfășurarea spargerii, răspundeau cu tendința vizibilă de a fi pe plac anchetatorilor.

Arestarea pripită a funcționarilor de la bancă dădea roade amare. Nimeni nu voia să aibă nimic cu acest caz.

Și echipajul de pe mașina de serviciu blestema probabil clipa în care descoperise urmele jafului. Consecvența lui Trčka nu înceta nici în privința propriilor săi oameni.

În ce măsură poate fi crezut echipajul că la prima trecere gratiile erau neatînse ? Sută la sută a răspuns echipajul. N-am fost noi cei care, la o doua trecere, am observat gratiile îndoite ?

Cum e cu aceste treceri ? s-a interesat Trčka mai departe. Puteau infractorii să știe dinainte cînd va trece mașina din nou pe strada Corvin ?

A răspuns căpitanul Stehlik, comandantul secției de circulație : Patrularea prin oraș e planificată în zece variante. Ofițerul de serviciu hotărăște la plecare o variantă, care devine apoi obligatorie pentru mașină. Patrula se poate abate de la ea numai în cazul unei intervenții absolut necesare. De aceea nimeni nu poate ști dinainte momentul în care va trece patrula printr-un anumit loc.

Exact poate nu, dar în mare ? a vrut să știe Trčka. Cît de des iese mașina ? Căpitanul Stehlik a recunoscut că în privința asta există o anumită regularitate. Mașina iese de două ori pe noapte. Prima dată în jurul orei zece, a doua oară pe la trei. Asta înseamnă că, dacă făptașii au văzut trecînd mașina după ora unsprezece, *puteau fi siguri* că pînă la trei dimineața nu vor fi întrerupți ? a întrebat Trčka.

Șeful circulației a confirmat fără prea multă convingere.

De-abia atunci Trčka a scos atu-ul. După varianta care fusese hotărîtă pentru a doua ieșire din noaptea critică mașina trebuia să treacă pe strada Corvin *de sus în jos*. După mărturia pensionarului Cimler venise însă *din jos*. Cum e posibil ?

S-a dovedit, așa cum se întîmplă des în asemenea cazuri, că teoria e una iar practica alta. Traseul pe care mergea mașina nu-l controla nimeni. De aceea depindea mai mult de șofer decît de varianta hotărîtă. Și tînărul milițian era obișnuit să circule invers.

De fapt, cum avusese loc spargerea ?

Probabil că infractorii au intrat în acțiune imediat după trecerea autopatrulei.

Prima piedică o constituiau gratiile de la ferestre. Soliditatea lor consta nu în grosimea drugilor ci în construcție. Era vorba de acel fel ornamental de gratii, inspirat din arhitectura haciendelor spaniole, atât de des folosit în anii treizeci. Gratiile verticale, prinse într-un cadru, lăsau destul loc în fața geamului pentru că acesta să se poată deschide. Rezistența lor era dată de faptul că erau montate la o casă cu mulți locatari pe o stradă circulată. Cine ar fi vrut să le înlăture trebuia să lucreze repede, fără zgomot și, pe cât posibil, fără să atragă atenția.

Infractorii au îndeplinit toate aceste trei condiții. După urmele rămase pe gratii, experții și-au dat seama de tehnica folosită.

Era ridicol de simplă.

Făptașii au introdus între două gratii alăturate cricul de la un camion greu. Apoi fuseseră de ajuns câteva învîrtituri de manivelă și gratiile s-au desfăcut în liniște ca Sezam-ul din poveste.

O încercare făcută pe gratiile alăturate a confirmat în mod convingător această metodă neobișnuită.

Apoi în fața spărgătorilor nu mai stătea, în afară de seiful propriu-zis, nici o piedică mai serioasă. Oberlichtul de deasupra geamului nu se putea închide. Era numai trîntit, ca să se poată aerisi în timpul zilei. Pe acolo a intrat unul dintre infractori și a deschis fereastra. Ușile dintre încăperi rămîn

descuiate, așa că făptașii au ajuns repede la coridorul din care se cobora spre casa de bani.

Acolo au folosit pentru prima dată aparatul de sudură. Experții apreciază că broasca n-a rezistat nici cinci minute. Cam tot atîta timp le-a fost necesar infractorilor și pentru lacătul de la gratiile din fața casei de bani. Din clipa cînd folosiseră cricul nu trecuse, după părerea specialiștilor, mai mult de un sfert de oră.

Cea mai mare parte a timpului rămas a fost necesară pentru găurirea casei de bani. Gaura fusese făcută imediat sub broască, în locul unde se termina blindajul și începea o garnitură din oțel și azbest. Specialiștii considerau acest punct drept cel mai slab din întregul sistem de siguranță.

Era clar că spărgătorii cunoșteau perfect seiful. În ultimul sfert de oră au introdus înăuntru, prin gaura făcută, cilindrii de tritol. Pirotehniștii consideră că explozibilul necesar fusese calculat dinainte. Pentru asta infractorii trebuiau să cunoască conținutul — destul de complicat — al seifului, precum și grosimea zăvoarelor și balamalelor. În privința ultimelor exageraseră puțin: explozia scosese ușa din țîțîni și o aruncase la peste un metru distanță. Încărcătura prea mare putea fi însă și intenționată, făptașii voiau să fie siguri că vor deschide casa de bani printr-o singură explozie.

Raportul pirotehnicienilor e plin de cuvinte admiringe și de laudă. Se vorbește în el despre o perfectă pregătire profesională, dovedind vastă experiență a celui care pregătise încărcătura.

Imediat după explozie spărgătorii au intrat în seif și au scos sacii cu bani. E posibil ca, în acest

scop, să fi avut măști sau chiar aparate de respirat. Banii i-au luat sus pe coridor și acolo i-au împărțit. Stau mărturie sacii tăiați pe care i-a găsit patrula.

Prada au pus-o, probabil, în geamantane. Aici apar două întrebări interesante. Cît de mult a durat împărțirea și încărcarea banilor? Cel puțin zece minute. De-abia după aceea putuseră pleca. Cum de nu i-a auzit Matyáš Cimler?

Și a doua întrebare: Un milion încape, în mod obișnuit, într-un geamantan mare. Avîndu-se în vedere bancnotele depuse în seif, un geamantan trebuia să cîntărească douăzeci și cinci pînă la treizeci de kilograme. În casa de bani erau trei milioane, dar infractorii contaseră pe zece. Asta înseamnă zece geamantane mari și trei sute de kilograme. S-ar putea crede că aveau de gînd să le care cu brațele? Pentru o spargere atît de perfectă ar fi fost o greșeală de neînțeles. Cinci oameni tîrînd zece cufere mari ar fi fost ceva, ce nu putea trece neobservat.

Părea absolut necesară o mașină care să transporte prada. Dar Cimler jură că nu a auzit nimic. În nici un caz pornirea unei mașini. Chiar dacă poate fi privită sceptic afirmația lui că nu a trecut nimeni pe stradă, e greu să nu fie crezut în această privință. Un automobil care pornește în liniștea nopții nu poate fi trecut cu vederea.

13

— N-a ieșit, mă anunță moș Weiss duminică seara cînd am trecut pe la poartă.

— Poftim? n-am înțeles eu.

— Pronosticul dumneavoastră. Dinamo a fost totuși mai bună.

— Aha, despre asta e vorba, mi-am amintit eu. Aveam pe cap alte griji. Îmi pare rău. V-am cheltuit banii.

Bătrînul dădu din cap.

— Cîteva coroane... Dacă ar fi pierdut, eram milionari.

— Socotiți în bani vechi. Acum ar fi fost de-abia cîteva sute de mii.

— Mie mi-ar fi fost de ajuns, se strîmbă Weiss. Nu mai jucați o dată ? Pofta vine mîncînd.

N-aveam nici un chef. Dar ce să fac dacă de el depindea cum locuiesc ? Am fost de acord.

— Dar de data asta eu sînt tovarășul. Dumneavoastră, ca specialist, propuneți pronosticurile.

Impozitul pe prostia omenească a fost de nouă coroane ; era acceptabil.

Am urcat prin clădirea pustie și tăcută pînă în birlogul meu. Toți erau încă pe la casele lor, cu familiile. Cei care stau mai departe își iau rămas bun de cu seara și călătoresc noaptea. Cei mai de aproape se scoală la patru și sosesc de dimineață. Asta era și cazul meu, autobuzul rapid face de la Praga pînă aici mai puțin de trei ore.

Numai că eu plecasem din Praga la prînz și îmi păruse bine că plec.

Oare ce-mi închipuisem că se va schimba între noi dacă nu voi fi toată săptămîna acasă ? Nu știu. Speram în ceva. Poate că nu ne vom enerva atîta unul pe celălalt, că după o săptămînă la noul loc voi avea ce povesti, că Magda mă va întreba, eu voi răspunde, și în locuința noastră va suna iarăși o convorbire omenească.

Mă aștepta cina și un bilet laconic precum că sîntem invitați la familia Žaloudek. Dumnezeu știe de ce tocmai ei se gîndiseră să ne împace. În afară de casa scărilor nu avem nimic comun. Cel puțin eu nu.

Mira Žaloudek încercase chiar să mă convingă. „Ce faci, omule?” îmi suflase în obraz mirosul de vin de coacăze. „N-ai minte? Lași singură o femeie tînără și dispari. Cum o să se termine?”.

Rău, m-am gîndit eu și m-am mutat pe alt scaun. Oare ce le spune Magda despre căsnicia noastră?

La despărțire Mîra m-a lovit ușor pe spinare și mi-a făcut complice cu ochiul. Am strîns din dinți ca să nu urlu.

Am urcat sus și Magda s-a încuiat în camera ei. Aveam chef să dau o fugă după Mîra și acolo, în fața ușii încuiate, să-l întreb ce se mai poate termina după părerea lui?

Mansarda mirosea a soare și a lemn ca un ștrand vechi. Razele oblice ale soarelui în amurg aureau peretele din față. Am deschis luminatorul și m-am trîntit pe pat. Aș fi vrut să închid ochii și să dorm toată viața mea ratată. Omul se trezește însă oricum și ca să iau atîtea prafuri, încît să nu mă mai trezesc deloc, chiar atît de nebun poate nu eram.

M-am ridicat leneș și mi-am rotit privirea prin cămăruță. Mi-am înfrînat impresia vagă că fusese cineva aici și-mi aranjase lucrurile. Mi se părea că sînt mai în ordine, de parcă ar fi făcut curat Magda.

Ar trebui să mănînc. La cîrciumă nu-mi venea să mă duc. Nu pentru că mi-ar fi fost teamă să nu dau peste Sitenský. În ultima vreme ne întîlniserăm acolo de cîteva ori și chiar ne împrieteniserăm. La urma urmelor trecuserăm împreună prin multe.

Aveam despre ce să ne amintim. Tibor își amintea cu plăcere. De fiecare dată ochii i se luminau și înținerea cu totul. În relatările lui viața de partizan era un șir de aventuri extraordinare. De obicei mai adăugam cîte un amănunt, ca să-și revină și să nu mai exagereze atîta. Apoi ne certam asupra acestui amănunt. Seara trecea pe nesimțite.

Am găsit pe un raft un colț de pîine, brînză și o pungă cu ouă. Pentru cină prea destul. Am introdus firul reșoului în priză și m-am dus după apă.

14

Pe coridor mai că nu m-am ciocnit de Květa. Tocmai ieșea din camera sa. Frumusețea ei mi-a tăiat răsufarea. Avea rochia roșie, pantofi negri cu toc și poșetă.

— Noroc, își legănă șoldurile. Așa devreme ?

— Așa, am răspuns eu spiritual. Instinctele atavice nu sînt potrivite pentru o conversație ușoară. Am luat apă și m-am grăbit înapoi.

Ușa n-am închis-o.

S-a rezemat de ușor.

— Îți plac ?

— Mult, am turnat eu ceai peste ouă.

— Ei, vezi ? Învîrți poșeta. Te-au avertizat ?

— Da, tăiam eu pîinea. Cuțitul scîrțîia pe coaja uscată.

— Aha. Păcat. Voiam să-ți spun să vii cu mine.

— Unde ?

— Nu-mi place să-mi dea cineva papucii.

— Unde ?

— Numai așa. Să ne plimbăm puțin. Să dansăm.

— Și n-ai găsit pe altul mai bun ?

— Închipuieți că nu, rîse ea. Rîsul era aspru ca o perie.

— Nu știu să dansez.

— Nu mai spune. Samba ? Mai bine spune drept că nu vrei să mergi.

— Vreau să merg, dar nu știu să dansez. Mai ales samba.

— Atunci vino la mine și te învăț în cinci minute. Nimic mai ușor.

Am scos reșoul din priză și m-am dus. Aveam un sentiment penibil care mă durea aproape fizic. Květa deschise radio-ul căutînd muzică. Peste tot vorbeau .

— Nu contează. O să încercăm fără muzică. Privește !

Îmbrățișă un partener inexistent și se lăsă pe spate. Piciorul întins îl scoase înainte. Apoi se înclină în față și piciorul celălalt alunecă înapoi.

— Asta-i tot. Se opri. Te balansezi așa. Încearcă !

Am încercat. Era groaznic.

— Ha, ha, ha, samba, bătea Květa foarte concentrată tactul cu piciorul și eu mă legănam ca un urs la bilci. — Asta-i panorama, continua ea să scandeze. Numai glasul ei serios arăta că e vorba de un alt vers și nu de o observație nimerită. Jur însă că panoramă era.

— Ajunge, mă opri. Acum împreună !

Am luat-o în brațe, ea se înclină, lovindu-mă în același timp în piciorul stîng — ha, ha, ha, samba — am uitat de toate celelalte. Întoarse butonul, din aparat se revărsă o melodie, un ritm care-ți lua min-

tile umplu încăperea și dintr-o dată, ca prin minune, dansam.

Cînd se termină cîntecul îmi spuse furioasă :

— Altă dată să nu-ți mai bați joc de mine. Chiar credeam că nu știi să dansezi.

La o mai mare apreciere nu mă puteam aștepta. Am simțit că ard de nerăbdare.

15

Ne întorceam.

Era noapte, frig, din gură ne ieșeau aburi. Din rîu se ridicau valuri de ceață.

Am cuprins-o pe Květa de după umeri și am strîns-o lîngă mine. Simțeam cum tremură.

— Nu vrei sacoul meu ?

— N-nu, clănțănea de frig. Serios, n-o fă pe nebunul !

Eu însă o făceam pe nebunul ; i-am pus sacoul pe umeri și ea s-a strîns recunoscătoare la pieptul meu.

— Ești drăguț, Vašek. Mulțumesc, încetă ea să mai tremure. E atît de cald... Nu ți-e frig ?

— Puțin, am mințit eu ca un mișel, pentru că în realitate nu-mi era frig deloc, dansul și cocteilurile mă încălziseră iar cămașa menținea bine această căldură.

Ceața ne sîșia în urechi de parcă scăpa de undeva gaz, un zgomot slab, vag, undeva în spațiu, despre care nu poți spune dacă ți se pare sau îl auzi cu adevărat. Din întunericul alb apăreau globurile, în toate culorile curcubeului, ale luminilor, ca niște

baloane captive ; de-abia în ultimul moment se ivea și umbra stîlpului.

— N-o să ne rătăcim ?

— Vrei ?

— Nu. Acasă va fi mai bine.

— Crezi ? Are să fie frig.

Într-adevăr, are să fie frig. Peisajul de poveste își arăta dintr-o dată cealaltă față : vara era pe sfîrșite. Toamna și iarna trebuie să fie greu acolo sus. Oare se dădea căldură ? Am întrebat.

Kvëta negă din cap. Nu, încălzirea centrală ajunge numai pînă la etajul trei. Mansarda rămîne goală pe timp de iarnă.

— Te muți în curînd ? Am încercat ca glasul meu să nu trădeze nimic.

— Vrei ? ridică ea capul.

— Nu.

În liniștea nopții sîsîia ceața și răsunau pași noștri. Din întuneric apăru Curtea Meissen. La poartă atîrna anunțul unde se cazează cazurile urgente.

Am urcat scara de piatră. Pe culoare se simțea că e vorba de un cămin de bărbați : un miros apăsător de praf, plictiseală și closet. La noi, sus, miroase a lemn, soare și tei. Peste cîteva săptămîni nu va mai mirosi nimic. Mansarda va îngheța. Și eu va trebui să mă mut. Mă voi muta jos, între maiori care sforăie și care își prepară pastă din drojdie de bere ca să le crească părul. Acolo va fi cald și va mirosi urît.

Trebuia să cer să fiu mutat mai de mult. În primăvară. Dar cine știe unde aș fi ajuns. Cu ghinionul meu. . .

M-am oprit în fața ușii de la camera mea.

— Noapte bună, am salutat încet și am băgat cheia în broască. Astăzi încerc zadarnic să-mi dau seama cât de calculat a fost gestul acela. Am impresia că deloc. Eram un bărbat urît, obosit, iar ea era frumoasă, tânără și plină de viață. N-avea rost.

— Vašek, se auzi blind de pe coridor. Květa, la ușa camerei sale, mă privea fără să creadă. Ce-i cu tine ? Ridică mâinile într-o mișcare de compătimire. Am reșou, putem încălzi. Ziceai că să nu mă mut. De ce mai voiai să rămîn aici ?

16

La serviciu am ajuns foarte senin și nedormit. Îmi era bine, poate ca niciodată în viață. Agenții lui Luboš pierduseră trenul de data aceasta ; era clar că nu știa nimic. Am scos dosarele din dulap și le-am aruncat pe masă.

— Cum e cu Svazarm-ul ? am început eu, pentru orice eventualitate atacul. De joi se ocupa de scafandri și pînă acum nu scosese nici o vorbă.

— Destul de interesant, răspunse alene Luboš. Ți-am spus că au tăiat sub apă niște construcții de oțel ? Au pentru asta aparatura lor, două butelii mici și un arzător special. În afară de asta folosesc și aparate de respirat. Acestea se pot folosi și pe uscat. Nu știu dacă ai ajuns cu cititul pînă acolo, unde se acceptă posibilitatea că infractorii au lucrat cu măști antigaz.

— Am ajuns.

— Bun. Și acum vine golul. Anul acesta, în mai, cineva s-a strecurat în magazia lor și a luat un aparat de sudură și două aparate de respirat.

— Serios ? Chiar că e gol. De ce nu mi-ai spus ?

— Vreau să verific mai întâi. Au fost atâtea goluri pînă acum ! Și pînă la urmă toate erau din of-said. . . Însă golul acesta arată, deocamdată, promițător. Cazul i-a revenit lui Jirka Gelner. Cineva care se pricepea la așa ceva. Aparatele și buteliile se aflau în locuri diferite. Făptașul a luat din raft două aparate complete de respirat și unul de sudură. N-am reușit să aflui cine a fost.

— Hm. Ce vrei să faci mai departe ?

— Am început deja. Sînt douăzeci de scafandri. Opt au categoria a doua, ceilalți a treia. Construcția de la baraj au tăiat-o patru. Am aici numele lor și adresele. Îi cercetez prudent, pe rînd. Ei cred, bineînțeles, că cercetez dispariția aparatelor. Mă interesez însă dacă nu cumva unul dintre ei și-a cumpărat ceva scump sau nu cheltuiește prea mult. Deocamdată fără nici un rezultat.

— Îi întrebi ce au făcut în noaptea critică ?

— Nu-i întreb deloc. Nu vreau să-i sperii. Deocamdată întreb primppejur.

— Și de ce ? Pierzi timpul. Dacă e vreunul amestecat în strada Corvin, oricum nu te crede.

Luboș rămase pe gînduri.

— Poate că ai dreptate, recunosc zîmbind. Dar ăsta-i felul meu. Dacă vrei, îi voi interoga după toate regulile.

L-am rugat să fie așa de bun și, oftînd, m-am apucat de citit. Nu ajunseseam încă nici la jumătate.

Fără prea mult interes am parcurs capitolul, destul de mare, despre ancheta privind explozibilul. Asupra lui se îndreptase atenția de la început. Controlate, făcute prin sondaj, la întreprinderile care lucrau cu explozive, au arătat că făptașii puteau face

rost de el practic oriunde. În comparație cu volumul aflat în întreprinderi, cantitatea necesară deschiderii seifului era atît de mică încît o putea fura oricine — magazinerul, maistrul artificier sau chiar un simplu muncitor. În oraș există cinci astfel de întreprinderi, în împrejurimi șapte. Interogatoriile suspectilor constituiau o anexă specială, mai mult de o sută de pagini. Mina lui Trčka scrisese pe copertă : „Inutil. Să se reia interogatoriile imediat ce se va putea restrînge sfera de cercetare“.

Acest lucru nu reușise pînă acum.

17

Foarte amănunțit cercetase echipa lui Trčka bănuiala împotriva salariaților băncii.

Motive pentru această bănuială erau destule. În primul rînd acela care provocasé aplicarea arestului preventiv : faptul că în praful de lîngă casa de bani nu se găsisese nici o urmă. Apoi mărturia lui Matyáš Cimler. În plus faptul că seiful, care trebuia să reziste opt ore, nu rezistase nici patru. Faptul că se intervenise în cel mai slab punct al sistemului. Și, în sfîrșit, cantitatea exact necesară de exploziv.

De aceea era mai mult decît probabil că infractorii cunoșteau casa de bani. Bănuiesc că, în felul acesta, Trčka își luase unele măsuri de precauție împotriva unor eventuale reproșuri ale anchetatorilor de la regiune.

Despre salariații filialei e strîns atîta material, încît ar sări în sus de bucurie orice funcționar de la cadre. În afara caracterizărilor obișnuite, a biografiilor amănunțite și a extraselor din cazier — în

toate cazurile curat — există și rezultatele cercetărilor efectuate de cei de la secția de criminalistică. Adunaseră tot felul de detalii, dacă nu cumva vreunul joacă la Pronosport, bea, cheltuiește prea mult, ce avere are, viața de familie, cu cine se întâlnește etc., etc.

Am studiat serios rapoartele și a trebuit să fiu de acord cu concluzia lui Trčka că „ancheta nu a descoperit nimic care să arate vreo legătură între spargere și viața personală a oricărui dintre salariați“.

Concomitent se cerceta modul în care s-ar fi putut simula o astfel de spargere.

Existau două rînduri de chei de la seif. Unul, original, cu marca firmei. Al doilea era duplicat, confectionat în patruzeci și cinci la Centrala din Praga. Centrala garanta printr-un proces verbal că fusese confectionată doar o copie.

Duplicatul îl avea în păstrare directorul centralei din oraș. Rîndul original era împărțit între directorul și contabilul filialei. De aceea spargerea simulată putea să aibă loc în două feluri. Ori printr-o înțelegere între director și contabil ori din afară, prin înstrăinarea celui de al doilea rînd de chei.

Ancheta a urmărit ambele alternative.

În cazul directorului și al contabilului s-a dovedit că în noaptea critică fuseseră într-adevăr acasă. Directorul Obešlo avea în vizită un fost coleg de școală, care se afla în oraș în interes de serviciu. Plecase de la familia directorului pe la douăsprezece noaptea, după ce fusese rugat insistent să doarmă la ei. Cam în același timp izbucnise între doamna Nosková și doctorul Nosek, contabilul filialei, o

neînțelegere de familie. Vecinul, martor fără să vrea, nu putuse adormi din cauza asta.

E adevărat că, teoretic, nici directorul nici contabilul n-ar fi trebuit să ia parte la spargere. Dar numai teoretic. Practic însă unul dintre ei ar fi trebuit să fie neapărat alături de infractori, chiar numai pentru a se convinge că totul se desfășurase conform planului. Era mai necesar să fie siguri că seiful a fost spart decît să obțină un alibi problematic prin peretele camerei.

Explozia era foarte importantă pentru infractori. Ștergea urmele spargerii simulate.

Trčka se mai gîndise și la faptul dacă seiful nu fusese găurit și pregătit pentru explozie mai înainte, iar în noaptea critică doar aruncat în aer. Salariații centralei excludeau o astfel de posibilitate. Cînd, cu o zi înainte de comiterea jafului, aduseseră cele trei milioane la filială, coborîseră, ca de obicei, sacii cu bani la subsol. Au fost de față la deschiderea casei de bani. Toți declaraseră la unison că atunci seiful era în perfectă ordine.

Al doilea rînd de chei se afla într-un plic sigilat, depus într-o cutie specială în seiful centralei. Cheia cutiei o avea numai directorul. Numai acest simplu fapt excludea orice bănuială — directorul n-avea, într-adevăr, nevoie să spargă filiala. Avea o astfel de poziție socială și financiară, încît ar fi fost nebun s-o compromită, indiferent de orice sumă ar fi fost vorba.

Lui Trčka însă asta nu i-a fost de ajuns. În dosar se află un raport al laboratorului centralei. A durat puțin pînă l-am înțeles. Era o expunere foarte lungă despre schimbările din structura cearei în decursul timpului. Mai clară era concluzia : „Cea-

ra de sigiliu de pe plicul prezentat de dumneavoastră e veche de cel puțin un an, dar probabil mai de mult. Modificările cristaline, care au avut loc în ceară, exclud sigilarea ulterioară a plicului (de exemplu acum una sau două luni, cum menționați)“.

Am înțeles. Dacă sigiliile sînt vechi de cel puțin un an, atunci nimeni, nici chiar directorul centralei, n-ar fi putut folosi cheile și apoi sigila din nou plicul.

18

Interessant era faptul că majoritatea cercetărilor privindu-i pe salariații filialei, avuseseră loc în timpul cînd fuseseră deja, la ordinul lui Trčka, eliberați.

Din timpul arestului preventiv există numai cîteva procese verbale sumare. Doamna Čurdová îl menționase acum pentru prima dată pe tînărul cu mărul lui Adam proeminent. Trebuie să recunosc că afirmația ei, cel puțin așa cum era prinsă în procesul verbal, trezea multă neîncredere. Anchetatorul se interesase de exemplu, de ce nu-și amintise de tînăr mai înainte. Čurdová a răspuns că pînă acum nu avusese timp să se gîndească bine la toate. Deabia aici, izolată, putuse să se concentreze și să-și dea seama de unele legături dintre anumite lucruri. Căpitanul Trčka avusese mult curaj dacă, trecînd peste această declarație, îi dăduse totuși drumul.

Pe salariații filialei Trčka îi bănuia cel mai puțin. Am înțeles asta treptat, citind teancul acela de hîrtii. Altfel însă bănuia pe toată lumea.

Un capitol separat e dedicat înființării filialei. E documentat cu o precizie care-ți taie răsufarea. Sînt

anexate copiile după concluziile de la întrunirile directorilor întreprinderilor care au solicitat înființarea ei. Corespondența dintre centrală și solicitanți. Raportul amănunțit cu privire la accidentul mașinii care transporta banii la fabrica de porțelan. Un material bogat despre șoferul mașinii. Unul tot atât de vast despre directorul fabricii de porțelan. O înregistrare de la ședința consiliului centralei care aprobase înființarea filialei. Condițiile pe care trebuie să le îndeplinească sistemul de siguranță al filialei. Raportul unui membru al echipei lui Trčka dacă și cum au fost îndeplinite condițiile de mai sus.

Cînd căpitanul Trčka a fost schimbat de la conducerea anchetei, a rezumat rezultatele obținute într-un lung raport final.

„După șase săptămîni de cercetări e limpede că ancheta cazului din strada Corvin a intrat în impas“ constată el chiar în prima frază.

Recapitulează apoi desfășurarea cercetărilor. La locul faptei nu au mai rămas nici un fel de obiecte, urme sau amprente care să dea o direcție anchetei. Banii furați făceau parte dintre cei în circulație; nu se puteau identifica nici după seria nici după numărul de pe bancnote.

La început ancheta a urmărit descoperirea unor martori care, prin declarațiile lor, să suplinească lipsa de probe concrete. Cu toate eforturile depuse nu s-a ajuns la nici un rezultat.

Cercetarea amănunțită a desfășurării în timp a spargerii a îndreptat bănuielile împotriva salariaților băncii. Această bănuială nu a fost confirmată.

„Se poate considera drept dovedit faptul“, trage Trčka concluziile, „că făptașii cunoșteau programul filialei precum și mărimea și sistemul de siguranță

al casei de bani. Acest lucru nu înseamnă însă că au fost în legătură cu vreunul dintre salariații băncii.

Dimpotrivă. După cum se știe, în ajunul zilelor de salariu, centrala trimitea filialei cam zece milioane de coroane. De data aceasta, datorită întârzierii transportului de bani, a trimis numai trei milioane pentru plata salariilor din ziua imediat următoare. Acest lucru îl știau toți salariații. Și totuși, în aceeași noapte, filiala a fost prădată. Acest lucru demonstrează limpede că o astfel de legătură nu a existat.

Dacă infractorii au pregătit spargerea un timp suficient de îndelungat, atunci au fost în stare să afle treptat toate datele care îi interesau. Pentru prinderea lor e nevoie de o răbdare tot atât de mare ca aceea de care au dat dovadă ei în pregătirea ja-jului“, își încheie raportul căpitanul. „De aceea propun să limităm la maximum cercetările. După părerea mea ajunge un singur om, cel mult doi, care cunosc bine cazul și care să-i urmărească sistematic pe suspecți. În situația actuală consider inutilă mobilizarea unui număr mai mare de oameni“.

Sitenský a acceptat propunerea lui Trčka. I-a însărcinat cu cercetările pe Lukeš și pe Boria. După două săptămîni i-a dat altă misiune lui Lukeš iar cazul i-a rămas pe cap lui Luboš.

19

— Îmi vine să mă spînzur, anunță Luboš în loc de salut, cînd, după două zile, apăru iar la birou. I-am prins.

— Îmi pare bine. Pe cine ?

— Pe cei care au furat de la Svazarm. Sînt doi băieți, anul trecut au intrat în organizație. Au recunoscut.

— Excelent. De ce vrei să te spînzuri ?

— Pentru că, în mod sigur, nu au nimic comun cu strada Corvin.

— Nu mai spune. În mod sigur ?

— Din păcate, sigur. Pentru noaptea critică au un alibi perfect. Toți, întreaga secție. Erau la Brno. Între 5 și 10 iunie a avut loc acolo campionatul republican al scafandrilor sportivi. Svazarm-ul de aici are un autobuz propriu așa că au plecat toți. Pe drum nu s-a pierdut nimeni. Prin Brno au umblat împreună, au dormit la același hotel. De ajuns ?

— Ca alibi desigur. Numai că nu trebuiau să fie numaidecît de față la spargere. Ajunge dacă au predat infractorilor aparatul de sudură și cele de respirat, am obiectat eu.

— Numai că n-au făcut asta.

— Sigur ?

— Mai mult. E un lucru dovedit. Buteliile tuturor aparatelor sînt sigilate. Dacă vrei să le folosești trebuie rupte. Or sigiliile sînt neatinse.

— Înseamnă că nu le-au folosit deloc ? Atunci de ce le-au furat ?

— Din prostie. Voiau să se scufunde singuri. Dar s-au răzgîndit cînd unui băiat i s-a defectat aparatul de respirat și mai că nu s-a înecat.

— Hm. Dar la ce le trebuia aparatul de sudură ? m-am agățat eu de ultima speranță.

— Ca să se iscălească. Pe fundul lacului au o bucată de tablă pe care își înscriu monograma toți cei care au trecut cu bine examenul. Aștia voiau să

se iscălească înainte de examen ca să vadă toți ce grozavi sînt.

— De ce n-au făcut-o ?

— Pe de o parte, așa cum ți-am spus, le-a fost frică. Pe de altă parte, și cred că ăsta a fost motivul principal, pentru că și-au dat seama că în felul acesta s-ar trăda.

— Da încet le mai merge mintea.

— Încet. Sînt cam prostănaci. Cică au vrut doar să împrumute aparatele și apoi să le pună la loc. Sperau să nu le observe nimeni lipsa. S-au speriat de moarte cînd magazinerul a chemat miliția. Se și vedeau în dosul gratiilor, poate pentru toată viața.

— Știu, știu. Și cum i-ai făcut să recunoască ?

— Ușor. I-am adunat pe toți și, după cum ai ordonat, am dat cărțile pe față. Le-am spus direct că anchetez altceva și că am bănuieli îndreptățite precum că furtul din secția lor e în legătură cu cazul meu. Știm precis că hoțul jucăriilor lor e unul dintre ei. Acum are ultima posibilitate să recunoască. Dacă nu, îl voi considera amestecat în cazul meu și voi proceda în consecință. Că de-abia acum, cînd e vorba de ceva grav, își vor da seama ce înseamnă secția de criminalistică. N-a trebuit să vorbesc prea mult, pentru că unul dintre puștani a început să se smiorcăie și a căzut în genunchi. Al doilea, ca să nu scape trenul, imediat după el. Am mai așteptat, dacă nu li se alătură careva și, pentru că nici unul nu manifesta această intenție, i-am poftit pe cei doi să-mi spună ce au de spus.

— Ți-au spus. . .

— . . .și eu mi-am dat seama că sînt ală'uri. Că din nou e ofsaïd, încheie Luboș.

— Ce vrei să faci mai departe ?

— Conform regulamentului ar trebui poate să fac un proces verbal, să se vadă că nu pierd timpul. O copie am să-i dau lui Jirka Gelner, să-și poată închide ancheta. Pe băieți îi lăsăm în pace, nu? îmi propuse prudent.

— Noi, bineînțeles. Ce va face Gelner, treaba lui. Eu însă am vrut să știu altceva. Ce ai de gând să faci mai departe?

— Și asta mă întrebi tu pe mine? se strîmbă Luboš. Doar tu ești șeful.

20

M-am trezit. Květa dormea cu obrazul îngropat în umărul meu.

Cum de poate dormi astfel? Cum de poate respira? Și cum de nu mă deranjează nici pe mine? Magda își rezema numai o clipă capul și mă și durea umărul. Aici pot dormi așa toată noaptea. Minune. Cîte minuni am trăit cu Květa în aceste zile?

Am zîmbit în întuneric și mi-am eliberat încet mîna. Obrazul Květei se cufundă în pernă. Reșoul de pe dușumea ardea ca un ochi de ciclop. Ce mai consum de curent! M-am uitat la ceas. Miezul nopții. Numai atît? Atunci de ce m-am trezit?

Difuzorul. Miine e duminică și ne putem scula cînd vom avea chef. De aceea difuzorul e scos din priză. În zilele de lucru îl lăsăm deschis toată noaptea ca să ne scoale dimineață. Ne trezește cu încetul, muzică, ora exactă, gimnastica de dimineață. Gimnastica de dimineață se ascultă cel mai bine sub plapumă.

După gimnastică trebuie să mă scol, dacă vreau să mă și bărbieresc. Și vreau, pentru că aici îmi pasă cum arăt. Din nou trăiesc din plin, din nou sînt fericit.

Ce face oare Magda ? E la familia Žaloudek și joacă bridge ? Nu, în trei nu se poate juca bridge. Măcar aici îmi simte lipsa. S-a neliniștit oare, fiindcă n-am venit ? Nu prea cred. Bărbatul meu e atît de zelos, oftează ea disprețuitor, precis a dat iarăși peste cine știe ce caz în orașelul acela. Toți rîd și sorb din vinul de coacăze. Pfui !.

M-am întors și mi-am privit cazul. De sub pătură ieșea un gît bronzat și un coc de păr negru. Lumina roșie a reșoului dădea tenului o strălucire de chihlimbar.

Gîndurile mi-au revenit treptat la strada Corvin. Cum să procedez mai departe ? Mă gîndisem la o continuare iar Trčka și Sitenský o aprobaseră. Tibor chiar entuziasmat. Numai că eu prevăd un ofsaid. Și în Svazarm îmi pusesem tot atîtea speranțe.

La ce mă gîndisem ? După cum se știe, experții erau în unanimitate de părere că seiful a fost aruncat în aer de către un specialist. În urma anchetei privind explozibilul rămăseseră liste cu cei care aveau acces la așa ceva. Căpitanul Trčka oprise cercetările pentru că era vorba de o arie prea întinsă.

Raportul experților reprezintă o restrîngere a acestei arii. Dumnezeu știe de ce nu observase pînă acum nimeni.

Cel în cauză trebuia să fie în primul rînd specialist, iar în al doilea să aibă acces la explozive. În punctul de intersecție al acestor condiții se află profesia de maestru artificier.

Cîți sînt pe listă ? După consultarea proceselor verbale ale anchetei am ajuns la o cifră șocantă. Douăzeci și opt de maiștri artificieri lucrează în diferite întreprinderi din împrejurimi. Față de peste o sută de persoane interogate e numai un sfert, dar pentru noi doi prea destul.

Luboș a reușit să reducă și mai mult cifra. Cei care au fost în schimb în noaptea de 6 spre 7 iunie sînt în afară de orice bănuială. Specialistul pe care îl căutăm trebuia să fie de față la spargere. Cifra s-a micșorat cu șapte salariați ai minelor din Jáchy-mov. În primul rînd controlăm dacă au fost într-ade-văr la lucru. Pedantismul lui Trčka e molipsitor. Cea-sul de pontaj nu ne ajunge. Întrebăm oamenii din echipă, adunăm amănunte, verificăm.

O muncă disperată cu foarte puține șanse de re-ușită. Noaptea aceea e prea îndepărtată.

De s-ar termina odată cu cazul ăsta ! Nu-l mai poate rezolva decît o întîmplare fericită. Ce fel de întîmplare ? Nici nu mi-o pot închipui.

Poate ... Poate că într-o bună zi apare tînărul cu mărul lui Adam proeminent. Poate. Dacă nebu-na de casieră nu l-a inventat. Dar cum să ne dăm seama ? În conștiința oamenilor nu putem vedea.

Aici gîndurile mi s-au oprit brusc. În noaptea asta ar trebui să stea de pază casiera cea nebu-nă. Stă ? Știe sigur că nimeni de la noi n-o controlează. Dacă stă de pază înseamnă că tînărul există.

Ar fi interesant să verific. În afara faptului că oricum voiam să vorbesc cu ea. Se poate presupune că se plictisește stînd de strajă și va avea chef de vorbă.

Vezi, Magda, ce zelos sînt, m-am strîmbat eu în întunerice și m-am dat jos din pat.

În prima clipă am vrut să mă întorc : noaptea era rece și cețoasă. Dacă doamna Čurdová nu va fi acolo, asta nu demonstrează nimic, doar că e întreagă la minte — în ceața asta lăptoasă ar trebui să se ciocnească de mărul lui Adam.

Și totuși m-am dus. Voiam să ies la aer și apoi. . . dacă totuși. . . Pe cînd urcam strada Corvin, ceața se rărea pînă a dispărut cu totul.

La intrarea clădirii în care se afla agenția C.E.C. stăteau trei persoane : doi bărbați și o femeie. Cînd m-am apropiat, femeia s-a întors și eu am recunoscut-o surprins pe Čurdová.

Am salutat și m-am oprit lîngă ei. Bărbatul din spatele ei mă privea dușmănos. Era îndesat, cu o figură grosolană, parcă murdară. Nu arăta a soț.

— Acesta e domnul Maršíček, tovarășe locotenent, mi-l prezintă doamna Čurdová. Și acesta soțul meu.

Maršíček, Maršíček, bine dar ăsta-i portarul acela bețiv pe care nu-l putuseră trezi.

— Aha, dumneavoastră sînteți cel nou, mă clasifică Maršíček. Dar altfel atitudinea lui neprietenoasă nu se schimbă de fel.

— Da. Și dumneata de unde, de la cîrciumă ?

Interveni doamna Čurdová.

— Nu, domnul Maršíček tocmai a ieșit din casă și încearcă să ne convingă să mergem la el că e mai cald.

— Ce mai cald, mîrîi portarul, să stați la geam. Strada se vede și de acolo și măcar vor sta la căldură. Sau să plece acasă. Doar nu e obligația lor. Din ultima propoziție se simțea reproșul.

— Și eu îi explic că de la fereastră văd strada, dar nu și după colț. Dumneavoastră ce credeți, tovarășe locotenent ?

— E o tîmpenie, dădu autoritar verdictul Maršiček în locul meu.

În gînd i-am dat dreptate. Pe drum nu întîlnisem nici un suflet viu. Imaginea tînărului cu conștiința încărcată și cu mărul lui Adam proeminent nu mi se păruse nicicînd atît de absurdă.

— Depinde de dumneavoastră. Noi, bineînțeles, nu vă putem obliga la nimic. Dacă veți privi de la geam sau veți pleca acasă, asta-i treaba dumneavoastră.

— Pe mine mă interesează părerea dumneavoastră, insistă Čurdová.

— Să rămîneți afară.

Domnul Maršiček pufni disprețuitor.

— Cum doriți. Și dumneavoastră mai lăsați-mă în pace cu cîrciuma. Cele două hălbe pe care le beau acolo le plătesc din banii mei.

— Cînd au spart filiala, aveți ceva mai mult în cap, nu ? După cîte am citit eu, nu v-au putut trezi pentru nimic în lume.

— Pentru că eram drogat.

— Nu mai spuneți ! Nici nu încercam să vorbesc serios.

— Nu credeți ? Întrebați-l pe responsabilul de la „Gară“ cîte beau. Una sau două. Pentru mai multe nici n-am bani.

— Dar de data aceea ?

— Ca întotdeauna. Dar ce să mai vorbesc. Oricum credeți ce vreți.

— Cum v-ați dat seama că ați fost drogat ? am trecut eu peste provocarea lui Maršiček.

- A doua bere era amară.
- Berea e de obicei amară.
- Asta era amară altfel. I-am dat chiar să guste și lui Weiss, de la Curte. Îl cunoașteți, nu ?
- Am confirmat.
- Și el ce-a zis ? I s-a părut și lui amară ?
- Lui i s-a părut bună. După ce am băut-o, de-abia am ajuns acasă.
- Am să cercetez, i-am promis eu. Voiam să scap de Maršíček. Mă încurca în discuția cu Čurdová.
- Atunci nu veniți cu mine ? repetă portarul.
- Nu venim, refuză doamna Čurdová. Soțul se mută cu părere de rău de pe un picior pe altul.
- Cum vreți. Noapte bună, mormăi Maršíček și dispăru pe ușă.

22

— Karel, cred că poți pleca, zise doamna Čurdová, imediat ce se închisese ușa în urma lui Maršíček. Tovarășul locotenent va păzi împreună cu mine.

Se vedea că domnul Čurda e obișnuit să asculte. Se uită la mine și când i-am confirmat din cap își luă repede rămas bun.

Am rămas singuri.

— Puteți începe, mă invită doamna Čurdová.

— Eu ? o făcui pe miratul. Vă asigur...

— Nu mă asigurați. Nu uitați că de un timp mă amestec în meseria dumneavoastră, zîmbi ea. N-ați venit aici din întâmplare.

— Fie, n-am venit din întâmplare, m-am hotărît eu să joc deschis. Am venit să discut cu dumneavoastră. Nu-mi place deloc să interoghez. Dacă trebuie, încerc să procedez cît mai civil cu putință. M-am convins că dacă așezi pe oricine în fața ta, alături o stenografă cu notesul, trezești în el atîtea sentimente potrivnice încît încetează să mai colaboreze încă înainte de a-i pune prima întrebare.

— Pe cînd așa, privi doamna Čurdová strada pustie, puteți spera că-i mai scapă cîte ceva și aflați mai mult.

Mi-am dat seama surprins că sub înfățișarea comună se ascundea un spirit neobișnuit de ascuțit.

— Lasă să-i scape ?

— Desigur. Am fost arestată trei zile. Nu există motive să mă credeți astăzi mai mult decît ați făcut-o atunci. Nu v-am dovedit nimic.

— Nici noi dumneavoastră. Și a dovedi e obligația noastră. De tînărul cu mărul lui Adam proeminent v-ați adus aminte la arestul preventiv ? am adus eu discuția la ceea ce mă interesa.

— Din păcate. De aceea nu m-ați crezut.

— Eu vă cred. Din cauza lui sînt aici. Mă interesează cum arăta.

— Descrierea lui o aveți de mult.

— O avem. Numai că nu prea exactă. Nu v-a crezut nimeni și de aceea s-au mulțumit cu descrierea pe care i-ați făcut-o singură. Vreau să încerc să îndrept acest lucru.

— Mă rog, zîmbi doamna Čurdová, aștept.

Discutînd, ne plimbam încet pînă la colț și înapoi.

— Nu vă supărați, dar descrierea dumneavoastră mi se pare, cum să zic, oarecum desprinsă dintr-un

roman. Ca atunci cînd autorul vrea să caracterizeze un personaj episodic, fără un rol deosebit, și atunci îl înzestrează cu un măr al lui Adam proeminent.

— Dar tînărul acela avea într-adevăr mărul lui Adam proeminent !

— Nu mă îndoiesc. Dacă l-ați fi văzut numai o dată, acesta ar fi fost singurul lucru care v-ar fi rămas în memorie. Dumneavoastră însă l-ați văzut mai multe zile la rînd. Nu vă mai sărea în ochi mărul lui Adam ; în atîta timp ați observat probabil și alte semne, mai puțin bătătoare la ochi.

— Nu știu. Vorbiți așa de convingător iar eu, cu toată bunăvoința, nu-mi pot aminti de nimic.

— Nu vreau să vă amintiți. Discutați cu mine. Descrierea dumneavoastră, după cîte îmi amintesc, era cam asta : în primul rînd înălțimea : 170—180 cm. Adică cam cît mine. Da ?

Doamna Čurdová mă măsură cu privirea.

— Mai scund. Deși, poate mi s-a părut, era foarte slab.

— Deci mai degrabă 170. Părul castaniu. Despre asta trebuie să fiți în stare să spuneți mai mult. Era lung sau scurt, drept sau ondulat, culoarea mai închisă sau mai deschisă ?

— Lung, pieptănat normal, civilizat. . .

— Îmi închipui că avea cărare, nu ?

— Nu, miji doamna Čurdová ochii, aș zice că îl avea pieptănat pe spate. Dacă avea cărare, înseamnă că i se zburlise părul. Un păr moale, drept, așa cum au blonzii, era blond, un blond cu părul mai închis la culoare, cunoașteți tipul ăsta ?

Am dat din cap.

— Ei, poftim, cîte ați reușit să mai adăugați. Și acum figura. Ce fel de ten avea ? Deschis ? Cu coșuri ? Fin ?

— Bronzat, curat. Arăta a om care lucrează toată ziua în aer liber. Și mîinile îi erau bronzate.

— Arăta ca un om care muncește manual ? Sau mai degrabă ca unul care conduce ?

Doamna Čurdová se gîndi o clipă.

— Nu vă gîndiți. Spuneți-mi ce impresie v-a făcut atunci, nimic mai mult.

— Tocmai asta încerc. Nu e simplu de exprimat. Mi s-a părut că lucrează manual. Avea mîinile murdare, ca și cînd ar fi săpat pămîntul. De fapt nu mi s-a părut, l-am văzut cînd a luat ziarul de pe masă. Mă gîndisem că nu se spală. Da, asta era cea de a doua impresie, mîinile nu se prea potriveau cu restul. Parcă n-ar fi făcut de mult munca aceea sau și le-ar fi murdărit anume... termină ea nesigur. Ce-i cu dumneavoastră ?

— Mi-a trecut ceva prin minte, ăm mormăit eu. Dintr-o dată aveam impresia că știu cine era tînărul cu mărul lui Adam proeminent.

23

Cele spuse de doamna Čurdová nu-mi ieșeau din cap.

Cine e tînărul cu mărul lui Adam proeminent ? La bancă a apărut cam cu două săptămîni înainte de spargere. Venea în fiecare după-amiază. În ziua jafului nu apăruse și apoi nu s-a mai ivit deloc. Casierei nu i s-a părut suspect, și-a adus aminte de el abia la arest.

Ori urmărirea foarte discret programul băncii... ori nu-l urmărirea. Să zicem că nu-l urmărirea și că e absolut nevinovat ; de ce și-a încetat atunci vizitele tocmai la șapte iunie, data spargerii ?

Șapte iunie fusese într-o marți. A fost oare tânărul la filială și luni, în ajunul jafului ? Întrebarea mea a surprins-o pe doamna Čurdová.

— Venea la noi în fiecare zi.

— Și pe șase iunie ?

Casiera dădu din umeri.

— Ce importanță are ? După atîta timp... N-aș putea să jur.

Să zicem că în șase iunie tânărul nu venise să citească ziarul. Ultima dată îl citise sîmbătă. Avea mâinile murdare de pămînt.

— Ce fel de pămînt ? Ca și cînd ar fi săpat în grădină ?

— Ar fi trebuit să aibă o grădină numai din argilă.

Extraordinar cum mai avansează ancheta, dacă o ia pe drumul cel bun. Am observat asta de multe ori, poate că s-ar putea deduce de aici o regulă.

De la bancă am alergat direct la Květa, la fabrica de porțelan.

— Ce-i ? Ți-a luat-o ceasul înainte ?

Am luat o figură oficială.

— Sînteți Květa Weissová, contabilă la această întreprindere ?

— Despre ce-i vorba ?

— În cazul acesta vă invit să vă prezentați mîine dimineață la secția locală de criminalistică pentru un interogatoriu. Aici aveți adeverința pentru conducea fabricii.

— Ai înnebunit, zîmbi ea nesigură. Nu se poate. Dacă se află ?

— N-are ce să se afle. Vreau într-adevăr să-ți iau un interogatoriu.

24

După-masă, cînd mă întorceam acasă, m-a oprit bătrînul Weiss.

— M-ați cam uitat, mă amenință cu degetul. Nu vă opriți să schimbăm măcar o vorbă. Aveți atît de mult de lucru ?

Mi-a sărit inima din loc. În ultima vreme, în afară de altele, Květa nici nu mai cina cu bunicii. Bătrînul trebuia să fi fost orb ca să nu vadă nimic.

— Doar știți, de lucru e întotdeauna destul, m-am bîlbiit eu ca un caraghios.

— Vă mai ocupați încă de strada Corvin ?

— Da, am oftat. Și n-am uitat de dumneavoastră, nu vă temeți. Am să vă iau odată la seif. Nu-l cunoașteți din întîmplare pe domnul Maršíček ? am început eu să-l întreb, fiindcă nu știam ce să mai spun.

— Pe Lojza ? Cum să nu. Și el vine la agenție să citească ziarele. Și, cînd e închis la „U Hucku“, ne mai întîlnim la o bere.

— Tocmai despre asta e vorba. Zicea că în noaptea în care a fost spartă filiala vi s-a plîns că berea lui are un gust deosebit.

— Nu-mi aduc aminte. Dar se poate. I se întîmplă destul de des să nu-i placă berea. Eu îi spun să bea lapte, dacă are asemenea greutăți cu berea.

— Cît bea ?

— Depinde. Nu i le număr.

— Bineînțeles. Nu mă interesează cîte halbe precis. Numai dacă bea cinci sau zece ori numai una-două.

— Amară ar mai trebui să fie berea aceea, zîmbi bătrînul. Să nu uit, aveți aici o scrisoare. Îmi întinse un plic cu scrisul Magdei.

Am simțit cum roșesc.

— Cum a fost cu Pronosportul ? l-am întrebat repede.

Am aflat cîte pronosticuri greșite indicaserăm și am propus altele pentru săptămîna viitoare.

De-abia atunci bătrînul s-a îndurat să-mi dea drumul.

A doua zi dimineața nu ne-am grăbit cu sculatul. Era duminică. Stăteam în pat, unul lîngă altul și eu trăiam în gînd altă minune. Dimineața e un timp critic pentru femeie, cînd, cu un zîmbet de scuză, dispare în baie pentru a se întoarce încă umedă de sub duș și spălată pe dinți. Kvêta era umedă de sudoare iar dinții și-i spălase cu bere și cu toate acestea mirosea ca un mac roșu, aroma aceea slabă de apă și pistiluri amărui.

— Cînd începi ?

— Te grăbești ?

— Nu. Se întoarce pe spate și, de la un sfert de metru își turnă în gura deschisă un fir subțire de bere. Poți așa ?

N-am putut. Berea mi-a intrat în nas și am început să tușesc.

— Dă-o încoace, îmi luă sticla și încercă din nou. Am cunoscut unul care putea și cu mîna întinsă.

Cu greu m-am stăpînit să nu întreb cine. Magda mă făcuse să devin gelos și asta-i o boală care se vindecă greu.

— La voi se poate face muncă patriotică ?

— De ce ? se sperie ea. Ți-e frică să nu te dea afară din cauza mea ?

— Nu, am rîs eu. Frica ei sinceră împrăștiase gelozia. Celibatul nu e obligatoriu la noi.

— Atunci de ce întreb ?

— Am început interogatoriul.

— Aha, tresări ea. Oricum mențin ce-am spus. Muncă patriotică nu se face la noi.

— Nu mai spune, m-am așezat eu în pat. Atunci o să terminăm repede. Dar practică ?

— Practică da. Din mai pînă la sfîrșitul lui iunie se schimbă elevii de la școala de arte decorative, își pregătesc lucrările pentru examene.

— Se schimbă ? Cît de des ?

— Din două în două săptămîni. Anul trei vine în prima serie, anul patru în celelalte.

M-am întins și am luat calendarul.

— Prima serie a venit chiar pe două mai ?

— Nu. De-abia după sărbători, după nouă mai¹. Se potrivea perfect.

— N-ai putea să afli cine a fost în seria a doua. Seria a doua începuse pe 23 mai și se terminase sîmbătă, patru iunie. Cinci fusese duminică, șase luni, în noaptea spre șapte fusese prădată filiala.

— Fii rezonabil, Vašek. Doar nu crezi că băieții pot avea ceva comun cu spargerea ?

¹ 9 Mai, sărbătoarea națională a Cehoslovaciei, data eliberării de sub jugul fascist.

— Cu spargerea nu, dar cu bănuielile care au apărut în jurul spargerii. Ți-am povestit despre tânărul cu mărul lui Adam proeminent, pe care îl văzuse oasiera cum venea să citească ziarele la bancă? A dispărut în ziua jafului și apoi n-a mai apărut. M-am gândit de aceea la un motiv foarte simplu : nu mai era aici.

Květa mă privea de parcă ar fi fost însuși dr. Watson.

— Nu mai avea de ce să rămână în oraș și, fără nici o legătură cu spargerea, a plecat. Doamna Čurdová a observat că avea mâinile murdare de argilă. De aceea m-am gândit la fabrica de porțelan.

— Pepík ? strigă Květa. Pepík Řivnáč !

— Îl cunoști ?

— Puțin. A fost aici și anul trecut. Era prieten cu Olina de la farmacie. Clar ! Farmacia e în piață, ceva mai sus de agenție. O aștepta acolo !

— Știi unde locuiește Olina ? Poate că are vreo fotografie de-a lui, am sărit eu din pat.

Cînd cercetările se îndreaptă pe direcția bună, totul merge ca pe sîrmă. La ora unsprezece aveam fotografia băiatului, inclusiv adresa.

La unsprezece și jumătate intram în fugă la C.E.C. Pe Květa cazul băiatului o captivase de tot. Doamna Čurdová tocmai avea de lucru cu niște depunători. Ne-am așezat la rînd. Cînd am ajuns la ghișeu, în loc de libret am arătat fotografia.

— El este ?

Doamnă Čurdová se uită mai întîi la mine.

— Cine să... Ochii îi căzură pe fotografie. Îngheță. Pentru Dumnezeu, de unde o aveți ? țipă ea. Așta-i băiatul acela !

La Sitenský am povestit, pentru a treia oară în după-amiaza aceea, toată istoria. Începusem să mă satur de ea. Mai întâi lui Luboš, apoi lui Trčka, și ăstuia nu-i trecuse nimic mai bun prin minte decât să-l cheme imediat pe șef.

Ne-am așezat apoi în biroul lui Sitenský, am băut șliboviță, pe care maiorul ne-o turna în semn de apreciere, și eu am povestit despre descoperirea mea.

— Principala deosebire a constatat în faptul că nimeni de aici nu credea în tânărul cu mărul lui Adam proeminent în timp ce eu m-am convins de existența lui.

— Și cum, mă rog ? se interesă Sitenský.

— M-am dus simbătă noaptea să văd dacă Čurdová stă de pază ori nu. Era frig, ceață, umezeală. N-ai fi scos un ciine din casă. Dar Čurdová era acolo și arăta ca un sturz rebegit. În nici un caz nu s-ar fi aflat acolo, dacă tânărul ar fi fost o născocire a ei. N-o controla nimeni.

— Și asta te-a convins ?

— Mi-am zis că nu l-a născocit și am încercat să scot de la ea descrierea băiatului. Sau mai degrabă impresiile, părerea ei despre el. Mi-a spus că nu arăta a haimana. Apoi mi-am dat seama de încă un lucru. Mereu se afirmă că spargerea e opera unor profesioniști. Dacă tânărul făcea parte dintre ei, ar fi posibil să facă o greșală atât de elementară și să nu-l trimită din nou acolo ? Legătura cu sucursala era și mai importantă pentru ei după spargere decât înainte. De ce să o întrerupă ? De ce

să se expună pericolului ca cineva să observe dispariția bruscă a băiatului ?

Tibor aprobă satisfăcut.

— De aici am tras concluzia că nu făcea parte dintre făptași. Descrierea amănunțită mi-a ajutat să-l identific.

— Frumos, frumos, mormăi Sitenský. Și acum ? privi el undeva între Trčka și mine.

— Pentru a avea cugetul curat ar trebui să-l interogăm pe băiat, propuse Trčka. Recomand ca tovarășul locotenent să se ducă la Praga și să-l interogheze.

— Se aprobă, dădu Sitenský din cap. Umplu paharele. Pentru rezolvarea rapidă a cazului !

Îmi trecu prin minte că rezolvarea e acum mai îndepărtată decât oricând. Reușisem să lămuresc ultimul lucru neclar din care ar mai fi putut ieși ceva. Acum cazul era limpede, numai făptașii lipseau.

26

Drumul la Praga îmi convenea. Scrisoarea de la Magda, prin sine însăși un eveniment, era curioasă.

„De ce n-ai venit sîmbătă ? Te-am așteptat cu cina, îți pregătisem șvaițer pane, așa cum îți place, și s-a întărit de tot. Ce e cu tine ? Te-ai mutat acolo ? Ori te-ai cufundat iarăși în vreun caz încît ai și uitat că e duminică ?

Fii așa de bun și măcar scrie-mi“.

Magda nu scria din principiu. Zicea că orice scrisoare ajunge cu timpul ridicolă și ea nu are chef să devină caraghioasă. Admitea numai telefonul, telegraful și, în cel mai rău caz, cartea poștală. Ce nu se putea încredința unei cărți poștale, nu trebuie scris într-o scrisoare.

Am sunat-o la servici chiar din clădirea gării.
Cînd i-am spus cine sînt mi s-a părut că se bucură.

— Am primit scrisoarea, i-am explicat eu.

— De aceea am scris-o. Nu puteai să mă anunți mai devreme că nu vii ?

— Puteam. Dacă aş fi ştiut că te interesează. Dacă aş fi ştiut că ai pregătit şi o cină, aş fi lăsat totul şi aş fi venit direct.

În receptor răsună rîsul ei plăcut.

— La tine dragostea a trecut întotdeauna prin stomac, nu-i aşa ?

— Întotdeauna.

— Atunci vino simbătă şi am să-ţi pregătesc încă o dată şvaiţer.

— Azi nu mi l-ai pregătit ? Sînt la Praga.

— Eşti în Praga ? De unde telefonezi ? Glasul a căpătat dintr-o dată alt ton.

— De la gară. Sînt aici în interes de serviciu. Un moment de tăcere.

— Bine. Cînd termini, vino acasă. Te va aştepta şvaiţerul pane.

— Eşti grozavă. Şi, în altă ordine de idei, cămăşile mele sînt tot în dulapul din camera mică ?

— Bineînţeles. De ce întrebi ?

— Vreau să dau o fugă să mă schimb.

— E neapărat necesar ? întrebă Magda. Am lăsat acolo o întreagă harababură.

— Tu şi harababură ? am izbucnit eu în rîs. Asta chiar aş vrea s-o văd.

— Te rog, nu te duce acolo, insistă ea.

În geamul cabinei bătea cineva.

— Am să văd, am zis şi am închis telefonul.

Scampolo-ul ros de atîta spălat mă rodea la subțiori. Îmi pierise tot cheful.

La familia Rîvnăc am aflat că Pepik e la școală și că va veni la prînz. I-am lăsat vorbă să mă aștepte și am început să bat străzile. Cămașa mă jena. La naiba, locuința e în aceeași măsură a mea ca și a ei, m-am infuriat eu pînă la urmă.

Holul era pustiu, curat, măturat — în vază un trandafir stingher, ca o picătură de sînge. Nici chiar Magda nu poate numi asta o harababură. Și camera mea era într-o ordine perfectă. Cămașa curată îmi răcorea trupul.

Am luat o cravată și m-am dus să mi-o leg. În drum, deși cu un sentiment de rușine, am aruncat o privire și în camera Magdei. Și acolo totul în perfectă ordine : patul strîns și cărțile aranjate în rafturi.

Doamne, dumnezeule, îmi trecu prin cap, dar dacă toate astea sînt numai un joc... din cauza mea? Ca să o bag mai mult în seamă, să mă interesez de ea... e cu puțință ? La urma urmelor scrisoarea... Un val de emoție îmi îngreua respirația.

Am intrat în baie. Și de-abia acolo am văzut : pe raft, între parfumuri și tot felul de creme, se afla o trusă de bărbierit care în nici un caz nu-mi aparținea.

Stăteam în fața oglinzii, mă priveam și încercam să definesc ceea ce simțeam. Mi se părea că nu simt nimic, că singurul sentiment pe care îl am e un gol dureros. Ca și cum acolo unde omul păstrează gingășia și dragostea, furia și dezamăgirea, n-ar mai fi dintr-o dată nimic, absolut nimic. Parcă totul ar fi fost măturat.

Am dezbrăcat cu grijă cămașa curată și am pus-o înapoi în dulap. Am îmbrăcat apoi scampolo-ul ud de sudoare și m-am furișat afară din apartament. Altceva mai bun nu mi-a trecut prin cap.

27

Convorbirea cu Josef Řivnáč a decurs exact așa cum mă temeam. Nu știa nimic. În ziare nu apăruse nimic iar prietena lui avea pentru scrisori alte subiecte, mai interesante.

Nu a negat că se ducea la sucursală pentru a citi ziarele. Termina practica la trei, iar Olina avea serviciul pînă la patru și jumătate, uneori chiar pînă la cinci; ce era să facă? Nu a observat niciodată nimic suspect.

Are impresia că nu fusese niciodată singur în filială, totdeauna se afla și cineva care depunea sau ridica bani. Nu i se pare să fi fost unul și același om, ar fi ținut minte așa ceva.

Cu asta interogatoriul se terminase; ne-am înțeles unde să mergă a doua zi pentru a semna procesul verbal și eram liber.

Era ora trei; pentru șvaițerul pane cam de vreme. M-am gîndit să trec pe la comisarul Holý. De cînd ieșise la pensie treceam uneori pe la el să stăm de vorbă și întotdeauna mă simțeam bine.

A venit să-mi deschidă ușa însuși comisarul.

— Doamne, ce oaspeți ne-au venit! Intră Václav, spuse el voios și eu vedeam că se bucură sincer de venirea mea.

Mă introduse într-o cameră ale cărei ferestre dădeau în grădina franciscană, mă așează într-un fotoliu și începu să caute ceva pentru a-mi oferi mie.

— Era pe undeva pe aici o sticlă... răscolea el bufetul, încurcat ca omul care nu bea.

— Nu vreau, mulțumesc, m-am apărat eu. Aș bea o ceașcă de ceai. De acela de-al dumneavoastră, știți ?

Știam că-i fac plăcere cu rugămintea asta. Așa s-a și întâmplat. Îi străluceau ochii :

— De acela de-al meu ? Dar trebuie băut fără zahăr, Václav.

Prietenia noastră avea ceva de pe vremuri. Nu ne tutuiam, eu îi spuneam și acum „domnule comisar“. El mă rugase, încă de la prima mea vizită, să-i permit să-mi zică Václav. „Nu vă supărați, se scuzase, dar nu-mi vine să vă spun sublocotenente. Sună ca la armată. Fără să mai vorbim de faptul că, cu timpul, o să avansați și s-ar putea să vă simțiți jignit“.

Așa că nu ne tutuiam, el îmi zicea Václav, iar în momentele de bună dispoziție Václaviček, și ne simțeam bine împreună. Faptul că nu ne tutuiam nu constituia un impediment, ba dimpotrivă. Forma o barieră naturală de stimă reciprocă și respect pentru opiniile celuilalt. Despre anumite lucruri pur și simplu nu discutam.

— În sfârșit am schimbat mediul așa cum m-ați sfătuit, l-am anunțat eu după ce adusese ceaiul.

— Nu mai spune. Și unde ești acum ? Sau ai renunțat și la criminalistică ?

Am negat din cap.

— Asta ar fi imposibil. Cine a îndrăgit meseria asta...

— Acela nu mai scapă, oftă Holý. Din cînd în cînd mai împrumut „Anuarul de criminalistică“, să citesc ce mai faceți.

— Dacă voi avea noroc, veți citi odată și despre mine. Tocmai acum anchetez furtul secolului în Cehoslovacia, am spus eu cu mîndrie.

— Furt ? se miră comisarul. Curios. După părerea mea, sub regimul acesta meseria de spărgător a dispărut. Înainte avea seif orice negustor. Se iveau destule ocazii. Astăzi, cînd orice coroană trebuie depusă la bancă, situația este alta. Nu oricine îndrăznește să spargă o bancă.

— La noi au îndrăznit.

— Și au reușit ?

— Și încă cum ! Au aruncat în aer casa de bani și au plecat cu trei milioane.

— Serios ? În bani noi ?

— Desigur. De-ar fi fost în bani vechi, am fi trimis un subiect bun pentru „Dikobraz“¹.

— Cînd s-a întîmplat ?

— Acum trei luni.

Comisarul scoase un fluierat.

— Hm. Un caz bun trebuie să zacă puțin, dar trei luni sînt cam mult.

— Sînt. Mulți și-au rupt dinții în cazul ăsta. Acum e rîndul meu. Dacă ați putea să-mi dați un sfat...

— Eu, Václavíček ? Doar știi că am lucrat la crime, zise el cu reproș. Dar mă voi interesa. Dacă

¹ Dikobraz : „Porcul spinos“, revistă umoristică din Cehoslovacia, corespunzătoare „Urzicii“ de la noi.

aflu ceva am să-ți scriu. În orice caz îți voi ține pumnii.

M-am gândit că ăsta e singurul ajutor pe care îl pot aștepta de la oricine. Aveam nevoie de noroc. La ghinionul meu, gândul acesta era de-a dreptul descurajant.

28

A doua zi după-amiază am plecat înapoi.

Aș mai fi putut rămîne o noapte și să mă întorc în dimineța următoare. Trčka îmi dăduse chiar de înțeles că mă pot întoarce și luni, „dacă împrejurările o cer“. N-o ceruseră.

Declarația lui Josef Řivnáč o aveam în buzunar încă de la prînz și nu tînjeam după o altă cină cu Magda.

Ședeam față în față încercînd să conversăm. Amîndorura ne era groază de tăcere, care însă tocmai de aceea ne apăsă din ce în ce mai mult și, pînă la urmă, ne copleșise de tot. Nici măcar vinul, care era aportul meu la masă, nu ne dezlegase limbile. Totodată arătam ca prototipul căsătoriei exemplare — niciodată nu ne acordaserăm, reciproc, mai multă atenție, niciodată Magda nu se interesase atîta de munca mea și eu de a ei. În spatele conversației lejere se ascundeau gînduri grele; și ele, aveam impresia, curgeau, într-o anumită măsură, în aceeași albie. Cînd mă dusesem, înainte de cină, să mă spăl pe miini, trusa de bărbierit dispăruse.

N-am rezistat însă pînă la capăt; cu falsă bună dispoziție m-am întins și am declarat că mi-e somn și mă duc să mă culc.

— Și vinul? arătă Magda spre sticla pe jumătate goală, nu-l termini?

Imediat, ca și cum s-ar fi speriat de propriile-i cuvinte, adăugă grăbită :

— Dar dacă ți-e așa de somn ...

— Mi-e. Mîine am mult de lucru. Am căscat ostentativ. Noapte bună !

Cînd am apărut simbătă dimineată la secție, Luboș s-a ciocănit semnificativ cu degetul în frunte. Și Trčka a ridicat mirat din sprîncene.

— După-masă plecați înapoi ?

Am mormăit ceva și i-am predat procesul verbal. L-a citit cu multă atenție.

— Ei, cu asta am fi gata; își ridică el ochii de pe semnătura lui Řivnáč. Și mai departe ?

Am ridicat, foarte sincer, din umeri.

— Cel mai bine ar fi să închidem cazul.

— Acum ? Tocmai cînd ați cîștigat asemenea lauri ? Știți ce ? Mîine e duminică, mai gîndiți-vă, și luni vom sta de vorbă.

Nu bănuiam că luni vom avea amîndoi alte griji.

29

La prînz m-am grăbit spre casă. Încă pe cînd urcam în fugă scările am simțit mirosul unui prînz de sărbătoare. Květa ședea pe vine, pe dușumea, și prăjea șnițele pe reșou. Nici n-a observat venirea mea, urmărea foarte concentrată untura încinsă.

Am cuprins-o pe la spate de umeri. Țipă speriată.

— Iartă-mă. Ce înseamnă asta ?

Privi în sus la mine. Obrajii îi erau roșii de căldură și emoție.

— Nu vezi ? Gătesc. Am primit de la bunica un castron de salată și am cumpărat și șnițele. Ai să vezi ce bune au să fie.

Salata de la bunica era grozavă iar șnițelele le făcuse Květa — asta era de ajuns ca să-mi placă.

— Ce-ai zice să ieșim mâine undeva ? am propus.

— Unde ?

— Undeva sus. La voi, în munți.

Îmi povestise de câteva ori despre munții din apropierea orașului unde, locuiseră înainte. Îmi plăcea cum povestea. M-am întors pe o parte să o privesc mai bine. Devenea din ce în ce mai frumoasă, ca și cum s-ar fi aprins în ea o lumină ascunsă, pe care nu o cunoștea nimeni în afară de mine. Străluccea liniștitor și calm iar frenezia Květei se topea în ea ca ceara.

Curios că niciodată nu vorbea despre oameni. Povestea despre zona de sus de parcă ar fi străbătut-o în gând și ar fi descris ceea ce vedea. „La școală mergeam cu autobuzul. Vara. Iarna, pe schiuri. Cum ieșeau din casă, treceau pe sub cimitir și de acolo, pe o coastă lungă, spre pădure, de fapt nici nu e pădure, doar cițiva molizi și mesteceni și bolovani... vara creșteau pe acolo hribi și merișoare, puțini știau asta...” iar mie îmi apăreau în fața ochilor iarba ruginie de pe povirnișuri, scorușele pe marginea drumurilor, colibe singuratice ale foștilor contrabandiști și, deasupra, vîntul, veșnicul vînt de la granița cehă care nu încetează niciodată.

Îndrăgisem regiunea aceea, aspră ca cele zece porunci, încă înainte de a o vedea.

Mă așteptam ca propunerea mea să o entuziasmeze pe Květa. Nu s-a întâmplat așa. În loc de asta deveni serioasă și își plecă ochii. Zgîria încurcată farfuria goală cu furculița.

— Ai vrea ?

— Încă mai întrebi ?

— Vei fi dezamăgit.

— Mă aștept la așa ceva.

— Ba nu, nu vei fi, se împotrivi ea. Tu nu.

— Atunci cine ? Tu ?

— Eu ? dădu din cap. Ah, nu, eu... La urma urmelor dacă ții...

De-abia duminică dimineată deveni bucuroasă. Mă alungă din pat și începu să mă zorească. Când am început să mă bărbieresc, își împreună mîinile.

— Ai zis că autobuzul circulă din jumătate în jumătate de oră, mi-am suflat eu spuma de pe buze.

— Pînă la zece. În ritmul ăsta n-ai să fii gata pînă la zece. Și pînă ajungem sus oricum facem două ore.

— În douăzeci de minute sînt gata de plecare.

— Să vedem.

Anume am fost gata în zece minute și mi-am permis celebra întrebare cu care încep certurile familiale :

— Și acum pe cine mai așteptăm ?

— Pe mine, rîse Květa, doar sînt femeie.

Am ieșit în fugă din casă. Se anunța o zi frumoasă. Dimineata era rece, în aer se simțea miros de frunze veștede. Un cer străveziu, pînă acum incolor, se apleca peste oraș. Soarele lipsea ; întîrzia în spatele culmilor de unde își arunca primele raze.

Aşa cum se întâmplă de obicei în asemenea cazuri, autobuzul ne-a plecat de sub nas. Cu Magda ne-am fi certat la sînge într-o astfel de împrejurare. Cu Květa am început să rîdem.

— Ca să vezi, ne spuneam unul altuia rîzînd ca nişte nebuni.

Se zice că zeii sînt geloşi pe fericirea omenească. Aproape aş zice că aşa e.

30

Şoferul cuplă viteza a doua şi apăsă pe accelerator. Autobuzul porni gemînd la deal.

— Acum începe, anunţă mîndră Květa, de parcă ar fi modelat singură dealurile din faţa noastră.

Şedeam în spatele şoferului, pe locul preferat al Květei. Autobuzul era aproape gol, majoritatea excursioniştilor coborîse la casele de vacanţă de lângă lac. La următoarea staţie, în sat, se urcaseră trei bătrîne îmbrăcate în negru. Ne aruncaseră o privire scurtă şi se așezaseră în spate.

Şoseaua urca pe malul unui pîrîu. Pe ambele laturi se ridica pădurea; rădăcinile puternice ale stejarilor se înşurubau în rîpă la numai un metru de geamurile autobuzului. Dacă te aplecai pe geam, vedeai trunchiurile cenuşii-arginiţii şi frunzele îngălbenite din coroane. Primele frunze, aurite de soare, cădeau fluturînd pe şosea. Clipa fericirii era la un pas.

Apoi pîrîul a dispărut şi, printre copaci, au apărut case. Intram într-un sat.

Pe peron aştepta alt grup de bărbaţi şi femei îmbrăcate în negru. De data asta printre ei se zben-
guiau şi câţiva copii îmbrăcaţi de sărbătoare.

În autobuz s-au urcat în ordine, fără înghesu-
ială. Bărbaţii arătau, ridicînd degetele, cîte bilete
cumpără. Taxatorul le tăia fără o vorbă. Mi-am dat
seama că nu-i întreabă unde merg. Era clar că ştia,
toţi aveau aceeaşi destinaţie.

— Unde merg ? am întrebat încet.

— Ca şi noi. La Blatná.

— Ce să facă acolo ?

— La biserică, se strîmbă Květa.

— Toţi ăştia ? m-am întors eu curios.

Bărbaţii aveau feţe dure, cioplite parcă în lemn.
Din gulerile scrobite ieşeau gîturi vînoase. Tăceau
cu mîinile în poală. Ochii albaştri priveau fix îna-
inte. În schimb matroanele se uitau la noi strîmb.
Eram nişte intruşi, fără îndoială că nu mergeam la
biserică. Toată adunarea aceea, aşezată în spate,
emana ură aşa cum cădelniţa emană miros de tămîie.

— Şi tu te duceai la biserică ? m-am aplecat spre
Květa.

— Ce să fac acolo ? ridică ea nervoasă din u-
meri. Nu sînt superstiţioasă.

Mi-am reţinut un surîs. Ce sigură — nu e
superstiţioasă. Dar, pentru orice eventualitate, sare
peste canal ¹.

— Crezi că ăştia, am arătat eu din cap, merg la
biserică din superstiţie ?

— Nu, ăştia nu, îmi aruncă dispreţuitor peste
umăr şi se întoarce către fereastră.

¹ Credinţă populară în Cehoslovacia după care, dacă sari
peste o gură de canal, eviţi ghinionul.

Autobuzul urca acum, printr-o vale largă, spre cerul albastru. Șoseaua era mărginită de scoruși ale căror boabe roșii străluceau printre frunzele îngălbenite.

Priveam cum treceau copacii prin fața ferestrei. Trunchiurile lor păreau din tablă — netede și luscioare. Apoi autobuzul a încetinit la curbă și am văzut că într-adevăr erau din tablă; trunchiurile scorușilor erau acoperite cu tablă pînă la coroană.

— Pentru ce? i-am arătat Květei.

— Pentru la iarnă. Din cauza iepurilor.

— Și de ce așa de sus?

— Sus? Știi cîtă zăpadă cade pe aici? zîmbi cu superioritatea unuia din partea locului.

În zare începură să apară case.

— Blatná? am întrebat.

Květa, cu fața lipită de sticla geamului, dădu negativ din cap. Spatele ei îngust trăda o nervozitate ciudată.

— S-a întîmplat ceva?

Nu-mi răspunse.

În centrul satului aștepta alt grup de oameni. De data aceasta nu s-au mai urcat în liniște. Cei care erau deja în mașină strigau la noii veniți și aceștia le răspundeau tot așa de zgomotos. Percepeam discuția lor ca pe un zgomot oarecare ce intra în autobuz. Apoi, dintr-o dată, mi-am dat seama că nu înțelegeam nici un cuvînt. Întregul autobuz vorbea nemțește.

— Țștia toți sînt nemți? i-am șoptit Květei.

— De-abia acum ai băgat de seamă? mă repezi, fără să se întoarcă de la fereastră.

În momentul acela deasupra noastră răsună o voce stridentă de femeie. Am privit în sus. Lîngă

mine stătea o femeie cam de cincizeci de ani și-mi spunea ceva. Nu înțelegeam germana pe care o vorbea, mi se părea că repetă mereu „lora! lora!“ și, Dumnezeu știe de ce, mi-am închipuit că-mi cere să-i cedez locul.

Tocmai voiam să mă ridic, când Květa se întoarse brusc și-i spuse câteva fraze în nemțește.

Pentru o frântură de clipă femeia arătă de parcă ar fi lovit-o cineva. Apoi obrazul ei buhăit înțepeni de ură.

— Aci so, aruncă ea cu demnitate și se îndreptă spre fundul mașinii.

Șoferul porni motorul și autobuzul se zmunci înainte. Květa mă privea cu ochii plini de lacrimi.

— Nu vrei să cobori? mă întrebă cu vocea înecată. Și eu sint nemțoaică.

81

Mai târziu m-am gândit de multe ori cum s-ar fi schimbat toate, dacă aș fi coborât. Astăzi îmi zic — cine știe? Lucrurile se întâmplă, fie că vrei, fie că nu vrei.

Adevărul e că n-am coborât, mai mult din consternare decît pentru că așa am vrut, surprins de această declarație ca de o lovitură în cap. Ședeam în tăcere, Květei îi curgeau lacrimile, iar autobuzul ne hurduca din ce în ce mai sus, de parcă drumul acela n-avea să se mai termine niciodată.

Primele cuvinte le-am scos de-abia în lunca de deasupra Blatnei, într-o văgăună puțin adîncă din marginea pădurii unde nu ajungea vîntul. Acolo ne întinseserăm. Era de ajuns să te așezi și, printre

vîrfurile pantofilor, apărea satul — case întunecate cu acoperișuri de ardezie iar deasupra lor biserica, ca un deget arătînd în sus. Și era de ajuns să te culci din nou, și satul dispărea, și în locul lui rămînea numai prăpastia cerului, coroanele molizilor și crengile bătute de vînt.

Květa, cu genunchii la gură, ședea ceva mai încolo, singuratică, întruchiparea nefericirii. Dintr-o dată eram foarte departe unul de celălalt. M-am întins în iarbă.

— Într-adevăr nu știai? mă întrebă încet. În glasul ei se ascundea ceva dușmănos, de parcă nu m-ar fi întrebat, ci m-ar fi încercat.

— Nu. De unde?

— De la voi. Toți știau asta.

— Care toți?

— Luboš Boria, Trčka, Sitenský. Toți cei care au locuit la Curte. Ziceai că te-au prevenit.

„Într-adevăr, ăsta e un oraș mic“, îmi trecu prin minte. Am zîmbit.

— Altceva mi-au spus. Nu că ești nemțoaică.

Și poate că m-au avertizat și în privința asta, doar că eu n-am priceput. Am recapitulat în gînd discuția cu Tibor, din cîrciuma „U Hucků“, apropo-urile lui Luboš și teama Květei că mă vor da afară din cauza ei. Probabil că celor dinaintea mea asta le fusese de ajuns.

— Atunci ce ți-au spus? Că sînt o tîrfă?

N-aveam chef să-i răspund. Mă temeam de reproșuri, de jurăminte, de cuvinte care ar fi acoperit ca o lavină și acele puține momente frumoase pe care le trăiserăm împreună.

— Și asta nu te-a deranjat ? interpretă Květa în felul său tăcerea mea.

— Nu.

— Și faptul că sînt nemțoaică te deranjează ?

— Da, am oftat eu.

— De ce ?

— Nici o tîrfă nu mi-a făcut rău. De fapt ce fel de tîrfă ești tu... Umbli după bani ?

N-am primit nici un răspuns.

— Mă rog. Poate că ai avut mai mulți bărbați decît se obișnuiește pe aici. Poate.

— Și nemții ți-au făcut vre-un rău ? o ținea Květa într-una.

— Un mare rău.

— Întreb dacă ție, Vašek, ție personal ? insistă.

— Da, mie, mie personal. M-am ridicat în coate. L-ați executat pe tata,* fetițo. La o lună mama a murit din cauza asta. Pe mine m-ați dat afară din școală și m-ați trimis la muncă în reich. Și cînd, de teamă, am fugit la partizani, m-ați fugărit prin păduri ca pe un cîine. Mult rău mi-ați făcut, Květo, mult.

M-am întors în iarbă. Pe cer puteau nori. Vîntul îndoia firele violete.

— Și mai ești și căsătorit, sughiță ea încăpățînată.

Am închis ochii. Trusa de bărbierit se reflecta în oglindă ca un gîndac mare și strălucitor.

— Da, sînt și căsătorit.

— Și v-au interzis să umblați cu de-alde noi, nu ?

— Nu știu. Poate că da. N-am întrebat. Nu mi-a trecut prin minte că dacă cineva se numește Květa...

M-am oprit. Deodată am știut ce înseamnă acel „lora ! lora !“ al nemțoaicei celei grase din autobuz.

— Numai că pe tine nu te cheamă Květa, ci Flora, nu-i așa ? ¹

Mi-a aruncat o privire plină de dispreț.

— Da. De unde știi ?

— Nemțoaica din autobuz...

— Ziceai că n-ai înțeles.

— E adevărat. De-abia acum.

— Nu minți ! Pentru numele lui Dumnezeu, nu minți ! Nu fi ca ceilalți. Spune drept că nu vrei să-ți distrugi cariera din cauza unei fete germane.

Am sărit drept în sus și am strâns pumnii de mi-au albit încheieturile mâinilor. Nimic nu era mai nedrept.

— Cum dorești, am miriit printre dinți. Doar n-o să-mi distrug cariera din cauza unei nemțoaice.

M-am întors brusc și am luat-o la fugă la vale.

În piața satului tocmai intra autobuzul. De-abia când am pornit am fost în stare să-mi ridic capul.

La curbă s-a deschis, pentru o clipă, priveliștea coastei. Květa ședea încă acolo, cu genunchii la gură, ținându-i strâns cu mâinile, singură ca nefericirea.

32

În oraș am ajuns după-amiază. Vremea era frumoasă și străzile pline de oameni îmbrăcați de sărbătoare.

¹ Květa înseamnă în cehă Floarea.

Ca un animal rănit, m-am întors în bîrlogul meu. Ce-i cu tine, îmi striga rațiunea. Doar nu te-ai îndrăgostit de ea. Cîți ani ai ? Cît timp crezi că v-ai fi înțeles ? O jumătate de an ? Un an ? Și o lună, și tot ar fi meritat, îmi venea să strig.

La poartă ședea Weiss.

— Unde-i Květa ? mă întrebă speriat.

— Domnișoara Flora a rămas în Blatná, am reușit eu să-i răspund.

— S-a dus la taică-său ?

— La taică-său ? m-am întors. Iertați-mă, n-am știut deloc că are tată.

Cînd am ajuns sus, m-a cuprins oboseala. M-am trîntit pe pat, am fumat urmărind mișcarea tăcută a soarelui pe pereții mansardei și am purtat discuții îndelungate cu Květa.

Eram din nou împreună în văgăuna de deasupra satului și eu îi povesteam cum am trăit în timpul războiului, cum l-au închis pe tata și cum m-au dat afară din școală, cum tata s-a întors într-o cutie lipită, însoțită de o scrisoare în germană și cum mama, deși știa nemțește, cerea mereu să i se traducă scrisoarea aceea, în speranța deșartă că se va găsi cineva care să dea acelei vești un alt sens, mai milostiv, de parcă acea cutie n-ar fi fost de ajuns numai prin ea însăși.

Îi povesteam toate astea și o linișteam cînd plîngea : nu plînge, draga mea, nu e vina ta. Pe tine nu te-au înnebunit urletele magice ale lui Hitler, tu n-ai cunoscut amețeaua dulce a victoriei. Pentru tine a rămas numai gustul amar al înfrîngerii. Nu există vină colectivă, vina colectivă e întotdeauna doar suma unor vini individuale, iar tu ești nevi-

novată, draga mea, și de aceea nu plînge, nu ai de ce.

Dintr-o dată tristețea a dispărut și noi ne-am trezit într-un bilci plin de veselie. Magnetofoanele urlau șlagăre vechi, la standurile de tir pocneau puștile cu aer comprimat, iar șefii circurilor ambulante ademeneau oamenii la reprezentații.

De-abia după un timp mi-am dat seama de semiîntinericul neobișnuit care domnea peste tot. M-am uitat în sus și, la o înălțime amețitoare, am văzut o cupolă uriașă. Era așezată pe un stîlp enorm, înfipt între barăci. Tocmai în acel moment stîlpul și cupola au început să se învîrtească și eu am priceput despre ce este vorba. Era un gigantic carusel al cărui acoperiș se întindea peste tot bilciul.

Am simțit o strîngere de inimă, caruselul acesta însemna nenorocire. Speram să nu-l observe și Květa. În același moment l-a observat și ea. Ia te uită, un carusel, se bucură, să ne urcăm și noi! Inapt de rezistență, m-am lăsat tîrit spre stîlpul în fața căruia așteptau o mulțime de amatori.

De-abia ne așezaserăm la rînd și oamenii au început să se împrăștie. Așteaptă, am încercat s-o opresc, nu vezi că e o capcană? De ce ne lasă pe noi?

De ce te temi, rîse Květa sărind într-un scaun, vom fi împreună, ce ni se poate întîmpla? Abia m-am așezat, a început să cînte muzica și caruselul s-a pus în mișcare. Lanțurile lungi se întinseră, forța centrifugă le ridica. Urcam spre cer ținîndu-ne de mînă.

Împinge-mă! striga Květa entuziasmată, în timp ce vîntul ne fluiera pe la urechi. Împinge-mă ca

lumea ! Cu inima strînsă am împins-o. Zbură spre soare și se întoarce fericită și bucuroasă. Mai mult, mai tare ! striga în extaz și eu o împingeam din ce în ce mai tare.

Și apoi s-a întîmplat... vedeam veriga lanțului... se desfăcea cu încetul, pînă s-a rupt de tot, scaunul s-a desprins, Květa ! am strigat înspăimîntat...

Se aprinse lumina și ea stătea în ușă cu ochii aprinși ca de febră.

— Cădeai... scuză-mă, mi-am revenit eu. S-a întîmplat ceva ?

— Ceva... groaznic, îi clănțăneau dinții. E... mort... Absolut... mort. Zace acolo... dacă l-ai vedea, își acoperi fața cu minile.

— Pe cine ?

— Pe Malásek. Jarda... Malásek. Zace... l-a ucis cineva.

M-am șters la ochi. Încă visam.

— Pe cine ? Unde ?

— Acolo... În Blatná... În casă... Pe Malásek... Pe tatăl meu.

III

METODA MONTE CARLO

1

Peste zece minute sunam la ușa secției, peste alte zece porneam cu o mașină spre Blatná.

În față stăteau doi de la circulație, comandantul mașinii și șoferul ; pe banca din spate ne înghețuiam noi trei, Gelner, Květa și cu mine. Sublocotenentul Gelner era tocmai de serviciu și în sinea mea îl admiram pentru modul rapid în care acționase. În mod sigur n-aș fi reușit să organizez totul atât de repede.

A înțeles imediat că n-am venit doar așa, la o cafea și la palavre.

— Ce s-a întâmplat ? ne-a întrebat serios.

Am înghiontit-o pe Květa. Nu era în stare să scoată nici un cuvânt, tremura toată și îi clănțăneau dinții. Femeia sigură de sine dispăruse, rămăsese doar o fată, o fată tânără, care abia acum își revenea dintr-un coșmar groaznic. Am luat-o pe după umeri și am răspuns în locul ei.

— Domnișoara Weissová vrea să vă spună că cineva i-a ucis tatăl.

— Tatăl ? repetă Gelner fără să înțeleagă.

— Asta e într-adevăr un oraș mic, m-am gândit eu.

— Da, tatăl, nu bunicul. Nu locuiește în oraș ci în Blatná.

— În Blatná ? Și acolo a fost... ucis ?

Květa confirmă din cap.

— Dumneavoastră l-ați descoperit ?

Din nou dădu din cap.

— Și n-ați anunțat sectoristul ?

Negă din cap.

— Nu ? Și cui i-ați spus ?

— Nn... nimănui, reuși ea în sfârșit să vorbească. De-abia aici lui Vaš... locotenentului Charvát.

Un moment de tăcere trădă surprinderea lui Gelner.

— De ce, vă rog ?

— Pentru că... habar n-am. Mi-era frică. L-a ucis cineva... dacă îi spuneam tocmai aceluia care făcuse asta ? Voiam să fug de acolo, sosise autobuzul... și pe urmă... în astfel de cazuri e treaba dumneavoastră, nu a sectoristului. El n-are ce face, explică Květa cu întreruperi.

Ochii lui Gelner se întâlneau pentru o clipă cu ai mei.

— Bine. Așezați-vă pînă fac rost de mașină. Mergem să vedem ce s-a întîmplat, hotărî el la urmă.

Și am plecat. Ultimul stîlp al rețelei urbane de iluminat ne dădu drumul în întuneric, șoferul aprinse faza mare și apăsă pe accelerator. Trunchiurile întunecate ale copacilor de pe marginea șoselei începură să alerge înapoi.

Tăceam cu toții. Prin mîneca hainei simțeam cum tremură Květa. Șoferul mergea repede și sigur ; știa drumul pe de rost. De-abia cînd șoseaua începu să urce și să se încovoie în serpentine pe coastele abrupte și eu îmi ziceam că poate vom ajunge totuși cu bine la Blatná, de-abia atunci Gelner începu să vorbească.

Vorbea încet și calm, de parcă ar fi continuat o convorbire întreruptă și încerca să lămurească un amănunt fără importanță.

— Cum ați ajuns acolo, în Blatná, domnișoară ? Vă duceați să vă vizitați tatăl ?

Atmosfera se încărcă dintr-o dată ; am simțit cum Květa înțepenește, iar cei doi din față schimbă o privire rapidă. Ridicînd capul am văzut în oglinda retrovizoare ochii șoferului ; mă cercetau atent. Despre legătura mea cu Květa știau, probabil, și cîinii polițiști.

— Nu, reuși să articuleze Květa, nu mergeam în vizită. Mă afluam acolo din întîmplare... Probabil că și ei răspunsul i-a părut prea neclar, pentru că apoi adăugă nesigură : Eram în excursie.

Șoferul își plecă ochii ; șoseaua îngustă se întorcea într-un unghi de aproape o sută optzeci de grade și trebuia să se concentreze asupra volanului. Am trecut un pod, din întineric susură un pîrîu și dispăru în spate.

— În excursie ? Cu cine ? strecură sublocotenentul.

— Cu mine, am răspuns în locul Květei. Cei din față își aruncară iarăși o privire.

— Aha. Dar dumneavoastră nu v-ați întors mai devreme ?

— Ba da.

Se părea că răspunsul meu îl satisfăcuse pe Gelnér. Nu mai întrebă nimic. Peste un sfert de oră intram în Blatná.

— Și acum pe unde ? încetini șoferul.

Květa îi arătă drumul. Am trecut prin piață și am cotit la dreapta, într-o ulicioară. Cam după două sute de metri de urcuș abrupt, Květa anunță încet :
— Aici.

Mașina se opri, luminile se stinseră. Ne înconjură întunericul. Mai întâi deveni dens ca tușul, apoi — cum stăteam și nu mișca nimeni — din ce în ce mai străveziu.

Pe urmă Gelner deschise portiera.

— Nu mergeți și dumneavoastră ? se întoarse către mine.

— Mă rog. Aveți lanternă ?

— Desigur.

— Poftim și dumneavoastră una, băgă șoferul mâna în buzunarul hainei.

I-am mulțumit și am coborât. Aerul era rece, aproape geros. Gelner se îndreptă spre casă.

— Am anunțat comandamentul regiunii. E ordinul lui Sitenský. Dar poate că acum, cînd sînteți aici dumneavoastră...

— Nu, totul e cum trebuie să fie, am spus eu repede. În nici un caz nu doream să anchetez moartea tatălui Květei. Am cazul meu. Atenție la amprente, am mai adăugat în mod automat.

— Nu vreți să intrați primul ? propuse Gelner. Aveți mai multă experiență.

Am aprins lanterna și am împins ușa cu cotul.

Am intrat într-un vestibul. Dușumeaua de cărămidă era roasă în multe locuri de cît se umblase pe ea. Din vestibul dădeau patru uși. Două aveau în partea de sus cîte o placă de sticlă acoperită pe dinăuntru cu perdele din dantelă. Ambele erau întredeschise.

Am împins încetișor ușa din margine. S-a deschis cu un scîrțîit. Am îndreptat lanterna înăuntru. O masă, un scaun, o oală uitată pe plită. Bucătăria.

A doua ușa s-a deschis ușor. Lanternele noastre rătăceau prin încăpere. Un dulap, un pat dublu iar în spate, pe un divan cenușiu. . .

Sublocotenentul aplecă instinctiv lanterna.

Abia m-am stăpînit să n-o sting și eu pe a mea.

Ceea ce se găsea pe divanul cenușiu dintre ferestre semăna numai pe departe cu un om. Arăta mai degrabă ca o oribilă mască de carnaval, cu care un sadic voia să strice petrecerea. Ca masca Morții Roșii din nuvela lui Poe.

— Isuse Cristoase, îi scăpă lui Gelner.

Mortul nu mai avea față. În locul ei era o mască roșie din care ne privea un ochi. Un ochi omenesc.

Văzusem multe în activitatea de pînă atunci, dar acum aveam impresia că mi se va face rău.

— Ajunge, nu ? m-am întors spre ușa. Sublocotenentul înghiți un nod, în semn de aprobare.

În fața casei m-am oprit și am tras aer în piept.

— Ar trebui să aștepte cineva aici pînă ne întoarcem, am menționat încet.

— Aranjez eu, oftă Gelner. Iar noi mergem să confirmăm anunțul. Brr ! se cutremură el și se îndreptă spre mașină.

2

Jos ne-am întors numai patru.

Comandantul mașinii rămăsese de pază în fața casei.

Sublocotenentul Gelner se mutase în faţă şi astfel pentru mine şi Květa rămăsese toată banca din spate. O ţineam pe după umeri şi simţeam cum şi acum mai tremura. Poate că are nevoie de un doctor, mă gîndeam, să-i facă o injecţie calmantă. Trebuie să doarmă, cel mai tîrziu după-amiază o vor ancheta.

Tocmai mă gîndeam cum să procedez, cînd Gelner s-a oferit să ne ducă acasă. Am refuzat să meargă cu noi, trebuia să telefoneze cît mai repede. Dar, dacă n-ar avea nimic împotrivă, aş lua maşina şi aş duce-o pe domnişoara Weissová mai întii la spital şi apoi acasă.

Sublocotenentul fu de acord.

— După aceea, să treceţi pe la noi, zise la coborîre şi-mi strînse mîna. Pe Květa o bătu pe umăr : Aţi fost formidabilă, domnişoară.

Şoferul se strîmbă la volan. El însă nu văzuse ceea ce văzuserăm noi.

Medicul de gardă era un om înţelegător. Cînd, după un sfert de oră ieşeam pe poarta spitalului, Květa se lăsa din ce în ce mai greu în braţele mele. Pînă am ajuns la Curte adormise.

De fapt unde stă familia Weiss ? Květa îmi arătase încă din prima zi casa, dar n-o reţinusem. Aş fi putut s-o duc sus la mansardă, dar consideram mai potrivit ca în noaptea asta să rămînă cineva lângă ea.

Am încercat uşile una după alta. La toate trei căsuţele erau încuiate. Nu era greu să-mi închipui nerăbdarea şoferului ; mă enerva de la distanţă. M-am oprit în dreptul ultimei căsuţe şi am sunat cu hotărîre.

După destul de multă vreme am auzit pe coridor un tîrșîit de pași.

— Cine e ? întrebă un glas de bărbat.

M-am prezentat.

Cheia scîrții în broască și ușa se deschise. În fața mea stătea bătrînul Weiss.

— Ce se întîmplă ?

I-am explicat pe scurt ce se întîmplase.

Știrea despre moartea ginerelui nu făcu aproape nici o impresie asupra lui Weiss. Era îngrijorat mai ales pentru Květa. Se grăbi spre mașină.

— Așteptați, o scot eu, l-am oprit. Am luat-o pe Květa în brațe și am pornit-o după el. Locuiau la etajul întii.

În ușă o aștepta bunica. Mă așteptam la o bătrînă, o băbuță simplă și modestă ; în ușă stătea o doamnă. Vîrsta nu reușise să-i șteargă eleganța și frumusețea. Și privirea cu care m-a măsurat era o privire de stăpînă — în fața unei asemenea priviri servitoarelor le cădeau farfuriile din mînă.

Simțeam cam același lucru. Am salutat-o și am intrat după Weiss în apartament. Mă conduse în dormitor.

— Aici, îmi arată el patul.

— Vašek, gemu Květa, pe cînd o culcam.

Am mîngîiat-o pe obraji.

— Lăsați-o să doarmă cît mai mult. După-amiază o vor chema precis la anchetă.

— Cine ?

— Cei din echipa specială.

— Ea l-a ucis ?

Teama ce răzbătea din întrebarea aceea m-a chinat tot drumul înapoi. Bătrînul Weiss întrebese într-adevăr — *nu excludea acest lucru.*

3

Sublocotenentul Gelner tocmai termina de telefonat.

— Nu mai înțeleg nimic. La regiune mi-au spus că au transmis știrea la Praga, să sun acolo. Am sunat deci acolo și am vorbit cu un căpitan Blahoš. Zicea că îl cunoașteți. Va veni aici cu echipa lui. Trebuie să-l așteptați, vrea să vorbească cu dumneavoastră. Ce ziceți de asta ?

— Ce să zic ? Că au transmis cazul Pragăi ? Se mai întâmplă. Probabil că oamenii lor sînt pe teren pentru ceva important și nu mai au pe cine trimite aici. Cît despre Blahoš ? Am lucrat cu el imediat după război, la comisarul Holý. El era inspector, iar eu stagiar criminalist. Aș minți dacă aș spune că ne iubeam unul pe celălalt.

Sublocotenentul Gelner zîmbi neutru.

Ca să vezi, mă gîndeam, Blahoš e căpitan și are echipa lui. Mai ales pentru faptul că avea echipă îl invidiam. Dacă aș fi avut răbdare, puteam să am și eu în curînd echipa mea. Dar ce să mai vorbim !

Am totuși noroc că nu trebuie să lucrez cu el. Ca șef l-aș suporta probabil și mai greu decît în rol de colaborator. Îi spun ce știu și plec. La urma urmelor nici spargerea secolului din Cehoslovacia nu-i de aruncat.

— La cîte sosesc ? am întrebat.

— Zicea că tocmai pleacă încoace. În cît timp pot să fie aici? În trei ore? își făcea griji Gelner.

— Cam așa. Pînă atunci sergentul îngheață, săracul, în Blatná.

Gelner dădu din mîină.

— Are cojoc, nici o grijă. Mai greu e aici. După regulament ar trebui să anunț stare de alarmă. Dar ce să mai scol băieții din pat dacă tot nu au ce face? În plus Sitenský e plecat și se întoarce abia după-masă...

— Nu știu de ce vă faceți atîtea griji. Luați legătura cu Trčka și să hotărască el.

— Aveți dreptate, se bucură sublocotenentul, așa ar fi cel mai bine.

M-am așezat lîngă sobă și am început să mă gîndesc cam ce să-i spun lui Blahoš. Tot gîndindu-mă, am adormit. M-a trezit gălăgia, cineva se certa în biroul de alături.

— Ce nervi aveți, zise Gelner admirativ. Au sosit și acum nu se pot înțelege cu Trčka cine să meargă cu ei. Căpitanul de la Praga vă cere pe dumneavoastră, iar Trčka se opune.

— Ce cumsecade, m-am ridicat eu somnoros.

În aceeași clipă se deschise ușa. Trčka băgă capul înăuntru.

— Foarte bine. Tovarășe locotenent, fiți așa de bun și conduceți echipa căpitanului Blahoš la locul faptei. Cînd se va întoarce maiorul Sitenský, va hotărî unde veți lucra mai departe.

— Am înțeles, am răspuns, conform regulamentului.

Pe coridor stătea Blahoš. De fapt nici nu se schimbase prea mult, dar părul cărunț a fost de

ajuns ca, în primul moment, aproape să nu-l recunosc. Ne-am dat mîna.

— Ce întîmplare, nu ? rîse Blahoş. Am dat afirmativ din cap.

În stradă aşteptau trei Tatraplan-uri. În faţa lor se afla station-ul nostru. M-am îndreptat către el.

— Staţi, mă opri Blahoş. Aş vrea să vorbesc cu dumneavoastră pe drum. Şoferul, după cîte am auzit, a mai fost astăzi o dată acolo. Nimereşte şi singur.

Deschise uşa Tatraplan-ului din mijloc. Înăuntru era cald şi întuneric şi mirosea a piele. De cum ne-am urcat, şoferul porni făcînd semne şi station-ului. Convoiul se puse în mişcare.

— De ce fac atîtea nazuri din cauza dumneavoastră ? se miră Blahoş.

— Am pe cap o spargere de trei milioane, dacă aţi auzit de ea, am zis indiferent.

— Am auzit. Hm, asta-i ceva şerios. Şi nu s-ar putea aranja cumva, ce credeţi ? stărui el.

— Mă îndoiesc.

Nu mă îndoiam deloc. Dacă mă va cere şeful grupei de anchetare a crimelor, Sitenský mă va da. Dintotdeauna a avut respect pentru organele superioare.

— Păcat, mormăi Blahoş. Mă gîndeam ce noroc aş avea. Ştiţi singur cît durează pînă te familiarizezi cu condiţiile de la faţa locului.

— În cazul acesta oricum nu v-aş fi de prea mare folos. Sînt aici abia de o lună.

— Dumnezeule, o lună ? Într-o lună aflaţi totul.

— Dumneavoastră, poate ! am zis.

Bărbatul care şedea lângă şofer încă nu deschisese gura. Acum se întoarse pentru a interveni în discuţie.

— Locotenentul-major Vrâna, mîna mea dreaptă, se grăbi să-l prezinte Blahoş. Avea o mîna bărbătească, uscată, o strîngere puternică. Asta era tot ce am putut vedea din locotenentul-major Vrâna pe întunericul acela.

— Poate că ar trebui să întrebaţi mai întîi, dacă tovarăşul locotenent vrea să colaboreze cu noi, propuse cu un glas adînc şi melodios.

— Dar asta se înţelege de la sine, rîse cu poftă Blahoş. N-am dreptate ?

— Nu întru totul. În condiţii normale, cu siguranţă. Dar, pe de o parte, este vorba de spargere...

— Şi pe de altă parte ? întrebă glasul din întuneric.

Dacă nu află de la mine, tot vor afla de la alţii.

— Fata care a descoperit mortul a venit la mine. Aşa am fost amestecat în cazul acesta. Şi n-a venit la mine din întîmplare.

— Aha, făcu Blahoş. Se gîndea. Din raport reiese că cel ucis era tatăl ei.

— Asta n-are nici o importanţă. Cunoaşteţi principiul că nu trebuie să anchetaţi nimic ce vă priveşte personal ?

— Îl cunosc. Ce-aţi zice de o astfel de înţelegere ? continuă căpitanul după un moment. Am să vă cer pe dumneavoastră şi, dacă şeful vă va da drumul, veţi colabora cu noi atîta timp cît vă va conveni. Cînd vă veţi sătura, indiferent de motive, îmi spuneţi şi eu vă dau drumul cu mulţumiri. Primiţi ?

Era o propunere nobilă.

— Depinde de maiorul Sitenský, șeful meu.

— Desigur. Dar pe mine mă interesează dacă dumneavoastră primiți, insistă Blahoš.

Sentimentul că eram important mă încălzea.

— Primesc.

4

Deși mai văzusem mortul o dată, totuși m-am cutremurat.

Blahoš se dădu cu un pas înapoi.

— Ha, icni el. Cum s-a întâmplat?

— Aș zice cu o pușcă cu alică. Din imediată apropiere.

— Și ochiul?

— Nu știu, probabil a ridicat mîna. Ar trebui să-l vedem mai de aproape.

— Lăsați-mă în pace, se scutură Blahoš. Pentru asta am specialiști. Cu mîinile în buzunare, ieși în fața casei și începu să dea ordine.

Membrii grupei, care pînă acum rămăseseră disciplinați în mașini, începură să coboare. Pe unul l-am recunoscut. Din ultimul Tatraplan se rostogoli afară un bătrînel scund și rotofei cu o geantă în mînă. Doctorul Šimandl încă mai stabilea ora morții și arma crimei.

Primii au intrat în casă specialiștii în dactiloscopie. Fotograful și șoferul scoteau din portbagaj lămpile și cablurile. Fotograful e al doilea la rînd. Trebuie să prindă în fotografii poziția tuturor obiectelor din încăpere. Abia după aceea i se va da drumul înăuntru doctorului Šimandl.

Era aproape ora patru. Satul dormea. În casele vecine însă probabil se făceau numai că dorm. Nu se putea crede că sosirea a patru mașini și forfo-teala a zece oameni n-a trezit pe nimeni.

— Nu cumva ești de-al lui Holý, tinere? am auzit în spate glasul doctorului Šimandl.

Amintirea comisarului și faptul că mi se adresa cu „tinere“ m-au bucurat.

— Sint. Mai bine zis am fost. Cu comisarul Holý am început. Acum lucrez aici.

Doctorul Šimandl oftă.

— E mult de atunci, nu?

În ușa luminată apărură mâna dreaptă a lui Blahoš, locotenentul-major Vrána. L-am recunoscut după glas:

— Puteți intra, tovarășe doctor.

— Aveți grijă, arată groaznic, l-am făcut eu atent.

— Ei, prietene, câte lucruri groaznice am văzut eu, zise Šimandl din mers.

Locul viran din fața casei se golise. Toți lucrau acum înăuntru. Afară rămăseserăm numai noi, căpitanul Blahoš, sergentul-major rebegit, șoferul patrulei și eu.

— Dacă vreți, putem merge după ei, se oferi șoferul.

— E departe?

— Da de unde. Patru kilometri. Poate nici atât. Într-o jumătate de oră sîntem înapoi.

— Bine. Dar te duci singur ca să ai loc în spate. Dumneata rămîi aici, se întoarce el către cel care făcuse de pază pînă am ajuns noi. Cum a fost?

— Liniște. Au trecut cîțiva oameni. Nici nu s-au uitat la casă.

— Unde stăteai ?

— Acolo, arată omul în întuneric. De partea cealaltă a șoselei. E o luncă, acolo am stat. Ca să nu mă vadă nimeni.

— Foarte bine, îl laudă Blahoș.

— Am înconjurat și casa, ca nu cumva, cît stau aici, să se întâmple ceva în spate. În spate e o grădină. Apoi, cam după o jumătate de oră, am mai făcut un tur, își dădu drumul la gură milițianul.

Blahoș îl aprobă satisfăcut.

— Unde ați trimis mașina ? m-am amestecat în vorbă.

— După cîine. La grăniceri. E o cazarmă pe undeva nu departe de aici.

— Tovarășe căpitan, strigă din ușă locotenentul-major Vrana. Puteți intra.

Undeva, în apropiere se auzi sunînd un deșteptător. M-am uitat la ceas. Era cinci.

5

Lustra aprinsă și două lămpi fotografice luminau încăperea. De fapt trei ; a treia era îndreptată în jos și lumina dușumeaua.

Jaroslav Malásek era încă răsturnat pe canapeaua cenușie. Înfățișarea lui era probabil greu de suportat și pentru cei obișnuiți cu crimele, pentru că fața îi fusese acoperită cu un prosop.

Abia acum am putut să privesc mai bine dormitorul. Încăperca era aproape pătrată și avea două ferestre pe perețele din față. Patul dublu, la dreapta ușii, era din lemn moale vopsit astfel încît să imite

nervurile lemnului. Plapuma murdară și cearșaful mototolit se cereau parcă la spălătorie.

Alături de catafalcul conjugal se aflau două noptiere vopsite în cafeniu. De-asupra patului, într-o ramă ovală, Cristos în grădina Getsimani.

De partea cealaltă se găsea un dulap negru cu două uși. Pentru deschis servea un mîner portocaliu de sticlă, în loc de broască era asigurat sus cu o bucată de hîrtie. Podeaua de scînduri fusese cîndva vopsită în cafeniu. La geamuri atîrnau perdele îngălbenite.

Sărăcie la limita mizeriei. Sau lipsă de interes. Există oameni care vin acasă numai pentru a dormi.

Canapeaua cenușie și dulapul formau un colț în care intrau o măsuță și două fotolii mici. În spațele lor atîrna o draperie de creton. Draperia era dată la o parte și descoperea trei cuie mari ce ieșeau din zid. În ele atîrnaseră puștile care se aflau acum pe măsuță, argintate de praful pentru luarea amprentelor.

Doctorul Șimandl ieși în față.

— O încercare prostească de a prezenta lucrurile drept o sinucidere. Arma cu alice era pe dușumea. În țeava stîngă, vergeaua de curățat. Nu știu ce trebuia să sugereze, probabil un accident pe cînd își curăța pușca.

— Și n-a fost un accident ?

— Bineînțeles că nu. De la o distanță atît de mică împușcătura i-ar fi smuls capul. Alicele l-ar fi lovit de jos, în bărbie și în gît. Și pe urmă vergeaua. Singura posibilitate pentru ca accidentul să fi avut loc ar fi fost ca vergeaua să împingă cartușul drept

în acul percutorului. În acest caz ar fi ieșit însă prima și l-ar fi demolat pur și simplu pe Malásek.

— Să zicem. Și cum s-a întâmplat în realitate ?
îl întrerupse Blahoš.

— În realitate ucigașul a tras în Malásek cam de la trei metri. Am în vedere dispersia alicelor. Diametrul pîlniei nu e mai mare de cincisprezece centimetri. N-a tras de la o distanță mai mică pentru că atunci ar fi rămas pe figură urme de praf ars. L-a nimerit pe Malásek în obrazul stîng. Malásek a ridicat în ultimul moment mîna — e străpunsă de cîteva alice. Și asta exclude un accident. Rămase pe gînduri : Odată am să scriu despre această manie de a înscena sinuciderea sau un accident. Nu e normală. Majoritatea criminalilor nici nu pot crede că ne înșeală punînd în mîna victimei arma ucigașă. Cîteodată mă gîndesc dacă crima nu este un lucru atît de groaznic încît prin ea însăși îl exclude pe autorul ei din sînul societății umane. Dintr-o dată ucigașul se simte *în afară*. Nu cumva sentimentul acesta e atît de puternic încît, prin aceste încercări neroade, încearcă să-și sugereze *sie însuși* faptul că e nevinovat ?

Mi se păru că doctorul a șovăit o clipă, ca și cum ar fi spus ceea ce nu trebuia. Își continuă repede expunerea.

— Crima a avut loc cam aici, arată el silueta desenată pe dușumea. Aici a căzut Malásek după ce a fost lovit. Ucigașul l-a tîrît imediat pe canapea. A uitat însă de petele de sînge de pe dușumea și de pe perete.

Căpitanul Blahoš se lăsă pe vine.

— Sînteți sigur ? Unde a stat, după părerea dumneavoastră, cel care a tras ?

— În privința asta m-am consultat cu ceilalți. Părerea comună e că a stat în fața măsuței pe care se află acum puștile. Locul corespunde distanței și direcției necesare. Putea să fie cu o jumătate de pas mai aproape, dar nu mai mult.

— Asta înseamnă că a tras în Malásek *din interiorul încăperii*.

— Exact.

— Atunci se cunoșteau, își dezvoltă ideea comandantul. Malásek l-a invitat înăuntru și apoi s-a dus după ceva. Când s-a întors, ucigașul l-a împușcat. Cum e cu puștile? Sînt încărcate?

— Toate.

— Hm. Atunci de ce a ales o armă cu alică? Face cel mai mult zgomot și lasă cel mai mult sînge.

— Numai că cu arma cu alică nu putea da greș, interveni o voce melodioasă de bas.

M-am întors curios.

Locotenentul-major Vrána arăta ca un italian: ten măsliniu, păr și ochi negri. Părea să aibă cam patruzeci de ani, la tîmple părul începuse să-i încărunească.

— Și atîrna la margine, adăugă unul din membrii echipei.

— Da, probabil ăsta e motivul, fu de acord căpitanul. Când Malásek a ieșit, ucigașul a luat prima pușcă care i-a căzut în mîină și a controlat să vadă dacă e încărcată. Pentru mai mult n-a avut timp. Malásek se întorcea.

— Ar părea să fie o crimă pasională, bolborosi Șimandl.

Căpitanul aprobă din cap.

— Când a avut loc crima?

— Se pare că zace de o bună bucată de vreme. După autopsie am să știu mai multe.

— Ei, doctore, dumneata știi destule și acum. Cît de mult ? Cinci ore, zece ?

— Mult mai mult. Poate și două zile.

6

— Două zile, repetă neîncrezător căpitanul. Nu te înșeli, doctore ?

— V-am spus doar că după autopsie am să știu mai bine, se feri Šimandl.

— Dacă zace de două zile, ciinele nu mai are ce face, constată Blahoš dezamăgit. Cum e cu amprente ?

— Pe ici pe colo cîteva. Majoritatea ale victimei.

— Pe comutator ?

— Nimic. Le-a șters cineva.

— Clanțele de la uși ?

— O amprentă clară a palmei la ușile de la intrare și cea a camerei. Celelalte clanțe sînt curate. De asemenea mînerul dulapului și noptierele. Uci-gașul a șters probabil cu grijă toate obiectele pe care le-a atins. În alte părți, de exemplu la ferestre, sînt o mulțime de amprente, însă vechi și majoritatea ale lui Malásek.

— Puștile ?

— Două arme cu glonț sînt pline de amprente. Arma cu alice e curată, numai pe partea superioară a patului e o amprentă incompletă a unui arătător stîng.

— Al lui Malásek ?

— Nu. Străin.

— Măcar ceva. Ai prins totul așa cum se găsește acum ? se întoarce Blahoš către fotograf.

— Da.

— Cîte ai făcut ?

— Două filme. Acum al treilea.

— Ajunge. Începeți cu controlul, îi făcu semn Blahoš lui Vrána. Mai întîi aici, și amănunțit. Apoi bucătăria și celelalte încăperi. Beciul, podul, împrejurimile casei. Fotografați totul. Atenție la amprente.

Locotenentul-major dădu din cap în semn că a înțeles.

— Pînă împarți sarcinile, ne uităm și noi puțin pe aici, adăugă Blahoš.

Grupul experților părăsi încet camera. Vrána ieși ultimul. De-abia cînd am rămas singuri, Blahoš se apropie de dulap și scoase bucata de hîrtie înțepenită între uși. Ambele aripi începură să se deschidă singure. Apărură hainele pe umerase. În partea cealaltă erau rafturile cu lenjerie împăturită.

Garderoba lui Malásek nu depășea nivelul obișnuit. Un costum albastru, de culoarea prunelor, pentru duminică, un sacou de catifea reiată și unul de tweed și pantaloni pentru zilele de lucru. În afară de acestea un palton, un loden și un balonzaid de culoare deschisă, se vedea că e nou. În fundul dulapului, două perechi de pantofi — una neagră de lac și una ungurească, cu talpa groasă de gumă.

Nimic interesant.

Cu tot atîta grijă deschise căpitanul noptierele.

În cea din dreapta erau cărți ; după nume, diferite manuale : Cultivarea fragilor, Breviarul auto-

mobiliștilor, Atlasul ciupercilor, Cum să jucăm la Pronosport.

A doua noptieră era goală.

— Dar trebuie să-și aibă undeva și hîrțiile, privi Blahoș prin dormitor. Scrisori, fotografii, documente...

— Dacă nu le-o fi luat ucigașul, am menționat eu.

— De ce s-o facă ?

— Cel mai frecvent mobil de crimă este gelozia. Căpitanul căzu pe gînduri.

— Așa deci, zise după o vreme. După dumneavoastră ucigașul s-a gîndit că ar putea rămîne aici ceva probe scrise ? Se poate. Dar atunci de ce a luat totul ?

— N-a avut timp să cerceteze totul.

Prin ușa întredeschisă se auzea venind o mașină. Apoi lătră un ciine și cineva strigă la el.

— Țștia sînt grănicerii, își dădu seama Blahoș.

— I-am adus, raportă sonor șoferul station-ului. În urma lui venea un grănicer cu un ciine lup păros. Era un animal impozant, ceva între urs și lup. Ne privea de parcă aștepta ordin să se arunce asupra unuia dintre noi. Din piept îi ieșea un mîrîit sumbru.

— Pluto, stai cuminte, Pluto, încerca să-l liniștească grănicerul.

— Probabil nu-i obișnuit cu botnița, se amestecă nesigur Blahoș. Se gîndea cum să-i spună că nu mai are nevoie de ei.

— Botnița i-o pun rar, mai degrabă l-a întăritat omul de afară.

— Ce om ?

— Cînd ne-am oprit, pe marginea șoselei stătea un om. Nu i-a dat prin minte nimic mai bun decît

s-o ia la fugă. Și pentru un cîine de pe graniță asta e un semnal.

— Și dumneata l-ai lăsat? sări Blahoș în sus. Imediat după el! E un ordin!

7

Am ieșit în fugă din casă. Afară se lumina de ziuă. Grănicerul încerca din fugă, să-i scoată botnița lui Pluto.

— Lasă-i-o! l-am oprit eu. Aici nu sîntem pe graniță. Omul acela, foarte probabil, e complet nevinovat.

Am traversat șoseaua. De partea cealaltă lunca cobora. Am văzut cum cîinele a căutat cîteva clipe și apoi a pus botul în pămînt. Cureaua se întinse.

— Ai armă? am strigat după grănicerul care o luase la fugă tîrît de cîine.

— Da. Pe Pluto, îmi strigă peste umăr.

— Atunci așteaptă. Mergem noi înainte, am început eu să alerg. Sergentul și șoferul patrulei tropăiau în urma mea. În cîteva clipe l-am ajuns pe conducătorul cîinelui și am alergat mai departe împreună.

Dintr-o dată cîinele lătră răgușit și încercă să se arunce înainte. În semiîntunericul din fața noastră se mișca neclar ceva.

— Stai, am strigat, și în același moment conducătorul dădu drumul cîinelui. Nu! am încercat să-l opresc. Prea tîrziu. Pluto țîșni ca fulgerul. Cureaua fișii prin iarbă. Apoi din semiîntuneric se auzi un țipăt de groază și o căzătură.

— L-a prins, zise conducătorul. Cam după cincizeci de metri am dat peste ei. Omul zăcea pe spate și Pluto stătea cu labele din față pe pieptul lui. Mîrîia așa de amenințător încît omul nu îndrăznea să facă nici o mișcare. Probabil nici nu observase botnița.

— Ridică-te, am ordonat după ce conducătorul și-a luat cîinele. Bărbatul se sculă și ridică mîinile. Răsufila din greu. Controlează-l, i-am făcut semn sergentului.

— Nimic, anunță sergentul după cîteva clipe.

— Lasă mîinile jos și să mergem. Și fără nici un fel de prostii.

Ne-am întors.

— Ce înseamnă asta ? îsi reveni prinsul cînd în semiîntuneric apărură geamurile luminate ale casei.

— Ai să afli imediat. De ce ai fugit ?

În dreptul geamului apăru o siluetă întunecată.

— Ați pus mîna pe el ? întrebă Blahoș. Foarte bine. O să vorbesc cu el în mașină. Poftim și dumneavoastră, tovarășe locotenent.

Deschise ușa unui Tatraplan și-i făcu semn omului să se așeze. El se așeză alături, eu pe banca din spate.

— Cum te numești ? începu căpitanul interogatoriul.

— Puteți să-mi arătați legitimația ? făcu, îndărătnic, omul.

Examină un timp legitimația. În lumina slabă a plafonierei mi se părea obosit, nespălat și nebărbierit. Barba nerasă de pe fața buhăită îl făcea mai bătrîn decît era — am apreciat că are vreo cincizeci de ani. Era îmbrăcat într-o manta de ploaie

din cauciuc, din acelea din care primesc minerii. Din guler îi ieșea un șal murdar, de culoare închisă.

Blahoș închise legitimația și repetă întrebarea.

— Ludvík Emler, zise omul.

— Ce-ar fi să mi te revanșezi cu legitimația ? propuse căpitanul.

Emler se căută prin buzunare.

— O am numai pe cea de la întreprindere, scoase el documentul.

Fără să se uite în ea, Blahoș mi-o trecu mie. Am înțeles ce voia : am scos carnetul și mi-am notat câteva date.

Din legitimația lui Emler reieșea că lucrează la „Krajka“ în Horní Sejfý, că are patruzeci și șapte de ani și că e căsătorit. Mai mult nu era pe cartonul acela.

Între timp continua interogatoriul.

— Ce făceai aici ? se interesă Blahoș.

— Treceam pe aici.

— La cinci și jumătate ?

— Intru la lucru la șase. În Sejfý. Fac pînă acolo o jumătate de oră. Abia aveam timp să ajung.

— Dar echipajul mașinii a afirmat că stăteai și te uitai la casă.

— Nu știam că e interzis. Să vezi pe aici dintr-o dată atîtea mașini înseamnă că s-a întîmplat ceva. Eram curios ce. Sînt foarte curios din fire. Ați venit să-l arestați pe Malásek ? întrebă Emler.

— De ce să-l arestăm ? A făcut ceva ?

— Nu știu. Indiferența cu care dăduse din umeri venise prea tîrziu. Toată dezamăgirea lui Emler fusese cuprinsă în cele două vorbe spuse mai înainte.

— Dumitale nu-ți place Malásek ? m-am amestecat eu.

Blahoš imi aruncă o privire furioasă.

— De ce să-mi placă ? Nici nu-l cunosc, mă repezi Emler.

— Să ne întoarcem la drumul dumneatale. Te grăbeai la lucru și, când ai dat cu ochii de mașini, te-ai oprit să vezi ce se întâmplă. Până aici înțeleg. Ceea ce însă nu înțeleg, este de ce ai luat-o la fugă când a mai sosit o mașină.

— Și ce-i cu asta ? dădu Emler din mână. Nu voiam să mă vedeți. Mă temeam că, dacă mă observați, o să începeți cu întrebările și am să ajung târziu la lucru. De aceea am încercat să dispar.

— Pe unde te duci la lucru ?

— Pe aici, pe șosea. În dreptul ultimei case, drumul o ia peste deal.

— De ce n-ai mers mai departe, echipajul mașinii nici nu te observase.

— N-aveam de unde să știu. Și apoi... bestia asta lătra... pur și simplu am încercat să dispar cât mai repede.

— Din păcate ți-ai făcut-o singur. Cel care fuge devine imediat suspect. Principala e că acum s-a lămurit totul. Poți să te aștepți că vom mai avea nevoie să discutăm cu dumneata.

— Da. Și acum pot să mă duc ? nu-i venea să creadă lui Emler.

— Desigur. Dacă ai să ai neplăceri pentru întârziere o să-ți dăm o adeverință, când vei veni să semnezi procesul verbal, încheie căpitanul.

— Bucătăria e liberă, anunță locotenentul-major Vrâna imediat ce am coborît.

— Ați descoperit ceva ?

— Nu. Ucigașul probabil nici n-a intrat acolo. Peste tot e plin de amprente. Cele mai multe sînt vechi și aparțin victimei. Mai sînt și altele, mai mărunte, de femeie.

— Sectoristul a venit ?

— Nu. S-au dus după el cu mașina și încă nu s-au întors.

— Iar o să fie frumos, privi căpitanul cerul senin. Și ieri a fost pe aici tot atît de frumos ? Se întinse. Ciudată lipsă de interes, nu vi se pare ? Să se fi întîmplat așa ceva în altă parte, abia ne-am fi putut apăra de curioși. Iar aici, în afară de Emmler, nimîni. Ciudat. Toți dorm sau măcar se fac că dorm. Oare aici nu trebuie să se ducă la lucru ? Doar e trecut de șase.

Ca pentru a confirma spusele lui Blahoș, la casa de peste drum ușa se deschise și ieși un om cu o servietă sub braț. Se uită cu coada ochiului la mașini. Cînd băgă de seamă că-l privim, se întoarse repede și plecă spre piața satului. Căpitanul clătină din cap.

— Să-l rețin ? m-am oferit eu.

— Nu. Înainte de a începe interogatoriile trebuie să știm ceva mai mult. Unde naiba e sectoristul ? bătu Blahoș în aripa mașinii.

— Vin, i-am arătat eu.

Tatraplan-ul urca pe străduța îngustă. În fața casei întoarse scurt și se opri lîngă celelalte. De pe

banca din spate coborî un bărbat voinic în uniformă. Se vedea că îl sculaseră din pat. Trecu cu mîna de cîteva ori peste părul zburlit. Apoi își aranjă centura și, încercînd să pășească cît mai militărește, se îndreptă spre Blahoș.

— Sergentul-major Vlasák, zbieră.

— Căpitan Blahoș, se dezlipi șeful de aripa Tatraplan-ului. Vă așteptam, tovarășe sergent-major. Aveți în sector o crimă.

— Nimeni nu m-a anunțat nimic, strigă sergentul.

— Știu. Numai că noi umblăm pe aici încă de aseară și nici asta nu v-a interesat.

— De aseară dorm. Nu am în grijă numai Blatná, ci și ambele Sejfy și Kamenec. Aseară am fost la...

— Să nu spuneți ceva de care v-ar părea pe urmă rău, îl întrerupse Blahoș. Ieri a fost duminică și, după mine, ați fost la cîrciumă. Dar nu sîntem aici pentru a controla felul în care vă îndepliniți obligațiile. Nu zic că nu-l vom controla, dacă ne faceți greutăți. Deocamdată mă interesează mai mult ce știți despre cel ucis. Sau nu, mai întîi spuneți-mi ceva despre Ludvik. Emler. Îl cunoașteți pe omul acesta ?

— Îl cunosc. Ce-a făcut ?

— Mai întîi am să vă întreb eu, da ? făcu Blahoș rece. Vă face greutăți adesea ?

— Emler ? Nu, dimpotrivă. Dacă ar fi toți ca el...

— Ce știți despre el ?

— Totul. S-a mutat aici cu soția, în cadrul populării zonelor de frontieră. Acum vreo cinci ani. El a primit de lucru la „Krajka“ din Sejfy, soția lui aici, la „Elektra“. De aceea i se mai spune și doamna

Elektra, se strîmbă. S-au mutat aici, pentru că în Sejfy nu aveau unde locui. La noi aveau de unde alege. Stau într-o casă chiar la capătul Blatnei, așa că el pînă la „Krajka“ are de mers cam tot atît ca ea la „Elektra“.

— Unde au casa ? devîni Blahoš atent.

— Ceva mai încolo pe șosea, cam la cinci minute de aici. Poate numai la patru.

— În direcția asta ? preciză Blahoš.

— Da.

Căpitanul se uită semnificativ la mine. Am înțeles.

Dacă Emler locuia chiar la capătul satului, atunci nu se oprise aici din întîmplare. La lucru trebuia să meargă exact în direcția opusă. Ludvík Emler ne mințise.

9

— Și acum ceva despre Malásek, ceru căpitanul după ce ne așezaserăm în bucătărie.

— Malásek făcea parte dintre locuitorii vechi. Venise imediat după terminarea războiului, cu primul val care se așezase aici. Nu știu precis cînd, eu am venit odată cu Emler, cam acum cinci ani. Da, dădu sectoristul din cap, la iarnă vor fi cinci ani.

— Unde lucra Malásek ?

— În diferite locuri. Cînd s-a mutat aici lucra încă în oraș într-o cooperativă. Apoi, cînd a început aici exploatarea uraniului, a venit sus, în Blatná. Credcam că e nou venit, dar apoi am aflat că nu. Mai fusese aici o dată, în patruzeci și cinci. Aproape de aici, la o oarecare familie Weiss.

Speram ca pe fața mea să nu fi tresărit nici un mușchi.

— Casa lor e în apropiere, goală, pentru că acum locuiesc în oraș, bătrînul și-a găsit acolo o slujbă. Deci la Weiss a stat Malásek inițial. Cît să fi avut pe atunci. . . douăzeci ? Cam așa ceva. Familia Weiss, nemți sută-n sută, au făcut ce-au făcut și l-au mormit la fiica lor. A luat-o de nevastă și astfel i-a scăpat de expulzare. Am auzit că pe atunci asta era ceva obișnuit. Mda, continuă sectoristul să povestească, aș fi vrut s-o cunosc pe nevasta lui Malásek. Era ceva rar. Probabil l-a zăpăcit de tot. În primul rînd era nemțoaică, în al doilea avea un copil, în al treilea era mai bătrînă ca el . . . și-i mai era încă și necredincioasă, termină el plin de admirație. Era vizibil că sergentului-major Vlasák îi plăceau astfel de istorii.

— Pînă la urmă l-a răzbit și pe prostul ăsta, i-a tras o bătaie și apoi a lăsat-o în pace. După un timp ea a murit.

— Malásek nu s-a mai însurat ?

— Nu. Doar dacă o fi făcut-o în oraș. Aici a venit singur și, dacă trecem peste faptul că, din cînd în cînd, mai venea la el cîte o femeie, tot singur a rămas.

— A avut multe femei ? întrebă Blahoš.

— Destule. În orice moment alta. Nu-și crea obligații. O căsătorie îi fusese de ajuns. Așa era liber, putea să facă ce voia. Uneori îl mai amenința vreun încornorat, de cîteva ori a fost și burdușit, dar cam așa se întîmplă de obicei, rîse Vlasák.

— Cu cine era în ultima vreme ?

Aha, m-am gândit eu, iată deci unde bate Blahoș.

— N-aș ști să vă spun. Chiar pînă într-asta nu l-am urmărit. Dar dacă vreți, aflu.

— Vreau. Unde lucra în ultima vreme ?

— La mina din Kamenec a întreprinderii din Já-chymov.

— Ca miner ?

— Da de unde ? Se respecta prea mult. Ca mecanic de întreținere. Și așa primea de trei ori mai mulți bani decît mine.

— Ei, ei.

— Mai demult, sigur. Acum mina din Kamenec e în lichidare, s-a terminat zăcămintul de uraniu. Dar și așa aș pune rămășag că are bani cu găleata.

— O să vedem noi, se ridică Blahoș. Cum ajungem acolo ?

Sectoristul holbă ochii.

— Vreți să vă duceți acolo din cauza banilor ?

— Nu chiar din cauza lor. Dar vrem să mergem acolo.

10

Mina din Kamenec arăta ca o tabără militară în care în loc de catargul pentru drapel se înălța turnul de extracție. Barăcile de lemn vopsite kaki, gardul de sîrmă ghimpată, ba chiar și un loc de adunare, toate aminteau de o tabără militară.

Numai oamenii lipseau. Am trecut pe poarta cu bariera ridicată și am întors mașina pe locul de adunare. Nimeni, nicăieri.

— Oprește, mîrii pînă la urmă Blahoș. Să coborîm.

Se îndreptă spre baraca cea mai apropiată. Puse mîna pe clanță, ca atunci cînd vrem să controlăm dacă ușa e închisă, și apăsă. Ușa se deschise brusc.

Eram la intrarea într-un coridor lung cu multe uși pe ambele părți. Pentru ca imaginea să fie și mai ireală între bîrnele de lemn ale tavanului atîrnau lămpi aprinse.

— Alo ! strigă Blahoș și glasul lui produse ecou în coridorul pustiu. E cineva pe aici ? Aveam impresia că și pe el îl enerva acest castel al Frumoasei din pădurea adormită.

Liniștea era singurul răspuns.

Tocmai voiam să-i propun să ne întoarcem la Kamenec să întrebăm acolo cînd, în imediata noastră apropiere, ceva începu să sune strident.

Am tresărit amîndoi ; Blahoș, am avut impresia, chiar a dus mîna la pistol. Mie nu mi-a trecut nimic altceva prin minte decît că intraserăm în depozitul de uraniu și că sunetul acela ne cînta veșnica pomenire.

Apoi sunetul a încetat și originea lui s-a lămurit imediat. Era un ceas deșteptător, închis de cel care se trezise.

— Ah, se auzi pe ușa întredeschisă.

Blahoș o trînti de perete. În pat stătea un bărbat nebărbierit și se întindea satisfăcut.

— Bună dimineața, salută Blahoș ironic. E ora nouă.

Mi-am adus aminte că nici Blahoș nu dormise astă noapte. De aceea bărbatul din pat nu-l făcea să vadă lucrurile în roz. Mai degrabă în roșu.

— Nu e luni? căscă omul.

— Ba da. Dar nu luna mare.

Bărbatul se mai întinse o dată căscînd fericit. Apoi rîse.

— Bună. Luna mare. Aici e în fiecare săptămînă.

— Văd, zise Blahoš și se prezentă.

Omul se ridică în coate.

— Poliția ? Ei, asta-i bună ! V-ați apucat să an-
chetați și astfel de prostii ? Rîse în hohote, apoi se
întoarce și zise ironic : Trebuie să vă atrag atenția,
tovarășe căpitan, că lucrările de lichidare a minei
106 A încep luna la orele zece treizeci. Veniți la
zece treizeci în biroul meu să vă arăt dispoziția di-
recțiunii. Pînă atunci fiți așa de amabil și părăsiți
mina. Pentru cei care nu lucrează aici intrarea este
strict interzisă. Scrie și pe poartă.

— Nu scrie. La poartă nu e nimeni în afară de
bariera ridicată. Asta în primul rînd. În al doilea
rînd nu sîntem aici din cauza programului de lucru
din mină ci pentru că anchetăm moartea unui sala-
riat al dumneavoastră.

— Nu mai spuneți ! Omul se așeză în pat și-și
trecu mîna peste fața nerasă : A cui ? A lui Malá-
sek ?

11

— De unde știți că a fost ucis tocmai Malásek ?
întrebă căpitanul Blahoš cu asprime.

Omul începu să rîdă sincer.

— Pentru că Jaroslav Malásek este singurul meu
salariat, domnilor. E adevărat, ar mai putea fi și

moș Kriese, paznicul, dar ăsta la șapte dimineața a făcut focul. Deci nu despre el este vorba. Fără să mai vorbim de faptul că nici n-ar fi avut nimeni ce să ia de la el.

— Și lichidați toate astea numai în trei? n-am mai răbdat eu să nu întreb.

— Nu. Pentru lichidare există o echipă specială. De aceea luna începem de-abia la zece și jumătate, ca să poată ajunge de la Příbram. Dar ăștia nu sînt salariații mei. Și acum, dacă-mi dați voie, m-aș duce să mă aranjez puțin, se sculă el hotărît din pat.

— Iar noi, dacă ne permiteți, în acest timp vă vom pune cîteva întrebări, zise Blahoš tot atît de hotărît.

Bărbatul ne măsură cercetător.

— Ați putea să-mi arătați legitimațiile?

— Poftim, le-am scos amîndoi.

— Mda, e ceva serios, recunoscî omul aruncîndu-și prosopul pe umăr. Atunci veniți. Numele meu e Šebánek. Probabil că sînt suspect. Mergeți cu mine și la closet?

— Nu. Și nici suspect nu sînteți. Căutăm motivele pentru care ar fi putut fi ucis Malásek.

— La mine? își întinse Šebánek crema de ras pe față.

— Nu la dumneavoastră personal, sublinie Blahoš. Locul de muncă este în asemenea cazuri o sursă importantă de informații. Omul își petrece aici o mare parte din viață. Se destănuie colegilor de muncă. Un coleg de muncă știe mai multe despre viața prietenului său decît soția acestuia.

— Malásek era necăsătorit, începu Šebánek să se bărbierească. Lama scîrția pe barba de trei zile. Poate că aveți dreptate. Dar aici e altfel. Trei oameni care trebuie să lichideze o mină. Paznicul, mecanicul de întreținere și eu, șeful, se strîmbă el în oglindă.

— Mă miră ce puțin v-a afectat moartea lui Malásek, n-am mai putut eu să mai rabd.

— Pe mine cu greu m-ar mai putea afecta ceva. Și, ca să fiu sincer, pe Malásek nu l-am simpatizat niciodată. Fiecare ne fălim mai mult sau mai puțin, dar el o luase razna... Clătină din cap. Vreți să știți cine l-a ucis? În primul rînd, deci, spionajul străin, pentru că cunoștea mina ca pe propriu-i buzunar și stăpînea perfect extragerca uraniului din peblendă. În al doilea rînd, un soț gelos, căruia Malásek i-a furat nevasta doar cu o privire. Da, și să nu uit, în al treilea rînd l-a ucis directorul Pro-nosport-ului, deoarece se temea că la următorul concurs Malásek îl va desființa. Motivele astea vi le-ar fi prezentat probabil el singur. Mie mi se pare de neînțeles că l-a omorît cineva. Doar dacă și-a pierdut răbdarea auzindu-l cum se tot lăuda.

La înapoiere am aruncat anume :

— Ce ziceți de treaba cu spionajul străin?

Fusese o vreme cînd Blahoš vedea în orice caz mîna spionajului străin. Acum mă privi atent cîteva clipe.

— Glumiți ori ați înnebunit?

Mi-am zis că lui Blahoš îi venise mintea la cap.

În piața din Blatná, Blahoš observă cîrciuma.

— Nu vă este foame ?

Nu-mi era. Ultima dată mîncasem tare de mult... de fapt cînd ? Ieri dimineată, îmi dădui seama, uimit că foamea îmi trecuse.

— Aș mîncă ceva, minții eu.

Restaurantul „La copacul“ era neașteptat de curat. Era gol. Ne-am așezat lîngă fereastră. Masa era acoperită cu o față de masă curată, la mijloc o vază cu campanule de cîmp.

Chelnerul a apărut imediat. M-aș fi așteptat la un bețivan mahmur, dar a venit un brunet odihnit, îmbrăcat în smoching. E adevărat că smochingul era cam lucios, dar chelnerul n-ar fi făcut de rîs nici cel mai bun restaurant de jos, din oraș. Și lista de mîncăruri, mai ales că era luni, se prezenta neașteptat de bogată. Am comandat șuncă și ouă și era într-adevăr șuncă, într-adevăr ceai — ceai tare și fierbinte — aproape ca acela pe care îl făcea comisarul Holý.

Ședeam și mîncam, și ne simțeam bine, cel puțin eu ; prima înghițitură mi-a provocat o foame de lup pe care am astîmpărat-o treptat cu alte înghițituri.

Sporovăiam așa, fără nici un rost ; creierul se odihnea, gîndurile despre caz dispăruseră. Priveam piața, era goală, din cînd în cînd trecea cîte o femeie cu plasa, trecu o mașină, din officină ieși frizerul și începu să-și ascută briciul, privind cerul. După el ieși cineva în uniformă albastră — Vlasák, îmi dădui eu seama — salută din cap și se îndreptă spre cîrciumă.

— Vine sectoristul, am spus încet și căpitanul oftă ; siesta se terminase.

Sergentul-major miroseă ca o grădină de trandafiri. Își scoase cu grijă șapca, ca să nu-și zburlească părul proaspăt pieptănat, și se așează. Apăru chelnerul, Vlasák dădu din cap, apoi ochii îi căzură pe paharele noastre și se răzgîndi.

— Un ceai, comandă dezgustat.

Chelnerul dădu la o parte halba pe jumătate plină și dispăru în spate.

— De ce ați întrebat de Emler ? se aplecă Vlasák spre căpitan.

— Era singurul om care a manifestat interes pentru ce facem aici.

— Interesant. Am auzit că ultima femeie cu care a fost Malásek era doamna Elektra. Nevasta lui Emler.

13

Ne-am dus la Sejfy. Lîngă mine ședea, cu o figură resemnată, dactiloscopul echipei. Nu m-a mirat ; restul echipei tocmai termina percheziționarea casei și după aceea putea să meargă la birt.

Mașina urcă serpentinele pînă pe culme și în fața noastră se deschise priveliștea întregii regiuni. Dealuri, păduri — întrerupte de lunci — pe ici pe colo cătune, acoperișurile roșii ale satelor, toate astea se întindeau în valuri pînă la orizont. Vedeam Germania. Sufla vîntul.

Șoseaua mergea pe culme cam o sută de metri. Cuburile cenușii cu care era pavată — în zona asta

asfaltul n-ar fi folosit la nimic — îi dădeau un aspect aparte, aproape natural. Aveai impresia că fusese săpată de un ghețar care trecuse prin regiune.

Apoi șoseaua începu să se încline, apăru din nou asfaltul și sub noi se vedeau Sejfy.

Clădirea principală a fabricii își mai amintea încă de vremurile bătrînului monarh ¹. Un grajd lung pentru oameni și mașini, tencuială căzută sub care se vedea zidul de marnă și ferestrele zidite.

Ludvík Emler fu cu totul năucit de vizita noastră.

— Ce, ce, ce mai vreți ? se bîlbîi nesigur.

Căpitanul îl conduse fără o vorbă pînă la mașină.

— În primul rînd amprenteale duminale, făcu el semn specialistului.

Totul se desfășură extrem de rapid.

— Cu asta am fi gata. Și acum adevărul despre oprirea dumneata de dimineață. De unde veneai ?

— Cînd ?

— Nu ne face să pierdem timpul. Știi bine cînd. Dimineață.

— De acasă.

— De ce ?

Emler ședea în ușa deschisă a Tatraplan-ului și tăcea.

— Domnule Emler, nu te juca, îl avertiză Blahoš. Te luăm cu noi și o să ai atîta timp de gîndire, de n-o să-ți placă !

— O căutam pe Kamila, își plecă Emler capul. N-a venit toată noaptea acasă.

¹ Franz Josef.

— De asta te duceai la Malásek ?

— Da. Auzisem că . . glasul i se frînse.

Blahoš tăcea.

— Auzisem că, incepu Emler din nou.

— Știu ce ai auzit, se îndură Blahoš. Numai că pentru noaptea asta nu a fost adevărat.

— Cum așa . . . știți ? ridică Emler ochii. Avea în ei lacrimi.

— Pentru că Malásek era deja mort. Îl ucisese cineva.

Emler îngălbeni.

— Nu ! O bucurie nebună îi strîmbă figura ca în timpul unei crize de epilepsie.

— Da, zise Blahoš apăsător. Îți pare bine ?

Asta nu-i corect, mă gîndii eu. Mai înainte ca să pot interveni în discuție, Emler oftă ușurat, cu o sinceritate dezarmantă.

— Da. Poate că în sfîrșit va fi liniște.

— În legătură cu asta ne interesează alibiul dumneata de vineri de la prînz pînă sîmbătă seara, urmă Blahoš. Mă ascuți ?

— Desigur. Vreți să știți ce alibi am.

— Da. Ce ai făcut vineri și sîmbătă. Amănunțit. Oră cu oră. Și martori, dacă îți aduci aminte de ei. Gîndește-te bine ce ne spui. Ți-e capul în joc.

Nici această amenințare directă nu-l scoase pe Emler din letargia fericită în care se afla.

— Poftim, îl invită căpitanul.

Am scos carnetul.

14

— Ce credeți despre el ? întrebă Blahoš pe cînd ne întorceam.

— Nevinovat, am declarat cu siguranță.

— Cel mai probabil, recunosc căpitanul. Ori foarte inteligent. Mă uimește ce alibi perfect are. Nu găsești în el nimic de ce să te legi. Și ce de-a martori ! Parcă și i-ar fi pregătit dinainte.

— Absolut deloc. E nevinovat și de aceea răspunde calm și sigur. Nu are ce ascunde. De aceea nu-i e teamă că se va încurca.

— Poate. Sint curios când își va da seamă că, dacă nevastă-sa n-a fost astă noapte acasă, nici la Malásek, înseamnă că a fost la altul, rise căpitanul.

— Nu-i vine prea ușor, săracul, i-am luat apărarea.

Intram în Blatná.

— Trebuie să vă fie foame, se întoarce căpitanul către specialistul în dactiloscopie. Știți ce ? Dați o fugă să mâncați ceva și, pînă atunci, noi o să trecem pe la doamna Elektra.

Am avut impresia că specialistul mormăie ceva precum că din cauza lui nu trebuie să ne facem griji ; însă pentru orice eventualitate bolborosea atît de neclar, încît Blahoš să nu-l poată înțelege.

Am oprit în fața cîrciumii și dactiloscopul coborî.

— Grăbiți-vă, într-un sfert de oră sîntem înapoi și imediat plecăm.

— Numai să nu aibă închis la prînz, își făcea griji căpitanul pe cînd traversam piața.

— Nu are.

— De unde știți ?

— Am fost la dejun pe la nouă și jumătate și încă avea gratiile trase. Am observat. Asta înseamnă

că deschide la zece. Ca să facă opt ore de lucru, am explicat eu pe cînd urcam scările, trebuie să aibă deschis și în timpul prînzului. Poftim, am arătat afișul cu programul magazinului, de la zece la optsprezece.

Apoi am pus mîna pe mîner, am împins, am tras... și m-am uitat la căpitan.

— Ce e ? se strîmbă Blahoș.

— Închis. Dar aici scri. . .

— Bineînțeles. Teoretic e deschis. Numai că nu putem intra.

Se distra.

— Ce doriți, domnilor ?

Ne-am întors. În ușa frizeriei stătea o brunetă de vreo patruzeci de ani cu bigudiuri în păr.

— Doamna Emlerová ? se înclină Blahoș.

— Da. Ce doriți ?

— Aspiratorul ăsta, arată cu degetul spre vitrină.

Pentru o clipă doamna Emlerová șovăi.

— Bine. Așteptați un minut.

Nici n-a durat atît. Ieși în halat, cu cheile în mînă. Bigudiurile erau ascunse sub o basma legată în chip de turban.

Deschise și intră în magazin.

— Ce tip vă interesează, se aplecă ea spre vitrină.

— Nici unul, zise Blahoș, și-i arată legitimația.

— Aha, așa deci, aruncă ea disprețuitor. Despre ce este vorba ?

— Scuzați-mă că am să fiu sincer, încep căpitanul, dar după cîte știți, anchetăm o crimă.

Doamna Emlerová confirmă abia perceptibil din cap.

— Am aflat că ați fost pentru Malásek ... că ați avut relații intime cu el.

Zîmbetul disprețuitor de pe buzele cărnose deveni, dacă e cu putință, și mai disprețuitor.

— Da. Am fost amanta lui. Un anume timp. Dar legătura noastră s-a terminat mai înainte de ... înțimplarea aceea.

— De crimă? o corectă Blahoš.

— Da, înainte de crimă. Așa că, chiar dacă aș vrea, nu vă pot ajuta.

Farmecul ei consta într-o sinceritate dură.

— Legătura dumneavoastră s-a terminat cu mult înainte de crimă?

— Nu știu cînd a fost ucis Malásek. Eu am terminat-o cu el vineri.

15

Blahoš scoase un fluierat.

— Nu mai spuneți. Chiar în ziua aceea a fost ucis Malásek.

— Adevărat? tresări doamna Elektra. Pentru moment mi s-a părut că vrea să zică ceva. Apoi dădu din cap.

— V-ați întilnit mult timp? continuă căpitanul.

— Aproape două luni.

— De ce v-ați despărțit?

— Am ajuns la concluzia că nu mai avea sens să continuăm.

— Trebuie să înțeleg că dumneavoastră ați fost aceea care a pus capăt legăturii?

Din nou zîmbetul acela disprețuitor.

— Se poate spune și așa. Adevărul e că vineri am avut o întâlnire la care nu m-am dus.

— De ce ?

— Doar v-am spus. Am ajuns la concluzia că nu mai are rost să continuăm.

— Cum ați ajuns la concluzia asta ?

— O femeie simte.

Începea să-mi impună. Avea o doză de independență mândră care lui Emler îi lipsea.

— Și cu toate astea vineri noapte n-ați fost acasă.

— Nu.

— Puteți să-mi destăinuiți unde ați fost ?

— Nu pot, zise calmă.

— Hm, căzu Blahoš pe gânduri. Nu faceți bine. V-am spus doar că în noaptea aceea a fost ucis Malásek.

Rămase pe gânduri.

— Să zicem că, deocamdată, refuz să vă răspund la această întrebare.

— Atunci va trebui să vă arestăm.

— Poftim, întinse mâinile. Îmi puneți și cătușe ?

Blahoš se înroși. Nu se aștepta la o astfel de reacție.

— Nu. Azi n-avem timp de dumneavoastră. De ce ne complicați situația ? Ați fost la altcineva. De ce îl ascundeți ? Nu vreți să-i stricați căsătoria ?

— Să zicem.

— Pot să vă asigur că sîntem cîte se poate de discreți. În orice caz mai discreți decît oamenii de pe aici.

Rise.

— Cred. Știți, nici nu-mi prea pasă de căsătoria lui. Nu-mi place să trădez, atîta tot.

— Înțeleg. Vreți să-i cereți mai întâi acordul? Dădu din cap.

— Dar înțelegeți-ne și pe noi, insistă Blahoš. Astfel, cele ce ne veți spune nu vor mai avea nici un preț pentru noi. Tot așa de bine vă puteți înțelege cu omul acela.

Am văzut prin vitrină că venea cineva. Urca pe scări. Apoi ușa se deschise și în ea apăru bătrînul frizer într-un halat alb.

— Ai dificultăți, Kamila? Pe noi nu ne considera demni de salut.

Doamna Emlerová dădu din cap.

— Totul e în regulă, Bedřich. Mă întorc imediat.

— Bine, puse frizerul mîna pe clanță.

— O clipă, am intervenit eu. — Noi, geloșii, auzim mai bine decît ceilalți. Tonul indiferent nu ne trage pe sfoară. — Doamna Kamila exagerează. Nu e deloc totul în ordine. Nu se va întoarce imediat. Va veni cu noi. Refuză să ne spună unde a fost în noaptea de vineri spre sîmbătă. Și tocmai în noaptea aceea a fost ucis Malásek.

Frizerul se întoarce încet.

— De ce, Kamilko? zise blînd. Ți-e rușine cu mine?

În sfîrșit ne întorceam în oraș. Mașina se legăna și eu simțeam cum mă cuprinde somnul.

Din convoiul de astă-noapte rămăsese o singură mașină. Doctorul Šimandl plecase imediat după-masă cu mașina secției de autopsie a spitalului orășe-

nesc. După el, specialiștii ; plecaseră la Praga, unde-i așteptau încă o mulțime de treburi. Pe sergent îl luase station-ul. Sectoristul primise ordinul să păzească casa.

Rămăseserăm trei : Blahoš, Vrána și eu. Peste zi am înțeles că, atunci când vorbise de mîna sa dreaptă, Blahoš nu exagerase deloc. Locotenentul-major Vrána era mai mult decît atît. Pe umerii lui rămînea practic organizarea întregii activități de rutină. Era meritul lui că Blahoš putea cerceta personal urmele cele mai importante, fără teamă că ancheta va trece ceva cu vederea. Pentru o asemenea organizare, mai bine zis pentru un asemenea om, nu puteam decît să-l invidiez pe Blahoš.

Aproape adormit, ascultam raportul lui Vrána.

Apoi Blahoš recapitulă deplasările noastre. Deocamdată totul era deschis. Vor trebui interogați salariații minei, verificat alibiul lui Emler și al Emlerovei, întrebați vecinii. Motivul crimei rămăsese pînă acum neclar.

Administratorul minei, Šebánek, indicase trei : spionajul, gelozia, Pronosport-ul. Le indicase în glumă, dar, deocamdată, alte motive nu avem. De spionaj nu ne vom ocupa, în direcția aceasta se descurcă Blahoš singur. Rămîn Pronosport-ul și gelozia. După cîte știm, Malásek juca la Pronosport. E posibil să fi cîștigat și cineva să-l fi ucis din cauza asta. Va fi ușor de aflat, e de ajuns să verificăm dacă nu i-a fost înmînat vreun cîștig mai mare. Chiar dacă o asemenea eventualitate pare puțin probabilă, nu poate fi totuși trecută cu vederea. E neîndoios faptul că ucigașul a acționat premeditat, că a căutat ceva la Malásek.

Cel mai probabil pare al treilea motiv — gelozia. Malásek cunoscuse multe femei, cine știe dacă vreunui bărbat mai gelos nu-i ajunsese cuțitul la os și dacă nu se răzbunase, fie și cu întârziere, pe cel care-i stricase căsnicia. Nu se poate elimina nici răzbunarea vreunei femei abandonate, deși asta e mai puțin probabil. Astfel de crime apar mai mult în romane decît în realitate. Dealtfel și arma folosită și, mai ales eliminarea oricăror amprente, se pot închipui cu greu la o femeie geloasă. Oricum, aici mai sînt multe lucruri de clarificat.

— Îmi pare rău, dar ambele motive mi se par insuficiente, încheie Blahoš. Probabil că încă n-am dat peste adevăratul motiv al crimei.

Discuția se mută în domeniul tehnic.

Am închis ochii. Cînd i-am deschis, tocmai treceam prin dreptul coloniei de case de vacanță de lîngă lac. Aici, ieri — e posibil că de-abia ieri? — a coborît din mașină majoritatea călătorilor. Noi, Květa și cu mine, merseserăm mai departe.

M-am îndreptat. Locotenentul-major Vrána tocmai își despătura cu grijă batista.

— Și asta. Am uitat s-o pun la un loc cu celelalte lucruri. Am găsit-o sub canapea.

Căpitanul se uită fără prea mult interes. În batistă era o broșă de damă ; o floare stilizată de păpădie din ceramică emailată. Lîngă floare mai fusese inițial și o frunză. Acum era ruptă.

— Hm. Ce-i cu asta ? întrebă Blahoš. Aparține probabil vreo uneia dintre vizitatoare.

— Vreo uneia dintre ultimele, sublinie Vrána.

— De ce dintre ultimele ?

— Am găsit-o sub canapea. Sub cea cenușie, pe care zăcea el. Dacă vă mai amintiți, e îngustă și are picioare înalte. Iar floarea e mare și bate la ochi. Malásek ar fi strâns-o cu siguranță în cazul unei alte vizite, explică Vrána.

— Se poate, mormăi Blahoš lăsându-și capul pe spetează. Broșa nu-l interesa.

— Frunza e ruptă, am încercat eu să vorbesc ; mergea destul de bine.

— Da. Și pe agrafă e amprenta arătătorului lui Malásek. Probabil s-a luat la ceartă cu dama respectivă și i-a smuls broșa. Atunci s-a rupt frunza.

— Ei, ei, protestă căpitanul cu ochii închiși. În cazul lui Malásek îmi închipui motive mai puțin dramatice.

— S-a găsit frunza ruptă ? am întrebat.

— Din păcate, nu, recunosc Vrána.

— Poftim, mormăi Blahoš.

Intram în oraș.

Întrebasesm de frunza ruptă din alte motive. Dacă s-ar fi găsit, totul ar fi fost în ordine. Asemenea păpădii se fac, desigur, cu sutele. Așa însă era clar.

Păpădia din ceramică o adusesem de la Praga. Květei îi plăcuse foarte mult. Când a încercat-o, a scăpat-o jos și frunza s-a rupt.

— Pune-o și așa. Fără frunză e și mai frumoasă, am liniștit-o eu. Cioburile aduc noroc.

Acum nu mai eram așa de sigur.

La Sitenský mi-a venit greu să nu adorm. Din fericire despre transferul meu s-a discutat chiar la

începutul şedinţei. Apoi a fost de-ajuns să tac, să rămîn treaz şi să beau cafea după cafea.

Nu mă îndoiam că Sitenský mă va vinde. Dar speram ca, măcar din motive tactice, să le pună beţe în roate. N-a făcut-o. Cînd i-a primit pe tovarăşii de la Praga şi le-a oferit ajutor, Blahoš n-a scăpat ocazia. A întrebat imediat dacă poate conta pe mine şi Sitenský a fost de acord.

Nu-mi rămăsese decît să mă apăr singur : descoperirea broşei de ceramică făcuse ca situaţia mea, şi aşa ambiguă, să devină de-a dreptul periculoasă. N-am apucat să spun însă decît trei cuvinte şi Sitenský m-a întrerupt :

— E un ordin, tovarăşe locotenent.

M-am infuriat.

— Trebuie să înţeleg din ordinul dumneavoastră că nu mai răspund de anchetarea spargerii din strada Corvin ?

— Da, zise Tibor autoritar.

— În cazul acesta trebuie să alcătuiesc raportul final şi să predau cazul altcuiva, i-am atras atenţia.

— N-o să fie, probabil, nevoie, interveni Trčka. E vorba doar de un ajutor. Sublocotenentul Boria va continua să lucreze la acest caz şi vă va aduce la cunoştinţă rezultatele. Are un program clar. Dacă ar apărea ceva ce ar necesita prezenţa dumneavoastră, tovarăşul căpitan vă va da drumul, cu siguranţă, pentru ziua respectivă.

Blahoš fu de acord. Astfel soarta mea era pecetluită : mă vînduseră şi nici de strada Corvin nu scăpasem.

În continuarea şedinţei s-a vădit că Blahoš are nevoie de încă cel puţin trei oameni pe teren, o

dactilografă pentru procesele verbale și cîteva încăperi. . . două sau, mai bine, trei.

Căpitanul Trčka încercă să se împotrivească. Urmăream cu satisfacție lupta lui zadarnică.

18

La mansardă era pustiu și frig. La Květa, închis.

Du-te și te culcă, îmi spunea rațiunea. Dacă e nevinovată, au să afle și singuri. Dacă nu, e mai bine să stai cît mai departe. Du-te și te culcă. Așteaptă pînă dimineată. Nu te lega la cap, dacă nu te doare.

Numai că mă doare, am sărit eu și am alergat jos. La poartă, cîțiva ofițeri bine dispuși priveau cum unul dintre ei încasa premiul trei la Pronosport. Ciștigătorul, un căpitan voinic, îl urmărea pe bătrînul Weiss cum număra banii.

Aveai la ce să privești. Din mîna dreaptă a lui Weiss curgea un șuvoi de sute și se aranja în grămezi de cîte zece. Părea un scamator la cărți sau contabilul unei mari bănci.

— Treizeci și șase, treizeci și șapte, își încheie administratorul numărul. Numărați și apoi semnați aici.

Căpitanul semnă fără să mai numere și întreaga societate o porni în oraș.

— Mai sînt și unii care au noroc, m-am apropiat de fcreastră.

— Ce doriți ? întrebă Weiss rece.

— Cum se simte Květa ?

— Mulțumesc, bine.

— Sus nu e.

— Nu. S-a mutat în casă.

Mi s-a oprit inima. Niciodată nu sîntem destul de pregătiți pentru sfîrșit.

— Și dumneavoastră va trebui să vă găsiți altceva. Cît mai devreme. Iarna nu se poate sta acolo, adăugă văzînd că nu m-am mișcat din loc. Anchețați moartea lui Malásek ?

— Așa și așa. E aici o echipă din Praga și, pentru că mai înainte am lucrat la ei, m-au cerut și pe mine.

Weiss dădu din cap.

— Cînd o veți chema pe Květa la interogatoriu?

— Cel mai probabil mîine. Și, fiindcă veni vorba, cînd l-ați văzut pe Malásek ultima oară ?

— Nu-mi amintesc. De mult. Nu ne întîlneam.

— Cît de mult ? Un an, o lună, cinci ani ?

— E un interogatoriu ?

— Nu. La interogatoriu veți fi chemat.

— Și cu ?

— Bineînțeles. Căutăm orice urmă. Deocamdată știm doar că a fost ucis. Cine a făcut-o și de ce ? — habar n-avem. Și dumneavoastră, ca rudă, ați putea să ne ajutați.

— Greu. Nu l-am văzut... de mult.

— Precis ? Květa se ducea din cînd în cînd la el.

— Despre asta nu știu nimic, mi-o reteză administratorul.

— Nu contează. M-am aplecat spre fereastră : Ascultați, domnule Weiss, trebuie să vorbesc cu Květa. I-ați putea transmite să treacă pe la mine după cină ?

— Nu cred că o să vrea, tovarășe locotenent, zise încăpăținat. Și eu n-am de gând s-o conving.

— Dar e urgent. Foarte urgent. Nu e vorba despre noi. E vorba despre ea. Înțelegeți ?

Ochii lui mă priveră cercetător. Erau bătrâni și inteligenți, ca niște ochi de broască țestoasă. Pe pleoape și sub ochi pielea era cafenie, cu riduri.

— E bine ce faceți, tovarășe locotenent ? Întrebă el rar. Mă gândesc la dumneavoastră ... e bine ?

— Nu știu. Probabil că nu. E numai necesar, domnule Weiss.

Privirea îi alunecă încet pe masă.

— Bine. Am să-i transmit.

19

Apariția Květei îmi întrerupse somnul agitat.

— Dormei ?

Am ridicat cu greu capul de pe masă.

— Cît e ceasul ? am întrebat răgușit. Și vocea, nu știu de ce, mă lăsase.

— Opt. Mi-ai transmis să vin.

— Da, da, încercam eu să-mi adun gândurile. Capul îmi era greu și gol. O clipă, te rog, m-am ridicat și m-am dus să mă spăl.

Cînd m-am întors, Květa era tot în picioare.

— Așază-te, aruncai eu pijamaua de pe scaun.

Květa se așeză pe marginea scaunului. Lăsa să se înțeleagă, din orice mișcare, că a venit la mine doar în vizită.

Parcă nu mai stătuserăm de vorbă de ani de zile. Și nu trecuseră nici douăzeci și patru de ore.

— Din cauza ta am fost amestecat în alt caz. Șeful echipei de urmărire, căpitanul Blahoș, mă cunoaște și m-a cerut și pe mine. Asta nu-mi place. Nu-i bine să anchetezi un caz în care ești cît de cît angajat... Bineînțeles că sînt angajat, am zis, văzînd-o că vrea să mă contrazică. N-are rost să ne amăgim. A fost ucis tatăl tău vitreg iar eu sînt prietenul tău. Sau măcar am fost pînă ieri. Asta e absolut suficient. I-am spus și lui Blahoș. A fost generos. Condițiile pe care mi le-a pus sînt acceptabile. Pot să colaborez atîta timp cît voi dori eu singur. Din momentul în care am fost amestecat în cazul ăsta îmi dau seama că nu știu nimic despre tine, am urmat după un moment de tăcere. Nici despre tatăl tău. Nu din vina mea. Nu am obiceiul să întreb, cel puțin în afara slujbei. Poate că ar fi trebuit să mă informez pe altă cale, dar nici asta nu-mi stă în obicei. Acum însă nu mi-a mai rămas altceva de făcut.

— De ce nu ? vorbi în sfîrșit Květa.

— Vei fi prima pe care o vor interoga.

— O vor ? Poate o vom, zise cu dușmănie.

— Sper să mă cruțe. Oricum, acolo nu-ți voi putea fi de nici un folos.

— Pe cînd aici da ? Cum ? Vrei să mă înveți ce să spun ?

— Nu. Vreau să știu adevărul. Îți promit că nu voi spune niciodată nimănui ceea ce îmi spui acum. Sper că ai încredere în mine. Vei hotărî singură ce vei spune și ce nu la interogatoriu.

— Voi spune totul. Nu am ce ascunde. Am intrat în casă, ușa de la dormitor ...

— Nu mai continua. Asta am mai auzit-o. Dacă e așa, nu are rost să ne mai pierdem timpul. Am să citesc procesul-verbal. M-am ridicat.

S-a ridicat și Květa. Cam șovăitoare. Apoi zîmbi disprețuitor :

— Noapte bună.

— Noapte bună.

Se îndreptă spre ușă.

— Dacă te vor întreba, de exemplu, cînd ai fost la Malásek ultima dată, ce ai să le spui ?

— De mult. Nu-mi mai amintesc, îmi răspunse peste umăr.

— Să nu cumva să le spui asta. Într-o zi sau două îți vor arăta că minți. Vor afla și alte lucruri. Cu minciuna asta poți să ajungi și la închisoare.

— Adevărat ? se întoarse înapoi. Încercă, cu greutate, să zîbească. Buzele îi tremurau : Văd că ești un polițist talentat. Chiar și în afara serviciului. Cînd am fost acolo, după tine ?

— Săptămîna trecută. Și îți amintești foarte bine.

20

Květa reveni fără o vorbă la scaun. Se așeză.

— Poți să-mi demonstrezi ? încercă ea să rămînă calmă.

— Bineînțeles.

— Demonstrează-mi !

— Mai tîrziu. Acum, dacă îmi permiți, voi întreba eu.

Dădu din umeri.

— Tu l-ai ucis ? am întrebat cît mai indiferent cu puțință.

A durat puțin pînă a înțeles ce o întrebasem.

— Ai înnebunit !

În gînd analizez figura ei, gestul cu mîna, felul cum a ridicat din umeri. Totul pare natural. Cu toate astea am adăugat :

— Asta nu-i un răspuns. Da sau nu ?

— Bineînțeles că nu. Cum ți-a putut trece prin minte ?

— Țineai la el ?

— Deloc. Dar pentru asta să-l . . . Și în felul acesta . . . Se cutremură.

— M-ai întrebat, cum de mi-a trecut prin minte, am lămurit-o eu.

— Pot să te întreb și eu ceva ? Ce-ai face dacă ți-aș spune că eu l-am ucis ?

— Nu știu. Probabil că m-aș duce la Blahoș și l-aș anunța că nu mai vreau să colaborez. Și ți-aș ține pumnii.

— Nimic altceva ?

— Nu.

Multă vreme nici unul n-am mai spus nimic. Refuzul meu stăruia în aer.

— Îmi pare bine că mi-ai spus, zise pînă la urmă. Vrei să mă mai întrebi ceva ?

— Da. Știi cine a făcut-o ?

— Nu.

— Bănuiești măcar cine putea să fie ?

După o îndelungată reflectare :

— E foarte greu, cunosc o mulțime de oameni cărora le stătea în gît. Cred că oricui îl cunoștea. Unii îl urau : bunicul, eu, Helmut, bunica . . .

— Helmut ? Cine e ?

— Un unchi. De fapt numai îi zic așa. Nu ne este rudă. N-a fost nimeni dintre noi cu siguranță. Il urim pe Malásek de ani de zile. Cine ar fi făcut asta

tocmai acum ? De aceea habar n-am cine putea să fie.

— Am notat. De ce îl urați ?

— De ce întrebi ? Doar îți spun că habar n-am cine a făcut-o.

— Să zicem că întreb din pură curiozitate. Mă interesează de ce prietena mea urăște pe cineva.

— Nu sînt prietena ta, zise aspru și fața i se îngălbeni. Doar ți-am spus că îl uram de ani de zile. Relațiile dintre noi nu au nici o legătură cu crima.

N-avea rost să mai insist.

— Bine. Altă întrebare : Cînd ai vorbit ultima oară cu Malásek ?

— În ziua cînd te-ai întors de la Praga. Îți aduci aminte ?

— Da. Te-am așteptat toată seara. Ziceai ceva despre o întîlnire cu fetele, nu ?

— Da. Îmi pare rău ... nu-mi place să mint. Dar decît să-ți povestesc despre Malásek ...

— Nu aveai încredere în mine ?

— Nu despre asta era vorba. Nu voiam să stric... Pur și simplu despre necazurile mele de familie mai era timp. Pricepi ?

— Să zicem că da. De ce te-ai dus la el ?

— Îmi scrisese că trebuie să vorbească neapărat cu mine. În interesul meu. Nu știam cînd te întorci, dacă te mai întorci, așa că după-amiază m-am dus la el.

— Hm. Asta înseamnă vineri ?

— Da.

Dintr-o dată mi-am dat seama.

— Cînd zici că ai fost acolo ? Vinerea asta ? Acum trei zile ?

— Ce-ai pățit ? Ce înseamnă asta ?

— Foarte multe. Malăsek a fost ucis vineri seara. După cît se pare ești ultimul om care l-a văzut viu.

21

— Nu. Vrei să mă sperii ! țipă Květa rugător. Precis ! De unde știi că a fost ucis vineri seara ?

— Asta întreabă-l pe doctorul Šimandl. Și-a expus doar părerea, dar, după cîte îl cunosc eu, autopsia îl contrazice foarte rar. Ce a vrut de la tine, mă rog ?

— Nu știu.

— Fără prostii, Květa ! S-a terminat cu gluma !

— Dar într-adevăr nu știu ! strigă disperată. Mi-a scris o scrisoare ...

— Ai scrisoarea ?

Negă din cap.

— La naiba, îmi scăpă mie. Asta era grav, foarte grav. De n-ar fi fost vorba de Květa, în clipa asta nu m-aș mai fi îndoit de vina ei. La aceeași reacție se putea aștepta și mîine din partea lui Blahoš.

În mod obiectiv ce ar putea să indice faptul că e nevinovată ? Cruzimea cu care a procedat ucigașul ? La urma urmei nici n-a fost vorba de cruzime. A fost de ajuns să apese pe trăgaci. Mai grav era ce urmase — felul cum fusese aranjat totul încît să pară că e vorba de o sinucidere. Ar fi în stare de așa ceva ? De unde să știu ? Acum o clipă se cutremurase sincer, dar cine știe de ce ? Poate tocmai

își amintise cum îl cărase pe canapea, greu și plin de sînge.

Cu ce era îmbrăcată vineri seara ? Încercam, cu înfrigurare, să-mi amintesc. Capotul, îmi dau seama îngrozit. N-a venit direct la mine, s-a dus mai întîi să se schimbe ! Nu mai făcuse asta niciodată. Măcar băgase capul pe ușă și-mi aruncase cîteva cuvinte, Și era și agitată. Am întreat-o ce i se întîmplase ? Îmi răspunsese ? Nu pot să-mi aduc aminte.

— Cu ce erai îmbrăcată vineri ? am reușit să întreb în sfîrșit. Glasul suna străin, parcă vorbea alt-cineva.

— Rochia albastră cu cordon, răspunse fără șovăire.

— Te-a văzut cineva în ea la Blatná ?

— Bineînțeles.

— Îți aduci aminte de cineva ? Sau, nu, să încercăm mai bine altfel. Sper că e în dulap.

Květa deveni lividă. Își mușcă mîinile.

— Nu. E... la curățătorie.

— La curățătorie ? De ce ai dus-o la curățătorie ? Doar era curată !

— Fusesse .Numai că acolo... vărsasem pe mine un pahar de vin.

Suna cumplit. În condiții normale m-aș fi ridicat și aș fi pronunțat formula de arestare. Acum însă doar am icnit.

22

— Nu trebuia să faci asta, am zis obosit. Ai vărsat vin ? Roșu ?

— Roșu.

— Și sînge ? Nu e și sînge pe ea ?

Observ cu groază cum Květa șovăie.

— Cîteva picături... poate. Se repezise la mine. I-am dat o palmă. I-a curs sînge din nas.

Am lăsat capul pe spate și am închis ochii. Era clar.

— Ascultă. Ești ultima care l-a văzut pe Malásek în viață. Apoi, două zile mai tîrziu ai fost prima care l-a descoperit mort. Ai primit de la el o scrisoare pe care n-o ai. Unde e ?

— Am ars-o.

— De ce ai ars-o ?

— Nu voiam s-o vadă bunicul. S-ar fi enervat degeaba.

— Unde ai primit scrisoarea ?

— La serviciu.

— Așa că nu există nimeni care să poată confirma.

— Portarul... poate.

— După cîte îmi dau seama, dacă ar confirma, ar minți. În fiecare zi are cîte treizeci de vederi și scrisori.

— Poate că și așa. Eu primesc rar scrisori.

— La urma urmelor nu contează. Ai primit o scrisoare prin care Malásek te invita ca, în interesul tău, să te duci la el. Scrisoarea n-o ai. Te-ai dus la el, cu toate că de obicei nu vă întilnești și că tu îl urai. Acasă — asta trebuie s-o declar eu — te-ai întors neliniștită și te-ai grăbit să te schimbi, ceea ce de obicei nu faci. A doua zi ai dat rochia la spălătorie, pentru că, după cum pretinzi, o pătaseși cu vin roșu. Nu excluzi că ar putea fi pe ea și sîngele lui Malásek... Am tăcut.

— Asta sună... îngrozitor ?

— Îngrozitor. Dacă am fi într-o carte polițistă, ai putea să nu ai nici o grijă. Cel mai suspect e de obicei nevinovat. Numai că noi, cei de la secția criminalistică, nu avem atîta fantezie.

Květa începu să plîngă și-și lăsă capul în mîini. Înghețai. *Acum va recunoaște.* Gura mi se uscaseră.

— L-ai ucis ?

— Nu.

— Bine. Eu te cred încă, îmi căzu o piatră de pe inimă. Dar acum te rog să nu minți. Acum numai adevărul te poate scăpa.

— Nu mint, îți jur că nu !

— Atunci nu spui adevărul. Știi, sau măcar bănuiai, de ce te chemase Malásek la el !

— Ei, ceva bănuiam eu, își șterse lacrimile. Îmi promisese că, dacă voi dori să merg la facultate, îmi va da ceva bani.

— Ce ? Ai vrea să mergi la facultate ?

— De ce nu ? Să stau toată viața într-un birou de contabilitate ? La bacalaureat am avut trei de zece și un nouă !

Mă cuprinse rușinea. E oare cu puțință să iubești pe cineva și să nu știi despre el nimic, absolut nimic ?

— Deci de asta te-ai dus la Malásek ? Și acolo... ?

— Ce crezi ? se înroși ea. Știi, îi era totuna că sînt fiica lui. Înțelegi ?

— Te privea mai degrabă ca pe o femeie ?

Dădu din cap.

— Porcul !

— De cîte ori avea ocazia puneă mîna pe mine. Totdeauna. Mai mult nu îndrăzneă. Pînă vineri.

— Vineri a îndrăznit ?

— Da. Și încă mult. Îmi tot ziceam că pînă la urmă ies eu cu fața curată. Nu mai am cincisprezece ani. El, de două ori pe atîta. Și totuși s-a aruncat asupra mea ca un animal. Cînd a început să mă sărute pe față și să-mi rupă hainele, l-am lovit cu pumnul. Nici măcar o curvă nu merge cu oricine. De aceea n-am venit la tine. Arătam groaznic : hainele boțite, rochia pătată în poală, gulerul rupt. Cu greu aș fi putut să-ți spun că toate astea mi s-au întîmplat la o întîlnire cu fetele.

Ceva mi se pusese în gît și mă durea. Am reușit să spun cu dificultate :

— Cît sînge era ?

— Poate că deloc. Cel mult cîteva picături.

— Măcar ceva. Dacă vrei să știi, ucigașul nu l-a omorît pe Malásek pe canapeaua pe care l-ai găsit. L-a cărat pînă acolo. S-a umplut de sînge ca un măcelar.

Květa îngălbeni.

— Nu, te rog, nu mai vorbi despre asta. Atîta sînge nu am, precis, pe rochie.

— Bine. Am o propunere. Mă duc la Blahoš și-i spun totul. La zece fără un sfert nu cred că s-a culcat încă.

— Dar de ce ? se sperie Květa. Mi-ai promis...

— Bineînțeles. Spune nu, și nu mă duc nicăieri. Însă mîine te va ancheta el, nu eu. Eu cred cele ce mi-ai spus. Mi-e teamă doar că nu sînt... ehm... obiectiv. Dacă aș sta de vorbă cu el, dacă i-aș auzi obiecțiile...

— Cum crezi, dădu din umeri. Pot să vin cu tine ?

Doarme, mă gîndii, cînd la bătaia mea în uşă nu răspunse nimeni. Pentru orice eventualitate am apăsas pe clanţă. Era deschis iar în salon — Blahoş avea apartament — ardea lumina. De undeva se auzea cum curge apa.

Face baie, cel mai potrivit moment pentru o vizită. Păcat că am lăsat-o pe Květa jos la cafenea. Căpitanul s-ar fi bucurat precis s-o vadă.

Cu toate astea am intrat; am trecut prin dormitor şi m-am oprit în dreptul uşii deschise a băii. Am tuşit şi am băgat capul înăuntru.

Orice hotel modern, cît de luxos ar fi, nu se deosebeşte de cele vechi prin nimic mai mult decît prin dimensiunile dependenţelor. Acesta era un hotel vechi, foarte vechi şi foarte cunoscut: am văzut un spaţiu care, prin suprafaţa sa, ar fi putut să mulţumească necesităţile unei familii de patru persoane. Şi în spaţiul acesta, între perceţii îmbrăcaţi în marmură, pe marginea uriaşei căzi de baie, şedea căpitanul Blahoş — în pantaloni şi cămaşă — şi moşmonea ceva sub robinetul de apă caldă.

Oglinzile şlefuite, în rame aurite, reflectau expresia concentrată de pe chipul său. De-abia după ce am tuşit a doua oară ridică brusc capul şi se întoarse.

— Aha, dumneavoastră sînteţi, se linişti el şi ridică cremvurştii pe care îi încălzea sub şuvoiul de apă fierbinte. Le încercă pieliţa întinsă.

— Poate că sînt gata. I-am ţinut zece minute. Închise apa şi, cu cremvurştii agăţaţi pe mînerul cuţitului, trecu în salon.

— Așa se întâmplă de fiecare dată, se așează el în fotoliu și scoase din servietă o bucată de pîine și un pahar de carton cu muștar. Oriunde ne ducem ne cazează în cel mai scump hotel. Consideră probabil că într-un hotel mai simplu ne-am simți jigniți ori că un căpitan de la secția crime are diurnă de două, nu, de zece ori mai mare și că-și poate permite un asemenea lux. Nu vă deranjează dacă am să mănînc ?

— Poftă bună. Mîine, dacă o să vreți, am să vă arăt cîteva birturi ieftine și curate.

— Mulțumesc. La rîndul meu am să vă spun cîteva lucruri interesante despre familia Weiss. Închipuiți-vă că în arhiva dumneavoastră există despre ei, mai bine zis despre Malásek, un dosar din patruzeci și șase, vorbea Blahoš cu gura plină. L-ați văzut ?

— Nu, am răspuns, fără să înțeleg despre ce e vorba.

— E o lectură destul de puțin plăcută. Îl prezintă pe Malásek într-o lumină oarecum diferită decît ni l-a descris sectoristul. Impulsul pentru anchetă l-a dat bătrînul Weiss care, practic, l-a învinuit pe Malásek de uciderea fiicei sale Hilda. Învinuirea, absurdă la început, s-a dovedit a fi, în două zile, aproape îndreptățită. S-a ordonat o autopsie judiciară și pînă și un necunoscător simte din raportul medical îndoiala dacă moartea a fost cauzată de un cancer uterin sau de o serie întreagă de plăgi externe și interne pe care le prezenta moarta.

Malásek a fost anchetat și nu a negat că rănilor i se datoresc lui. A declarat, în apărarea sa, că a procedat astfel la mînie, deoarece soția îi era ne-

credincioasă. Amantul ei era un oarecare Helmut Funke, cu care fusese logodită înainte de război. A făcut-o pe Hilda cu ou și cu oțet : că era o nazistă convinsă, că a plecat de bună voie să lucreze în reich, unde au început să iasă la iveală apucăturile ei și unde, din lipsă de bărbați de rasă pură, s-a încurcat cu un prizonier francez și a născut o fată, Květa. Și pe el — pe Malásek — l-a luat după război numai din calcul, pentru a nu fi expulzată.

Căpitanul muie alt cremvurșt în muștar și mușcă din el : Anchetatorul s-a dedicat într-adevăr acestui caz. A audiat în Blatná o serie întreagă de martori din împrejurimi, atît noi veniți cehi cît și locuitori vechi, germani. Interesant era că pe Malásek îl acuzau în primul rînd cehii, se purta cică așa de rău cu Hilda, încît de multe ori au trebuit să-l potolească. Îi intriga mai ales faptul că, pînă la un moment dat, Malásek își purta nevasta aproape pe palme, apoi, aproape peste noapte, se schimbase în sadic. Cehii nu erau de acord nici cu una nici cu alta. Cei mai apropiați făceau o legătură între îmbolnăvirea Hildei, care făcea imposibil contactul sexual, și primele manifestări de brutalitate ale lui Malásek. Boala Hildei excludea în același timp orice fel de infidelitate fizică cu oricine.

— Și cum s-a terminat ? am întrebat văzînd că Blahoš nu mai avea de gînd să continue.

— Nicicum. Comisia de medici a stabilit pînă la urmă — just, după mine — că moartea s-a datorat cancerului. Astfel Malásek putea fi acuzat numai de provocarea unor leziuni.

— Dar nu pentru asta ați venit la mine, își aduse aminte căpitanul.

— Nu, nu pentru asta, am recunoscut. Încercam să cîștig timp. Descoperirea lui Blahoš mă luase prin surprindere. Din două motive. Pe de o parte știrea însăși. Ura de neînțeles, pe care Květa nu voia să mi-o explice, era dintr-o dată limpede. Pe de altă parte, și asta în primul rînd, era vorba tocmai de ceea ce voiam să-i spun. Bănuiala împotriva Květei, bazată doar pe unele suspiciuni, era încoronată pe neașteptate de un motiv convingător. E posibil ca, atunci cînd voi termina de vorbit, căpitanul să nu fie convins de vinovăția ei? Pot să împiedic asta? Greu. Dar chiar dacă eu voi reuși să aranjez astăzi lucrurile, mîine va răspunde Květa.

— Ei, ce mi-ați adus? mă îndemnă Blahoš.

Șovăiala e cel mai rău început, mi-am dat eu seama și am început să vorbesc. După prima propoziție m-am liniștit. La urma urmelor... îi aduc o veste interesantă. Faptul că o privește pe Květa dovedește doar că respect înțelegerea noastră.

N-am vorbit nici cinci minute. M-am ferit cu prudență să fac vreun fel de aprecieri sau să trag vreo concluzie. Căpitanul mă asculta atent.

— Frumos, menționează cînd am terminat. Cazul a început să se miște. Dar, dacă trebuie să fiu sincer, nu mi se pare că ucigașul ar fi o femeie.

— N-am spus asta, am obiectat eu. Ea nici nu l-ar fi putut căra. Repet ceea ce am spus. Am un martor care l-a văzut pe Malásek încă viu.

— Hm, aprobă Blahoș distrat. Ați aflat asta chiar înainte de a veni aici ?

— Da.

— Păcat că n-ați luat-o cu dumneavoastră. Aș fi vrut s-o întreb cîte ceva.

Să risc ? Nu dau oare astfel pe față adevăratul motiv al vizitei mele ? Am riscat.

— Am luat-o cu mine. Așteaptă jos în cafenea.

— Ce ? sări în sus Blahoș. În tot timpul ăsta ? Eu aici mănînc, vorbesc, dumneavoastră vorbiți și ea așteaptă în cafenea ? Părea sincer : Dați o fugă după ea !

Experiența căpitanului în privința hotelurilor de lux era uluitoare. Cînd, după vreo zece minute, m-am întors cu Květa, pe masă se aflau trei ceaiuri fierbinți. Blahoș însuși avea o figură de parcă vizita noastră i-ar fi făcut mare cinste. Îi aruncă o privire admirativă Květei și o pofti să se așeze.

— Nu știam că așteptați jos. Oricum, îmi cer scuze, începu el politicos. Cînd am auzit însă că sînteți aici, mi-am permis să vă invit sus ca să completați spusele acestui domn nepolitic, trecu el repede la subiect. Dacă tovarășul locotenent nu v-a spus încă, atunci trebuie să știți că am aflat deja cîte ceva despre familia dumneavoastră, așa că veți fi cruțată să dați anumite lămuriri.

Am apreciat tactul cu care a transformat o amenințare ascunsă într-un avantaj pentru Květa.

— Să începem cu vinerea aceea nefericită, propuse amabil.

Am devenit ascultător. Urmăream cu satisfacție cum Blahoș întreba exact aceleași lucruri ca și mine. Květa răspundea calm. Numai o dată nu mi-a venit

deloc bine, atunci cînd Blahoš a întrebato dacă nu a pierdut ceva în casă în timpul luptei cu Malásek. Květa se gîndi o clipă și apoi își duse mîna la gît.

— O păpădie ? zise nesigură și amîndoi mă priviră cu reproș.

— Bine, iau lucrurile așa cum mi le-ați prezentat, anunță Blahoš la sfîrșit. Dați-mi bonul de la spălătorie și nu trebuie să mai aveți nici o grijă. Restul e treaba noastră. Dar în cazul în care acum ați spus adevărul, atunci, nu vă supărați, nu vă înțeleg comportarea de duminică. Ce v-a apucat, pentru Dumnezeu, de v-ați dus din nou la Malásek ?

În prima clipă am avut impresia că a prins-o. Květa se înroși, plecă ochii și nu zise nimic.

— Știați că e mort ? deveni Blahoš grav.

Dădu din cap în semn că nu.

— Atunci trebuia să vă așteptați că îl găsiți în viață și ... să zicem ... într-o dispoziție asemănătoare.

— Așa speram, șopti Květa.

În momentul acela am înțeles, și dintr-o dată am început să respir greu. Blahoš îmi aruncă o privire furioasă. Apoi își luă din nou un ton părintesc :

— Sperați să-l găsiți într-o dispoziție asemănătoare ? Nu înțeleg.

— Nu ? N-ați fost niciodată într-o asemenea situație încît să vă vină să vă aruncați în closet și să trageți apa după dumneavoastră ? N-ați dorit niciodată să ajungeți la fund, chiar la fund, încît să nu vă mai poată împinge nimeni și mai jos ? Dumneavoastră probabil nu. Dar eu da... și încă de cîte ori. De fiecare dată mă gîndesc că următoarea lovitură nu mă va mai durea atîta... și de fiecare dată mă doare.

Respiră adînc :

— Cea de duminică m-a durut tare. Din cauza asta m-am dus la Malásek.

25

Am ieșit de la hotel, în turnul primăriei ceasul suna miezul nopții și de la râu urca ceața și se răspîndea încet pe străzi.

— Nu ți-e frig ? am întrebat în speranța că va fi la fel ca data trecută și Květa va răspunde ca atunci că nu-i este și va tremura. Mi-am scos sacoul și i l-am pus pe umeri, ea s-a îngrămădit recunoscătoare în el, eu am îmbrățișat-o și am strîns-o lîngă mine și așa ne întorceam prin ceața care șuiera slab și încontinuu.

Totul era ca în seara aceea de la sfîrșitul verii. Acum era sfîrșitul toamnei ; în curînd va cădea zăpada.

— Cît ți-a promis ? am întrerupt eu tăcerea noastră.

— Cine ?

— Malásek. Pentru facultate.

— Nu știu. N-am ajuns așa de departe.

— Și tu ? Ai idee cît costă întreținerea la facultate ?

— Am auzit că se poate face față cu patru sute. De ce întrebî ? Vrei să mi le dai tu ? întrebă mușcător.

— Aș vrea, am răspuns încet.

Mergea, tăcea, becurile cu aureole în toate culorile treceau încet pe lîngă noi.

— Ce bun ești, Vašek, zise dintr-o dată cu gingășie.

Bun ? Da de unde. Numai te iubesc, gîndeam eu cu tristețe. Asta nu se mai putea schimba.

Se opri în mica piață din fața Curții.

— Ce bun ești, Vašek. Și ce prost. Eu n-am nevoie de nici un fel de bani. Îmi trecu cu degetul peste nas : Pe mine oricum nu mă primesc la facultate. Noapte bună ! Mă sărută în fugă pe gură și dispăru în spațele ușii.

26

Eram la Blahoš ; noi, cei patru de aici, de o parte a mesei, iar locotenentul-major Vrána, singurul reprezentant al echipei de urmărire, de cealaltă parte. În total șase oameni. Pentru cercetarea unei crime nu eram prea mulți.

Mă uimea în special faptul că Blahoš nu-și păstrase mai mulți oameni de ai săi și că se baza întru totul pe forțele locale. Nu cunoșteam o asemenea metodă și nu mi se părea potrivită ; prima săptămînă contează cel mai mult.

Căpitanul era, după cum se vede, de altă părere. Odihnit și foarte bine dispus ne aduse la cunoștință tot ce știa despre acest caz. Părea că are deja notat în carnet numele criminalului. Îl ascultam cu atenție.

Rezultatele de la Praga încă nu sosiseră. Numai doctorul Šimandl își terminase treaba. Autopsia murdăriei momentului crimei pentru ceva mai tîrziu. Avu- sese loc în a doua jumătate a nopții de vineri spre sîmbătă, cam de la miezul nopții pînă dimineață. În

rest raportul medical concorda cu ceea ce ne spusese de la bun început.

Și pe mine m-a surprins rezultatul autopsiei : dacă crima fusese comisă atît de tîrziu, Květa era în afară de orice bănuială.

După citirea raportului medical Blahoš împărți sarcinile. Am avut un sentiment greu de definit cînd am observat că, indirect, mă consideră ca făcînd parte din echipa lui ; împreună cu sublocotenentul Gelner trebuia să anchetez oamenii de la mina Kamenec. Locotenentul-major Vrána forma, cu un alt colaborator al nostru, o a doua pereche. Sarcina lor era să verifice alibiurile lui Emler și ale Emlerovei. În plus trebuiau să-l caute și să-l interogheze pe Helmut Funke. Ultimii doi oameni rămîneau la dispoziția căpitanului.

La despărțire, Blahoš mă luă de o parte.

— Încredere pentru încredere. În cursul zilei de astăzi vreau să interoghez familia Weiss. Nu vă deranjează faptul că nu veți fi de față ?

Am început să rîd.

— Dimpotrivă.

Mă bătu pe umăr.

— Îmi pare bine. Succes !

27

De data aceasta bariera de la mină era lăsată iar cabina paznicului ocupată de un moșneag slab într-o scurtă vătuită, murdară.

— Domnul Kriese ? i-am băgat eu sub nas legitimația de serviciu.

Moșul confirmă din cap și spuse cîntător cu demnitatea unui majordom :

— Domnul Šebánek vă așteaptă deja.

— Deocamdată nu mă interesează domnul Šebánek, ci dumneavoastră, domnule Kriese, l-am împins eu înapoi pe scaun.

— Mă rog, cum doriți, lungi el cuvintele. Ca pe majoritatea nemților, îl trăda accentul. În cazul lui n-aș fi stat o clipă la îndoială, dacă e sau nu e ceh.

— După cum știți, a fost ucis colaboratorul dumneavoastră, Jaroslav Malásek. Aveți idee cine l-a ucis ?

Spre uimirea mea moșul declară cu toată convingerea :

— Penis, domnilor, penis.

Asta mă puse în încurcătură. De obicei martorii nu răspund atât de precis la asemenea întrebări ; în plus nu-l înțelesesem prea bine. Am repetat în gând motivele pe care ni le precisase ieri Šebánek : femeile, jocul la Pronosport, cunoașterea perfectă a minei. Nu era vorba de cunoașterea minei ; rămînea să vedem dacă paznicul se referea la aventurile erotice sau financiare ale lui Malásek.

În continuare se dovedi că era vorba de problemele bănești ¹.

Malásek încerca să atragă cît mai multe persoane în asociația de ruinare a Pronosport-ului. Moș Kriese îl crezuse. Malásek îi plătea o sută pe săptămînă ca să-i transcrie buletinele. Kriese ar fi vrut să participe și cu bani, dar Malásek hotărîse o depunere inițială de cinci mii și moșneagul nu avea atîta. Mai ales că Malásek nu excludea și posibilitatea pierderii banilor.

¹ Kriese pronunța greșit cuvîntul cehesc „peníz“ = ban.

— Ar fi trebuit să-i împrumut și, dacă nu câștigam, ce mă făceam ? Ceha lui Kriese era vizibil mai bună cînd vorbea de Pronosport.

Malásek însă mai câștiga din cînd în cînd, deși numai cîteva câștiguri de categoria a treia și o mulțime de a patra. Îi lipsea în continuare capitalul necesar să joace întreaga metodă și să obțină câștiguri de categoria a doua sau chiar întâi.

— De ce nu împrumuta singur ? interveni Gelnér. În sinea mea am recunoscut că întreba bine.

Kriese dădu din umeri.

— Și în ce consta metoda asta senzațională ?

Ironia, vizibilă, trecu neobservată. Paznicul ridică ochii în tavan.

— Ei, dacă aș ști, rămase el pe gînduri. Ce viață aș mai duce ! Ori poate nu, poate acum aș fi mort ca el, adăugă după o pauză.

— Credeți că moartea lui are ceva comun cu metoda asta ?

Nici măcar tonul meu ironic nu clinti convingerea moșneagului.

— Gărantat. Știți ce preț avea secretul lui ?

— Secret ? sări sublocotenentul. Ce secret ? Dacă îi completați buletinele îl cunoșteți și dumneavoastră.

Se orienta rapid.

Kriese zîmbi viclean.

— Ehei. Dacă le-aș fi completat integral. Dar eu completam numai opt meciuri. Restul — și acela conta — îl completa Malásek singur.

Ne trecu cheful de ironii.

— Cîte buletine completați în felul acesta ?

— Două sute.

— Poate două sute de coloane, nu ? îl corectă Gelner.

— Nu, două sute de buletine. Două mii de coloane.

— Ia stați, cum două mii de coloane ? Asta înseamnă două mii de coroane ! am intervenit eu.

— Asta numai eu. Și nu eram singur. Avea mai multe asemenea ajutoare. Două sau trei, după teancul de buletine pe care mi le-a arătat o dată.

— Vreți să spuneți că juca șase-opt mii de coroane ? De unde avea atîția bani, mă rog ?

Kriese mă privi ca pe un idiot.

— Din cîștiguri. V-am spus doar că avea metoda lui. Îi zicea metoda Monte Carlo. Pentru ea merita să comiți o crimă.

Am început să rîd. Dar cam mînzește. Ideea asta nu mi se mai părea nici pe departe atît de absurdă.

28

Echipa din Příbram nu știa prea multe despre pasiunea lui Malásek pentru Pronosport, în orice caz mai puțin decît paznicul.

Lucrau la lichidarea minei de mai puțin de o lună. Malásek venise la ei chiar din prima zi și le propuse să joace în comun. Îl refuzaseră. Contribuția li se păruse prea mare iar condițiile cam nebuloase.

— Cum adică, nebuloase ?

— Voia cinci mii și ne promitea că pentru ele ne va da în fiecare săptămînă două mii cinci sute. Ar fi fost grozav, în două săptămîni am fi avut banii înapoi iar în săptămîna a treia numai cîștig curat. Dar trebuia să reușească. Dacă nu, banii se duceau pe apa

sîmbetei. Și drept garanție, dacă a reușit sau nu, ne oferea doar cuvîntul lui de onoare.

Alt motiv pentru care să fie omorît Malásek nu știau.

La fel și Šebánek. De data asta se pregătise în vederea vizitei noastre. Ne puse la dispoziție toate hîrțile în care era măcar menționat numele lui Malásek. Ne-am distrat citind propunerea cu privire la premiarea celui mai bun salariat al minei pe primele șase luni ale anului. Ar fi trebuit să fie Malásek, dar pentru că la începutul lui iunie avusese o absență nemotivată, cel mai bun salariat fusese considerat paznicul Kurt Kriese. În continuare am văzut legitimațiile de serviciu ale lui Malásek, statele de funcțiuni, ba chiar și raportul în legătură cu ultimul control medical.

Am dat hîrțile la o parte. Era greu de găsit în ele cheia crimei. Šebánek, neobișnuit de serviabil, le puse în dulap.

— Ieri ne-ați atras atenția asupra a trei motive care ar fi putut pricinui moartea lui Malásek. Pe care îl considerați cel mai probabil ?

— Trei motive ? Puteți să-mi spuneți care ? se interesă Šebánek.

— În primul rînd, după dumneavoastră, Malásek ar fi putut fi ucis din gelozie. În al doilea rînd din dorința de cîștig, deoarece refuza să destăinuie rețeta de ruinare a Pronosport-ului. Și, în sfîrșit, deoarece cunoștea perfect mina asta.

— O cunoștea, confirmă Šebánek, dar de ce să-l ucidă cineva pentru asta ?

— Tocmai asta întrebăm și noi.

— Nu vă supărați, nu credeam că o să mă luați chiar atît de în serios, se scuză el șovăitor. Știți, mă gîndeam că la o întrebare de felul : cine l-a ucis și de

ce, primiți rar răspuns și am vrut să vă ajut. Am spus ce mi-a trecut prin minte.

— Atunci ați nimerit. Malásek juca. Domnul Kriese crede că cel ucis avea o rețetă care garanta un câștig sigur.

— Asta, bineînțeles, o știu. N-am inventat chiar totul.

— Bun. A încercat să vă atragă și pe dumneavoastră ?

— A încercat. Numai că eu nu cred în Pronosport. Nici nu l-am luat în seamă.

29

Blahoš ne văzuse probabil pe fereastră. Abia avuseserăm timp să ne spălăm, că a și sunat telefonul. Consfătuire, unde sîntem ?

În romane, de obicei, detectivul nu doarme și nu mănîncă o săptămîină, apoi prinde criminalul, și cade, mort de oboseală, în pat. Realitatea nu e chiar atît de captivantă, deși avem destul de alergat și noi. Mai ales la început, pînă se dovedește că jumătate dintre urme nu duc nicăieri și jumătate din lucrurile suspecte se pot explica foarte ușor.

Noi eram, desigur, la început : căpitanul se plimba nerăbdător prin birou, enervîndu-se că Vrăna dispăruse din nou. Își dăduse probabil seama că are o sarcină mai grea decît presupusese și că va fi greu s-o ducă la bun sfîrșit cu atît de puțini oameni.

— Atunci veniți măcar dumneavoastră, se hotări în sfîrșit și ne băgă în biroul lui.

Locotenentul-major Vrăna veni în momentul în care tocmai începusem să relatez despre pasiunea lui

Malásek pentru Pronosport. Se așează și începuseră să asculte cu interes. În schimb pe Blahoš metoda Monte Carlo îl plictisea vizibil.

— Alt motiv n-ați descoperit ?

— Nu. Am vorbit cu cei din echipa de lichidare și cu Šebánek. Atît. Šebánek, cît și cei din Příbram, consideră metoda lui Malásek o înșelătorie.

— Dumneavoastră nu ?

— Depinde de ceea ce numiți înșelătorie. Sînteți de părere că în realitate nu juca ?

— Și asta e posibil, fu de părere căpitanul.

— Nu e. Nu cunosc încă un asemenea lăudăros, care să plătească săptămîină de săptămîină o sută, numai ca să se poată lăuda. De fapt, dacă ar fi vrut numai să se laude, și-ar fi ales în curînd alt om. Kriese n-a spus nimănui că-i completează lui Malásek buletinele.

— Să zicem, recunosc Blahoš nerăbdător. Deci juca. Asta încă nu înseamnă că avea o metodă senzațională.

— La prima vedere, nu. Dar ce ziceți de condițiile lui ? Ați fi jucat alături de el ?

— Eu ? rîse Blahoš. Nu. Nu joc din principiu.

— Și dacă ați juca ? I-ați da cumva cinci mii avînd drept garanție numai cuvîntul lui de onoare că vă va plăti cîstit tot ce cîștigați ? Cel care pune asemenea condiții trebuie să fie foarte sigur pe ceea ce spune.

— Sau nu vrea cu adevărat să mai joace cineva alături de el, obiectă căpitanul.

— Da. Dar asta ar fi mai degrabă în favoarea metodei senzaționale. Pe de o parte ar fi vrut, pe de alta nu. Șovăia. Credea în metoda sa, dar nu pînă într-atîta încît să împrumute bani pentru a o juca în totalitate. Un asociat, care să suporte o parte din risc,

era o rezolvare mai bună. Pînă nu ar fi început să cîştige, desigur. Atunci asociatul ar fi început să reprezinte un anumit pericol. Ar fi început să se intereseze mai mult de această metodă senzațională. Fiecare coroană pe care ar fi trebuit s-o plătească Malásek se făcea mai scumpă prin curiozitatea pe care o trezea. De aceea pînă la urmă fixează condiții favorabile, pentru el, din două puncte de vedere : dorința lui de a se îmbogăți rapid și teama de a nu fi trădat. Însă pentru majoritatea celor interesați condițiile sînt inacceptabile.

— Văd că ați început să vă ocupați de psihologie, se strîmbă Blahoš. De ce nu ? Dar ce spun faptele ? Corespund teoriei dumneavoastră ?

— Teoria mea încearcă, dimpotrivă, să le explice, am răspuns.

— Credeți deci în caracterul senzațional al metodei Monte Carlo ?

— Deocamdată știm prea puțin despre ea, am rezistat eu ispitei. Dar este ceva în ea. E adevărat, niciodată nu i-a adus lui Malásek atîția bani, încît să o poată aplica în totalitate. Pe de altă parte, și asta mie mi se pare cel mai important, niciodată nu a dat greș pe deplin. De fiecare dată cîștiga cele șase-opt mii cu care să joace mai departe.

— Nu trebuie să credeți absolut tot ce vă îndrugă un moșneag aiurit, zise Blahoš cu indulgență. Șase-opt mii ? De unde să le ia, mă rog ?

— Din cîștiguri, se auzi vocea melodioasă de bas a lui Vrána.

Ne-am întors amîndoi.

— Exact la fel mi-a răspuns și paznicul Kriese, am spus uimit. Tot atît de serios.

— Și eu vorbesc serios, zise locotenentul-major. Probabil că pînă acum n-ați cercetat lista corpurilor delictive. În broșura „Cum să jucăm la Pronosport“ am găsit un plic cu adevărinite asupra cîștigurilor. În ultimele trei săptămîni Malásek a obținut de patru ori premiul trei. În total a încasat peste paisprezece mii.

30

Căpitanul rămase surprins o clipă.

— Bine, reuși el să-și revină pentru a obiecta. Și totuși pierdea. Afirmați că juca săptămînal șase pînă la opt mii. Să zicem că numai șase. În trei săptămîni înseamnă optsprezece mii, iar el a cîștigat paisprezece. O pierdere de patru mii.

— Uitați însă că a cerut adevărinite numai pentru cîștigurile de categoria a treia. Cît însumau însă cele de categoria a patra, pentru care nici n-a mai solicitat adevărinite ?

— Cum așa ? Mai cîștiga și altfel ? nu pricepu Blahoš.

— Foarte probabil. Ce credeți că e această metodă Monte Carlo ? O defalcare, nu ? Și foarte amănunțită, dacă nici opt mii de coloane nu erau suficiente pentru a o aplica în totalitate. Dacă pentru fiecare cîștig de categoria a treia ar fi obținut numai zece de categoria a patra — lucru perfect posibil la numărul mare de coloane — iar fiecare premiu de categoria a patra înseamnă în medie o sută de coroane, nu mai puțin, aveți cele patru mii în mînă.

— Încă o dată și ceva mai amănunțit, ceru căpitanul. Hotărîrea cu care vorbea Vrána îl impresionase și pe el. Locotenentul-major explică pe scurt că, la

defalcare, orice câștig mai mare înseamnă în mod automat și câteva câștiguri mai mici.

— Hm. Se poate afla undeva de câte ori a obținut Malásek câștiguri de categoria a patra ?

— Greu. Ar fi trebuit să completeze săptămînal buletinele cu numele său și adresa, ceea ce e puțin probabil. Achitarea câștigurilor mici e anonimă. La oficiul poștal la care ați jucat, prezentați partea dumneavoastră de buletin și ei vă dau banii. Identitatea câștigătorului se controlează, după câte știu, începînd cu premiile de categoria a doua. Dar eu n-am câștigat niciodată atîta.

— Aha. Așa că va trebui să ne mulțumim doar cu aprecierea dumneavoastră. Chiar dacă țin seama de ea, totuși, în cel mai bun caz, Malásek câștiga exact atîta cît juca. Nu-i mai rămînea nimic. Și în ce constă atunci caracterul senzațional al metodei lui Malásek ?

— Tocmai în asta, sări locotenentul-major. Jumătate din banii jucați rămîn statului. Atîta poate că știți despre Pronosport. Ca să nu-i mai rămînă nimic, Malásek trebuia să câștige, în medie, patru mii la cele opt jucate. Dacă cunoștea o metodă care îi permitea să câștige tot atît cît juca, aș vrea s-o știu și eu. Bilanțul meu e cu mult mai slab.

— Ce noroc că avem printre noi un pronosportist infocat, menționează Blahoš. Dar acum să revenim la ceea ce trebuia să aflați dumneavoastră. Cum e cu alibiurile lui Emler și ale Emlerovei ?

— Al Emerovei e clar. Noaptea de vineri spre sîmbătă și cea de duminică spre luni le-a petrecut cu frizerul. Acesta e văduv, locuiește în piață, deasupra oficinei, în gazdă. Gazda, o scorpie de babă — cine știe ce au avut unul cu altul — îl urmărește pas cu pas. Mai că nu mi-a socotit pe degete de câte ori s-a

culcat cu Emlerová. Îi zice maestre, își aminti locotenentul-major.

— Nu cumva sînt înțelegi ?

— Nu mi s-a părut, rîse Vrána. În plus, la etaj locuiește și președintele consiliului popular, care este în același timp și responsabilul restaurantului „La copacul“. Vineri s-a întors acasă pe la douăsprezece noaptea și a auzit de pe hol glasurile Emlerovei și al frizerului. Ușa de la camera frizerului dă direct în coridor, așa că se aude orice cuvînt. În afară de asta am auzit cîteva dintre aventurile din trecut ale doamnei Emlerová pe care pot să le repet.

— Mai bine nu. Ce e cu alibiul lui Emler ?

— Rău. Pentru perioada critică nu are nici unul.

— Cum așa ? își cercetă Blahoš notițele. Nouă ne-a spus că pînă la miezul nopții a jucat biliard la cîrciumă.

— Așa și este. Oricine poate confirma. Problema e că rezultatul autopsiei, așa cum ni l-ați prezentat dimineață, stabilește ora morții lui Malásek între miezul nopții și dimineață. Și în timpul ăsta pe Emler nu l-a văzut nimeni. El afirmă că s-a dus acasă, s-a culcat și a dormit. Realitatea însă e că era puțin amețit, că a trecut pe lîngă casa lui Malásek și că ar fi putut să creadă că soția lui e înăuntru. Cum stăm cu amprente ? Au venit deja rezultatele de la Praga ?

— Da. Majoritatea amprentelor aparțin celui ucis, vreo cinci a lăsat Emlerová, restul sînt necunoscute. Spre cîntea organelor de aici trebuie să spun că nici una nu e de-a lor. Am pus să se ia amprente de la familia Weiss și, după părerea mea, cel puțin zece din cele necunoscute aparțin Květei Weissová.

— Aha, era să uit. Emlerová confirmă declarația Květei Weissová. A văzut scena dintre Malásek și

Květa pe geam. De aceea s-a hotărît ca vineri noaptea să-l facă fericit pe altul. Femeia asta e o adevărată Messalină. Dar stați, altceva voiam să știu, rămase Vrâna pe gânduri. Aha. Ați întrebat de amprente în legătură cu Emler. Aveau amprentele lui la Praga ?

— Le aveau. N-au identificat nici una.

— Nici cea de pe armă ?

— Ați vorbit cu Funke ? își aminti căpitanul.

— N-am vorbit. Nu era acasă. E șofer pe o salvară. Am fost la garaj și am lăsat vorbă să sune aici. N-a dat vreun telefon ?

— După cîte știu, nu. Cu cine trebuia să vorbească ?

— Cu dumneavoastră, eventual cu mine. Cînd va suna, fiți așa de amabil și întrebați-l cînd va fi liber.

— Am înțeles, zîmbi căpitanul.

31

— Mai are cineva de adăugat ceva ? privi Blahoš împrejur. Dacă nu, să vă spun ce am aflat noi. Am anchetat familia Weiss. În afară de procesul verbal interogatoriul este înregistrat și pe bandă. Pe cine îl interesează poate să-l asculte, menționează cu indifeerență.

Din păcate n-am aflat nimic ce să nu fi știut dinainte. Bătrîni nu se întîlneau cu Malásek iar Květa Weissová foarte rar. Am reușit să opresc rochia înaintea de a intra la curățat. Am controlat-o și nu pare să aibă sînge pe ea. Am trimis-o totuși la laborator, deși acum nu mai are nici o importanță, deoarece în momentul comiterii crimei stăpîna ei se afla precis în oraș. Așa-i ? se întoarse către mine.

— Da, am răspuns. „În pat cu mine“, am mai adăugat în gând.

— Bine. Asta-i totul, încheie căpitanul. Acum, propuneri. În ce direcție să ne îndreptăm atenția ?

— Spre metoda, cum ați spus : Monte Carlo ? sugerează locotenentul-major Vrána.

— Dumneavoastră ? se întoarce căpitanul către mine.

— De acord, m-am alăturat lui Vrána.

— Și cum veți proceda concret ?

Ne-am uitat cu Vrána, șovăind, unul la altul.

— În primul rînd să-l interogăm cum se cuvine pe Kriese, am recomandat eu nesigur. Poate că și-a notat cîte ceva pe ascuns. Credea fără rezerve în metoda lui Malásek. Poate că și bănuiește cine erau ceilalți trei care îl ajutau pe Malásek la completarea buletinelor. Să-i descoperim...

— ...și să obțineți metoda Monte Carlo. Vreți s-o puneți în aplicare ? întrebă Blahoš mușcător.

Asta m-a scos din sărite.

— Nu vreau. Vreau să-i cunosc pe cei trei. Nu-l exclud nici pe Kriese. Dacă erau într-adevăr convinși că metoda lui Malásek e senzațională, aveau un motiv real să dorească să pună mîna pe ea... chiar și prin crimă.

Blahoš se resemnă.

— Ei bine. Grupa dumneavoastră va avea grijă de asta, da ?

— Cu plăcere.

— Vreau să fiu de față la anchetarea lui Kriese. Căpitanul se ridică : Dar dacă vă interesează și părerea mea, mă tem că nu veți ajunge la nici un rezultat. Orice om cu inteligență mediocră știe că nu există nici o metodă senzațională. Iar pentru com-

pletarea buletinelor Malásek trebuia să folosească oameni cu inteligență medie, ca să se poată baza pe ei.

— Deocamdată îl cunoaștem doar pe unul, am aruncat eu atu-ul. Paznicul Kriese. Completa buletinele lui Malásek și credea total în caracterul senzațional al metodei.

32

— N-ați ales pentru noi sarcina cea mai ușoară, menționează sublocotenentul Gelner, când, a doua zi, ne îndreptăm spre Kriese.

— De ce nu ?

— Pentru că... ei, cunosc oamenii de pe aici ceva mai bine decât dumneavoastră. Dacă nu reușim să scoatem cele trei nume de la Kriese, am pierdut. Nimeni nu ne va spune nimic de bună voie. Vor crede că nu e permis să completezi buletinele altuia și vor nega totul.

— Îi vom asigura că e voie.

Sublocotenentul mă privi sceptic.

— Atunci vor nega cu și mai multă încăpăținare. Mai ales dacă Malásek și-a ales ajutoarele dintre nemți. Țștia nu ne vor spune absolut nimic și se vor bucura dacă nu vom reuși.

Deocamdată se părea că nu are dreptate. Moș Kriese era fudul ca un păun când urcă în Tatraplan. Am observat că în vederea interogatoriului îmbrăcase hainele de sărbătoare. Era peste măsură de amabil.

Deoarece nu voiam să aduc în discuție întrebările pe care urma să i le punem la anchetă, am diri-

jat convorbirea spre celelalte ajutoare ale lui Malásek. Poate că nu alesesem bine timpul pentru o asemenea discuție — Kriese putea să creadă că, pentru a ne trezi interesul, va trebui să concureze cu alții — sau poate într-adevăr nu știa nimic ; într-un cuvânt n-am scos nimic de la el.

În birou ne aștepta deja șeful echipei. Îmi făcu semn să pun eu întrebările și el se așază mai în spate.

Am început cu alibiul paznicului. Și el putea fi ucigașul care urmărea metoda lui Malásek. Pe Kriese întrebarea mea l-a derutat. După multă tocmală am reușit să scoatem de la el că, așa cum era și de așteptat, fusese acasă și dormise. Soția poate să confirme. Încă zece minute am scos cu cleștele de la el amănunte care să servească la verificarea alibiului. De-abia apoi am trecut la ceea ce ne interesa.

Ne surprinse faptul că Kriese completase buletinele un timp relativ scurt, mai exact cinci săptămîni. Înainte de asta Malásek numai vorbise despre metoda senzațională. Mult timp ? Kriese avea impresia că dintotdeauna.

Aici interveni căpitanul Blahoș pentru a se asigura că Kriese completase buletinele numai de cinci ori. Paznicul confirmă.

— Nu ați sărit nici o săptămînă ?

— Nu.

— Asta înseamnă că prima dată ați făcut asta...

— În curînd vor fi șase săptămîni, răspunse Kriese. Mi-a adus buletinele luni și mi-a cerut să fie gata pînă miercuri.

— Un moment, răsfoi Blahoș în calendar și-i spuse data. Kriese confirmă. Am trecut-o în procesul verbal.

Lui Kriese termenul i se păruse mult prea scurt. Ultima zi în care se predau buletinele e doar vineri, obiectase el. Malásek își menținuse cererea. Spusese chiar că Kriese nu-i singurul care îl ajută și că el, Malásek, trebuie să completeze ceea ce mai rămînea.

Kriese îi făcuse pe plac, dar pentru data următoare dorise să prelungească termenul măcar cu două zile. Malásek nu obiectase și-i aduse buletinele încă de vineri seara.

— Vineri seara nu se știe încă ce meciuri vor fi trecute în programul Pronosport-ului pentru săptămîna următoare, mi-am dat eu seama.

— Tot așa i-am spus și eu. Dar el cică meciurile nu-l interesează, dădu paznicul din umeri. Metoda Monte Carlo nu are nevoie de așa ceva. Dacă ar vrea, ar putea să-și completeze buletinele cu mult timp înainte.

Cînd Kriese îl întrebasese de ce nu procedează astfel, Malásek îi răspunsese că la el totul depinde de cît cîștigase în săptămîna în curs. Cînd va obține, odată, categoria întîi, va putea să-și aplice metoda în întregime și atunci va desființa pur și simplu Pronosport-ul.

— Dar pînă acum n-a reușit, trase Blahoș concluzia iar Kriese dădu din umeri.

Gestul acesta de nesiguranță îmi dădu o idee cu totul neașteptată : într-adevăr asta n-o știm.

— Ziceți că de cinci ori ? Nu *mai puțin* ?

Amîndoi mă priviră surprinși iar Kriese repetă din nou că a completat buletinele de cinci ori, nici mai mult nici mai puțin.

— Ultima oară săptămîna trecută ?

Da, săptămîna trecută, miercuri, predase ultima dată buletinele completate. Sîmbătă Malásek nu venise la lucru. Luni, Kriese afluase despre crimă. Nimic surprinzător în faptul că pusese în legătură moartea lui Malásek cu metoda secretă.

În cap îmi roiau tot felul de gînduri. În noptieră se aflau adevărînte pentru cîştigurile pe trei săptămîni, Kriese completase buletine pentru cinci : în ultimele două săptămîni Malásek nu cîştigase nici un premiu trei.

Nu se poate — abia m-am stăpînit să nu strig — ultimele buletine abia dacă a avut timp să le predea ! *Unde sînt buletinele pe ultima săptămînă ?* Mai exact cine a luat tichetele pe ultima săptămînă ? Răspunsul se oferea singur. Bine, dar dacă le-a luat criminalul ce alt motiv putea să aibă decît să pună mîna pe metoda Malásek ?

— Din ce săptămîni sînt adevărînte ? m-am întors către Blahoš.

— Nu ştiu. Mă duc să văd.

După graba cu care a ieşit mi-am dat seama că gîndea ca şi mine.

— O clipă, am aruncat peste umăr şi am alergat după Blahoš.

L-am găsit cu adevărînte în mînă. Răsfoia calendarul.

— Prima adevărîntă e din săptămîna a patruzecea, două din a patruzeci şi una, ultima din a patruzeci şi doua. În săptămînile a patruzeci şi treia şi a patruzeci şi patra nu a cîştigat nimic.

— N-aş îndrăzni să spun asta, m-am repezit eu. Poate că în săptămîna a patruzeci şi treia a cîştigat atîta, încît nici nu l-a mai interesat adevărînta. Iar buletinele pentru a patruzeci şi patra abia a avut

timp să le completeze. Pe ultima săptămână nu s-a găsit nimic. Buletine de șase-opt mii. Unde sînt ?

— Poate că nici nu le-a depus.

— Poate. Dar unde sînt cele nedepuse ?

— Înțeleg. După dumneavoastră le-a luat ucigașul pentru a pune mîna pe metoda Monte Carlo.

Am holbat ochii la căpitan.

— Dumneavoastră ați spus asta. Da, exact așa ! În săptămîna a patruzeci și treia Malásek a cîștigat, în sfîrșit, atîta încît să-și poată aplica metoda în întregime. A jucat-o în ultima săptămînă. Tocmai asta aștepta și ucigașul. Îi era de ajuns să pună mîna pe pachetul de buletine pentru a o cunoaște și el.

— Ați înnebunit ! izbucni căpitanul.

— Deloc ! Am dreptate ! Mai vreți o dovadă ? Malásek a fost ucis vineri noaptea. Pînă vineri seara se primesc buletinele la Pronosport. Vineri noaptea criminalul era sigur că metoda a fost jucată și că Malásek încă n-a avut timp să ascundă taloanele.

— Să nu uitați cumva că-l anchetați în biroul dumneavoastră pe paznicul Kriese.

Uneori Blahoș era de-a dreptul insuportabil.

33

Pînă la sfîrșitul anchetei am încercat să găsesc argumente în favoarea acestei teorii. Am luat-o de la început, săptămînă cu săptămînă.

— Vă spunea Malásek cum merge jocul ?

— Întotdeauna mergea bine. Uneori mai mult, altori mai puțin. Lunea se oprea pe la mine și-mi spunea cîte ceva.

— Ultima dată v-a spus ceva lunea asta. Ce ?

Kriese încercă să-și amintească.

— Așa ca de obicei. Iarăși am câștigat ceva, ori cam așa ceva.

— Nimic deosebit ? n-am reușit eu să-mi ascund dezamăgirea.

— Nu. Numai că râdea ca un vulpoi.

— Nu mai spuneți ! Ca un vulpoi ? Și n-a vrut ca, pentru săptămîna următoare, să-i completați mai multe ?

Paznicul dădu din cap.

— Asta nu. A zis doar să mă grăbesc. Dar așa zicea de fiecare dată.

— De data asta n-a spus-o oarecum ... mai insistent ?

Sublocotenentul Gelner tuși indignat. Într-adevăr, întrebarea mea era cam sugestivă.

— Mai insistent, mai insistent ? se strădui Kriese să-mi facă pe plac. Am crezut că, poate, nici nu înțelege acest cuvînt.

— Asta nu contează, m-am resemnat eu. Dar ulterior, n-a vrut să-i mai completați ceva ?

— Nu, declară Kriese hotărît.

— Bine. Și ce ne-ați mai putea spune despre metoda lui Malásek ? am mai încercat o întrebare.

— Prea multe lucruri nu. Toată costa cam patruzeci de mii. Malásek nu avea atîta, de aceea juca mai puțin. Zicea că se poate și așa, numai că speranțele la premiul unu sau doi se micșorau.

— Cum arăta defalcarea dumneavoastră ? Era de fiecare dată alta ?

— Nu, la fel, duse el mîna la portmoneu. O am aici, zise de parcă ar fi fost vorba de ceva absolut obișnuit.

Scoase ceva ce semăna la prima vedere cu un carnet mai gros. Începu să-l desfacă încet în fața noastră. Era o panglică lungă de hîrtie, împăturită ca o armonică. Fiecare sector cuprindea opt meciuri în zece variante. Cu asta Kriese completa un buletin.

M-am aplecat emoționat asupra unurilor, doiurilor și x-urilor cu care era acoperită hîrtia. Deci asta e metoda aceea care, probabil, l-a costat pe Malásek viața.

Nu era toată. Doar o parte. Cam a douăzecea. Mi-am închipuit o pînză uriașă, acoperită de sus pînă jos cu semnele moderne ale speranței. Mi-am închipuit cum Malásek taie din acea pînză panglici pentru colaboratorii săi. Ce de muncă trebuie să fi depus !

— Nu s-ar putea urmări în asta vreun caracter legic ? zise Gelner. Aici, de exemplu, sînt numai x-uri, arată el rîndul al cincilea. Poate că un specialist ar putea deduce din macaroana asta întregul sistem.

— Poate că da, am spus eu. Dar de ce ? ne va întreba Blahoš. Îl căutăm pe ucigașul lui Malásek.

— Trebuie să vă spun că acest căpitan al dumneavoastră... Prezența lui Kriese îl opri, din fericire. Dar de propus, putem propune nu ? adăugă încăpățînat.

— Desigur. Imediat ce terminăm aici.

Se dovedi că terminaserăm deja. Moș Kriese nu mai știa nimic altceva.

Mă așteptam la o discuție dificilă cu Blahoš. De aceea pentru întîlnirea de după-amiază îmi pregă-

tisem argumente, ba chiar în scris. Nu mă așteptam să-l impresionez cu ele pe căpitan, acesta la urma urmelor le cunoștea. Speram să-l conving pe locotenentul-major Vrâna pe al cărui sprijin contam.

Totul s-a desfășurat însă altfel. De-abia ne adunaserăm și mi s-a și dat cuvîntul.

— Ascultați, vă rog, cu atenție, încep Blahoș. Ceea ce a aflat azi dimineață locotenentul Charvát e atît de important, încît va trebui să ne ocupăm toți de asta.

Nu-mi credeam urechilor. Introducerea lui Blahoș mă uluise ; din fericire tăria și logica argumentelor vorbeau de la sine. Era neîndoios că ar fi trebuit să găsim în casa lui Malásek taloanele jucate în ultima săptămînă și că nu le găsiserăm. Toate celelalte decurgeau logic din acest lucru. Era vorba numai de faptul cit de mûlt pot să mă aventurez în presupunerile mele. M-am aventurat cam tot atît de mult ca și dimineață, ba chiar ceva mai departe.

E foarte posibil, deduceam eu prudent, ca în penultima săptămînă Malásek să fi cîștigat atîta, încît să-și poată, în sfîrșit, aplica metoda în întregime. După Kriese e vorba cam de patruzeci de mii de coroane. Se poate ca ucigașul să fi știut asta și de aceea a comis crima vineri noaptea, cînd era sigur că buletinele au fost completate.

Ce înseamnă asta ? am mai înaintat eu cu un pas în deducțiile mele. În momentul de față criminalul are în mînă taloanele completate conform întregii metode. Astfel cunoaște metoda senzațională și poate ridica toate cîștigurile pe care le-a adus aceasta.

M-am întors către căpitan :

— De aceea aş recomanda să fie avizate oficiile poştale. Să plătească normal cîştigurile, dar să ceară de la fiecare cîştigător buletinul de identitate. Ar putea da vina pe vreo dispoziţie recentă. Din listele de cîştiguri astfel alcătuite îl găsim uşor pe ucigaş. Va fi numele care apare cel mai des în listele de cîştiguri.

Şi acum a venit surpriza surprizelor. Blahoş zîmbi şi spuse :

— S-a şi făcut. La prînz am fost împreună cu căpitanul Trčka la poştă centrală şi ne-am înţeles cu directorul să dea dispoziţii tuturor oficiilor. Am avut noroc : astăzi se vor publica cîştigurile, iar de mîine se vor achita. În acelaşi timp ne-am înţeles că veţi trece cu fotografia lui Malásek pe la toate oficiile din împrejurimi şi veţi încerca să aflaţi unde a jucat şi cît a cîştigat.

Nu mai puteam scoate un cuvînt.

— După cum vedeţi, amîndoi ne-am gîndit la fel, rezumă Blahoş.

— Îmi pare bine că, în sfîrşit, aţi luat în consideraţie metoda Monte Carlo, nu m-am putut eu stăpîni.

— Ba deloc, rîse Blahoş. Continui să cred că e vorba doar de o pură fantezie. Dar nu putem trece cu vederea nici fantezia, mai ales că se poate confirma sau infirma aşa de repede şi de uşor.

— Mai avem o propunere, am trecut eu peste spusele căpitanului şi i-am expus ideea lui Gelner.

— Mai aşteptăm, să vedem mai întîi cum se termină acţiunea astălaltă, refuză Blahoş. Apoi se întoarce către locotenentul-major Vrána care tăcuse cu încăpăţinare tot timpul.

— Ce-aţi aflat dumneavoastră ?

— Nimic bun pentru Emler, anunță Vrăna lăconic. Am întrebat, așa cum ați ordonat, pe traseul pe care se ducea Emler acasă. Am luat casă cu casă. Am reușit să dăm de un martor care vineri seara se apucase să-și repare motocicleta. Cum se întâmplă de obicei, a început cu bujia și pînă la urmă a desfăcut tot motorul. A reparat-o în curtea din fața casei pînă pe la douăsprezece și jumătate. Pe Emler nu l-a văzut. Dacă s-ar fi dus de la cîrciumă direct acasă, ar fi trebuit să ajungă pînă la douăsprezece și jumătate.

— Hm. Și Funke ?

— Mda, Funke, se strîmbă Vrăna, A dispărut !

— Nu mai spuneți, sări Blahoș. Cum așa ?

— Și eu aș vrea să știu. A venit cam la o oră după plecarea mea și a luat biletul pe care i-l lăsasem. Cînd a văzut că l-a căutat secția de criminalistică, a zis că vine direct la noi. Doctorul de la dispensar n-a fost împotrivă. Azi dimineată a venit cu salvarea alt șofer și i-a anunțat că Funke și-a luat concediu. Doctorul credea că fusese, bineînțeles, pe la noi. Se oprise jos în oraș, la spital, predase mașina și completase cererea de concediu.

— Ei bine, deci și-a luat concediu, obiectă căpitanul.

— Coborînd m-am oprit și la Blatná, continuă Vrăna de parcă nu auzise, unde locuiește Funke. În piață, chiar lîngă restaurantul „La copacul“. Nu era acasă. Vizavi de el stă o babă. A ieșit imediat ce am bătut la ușa lui Funke și m-a întrebat pe loc ce mai făcuse acesta. N-a vrut să-mi spună nimic, nici dacă

fusese peste noapte acasă, dintr-o dată era surdă ca o stană de piatră.

La spital am vorbit cu șeful de garaj și cu șefa serviciului cadre, continuă locotenentul-major. Amîndorura Funke li se păruse calm. Ca motiv, pentru ce solicită pe neașteptate concediu, a explicat că i-au sosit niște rude din Germania și că trebuie să meargă cu ele pentru a le traduce.

— Asta sună convingător, menționează Blahoș.

— În primul rînd nu trebuie să spună locul unde își va petrece concediul, răspunse Vrăna. Și-a luat numai o săptămînă de concediu, deși mai are dreptul la încă două. Cică mai mult n-are de gînd să se dedice rudelor. Dar a adăugat imediat că, în cazul în care, contrar tuturor așteptărilor, vizita rudelor s-ar lungi, serviciul personal să-i prelungească automat concediul. Am recomandat să i-l prelungească de pe acum.

— De ce ?

— Pentru mine e mai mult decît clar că se ascunde. Propun să se emită un ordin de arestare și unul de percheziție a locuinței. În cazul lui Emler, unul de percheziție.

— Să-l închidem ? Ce vă trece prin minte ? Ce-aș putea să-i spun procurorului ? Că nu ne-a ascultat și n-a venit la noi și, că din cauza asta, vrem să-l arestăm ? Ar rîde de mine ! Dacă a fost aici și cei de la poartă n-au știut unde să-l trimită ?

— N-a venit, am întrebă eu. Se ascunde de noi. credeți-mă !

— Și pentru a se ascunde și-a luat o săptămînă de concediu ?

— Ah, doamne ! Toți ne lăsăm păcăliți de faptul că are nervi buni și și-a luat concediu ! Două ore de întârziere a noastră îi aduc lui un avantaj de o săptămână.

— Îmi pare rău, declară hotărît căpitanul. Cu asemenea probe nu mă duc la procuror.

— Bine. Am să fac rost de altele mai bune, mirii locotenentul-major printre dinți.

36

— Cum e, șefule ? mă opri Luboș Boria pe coridor.

— Treabă pină peste cap.

— Văd. Pentru strada Corvin n-ai timp ?

— Nu. Ce voiai ?

— Să-ți mulțumesc. Te-ai gândit la o sarcină grozavă pentru mine, zise supărat.

— Am impresia că ai fost de acord cu ea, i-am tăiat-o aspru. Dealtfel, dacă ai vreo idee mai bună, sînt dinainte pentru. Nu e vina mea că lucrez concomitent la două cazuri.

— Iartă-mă. Hai la o cafea.

Ne-am dus.

— Ideea ta nu e rea. Numai că a venit mult prea tîrziu, se cățăară Luboș pe scaun. Caut maiștrii artifizieri și duc cu ei discuții interminabile. Ce ați făcut în noaptea de șase spre șapte iunie ? Îi întreb asta acum, în noiembrie. Se uită la mine ca la un nebun și eu nu mă mir. Doi erau în concediu. În cazurile lor alibiurile, să zicem, s-ar mai putea oare-

cum verifica. Dar ceilalți ? Nu-și aduc aminte de nimic. Tu ți-ai aminti ceva ?

— Cîți ți-au mai rămas ? i-am întrerupt lamentările.

— Mai mult de jumătate.

— Hm. Te-ai gîndit la altceva ?

Luboș dădu posomorît din cap.

-- Da. S-o lăsăm baltă. După atîta timp oricum nu mai avem ce face.

Am oftat amîndoi.

— Termină cu artificierii și poate pînă atunci am să fiu și eu gata. Apoi vom încerca împreună să-l convingem pe Sitenský, am dat din umeri. Mai mult nu pot să promit.

La poartă mă aștepta o scrisoare. Literele adresei, înguste și precise, îmi păreau cunoscute. Îmi scria comisarul Holý. Încă de la paragraful al doilea se referea la cazul din strada Corvin.

„Furtul secolului de la voi nu mi-a mai ieșit din cap. Mai întîi aveam de gînd să-ți recomand să-i supravegheați puțin pe spărgătorii de seifuri ieșiți la pensie și care locuiesc prin împrejurimi. Erau specialiști în adevăratul înțeles al cuvîntului. Prădau cu sculele într-o mină și cu codul penal în cealaltă. Poate că vreunul dintre ei s-a lăsat ispitit.

Problema e cum i-ați putea găsi. Chiar dacă sînt în evidența arhivei centrale, cine știe cîți erau de toți ? Mai ales acolo la voi, în zona de frontieră, unde au putut veni abia după război, cînd arhiva n-a mai fost completată.

Apoi mi-a venit o idee mai bună. Împotriva spărgătorilor de cutii — așa le spuneam noi cîndva caselor de bani — a fost alcătuită la un moment

dat o echipă specială în fruntea căruia se afla consilierul de poliție Tylš. Memoria lui fenomenală devenise un coșmar pentru toți spărgătorii de seifuri. O adevărată enciclopedie a domeniului respectiv. Se uita la seif și rostea două trei nume. Cîteodată numai unul. Greșea tot atît de rar ca și doctorul Šimandl. (Fiindcă veni vorba de el, nu știți ce mai face? E la pensie?). Chiar dacă acum Tylš nu mai are memoria de pe vremuri — șaptezeci de ani sînt șaptezeci de ani — ați putea totuși interca. Mai ales că acum trăiește în orașul unde s-a comis jaful și ar fi foarte bucuros să vă ajute.

Dealtfel vă veți convinge singur de asta citind răspunsul lui la scrisoarea mea. Le anexez pe amîndouă.

Sper să fi cereți sprijinul, se va bucura foarte mult. Și cine știe ... ?

Eu, pentru mijlocirea întîlnirii, vă rog un singur lucru. Cînd veți mai veni pe la Praga, treceți și pe la mine, să-mi spuneți ce noutăți mai aveți. Mă bucur încă de pe acum de vizita dumneavoastră“.

Am citit și scrisoarea anexată de către comisar, precum și răspunsul consilierului de poliție Tylš. Din formulările de modă veche și din propozițiile alcătuite cu artă, parcă respirau alte vremuri. Am băgat, zîbind, plicul în buzunar. În orice caz Luboš va avea ce face o săptămînă.

Inițial voiam să merg în altă parte. În împrejurimile Curții Meissen nu era lipsă de bodegi. Mergeam și mă gîndeam cum să fac mai bine față la

interogatoriul maraton de a doua zi. Totul revenise pe calea cea veche. Din nou mă cufundasem pînă peste cap într-un caz, ca să nu trebuiască să mă gîndesc la altceva.

Picioarele m-au dus singure la „U Hucků“. M-am așezat în spatele unei coloane la o masă de două persoane. Aici voi avea, cu siguranță, liniște. Tocmai mă pregăteam să-mi notez pe hartă oficiile poștale din raion și să-mi fixez itinerariul pentru mîine, cînd pe umăr mi-a căzut o mîină grea și un glas cunoscut a bubuit :

— Ei, mucosule, ce ți-am făcut de nici nu vrei să te așezi la masa mea ?

Maiorul Sitenský se trînti rîzînd pe scaunul din fața mea.

— Sîntem iarăși prieteni ? l-am întrebat furios.

— Noi doi ? Și de ce nu ?

— Ultima dată cînd ne-am văzut, m-ați predat lui Blahoš ca pe ultimul papă-lapte. Cînd am protestat, ați spus că e ordin. Asta nu se prea obișnuiește între prieteni.

— Afurisit nerecunoscător ! Eu te-am predat ? se înfurie el. Eu ? Eu te-am împrumutat ! Știu bine că ai lucrat la asemenea cazuri și în Praga. Că te pricepi. Că vei avea succes, derbedeu nerecunoscător !

Furia lui Sitenský părea sinceră. Poate că într-adevăr avusese cele mai bune intenții. Faptul că eu n-aș fi vrut, a fost un detaliu pe care nici nu l-a observat. N-avea rost să mă enervez.

— Ce fericit aș fi eu... adăugă cu amărăciune după un timp.

— Dacă ați putea ancheta o crimă ? m-am mirat.

Trebuia să fie familiarizat pînă într-atîta cu practica criminalistică, încît să știe că spargerea unei crescătorii de iepuri se anchetează la fel cu jefuirea unei bănci. Diferența constă în intensitate. Nici cu crima nu e altfel. Și asta ar fi trebuit să știe.

— Ați mai avut vreodată o crimă pe aici ? l-am întrebat văzînd că nu răspunde.

Negă din cap.

Deci asta era.

— Atunci de ce nu-i spuneți lui Blahoș ? V-ar lua bucuros în echipa lui, am propus eu.

— Asta nu se cuvine, se oțărî Tibor.

Am zîmbit. Sensibilitatea lui Tibor la gradele ierarhice era foarte fină. Prin grad și funcție era superior șefului unei echipe de anchetare a crimelor. Nu se cuvenea să-i ofere serviciile sale. Pe de altă parte nici nu-l putea chema pe acesta la raport ca să-l frece. Secția de anchetare a crimelor, ca secție a centralei, era, într-o anumită măsură, pe un plan superior față de secția de criminalistică a raionului. Ar fi putut să se înțeleagă, dar, avînd în vedere caracterul închis al lui Blahoș, acest lucru era pentru Tibor aproape imposibil.

— Cum se prezintă lucrurile ? spuse. Tonul acela lejer, plin de indiferență, îmi era foarte cunoscut ; Tibor nu mai putea de curiozitate.

— Nu prea grozav. Nu mă întorc repede la cazul din strada Corvin, am spus cu o satisfacție ascunsă.

— Suspecți sînt ? nu se dădu el bătut.

Încă șovăind, am început să-i povestesc. Tibor asculta atent. Aha, deci așa îți închipui, am înțeles eu imediat. Nu poți avea știrile din prima sursă, te

mulțumești și cu cele din mîna a doua. Dar la urma urmelor de ce nu ? Mîntea îmi lucrează mai bine dacă pot vorbi cu voce tare. Cîndva povesteam despre cazurile mele Magdei și îmi veneau multe idei bune. De ce să nu mă servesc acum de Sitenský ?

Cînd am ajuns la metoda Monte Carlo, Tibor era ochi și urechi. De fapt nici nu-i de mirare, mă gîndeam eu înveselit, cazul nostru are toate calitățile unui bun roman polițist. Există o crimă și o metodă enigmatică, ură, gelozie și speranță în obținerea unor sume mari de bani. Oare cit de banală va fi rezolvarea ?

— Ce știi tu ce există ? respinse Tibor concluzia mea că o asemenea metodă nu poate exista. Mi-a părut rău că nu era cu noi și Blahoš. Oare cum ar fi reacționat la spusele lui Sitenský ? Tibor exprimase, după mine, părerea omului obișnuit : Dacă ziceți că nu, atunci nu ; dar dacă totuși există ?

Ne-am despărțit pe la miezul nopții. I-am promis că a doua zi voi trece din nou pe aici ca să-i spun ce am aflat la oficiile poștale. Sitenský îmi mulțumi mișcat.

— Știi ce, Vašek ? De ce aici ? Doar locuiesc după colț ; vino la mine. Acolo vom avea liniște. Am să-ți pregătesc ceva bun la cină, da ?

38

După o zi întreagă de alergătură eram obosit ca un cîine. Ca de obicei interogatoriile se prelungiseră, așa că abia am reușit să trecem pe la toate oficiile. Am terminat pe la șase și jumătate în capătul celălalt al raionului. Pînă să ajungem în oraș, trecuse de șapte.

Cu toate acestea după nici o oră sunam la Si-tenský. Cuvîntul dat e cuvînt dat și în plus eram curios să văd cum locuiește comandantul miliției. Blocul modern promitea mult.

Tibor mă aștepta probabil în hol ; nici nu suna-sem bine că ușa s-a și deschis :

— Bine ai venit, Vašek, strigă bucuros.

Am intrat înăuntru.

Holul mic era plin de uși.

— Pot să mă uit ? am îndrăznit eu. W.C.-ul, baia, de partea cealaltă o bucătărie minusculă. Vizavi de intrare o ușă de sticlă dădea în camera de zi. Acolo m-a dus în cele din urmă.

Pe pereți atîrnau diplome înrămate iar între ferestre o mare fotografie colectivă a detașamentu-lui nostru. Și eu o am pe undeva, dar încă n-am sim-țit nevoia s-o atîrn pe perete. Ar fi interesant de știut în cîte case au atîrnat această folografie pe pe-rete și cîți dintre noi o țin în sertare.

M-am apropiat. O fotografie în grup amintește întotdeauna oarecum de o fotografie din timpul școlii. În mijloc, în rolul profesorului, Tibor, zîm-bitor, cu o mînă posesivă pe umărul Julței. Julča e frumoasă, deși are o pieptănătură care nu se mai poartă de mult, deși are o scurtă vătuită în care arată ca un om de zăpadă. Ori poate că tocmai de aceea.

În spatele lor, pe trei rînduri, noi ceilalți, ca o bandă de tîlhari : fețe nebărbierite, căciuli cu ure-chi, pe piept benzi cu cartușe. Singurul elev sînt eu : o figură năucită, căreia încă nu i-au dat tu-leiele, cu ochelari pe nas.

Îmi aduc exact aminte cum a luat naștere foto-grafia asta. „Rușii, rușii“, strigam cu Tibor ca ne-

bunii și tot detașamentul s-a adunat în fugă. Apoi Fero a scos Rolleiflex-ul — pradă de război — și ne-a spus să ne adunăm grămadă. Tibor a șovăit o clipă. Era absolut interzis să ne fotografiem, pentru cazul în care filmul ar fi căzut în mîna nemților. Dar huruitul care urca din vale se auzea pînă aici. „Julča !“ a strigat și s-a așezat în mijloc.

Fero a apăsat pe autodeclanșator și a luat-o la fugă spre noi prin zăpada adîncă. În poză e la extrema dreaptă — pînă la grup îi mai rămăseseră doi pași.

— Te recunoști ? l-am auzit pe Tibor.

M-am întors. Pe masa din spatele meu era pregătită cina : o jumătate de pîine, o bucată de slănină, două sticle de bere, un borcânel cu ardei iute. Pe singura farfurie o grămăjoară de boia. O simțeai cît de iute e numai privind-o.

Ne-am așezat și Tibor a deschis berea. Am ciocnit și am început să mîncăm. Pofta de mîncare a lui Tibor era celebră. Lîngă el i se făcea foame oricui. Îl urmăream cum întinde felia de slănină prin boia și cum o bagă în gură. Înghițitura era completată de ardei și de o bucată mare de pîine.

L-am urmat îndeaproape. Ardeiul era ca urzica. Cînd am mușcat mi-au dat lacrimile. Din fericire știu încă de pe cînd eram partizan cum să procedez : oricît de iute ar fi, nu trebuie să deschizi gura. Am luat o bucată mare de pîine și am început s-o mestec împreună cu ardeiul.

— Ei, cum a fost ? se interesă Sitenský.

Am scos carnetul.

— Cred că sîntem pe calea cea bună. Am trecut pe la douăzeci și opt de oficii poștale. Numai la cinci nu-și amintesc de Malásek. La șapte au impresia că

juca din cînd în cînd la ei. La celelalte şaisprezece l-au recunoscut fără şovăială. La şapte juca regulat cam de opt-nouă sute. Uneori chiar de o mie şi mai mult.

— La naiba, izbucni Tibor. Şi cîştiga ?

— Mult. Şi-l aminteau mai ales cum venea după cîştiguri. De fiecare dată cîteva premii de categoria a patra şi deseori chiar a treia. Se purta ca un lord, mărunţişul pînă la cincizeci de coroane îl lăsa drept bacşiş.

— Hm. Şi ce zice Blahoş ?

— Încă nu ştie. Am ajuns tîrziu în oraş. Sint însă curios ce va spune : Metoda Monte Carlo nu va fi chiar o înşelătorie. În cel mai rău caz se confirmă pe deplin declaraţia lui Kriese. Malásek juca pe săptămîină şase pînă la opt mii de coroane. De unde să le ia, dacă nu din banii pe care îi cîştiga la Pronosport ?

— Într-adevăr, fu de acord Sitenský. Şi ce face locotentetul acela major... cum îl cheamă ? Kafka ?

— Vrána¹ am rîs eu. Nu ştiu. Probabil caută probe mai convingătoare pentru o percheziţie la domiciliul lui Funke.

— Ar trebui să le găsească mai repede, pînă nu vă scapă Funke, menţionează gînditor Tibor.

Păcat numai că nu era şi căpitanul Blahoş de aceeaşi părere.

39

Cînd i-am raportat căpitanului Blahoş despre rezultatul deplasării noastre la oficiile poştale, a

¹ Kafka = stăncuţă, Vrána = cioară.

strîmbat din nas și a făcut : „Hm, hm“. Nici n-a aprobat, nici n-a respins concluziile mele.

— Nu vă mai frămîntați acum cu asta. Important e să vedem ce e cu cîștigătorii : dacă îl vom găsi printre ei pe ucigașul lui Malásek, ne va spune singur totul.

La poșta centrală se pregătiseră amănunțit pentru acțiunea noastră. Directorul adjunct îmi aduse la cunoștință cîte cîștiguri erau în raion și îmi dădu primele liste de cîștigători.

— Din împlinire am putut îndeplini ușor cererea dumneavoastră. Acum jumătate de an a cerut niște liste asemănătoare conducerea Pronosport-ului. Avem încă o rezervă de formulare vechi iar funcționarele sînt obișnuite să ceară cîștigătorilor să se legitimeze.

— Săptămîna asta sînt cumva mai multe cîștiguri decît de obicei ? îmi trecu mie prin minte.

— Nu. Normal. Premiul întîi încă n-a apărut.

I-am mulțumit și am început să cercetăm listele. Era o muncă de Sisif. În decursul săptămînii vrafurile de liste a crescut. Pînă la urmă, ca să putem face față, i-am lăsat la o parte pe cei cu premii de categoria a patra și ne-am concentrat atenția numai asupra cîștigurilor de categoria a doua și a treia.

Vineri afluxul de liste a încetat. Rezultatele erau jalnice. Nimeni, în tot raionul, nu obținuse două cîștiguri de categoria a doua. Unul singur, un oarecare Rudolf Stiegler, obținuse două de categoria a treia. Pentru metoda senzațională era cam puțin.

Sentimentul înfrîngerii e întotdeauna amar. M-am resemnat cu greu. Am dat telefoane la toate oficiile poștale, dacă nu le-au mai rămas cîștiguri neridicate. Rămăseseră, dar ca de obicei. Toate premiile de

categoria a doua și a treia fuseseră ridicate. Posibilitatea ca ucigașul să se fi speriat de identificare, renunțînd astfel la cîștiguri, cădea.

— Atunci rămîne o singură explicație, ridică capul din hîrtii sublocotenentul Gelner. Criminalul și-a rugat cunoscuții să ridice cîștigurile pe numele lor.

— Cîți cunoscuți ar fi trebuit să aibă ? am obiectat eu.

Sîmbătă m-a chemat Blahoș la el.

— Cit de departe ați ajuns ?

N-avea rost să spun minciuni. Am recunoscut deschis în ce situație ne aflăm. Căpitanul clătină din cap. Spre surprinderea mea nici n-a zis că știa asta de la început. Insuccesul nostru îl necăjea, probabil, destul și pe el.

— Ce să facem ? Sublocotenentul Gelner să cerceteze și cîștigurile de categoria a patra. Dumneavoastră sînteți liber luni. Prezentați-vă la căpitanul Trčka, are o sarcină pentru dumneavoastră. A apărut ceva nou în legătură cu strada Corvin.

40

— Ce este ? Ce este ? am intrat ca o furtună la Trčka. S-a pus în mișcare cazul din strada Corvin ? Trčka holbă ochii la mine.

— Ați progresat cu strada Corvin ?

— Eu ? Dumneavoastră. M-a trimis căpitanul Blahoș...

— A, asta era, pricepu Trčka. Acum înțeleg. Luboš a vrut să vă chem. I-ați indicat un specialist

în case de bani și el a aranjat ca acesta să vină luni în strada Corvin.

Luboș Boria se apără :

— Ce te rezezi ? L-am găsit, după instrucțiunile tale, pe consilierul de poliție Tylš și m-am înțeles cu el că va veni să vadă casa de bani. Tu, ca șeful grupei, ar trebui să fii de față, nu ?

— Ai vorbit cu el ? Crezi că ne va putea ajuta ?

Boria deveni serios.

— Mă îndoiesc. Pentru mine e eronat chiar punctul de plecare. Asta nu-i opera unui spărgător din prima republică¹. E mîna unui contemporan.

— Atunci de ce vrei să merg cu voi ?

— Bătrînul ăsta face toate paralele, merită să-l vezi. Ceva cam ca un Marvan² slab, din filmele de pe vremea protectoratului³. Mă mir că nu poartă și gambetă, rîse Luboš.

Eram gata să-i răspund că n-am timp pentru figuri de panopticum. Apoi mi-am dat seama că am, și că de fapt pot să-i fiu recunoscător lui Luboš și am rîs și eu.

— Bine. La cîte vă întîlniți ?

— La opt, în fața intrării. Nu vrei să revezi dosarul, ca să-ți amintești despre ce e vorba ?

— Cred că de asta încă îmi aduc aminte, i-am răspuns.

¹ Prima republică : 28 oct. 1918 (declararea statului cehoslovac independent) — 14 martie 1939 (ocuparea Cehoslovaciei de către Germania hitleristă).

² Jaroslav Marvan : celebru actor ceh.

³ Protectorat : Protectoratul Cehiei și Moraviei — așa se numea o parte din Cehoslovacia ocupată de hitleriști — Slovacia constituind un stat aparte.

Dar nu-mi aminteam. Duminică după-amiază, pe cînd rătăceam prin oraş — la Praga nu-mi venea să mă duc, iar aici, în afară de Tibor cu care fusesem cu o zi înainte, nu era nimeni cu care să pot sta de vorbă — deci duminică după-amiază, neavînd altceva mai bun de făcut, am început să mă gîndesc la strada Corvin şi dintr-o dată mi-am data seama că ştiu prea puţine despre ea.

Din fericire aveam la Curte caietul cu notiţe. M-a surprins faptul că la poartă se afla, pe vremea asta, bătrînul Weiss. Explicaţia a venit pe dată. Îmi comunică rece că avusese un control de la minister şi că trebuie să mă mut cît mai repede. Deocamdată, pînă voi găsi ceva, îmi repartizează un pat în dormitorul comun nr. 7.

— Şi trebuie să mă mut acolo ?

— Imediat.

— Cîte paturi sînt ?

— Zece. Nouă ocupate. Le-am atras atenţia tovarăşilor să vă elibereze patul.

— Exclus, m-am înfuriat. Ştiţi bine că am o mulţime de lucruri sus. Am să mă mut cît am să pot de repede, dar pînă atunci am să rămîn pur şi simplu acolo.

Tonul meu hotărît a avut efect. Weiss dădu din umeri.

— Cum doriţi. Însă trebuie să vă atrag atenţia că a trebuit, din ordinul comisarului, să vă confisc reşoul. Din motive de securitate e interzisă folosirea reşourilor la mansardă.

— Şi dacă voi avea nevoie să-mi încălzesc ceva ? turbam eu.

— La etajele inferioare aveţi pe coridoare reşouri la dispoziţie, încheie el discuţia.

M-am stăpînit cu foarte mare greutate.

— Nu voiați să vedeți casa de bani spartă ? am aruncat momeala. Nu era timp de ocolișuri.

— Voiam, zise Weiss neîncrezător. Dar acum răspundeți de alte lucruri. Ori ați și terminat deja cu Malásek ?

— Nu. Dar miine mă duc în strada Corvin. Dacă aveți timp, vă iau cu mine.

Moșului îi străluceau ochii.

— La cîte ?

— La opt. Vom beneficia și de explicațiile unui expert, fostul consilier de poliție Tylš, lăudai eu în-tîlnirea de luni. E un om care în timpul primei republici a condus o echipă specială care se ocupa de anchetarea spargerilor la bănci. Poate că ne va ajuta cu ceva.

Entuziasmul din ochii lui Weiss se stinse.

— Numai că miine nu pot, zise cu părere de rău.

— De ce nu ?

— Sînt de serviciu.

— Aici ? N-are decît să facă soția.

— Acum nu-mi pot permite. Din păcate. Îmi pare rău.

Nu mi s-a părut că-i pare rău. Mai degrabă se hotărîse în ultimul moment că dușmănia dintre noi e mai mare decît curiozitatea lui.

Fața îi era o mască de nepătruns.

— Mă rog, am ridicat din umeri. Cum credeți. Aș vrea numai să vă atrag atenția că asta e poate ultima ocazie.

— Îmi pare rău, repetă Weiss.

M-am suit sus. La mansardă era frig de tot. Am deschis luminatorul. Ploua mărunt. Coroanele teilor

erau goale. „Nu-i așa că e frumos?” spusese atunci. Astăzi geamul ei era închis și îl spăla ploaia.

Mi-am înfășurat picioarele în pătură și am deschis caietul cu notițe.

Eram obișnuit cu viața asta.

41

Consilierul de poliție Tylș era un bătrînel mărunțel, cu părul des și alb, tuns scurt, și cu o mustață țepoasă, deasă și albă, sub nas. Era foarte emoționat de ceea ce avea să urmeze. Cînd m-a prezentat Luboș, a pocnit din călcîie ca un soldat.

— Îmi pare bine, domnule locotenent.

Mie nu-mi părea tot așa de bine. Eram probabil într-o situație foarte încurcată dacă aveam nevoie de ajutorul acestui omuleț.

Consilierul de poliție băgă mîna în buzunarul vestei și scoase un ceas masiv de aur prins cu un lăntșor subțire. Pe capac era săpată o dedicație.

— Mai așteptăm pe cineva? se asigură el. E opt și trei minute.

— Așteptăm să deschidă, i-am arătat eu filiala, în fața căreia tropăiau cîțiva clienți. Era frig, pe acoperișul clădirii de peste drum se topea bruma.

Consilierul Tylș își puse ceasul la loc.

— Trebuiau să deschidă la opt, constată nemulțumit.

În aceeași clipă ușa băncii se deschise și lumea se grăbi să intre. Am intrat și noi.

Ne-a primit directorul Obeșlo. Luboș îl anunțase, cu siguranță din timp, pentru că vizita noastră nu

l-a mirat deloc. Ne-am așezat în fotolii și eu i-am explicat de ce am venit.

— Desigur, trebuie epuizate toate posibilitățile, fu Obeșlo de acord.

Tonul cu care vorbea trăda faptul că era de aceeași părere cu mine în privința acestei posibilități.

— Aveți cheile de la casa de bani? întrebă Tylș.

Obeșlo scoase fără o vorbă din sertar două legături de chei.

Consilierul de poliție își puse ochelarii.

— Da. Guard-Johanson. O întreprindere mică dar cu mare faimă. Au avut noroc. Cîțiva ani după fondarea firmei, pe la mijlocul anilor douăzeci, s-a poticnit de seiful lor celebra bandă a lui Tuchowski. A fost un succes uriaș, pentru că acest spărgător berlinez nu putuse fi prins pînă atunci. La proces, numele firmei Guard-Johanson s-a declinat în toate cazurile.

Dădu din cap :

— Peste noapte Johanson a primit atîtea oferte că nu știa încotro s-o mai apuce. A cîștigat Dresdner Bank care le-a cerut să schimbe broaștele la toate casele de bani din toate sucursalele. Aici au schimbat întreg seiful cu unul Johanson. Am fost de față cînd l-au inaugurat.

— Serios ?

Începea să mă intereseze.

— Da. Ne-au trimis o invitație la direcție, așa că am venit aici. Casele de bani erau specialitatea mea. Trebuie să recunosc că aceasta era perfecțiunea întruchipată. Atît în privința materialului cît și a

concepției. În ce an să fi fost? Treizeci și trei? Treizeci și patru? Cam pe atunci.

Examină cheile pe care le avea în mână.

— Cum de legătura asta nu are marca firmei? se miră el la un moment dat. Guard-Johanson trecea pe toate cheile numele firmei.

— Da. Astea sînt duplicate, mi-am adus eu aminte. În dosarul spargerii există chiar și un proces verbal în legătură cu asta.

Directorul Obeșlo tuși nerăbdător.

Era timpul să ne ridicăm.

Am coborît, printre sforile întinse, pînă la casa de bani și eu mă gîndeam de cîte ori va mai trebui încă să mă împiedic pe scările astea. Dacă mi-ar fi spus cineva că acum coboram ultima dată, aș fi luat-o ca pe o glumă bună.

Vizita n-a adus nimic nou.

Consilierul de poliție Tylš a avut toată bunăvoința, dar pînă la urmă a trebuit și el să recunoască că nu știe cine ar putea fi făptașul. A pronunțat șovăielnic cîteva nume de eventuali autori. Cînd am calculat cam ce vîrstă ar fi avut astăzi, a reieșit clar că sînt ori morți ori așa de bătrîni încît în nici un caz n-ar fi putut face față din punct de vedere fizic.

Timpurile în care se prădau casele de bani trecuseră de mult. Nici consilierul de poliție nu mai era așa de sigur; totul fusese atît de demult.

L-am condus după aceea pe bătrîn acasă. Se scuza neîndemînic. Insuccesul îl întristase mai mult decît pe noi.

Ne-am luat rămas bun de la el și ne-am întors la secție.

— Mi-au mai rămas doi maiștri artificieri, mă anunță sublocotenentul Boria. Mă duc să-i intero-

ghez mîine. Poimîine ticluiesc raportul. Sînt curios ce-mi pregătești pentru după aceea.

— Nimic. Din fericire am altceva de făcut. Va trebui să născocoști singur ceva.

În gîndul meu eram însă hotărît ca, la proxima întîlnire, să-l conving pe Tibor să claseze cazul din strada Corvin.

Că asta nu s-a întîmplat, nu e vina mea.

La secție era mare agitație. La etajul întii m-am ciocnit de sublocotenentul Gelner.

— Bine că ați venit, mă întîmpină nerăbdător. Am sunat la bancă și mi-au spus că ați plecat încă de acum o oră. Așteptam aici ca pe jăratec.

— De ce ? S-a întîmplat ceva ?

— S-a întîmplat. Metoda Monte Carlo a mai făcut o victimă.

42

Am rămas ca trăznit. Una e să bănuiești ceva și cu totul altceva să afli că acest lucru s-a și întîmplat.

— Ce tot spuneți ? am reușit eu să rostesc pînă la urmă.

— Amănuntele în mașină, se grăbea sublocotenentul.

— Cum să nu, se împotrivi Luboš. Și pe mine mă lăsați aici ? Văd, Jiří, că ești mare măgar. Te învîrți de cîteva zile în jurul unui caz mai interesant și ai și uitat de vechii tăi prieteni. Așa nu se poate. Spune repede ce e nou !

— Fii înțelegător, Luboš, se apără Gelner. Întreabă pe altcineva, le-am povestit tuturor. Noi trebuie să ne mișcăm repede.

— Nici nu-mi trece prin gînd. Vreau să aud de la sursă și sursa ești tu. Așa că dă-i drumul !

Gelner ridică ochii în tavan.

— Of, doamne ! Încăpățînat mai ești ! Hai cu noi și am să-ți spun pe drum.

Alergam pe coridor și Gelner vorbea printre gîfiieli.

— Se numește Stiegler. Rudolf Stiegler. Săptămîna trecută a cîștigat două premii trei. Astă noapte a fost ucis.

Am coborît în fugă scările și ne-am repezit la mașină. Gelner se trînti pe scaunul de lîngă șofer, eu în spate.

— Și pentru că a cîștigat de două ori categoria a treia ar trebui să fie, după tine, victima metodei Monte Carlo ? strigă Boria prin geamul mașinii.

— Este victimă, îl repezi Gelner pe cînd mașina se pune în mișcare. A fost ucis pentru că n-a vrut s-o destăinuie.

Am privit în urmă. Luboš ne amenință cu pumnul.

— Nu s-a supărat ? am aruncat eu.

— Sper că nu. Dar la secție le-am povestit într-adevăr asta tuturor, ajunge doar să întrebe.

— Așa că singurul care pînă acum nu știe nimic, sînt eu, i-am amintit.

— Așa se pare. Imediat repar lucrurile, vreți ?

— Fiți așa de bun. Dacă nu mă înșel, eu am fost acela care a prevăzut așa ceva.

Alarma se dăduse peste noapte. Sectoristul din Dolní Sejfky raportase crima la ora două. Ofițerul de serviciu își adusese aminte de ancheta care tocmai avea loc și luase legătura cu Blahoš. Imediat s-au

dus la locul faptei căpitanul Blahoș și locotenentul-major Vrána.

Locotenentul-major se întorsese pe la șase, ceruse ajutoare și apoi plecase iarăși sus cu restul oamenilor. Eu rămăsesem pe dinafară din cauza vizitei inutile în strada Corvin.

La nouă ajunseseră experții. Deoarece cazul era clar, au terminat repede și pe la amiază se pregăteau de plecare. Blahoș l-a trimis cu ei pe Gelner, ca să mă aștepte pe mine și să mă ia sus.

— Cazul e clar ? nu-mi venea mie să cred.

— Absolut !

— Cum așa ? Ați pus mîna pe ucigaș ?

— Am pus, răspunse Gelner mîndru. Se numește Josef Podlaha, are douăzeci și opt de ani, cetățenie cehoslovacă, de naționalitate cehă, domiciliul în Dolní Sejfy, ocupația : muncitor la pădure.

— A recunoscut ?

Gelner rîse.

— Nu putea să nu recunoască. Cărtă lor au auzit-o toți cei opt consumatori prezenți. Cîrciuma e mică, murdară, i se spune „La baba grasă“, deoarece responsabil e o femeie ; slabă, însă asta nu mai contează. Trei mese și tejgheaua... probabil are bere proastă, dacă sîmbătă seara erau înăuntru numai opt persoane... de fapt zece, se corectă el, cu tot cu Josef Podlaha, un zdrahon cît un munte, și Rudolf Stiegler, un prichindel șchiop, de naționalitate germană. Aștia doi ședeau separat și, spre ciuda celorlalți moșnegi, aveau de discutat ceva în taină. Toți sînt de acord că Stiegler îl întărîta pe Podlaha. La un moment dat, Stiegler s-a dus la closet. Podlaha a ieșit după el, a trîntit ușa, s-au auzit o lovitură, un strigăt, o bufnitură. Apoi a apărut în ușă Podlaha, foarte

palid, și i-a rugat să vină să-l ajute, deoarece Stiegler nu mai mișca... Așa că mai degrabă e vorba de omor, nu de crimă, se corectă Gelner a doua oară, e greu de crezut că Podlaha l-a lovit pe Stiegler cu intenția ca acesta să se lovească cu tâmpla de colțul ferestrei.

— Și asta, Podlaha, a recunoscut și faptul că l-a ucis pe Malásek ? nu-mi venea mie să cred.

— Nu. Deocamdată nu. Deocamdată neagă cu succes că l-ar cunoaște pe Malásek și nu știe de ce îl batem la cap cu asta. Mă tem că foarte curînd îl va convinge și pe căpitanul Blahoš.

— Pe dumneavoastră v-a convins ?

— Din primul moment. Ba chiar l-aș bănuî că minte dacă ar recunoaște că l-a ucis pe Malásek. E un vlăjgan blînd, care n-ar omorî o muscă, dacă nu-l scoate din sărite. Omoară la mînie, cu pumnul, nu cu pușca, și nici într-un caz nu se îngrijește să șteargă urmele pe care le-a lăsat.

— Bine, deci pe Malásek nu l-a omorît. Dar de ce se certa cu celălalt ?

— Stiegler cu Podlaha ? Așezați-vă bine să nu vi se întîmple ceva, zise Gelner rar. Să știi mai mult decît alții este una dintre cele mai mari bucurii omenești. Stiegler nu voia să-i permită lui Podlaha să joace alături de el după metoda Monte Carlo.

— Ce ? am sărit eu. Îi ziceau metoda Monte Carlo ?

Gelner confirmă mîndru.

— Așa îi ziceau. Și nu numai atîta. Ca să o joace în întregime, era nevoie de patruzeci de mii, pe care Stiegler nu le avea. Metoda se putea aplica însă și în parte, cu șanse mai mici de cîștig. Stiegler o folosea parțial și, cu banii cîștigați, juca din nou. Visa

ca, odată, să o poată aplica în întregime. De aceea căuta un partener... cota parte a acestuia fiind de cinci mii. Promitea în schimb două mii cinci sute săptămînal, atîta timp cît vor cîștiga. Garanția : cuvîntul de onoare. Să continui ?

Respiram cu greutate.

— Ajunge ? Ceva deosebiri ?

— Neînsemnate. Cu toată pasiunea lui, paznicul Kriese a fost totuși mai prudent. Pentru a putea depune partea sa Podlaha s-a împrumutat. I-a adus banii lui Stiegler aseară și Stiegler l-a refuzat. Zicea că e prea tîrziu, cîștigase destui bani ca să joace singur întreaga metodă. N-are nevoie să împartă cîștigul cu altcineva. Podlaha a luat asta drept o trădare și, disperat că scapă o ocazie unică, l-a lovit pe Stiegler.

Gelner tăcu.

Treceam pe lingă tăblița „Dolní Sejfy“. După curbă apărură acoperișurile întunecate ale caselor.

43

— Aveți o vizită la vorbitor, mă anunță Weiss cu o voce atît de rece încît în prima clipă m-am gîndit că e vorba de Magda.

— Aveți vorbitor ? m-am mirat.

— Da. Începînd de astăzi. Tot de astăzi sînt interzise toate vizitele în camere, declară moșul. Vorbitorul e mai încolo, camera șase.

Cu un sentiment nedefinit am apăsat pe clanță. În încăperea pustie aștepta un singur om : maiorul Sitenský.

— În sfîrșit. Te aștept de la șase. Ce-i cu regimul ăsta cazon ? A înnebunit bătrînul Weiss ?

— Nu știu. Mergem la bere ?

— Mergem, se bucură Tibor.

La „U Hucků“ era închis. La gară era plin. Stăteam în picioare lângă tejghea și beam bere. Apoi difuzoarele au anunțat ceva neinteligibil și majoritatea consumatorilor s-a ridicat.

Ne-am așezat. De la masa alăturată ne salută înclinînd din cap domnul Maršiček.

— Vorbește ! Pentru Dumnezeu, vorbește, se repezi Tibor.

— Imediat. Mai întîi să comand ceva de mîncare. Am tot dreptul, am zis amintindu-mi prin cîte trecusem astăzi.

Tibor a chemat repede ospătarul și eu am început. I-am repetat ceea ce auzisem de la Gelner și am adăugat ce aflaserăm după-amiază. Percheziția la Stiegler ne adusese o descoperire importantă. Am găsit un model de defalcare, scris de aceeași mînă ca și acela pe care ni-l predase Kriese. Și aici erau completate numai opt meciuri.

— Astfel e dovedit faptul că metoda Monte Carlo provine în ambele cazuri din aceeași sursă, am concluzionat eu. Cineva de pe aici a născocit o escrocherie rentabilă pe care o vinde drept metoda Monte Carlo.

— Escrocherie ? Ce fel de escrocherie dacă amîndoi, și Malásek și Stiegler, erau mulțumiți ? obiectă Sitenský.

— Aveți dreptate. Cazul e mai complicat decît credeam. Asta e prima direcție a cercetărilor. Căutăm legătura Stiegler-Malásek. Deocamdată fără succes. Toți îl caracterizează pe Stiegler drept un solitar care nu vorbea cu nimeni.

— Locuia singur ?

— Nu, cu maică-sa. Tatăl i-a murit în război. Moartea unicului fiu a copleșit-o. N-am putut scoate de la ea nici o frază ca lumea. Știa doar că fiul joacă la Pronosport și nimic mai mult. Despre metoda Monte Carlo nu l-a auzit vorbind niciodată. Nu știe să fi cumpărat de undeva această metodă și se îndoiește că ar fi avut bani pentru așa ceva. Prieteni avea puțini, mai ales colegi de muncă. N-a vorbit niciodată de vreun nou prieten și nici n-a adus pe cineva acasă. Cu Josef Podlaha se cunoștea de ani de zile ; familia Podlaha locuiește alături. La urmă i-am spus clar și rar toate numele care au vreo legătură cu cazul Malásek, dar dădea numai din cap.

— Și la ce vă așteptați ? Aici cu greu va fi cineva sincer.

— Dar e vorba de moartea fiului ei, am obiectat.

— Ei și ? Îl puteți învia ? Nu. În cel mai bun caz îl veți pedepsi pe ucigaș. Și pe acesta îl aveți deja. Atunci de ce să mai vorbească ?

Trebuia să recunosc că Tibor avea dreptate.

— Încă ceva, mi-am amintit. Stiegler l-a mințit pe Podlaha când i-a spus că câștigase destul ca să poată aplica singur în întregime metoda Monte Carlo. Nu e adevărat. Așa cum am mai spus, pentru asta ar fi avut nevoie de mai mult de patruzeci de mii. Cifra corespunde și la Podlaha și la Kriese. Însă Stiegler a câștigat în ultima săptămână mai puțin de cincisprezece mii. A aflat sublocotenentul Gelner din listele de câștigători.

— Putea să economisească în săptămânile dinainte.

— Dacă juca la fel ca Malásek, nu putea. Asta juca toți banii pe care-i câștiga. În plus, Stiegler n-a

avut timp să depună buletinele completate după întreaga metodă. Ar fi putut să facă asta de-abia astăzi, luni. Fără să mai vorbim de faptul că am găsit cele cincisprezece mii. Dar numai atât...

... — Da, mi-am pus eu gândurile în ordine. Stiegler parcă numai *se prefăcea* că e mulțumit.

— Și Vrána? Cum stă cu Funke? își aduse din nou aminte Sitenský.

— Ce tot aveți cu Vrána? Acum n-avem timp de el.

— Numai să nu fie prea târziu, menționează el gânditor.

44

A doua zi, pe seară, m-am dus la Sitenský din proprie inițiativă.

Încă înainte de a suna am simțit mirosul pătrunzător de usturoi. Tibor îmi deschise avînd în mînă o topinka¹ de culoare aurie.

Bucuria lui nu mai cunoștea margini. Mă trase înăuntru, scuzîndu-se că n-a pregătit nimic pentru mine. Dacă vreau topinki...

Pe masa din camera de zi, o mașină de prăjit pîine. Din topinki începuse să iasă fum. Tibor le scoase repede, le unse cu untură dintr-o oală de ceramică și le presără cu ceapă.

Am început să mănînc cu poftă din bunătatea aceea. Untura era de casă, jumările trosneau în dinți. Tibor mă urmărea, bucuros că îmi place. Scoase de sub masă un ulcior mare și-mi dădu să bea.

¹ topinka = felie de pîine prăjită în untură și presărată cu usturoi sau ceapă.

- Cum de-ai venit ? Ceva nou ?
 - Da. Întrebați-mă ca de obicei.
 - Ce să întreb ?
 - Ceea ce întrebați de fiecare dată.
 - Nu știu. Vorbește ! insistă el nerăbdător.
- Am ridicat din umeri.

— Cum doriți. Deci ce am făcut astăzi : O grupă s-a dus la ocolul silvic, alta la poștă. La ocolul silvic nu puteau pricepe cum de s-a întâmplat așa ceva. Caracterizarea lui Podlaha coincide cu ceea ce v-am spus deja. Pe Stiegler mi l-a caracterizat fata de la telefoane : solitar, deștept, nedreptățit, nefericit. Despre pasiunea pentru Pronosport nu știe nimic. Șefului nu-i place să audă de Pronosport, se teme ca să nu-i treacă prin cap vreunui salariat să se apuce de escrocherii. Buletinele câștigătoare nu fuseseră depuse la poșta din Dolni Sejfy. Viață afectivă nu avea, sau nu știa nimeni. Nu-l suna nimeni. Nici el nu telefona nimănui. „Pentru dumneavoastră n-a manifestat interes ?“ O întrebare fericită. Telefonista admitea un oarecare interes, colegial, care nu obliga la nimic : o înghețată după masă, câteva fire de iasomie, un coșuleț cu fragi. Și un vis care, din când în când, scăpa și caracterului lui închis : în doi ani voi fi un om bogat. Mai degrabă siguranță profetică decît vis.

— Bine. Și mai departe ? întrebă Sitenský interesat.

Am dat din cap.

— Mai departe am căutat ajutoarele lui Stiegler la completarea buletinelor. Am căutat și n-am găsit nimic. Ori mințea, și n-avea nici un fel de ajutoare, ori le era frică să recunoască. Sau, în al trei-

lea rînd, își recrutase oamenii din altă parte decît din satul natal.

Fruntea largă a lui Tibor era bîntuită de gînduri.

— La sfîrșit Blahoș și Vrăna au interogat-o din nou pe mama lui Stiegler. N-au aflat nimic în plus.

— Ha ! strigă Tibor. În sfîrșit pricepuse. Asta... cum îl cheamă ? Funke ! Ce e cu Funke ?

— Aici e aici, am început eu să rîd. Tocmai ne pregăteam să mergem acasă și căpitanul cerceta poșta adusă. „Aveți ceva de la Praga“, i-a zis lui Vrăna. Vrăna a luat plicul și l-a deschis nerăbdător. Ochii îi zburau peste rînduri. Curios, în momentul acela era atîta încordare în aer, încît n-a mai plecat nimeni. Apoi Vrăna a scos un fluierat și se vedea că abia se stăpînește să nu sară în sus de bucurie. „Am găsit o dovadă mai bună“ a zis. „Amprenta de pe arma cu care a fost ucis Malásek“ aparține lui Funke“.

— Adevărat ? nu se mai putu stăpîni Sitenský. Cum de a aflat Vrăna asta ?

— Simplu. A plecat de la spusele vecinei celei surde a lui Funke : Ce a mai făcut *iarăși* ? A început să se intereseze de dosarul penal al lui Helmut Funke. A aflat astfel că, mai demult, Funke fusese condamnat la șase luni, cu suspendarea pedepsei, pentru că încercase să jefuiască un magazin cooperative. Făptașii, Funke și un oarecare Zahn, fuseseră surprinși asupra faptului, fugiseră, dar apoi fuseseră prinși și condamnați după amprente pe care le lăsaseră la fața locului. Locotenentul-major Vrăna a cerut dosarul cazului și a avut întreaga colecție de amprente ale lui Helmut Funke. N-a spus nimănui

nimic și le-a trimis la Praga să fie comparate cu cea de pe armă. Răspunsul îl cunoașteți.

Sitenský dădu din cap.

— Și acum ?

— Mîine îi facem lui Funke o percheziție la domiciliu. În funcție de rezultatul ei, căpitanul va hotărî dacă să fie dat în urmărire pe întreaga țară.

— Eh, fricosul, îi scăpă lui Tibor.

Fără îndoială, maiorul ar fi procedat mai energic.

— Ei, nu-i nimic. Vă țin pumnii.

45

Eram cinci : șoferul, Blahoš, Vrána, eu și un lăcătuș care trebuia să deschidă locuința lui Funke.

Era aproape zece cînd am plecat. Ne ținuse pe loc procurorul ; mai întîi nu fusese de găsit iar apoi o făcuse pe importantul și nu voise să ne dea aprobarea. Între timp Vrána îl căutase pe lăcătuș, iar eu telefonasem sectoristului din Blatná să ne aștepte.

Pe drum, Vrána mai veni cu o propunere. Voia ca Blahoš să ceară ajutorul organelor de miliție din R.D.G.

— La ce bun ? pufni căpitanul.

— Dacă Funke are rude acolo, va încerca să se ascundă la ele.

— O să vedem, zise Blahoš deloc entuziasmat. Acum să ne vedem de percheziție.

Pe ușa cîrciumii ieși sectoristul, însoțit de încă un bărbat, și se îndreptă spre mașină.

— Cine e ?

— Președintele comitetului popular, ne informă locotenentul-major. Se pare că astăzi ne bucurăm de atenția tuturor autorităților.

Am făcut cunoștință și am intrat în casă. Am urcat la etajul întâi.

— Aici locuiește Funke și dincoace doamna Režová. Funke are o cameră și o cămară. Closetul, cu instalație de apă, e comun, ne arată președintele.

Doamna Režová scoase capul pe ușă.

— Ați pus mîna pe el ?

Nu-i răspunse nimeni.

Căpitanul Blahoš se apropie de ușa locuinței lui Funke și bătu cu putere.

— Deschideți ! spuse cu un glas de parcă ar fi vorbit din amvon. Miliția !

— Nu-i acasă, croncăni Režová care nu cunoștea ritualul.

O nouă ciocănitură și din nou invitația de a deschide.

— Doar v-am zis...

— Liniște ! strigă la babă sectoristul.

Pentru ultima oară mîna căpitanului bătu în ușă.

— Deschideți, miliția !

Apoi se întoarse și-i făcu semn lăcătușului.

— Aici aveți aprobarea de percheziție, declară oficial.

Lăcătușul se aplecă spre ușă.

— Voi fi gata una-două.

Într-adevăr broasca cedă la a doua încercare. Ușa se deschise cu un scîrțîit.

Ne învălui mirosul acru din încăperile neaerisite. În camera asta locuia un bărbat, mi-am dat seama după miros. Există mirosuri feminine și mi-

rosuri masculine ; cele masculine sînt brutale, dar simple : fum rece de țigară, miros de bere răsuflată, miros de corp nespălat.

Prin ușă am văzut patul nestrîns și colțul mesei, acoperită cu o mușama. Pe mușama se aflau o sticlă de bere pe jumătate goală și o hîrtie cu coji de salam. La margine, o țigară care arsesse pînza. Cel care mîncase aici era foarte grăbit.

Încăperea era mică și mobilată numai cu strictul absolut necesar. Lîngă masă două scaune, pe unul o grămadă de haine. La capătul patului o noptieră de modă veche cu o placă neagră de marmură. În dreapta intrării un dulap deschis. Pe sfoara de sub oglindă atîrnau cîteva cravate. Pe una străluceau etichete, executate de un amator, de țigări americane. Pictorul nu-și mai amintea bine de un articol așa de rar, avînd în vedere cămila cu două cocoșe de pe pachetul de Camel.

De partea cealaltă, în stînga, se afla un lavoar. În ligheanul de tablă rămăsese apă. O diră de murdărie uscată indica nivelul inițial.

Mi-a trecut prin minte că și eu am în nișa mea de la mansardă un lavoar asemănător. Dacă nu mă înșel, dimineață nu vărsasem apa. Pe masă, resturi de mîncare și o sticlă de bere. Într-un borcan de muștar, mucuri de țigări. La fel arată și la Sitenský. Birlogurile celibatarilor seamănă unul cu celălalt ca două picături de apă.

— Să începem, zise căpitanul și împărți sarcinile.

Mie mi-au revenit patul și noptiera.

Mai întîi am cercetat patul. Am pipăit perna și pătura, am ridicat cearșaful, am întors salteaua. În pat nu era nimic.

Apoi m-am dedicat noptierei. Ca și Malásek, și Funke o folosea drept bibliotecă. Dar, în timp ce Malásek prefera literatura de popularizare, Funke se dovedea amator de cărți de aventuri. Volumele terfelite ale romanelor de buzunar și cărțile pe a căror coperte se umflau pînzele albe ale brigantinelor îmi aduceau aminte de tinerețe. Dar la ce-i folosea o asemenea lectură — de fapt naivă — unui bărbat de mai mult de patruzeci de ani, despre a cărui inteligență și calm aveam o părere așa de bună?

O excepție de la aventurile bărbaților curajoși o constituiau cărțile : „Matematică distractivă“, „Introducere în combinatorică“ și broșura „Cum să jucăm la Pronosport“. Am deschis „Introducere în combinatorică“ și am înțeles că e vorba de o știință care se confundă adesea cu întîmplarea.

„Să aruncăm zarul și să ne gîndim ce probabilitate există că ne cade un anumit număr“, începea expunerea. Am refuzat să mă gîndesc ; aveam pe cap alte griji mai importante.

Am închis ușița noptierei și am tras sertarul de deasupra ei. S-a revărsat un maldăr de hîrtii : scrisori, chitanțe, fotografii, ilustrate.

M-am apucat să le cercetez cu grijă. Dacă vom începe să-l căutăm pe Funke, ne vor fi de mare folos. Majoritatea corespondenței era scrisă în germană ; din fericire în fraze atît de simple, încît le înțelegeam sensul.

Ilustratele cuprindeau salutări din concediu și felicitări. Un oarecare Pepík transmitea, împreună cu familia, călduroase salutări din Slovacia ; Olgăi R. îi părea rău că nu sînt împreună la lacul Máchovo. Pe Olga R. am descoperit-o imediat și într-o fotogra-

fie : o blondă platinată, cu buze subțiri, care zîmbea visătoare.

Funke nu păstra nici un fel de ordine în sertar. Probabil că atunci cînd se adunau prea multe hîrtii, arunca ceea ce nu-l mai interesa și apoi îl umplea din nou. Numai așa se putea explica cum o felicitare de ziua nașterii, din anul 1950, se afla deasupra unei scrisori de anul trecut.

Am ridicat scrisoarea și am înlemnit.

Sub ea era fotografia Kvêtei. Am privit-o un timp nemișcat, pînă am înțeles că mă înșelam. Era Kvêta, așa cum ar fi arătat peste zece ani dacă va avea noroc. Mă privea, cu ochi negri, încadrați de gene lungi, figura unei femei mature. Buzele pline zîmbeau gînditor.

Am întors fotografia. De data aceasta cunoștințele de germană nu m-au mai slujit : din dedicație am înțeles numai data și semnătura. Fotografia era dedicată de Crăciun, în 1945, și cea care o dăruise semnase Hildegart. Îmi era clar despre cine era vorba.

În aceeași clipă locotenentul-major Vrâna a scos un strigăt triumfător. Ședea pe dușumea, în fața dulapului, și ținea în mîna întinsă ceva ce semăna cu un registru gros de contabilitate într-o mapă multicoloră.

Ne-am adunat în jurul lui.

L-a deschis emoționat. Foile au început să se întoarcă repede. Coloane de unuri, doiuri și x-uri ne treceau prin fața ochilor.

— Ei, asta ar fi, declară el mulțumit. Metoda Monte Carlo a ieșit la lumină.

Șovăiala căpitanului se schimbă pe dată într-o activitate febrilă. Dintr-o dată era foc. Ne îndemna nerăbdător să ne grăbim. Eu eram din fericire gata. Am pus toată corespondența lui Funke într-un săculeț și puteam pleca.

Vrâna a mai controlat repede buzunarele și căptușeala hainelor lui Funke și a terminat și el.

Pe drumul de întoarcere Blahoș împărți sarcinile. A mea era clară : să dau telefon la Praga, la conducerea Pronosport-ului, și să-l cer pe șeful comisiei de control, dacă aveau așa ceva. Dacă nu, să-l cer pe director și să-i fac legătura cu biroul lui Blahoș.

Locotenentul-major era într-o situație mai grea. Declară imprudent că era pregătit tot materialul pentru a-l da pe Funke în urmărire pe întreaga țară.

— Nu mai spuneți. Ce înseamnă tot materialul ? întrebă căpitanul.

— Datele personale, numărul buletinului, fotografiile, îi enumeră locotenentul-major. Doar a mai fost arestat.

— Dumnezeu știe când. Duceți-vă la spital și vedeți dacă îl recunosc după fotografie, dacă mai arată tot așa. În atîția ani putea să se mai schimbe. Apoi aflați cu ce era îmbrăcat cînd a cerut concediul. Dacă hainele nu erau în dulap, avem nevoie de o descriere amănunțită a lor. S-o avem pentru ordinul de arestare. Dumneavoastră, se întoarse către mine, vedeți la ce oră aveți autobuz spre Praga.

— Astăzi sau mîine ?

— Astăzi, se infurie Blahoş. Într-o oră puteţi pleca.

De-abia înainte de a intra în oraş am reuşit să aduc vorba despre importanţa descoperirii lui Vrána. Ambele modele, şi caietul, erau scrise de aceeaşi mână; aceleaşi cifre mărunte, scris îngrijit, ca de contabil. Ştiam că modelele nu erau scrise nici de Malásek nici de Stiegler. Le scrisese oare Funke? Dacă da, le vînduse oare lui Malásek şi lui Stiegler? Poate că lui Stiegler da; dar lui Malásek? Âstua nu-mi prea vine să cred că i-a oferit modelele; şi era greu să-l silească pe Malásek să le ia. Cum a fost oare?

— Funke a găsit caietul cu modele la Malásek. Poate că tocmai din cauza asta l-a şi ucis, îşi dădu cu părerea Blahoş.

— Se poate, am fost eu de acord. Dar atunci apar două probleme. În primul rînd trebuie să existe o a treia persoană, care le-a vîndut lui Malásek şi lui Stiegler metoda Monte Carlo. În al doilea rînd, dacă Funke a ucis pentru caietul cu modele, înseamnă că avea încredere în metoda Monte Carlo. Cum de n-a luat caietul cu el? Era cel mai preţios lucru pe care îl avea.

De data asta am aşteptat cam mult un răspuns.

— Şi-a pierdut capul. Se grăbea, propuse Blahoş fără convingere.

— Pînă acum l-am admirat ce nervi buni are, i-am adus aminte.

— De fapt avea două serii de modele, zise Vrána. În afară de caiet mai avea şi taloanele jucate. Sperînd în eventualitatea unui cîştig, acestea i s-au părut mai importante.

— Asta e doar ipoteza noastră. Nu știm sigur dacă în ultima săptămână Malásek a jucat într-adevăr toată metoda. Ba chiar, judecînd după faptul că n-a cîștigat nimic, se pare că nu.

— De unde știți că Malásek n-a cîștigat nimic? obiectă căpitanul. Știm doar că nu s-a prezentat să-și ridice cîștigul. Dar pînă acum nici n-am căutat în liste numele lui Funke.

— E adevărat, am recunoscut. Numai că nici numele lui Stiegler nu l-am căutat și totuși ne-a sărit în ochi. Dacă Malásek ar fi cîștigat cîteva premii, iar Funke le-ar fi ridicat în locul lui, ne-ar fi atras și el atenția.

— Poate că tocmai în ultima săptămână metoda n-a dat absolut nici un rezultat, propuse căpitanul.

— Păcat că nu-l putem întreba chiar pe Funke, sublinie Vrăna cu subînțeles. Dacă am fi pornit pe urmele lui de la bun început, așa cum am vrut eu, acum ar fi după gratii și nu ne-am mai bate capul cu atîtea ipoteze.

Restul drumului s-a desfășurat într-o tăcere apăsătoare.

Din birou am chemat, conform ordinului lui Blahoš, centrala interurbană, am făcut comanda, l-am anunțat pe Sitenský că în seara asta nu pot veni și de ce, și apoi, pentru că Praga tot nu răspundea, m-am apucat de trierea corespondenței lui Funke. De o parte am pus scrisorile și ilustratele, de altă parte documentele și chitanțele.

Cînd am terminat, mi-am dat seama că acum nimeni n-ar mai putea ști unde se afla fotografia mamei Květei. Nu eram sigur dacă nu mă apucasem de triere tocmai din acest motiv.

Apoi a sunat, în sfârșit, telefonul. La Pronosport aveau o cîmisie de control și șeful ei era prezent. I-am dat legătura cu căpitanul.

Am strîns corespondența triată și m-am dus la Blahoš. Încă mai vorbea.

— La ce oră veți fi la Praga? acoperi el microfonul.

— La șase, la Florenc¹.

— Va fi la șase la Florenc, repetă căpitanul la telefon. Ați fi foarte amabil. Locotenentul Charvát. În civil, bineînțeles. Da, asta ar fi grozav, încheie el convorbirea.

— Aici e conținutul sertarului din noptiera lui Funke, am depus eu în fața lui Blahoš corespondența triată. L-am aranjat puțin, am recunoscut.

— În ordine, dădu căpitanul hîrțile de o parte.

— Vîna mea era mică, dar exista totuși. — Să nu pierdeți autobuzul. La autogară vă va aștepta șeful comisiei de control, Andrs. Îi predați caietul și modelele de la Kriese și de la Stiegler. Întrebările sînt următoarele: 1. Sînt ambele modele trecute și în caiet? 2. Cîte și ce categorii ar fi cîștigat cel care ar fi jucat după această metodă săptămîna trecută? 3. Ce cred ei despre o asemenea metodă? De răspunsuri avem nevoie mîine dimineață. Întrebați-i la ce oră să venim și dați-mi telefon la hotel. Vreau să le aud și eu.

— A scris! strigă locotenentul-major Vrána în spatele meu.

Am tresărit și m-am întors.

¹ Florenc = autogara centrală din Praga.

— Cum v-am spus. Cere prelungirea concediului cu o săptămână. Mă duc după el !

Îi dădu lui Blahoš o ilustrată.

— Băile Bardejov ? clătină căpitanul din cap. Plecați odată, își aduse aminte de mine. Să nu pierdeți mașina !

48

— Domnul Andrs ? l-am întrebat pe bărbatul de vreo patruzeci de ani cu o servietă sub braț.

— Locotenentul Charvát ? îmi răspunse și scoase legitimația. Am făcut același lucru, și băiețelului care ne urmărea de la cîțiva pași îi străluciră ochii. Precis că în momentul acela ne invidia grozav.

Am băgat mîna în geantă și i-am dat domnului Andrs caietul și ambele modele.

— Dar astea nu sînt taloanele jucate, rămase el surprins.

— Nu. Pe acelea încă nu le-am găsit. Are vreo importanță ?

Andrs era vizibil dezamăgit.

— Eh ... Din convorbirea telefonică am rămas cu impresia că era vorba de taloanele jucate. Pe noi, cei de la comisia de control, astea ne interesează mai întîi de toate. De aceea am promis că le vom verifica imediat. Despre ce este de fapt vorba ?

I-am repetat cele trei întrebări ale lui Blahoš.

Andrs scoase caietul cu defalcările. Treceam tocmai prin parcul din fața autogării. Îmi arătă o bancă liberă.

— Un moment. Răspunsul depinde de faptul dacă metoda are vreun sistem, îmi explică el. Răsfoi caie-

tu. Se pare că are. Acum totul depinde de faptul cît de repede îl descoperim. Apoi răspunsurile la toate cele trei întrebări vor fi foarte simple.

Desfăcu unul din modele.

— Dar aici sînt trecute numai opt meciuri, observă el.

— Chiar așa. Ca nu cumva cel care completa buletinele să aibă acces la tot secretul.

Domnul Andrs se strîmbă.

— Este vorba de vreo metodă senzațională ?

— Da.

— Pentru săptămîna trecută ?

— Pentru orice săptămîină.

— Cum așa ? Doar totdeauna trebuie avute în vedere rezultatele concrete.

— Nu trebuie. Cel puțin așa pretinde cel care folosea aceste modele.

— Hm. Și nu-l puteți întreba chiar pe el ?

— Nu. E mort. Sînt chiar doi morți.

— Morți ? Și dumneavoastră credeți că între moartea lor și aceste modele ...

— Noi credem chiar că din cauza acestei metode au fost uciși, am zis-eu hotărît.

— Nu se poate. E o prostie ! izbucni domnul Andrs.

— De ce ?

— După dumneavoastră oamenii aceștia au fost uciși deoarece cunoșteau o metodă senzațională care garanta cîștiguri ?

— Exact.

— Atunci îmi pare rău, dar rămîn la părerea mea.

— Deocamdată nici nu v-ați uitat în caiet.

— Nu e nevoie. Stimate domnule, mă privi el pe deasupra ochelarilor, în nici un alt domeniu geniul uman n-a depus atâtea eforturi ca în domeniul pariurilor. O metodă secretă senzațională, după care să se câștige totdeauna, indiferent de rezultatele de pe teren, pur și simplu nu există. De fapt, pardon ! Există una, dar nu e deloc secretă. V-o destăinui fără nici o reținere. Triesați de sus pînă jos unu, doi și x și, garantat, obțineți un premiu de categoria întâi. Păcat doar că e o distracție cam scumpă, mai mult de jumătate de milion de coroane. Mai exact, trei la puterea a douăsprezecea : cinci sute patruzeci și una de mii, patru sute patruzeci și una. În schimbul acestei jumătăți de milion, dacă aveți noroc, puteți câștiga cel mult trei sute de mii. Merge, nu ? rîse el.

— Ce înseamnă triesați ?

Se întoarse către mine cu tot corpul.

— Dumneavoastră nu știți ce înseamnă tries ? Și vreți să anchetați moartea unui jucător la Pronosport ? Nu vă supărați, dar ... Dumneavoastră nu jucați, nu-i așa ? Mă privea de parcă tocmai atunci aș fi recunoscut că sînt analfabet. Dumneavoastră poate că nici nu vă este permis ?

— De ce să nu ne fie permis ? m-am apărut eu. Eu nu joc, pentru că nu-mi place. Alții joacă.

— Mă rog, mă rog. Dar atunci de ce nu v-ați consultat cu un specialist ?

— Pentru că greutățile acestea au apărut de-abia acum. Și acum ne consultăm cu un specialist, nu ? am rîs.

— Așa tîrziu ? Cînd vă e capul plin numai de metode senzaționale. Se uită la ceas : Mai aveți ceva de făcut ! Nu ? Atunci veniți la noi și eu am să vă spun cîte ceva despre Pronosport.

Domnul Andrs mă așază într-un fotoliu, comandă cafea și o convorbire interurbană și se duse să aranjeze ceea ce ne interesa.

Se întoarse după cinci minute cu doi experți care trebuiau să răspundă la cele trei întrebări ale noastre. I-am lămurit cam ce așteptăm de la ei, apoi experții au plecat și noi doi am rămas singuri.

— Ce v-ar putea interesa, gîndea Andrs cu voce tare. Regulamentul de joc l-ați citit ?

— Chiar am și jucat, mi-am adus eu aminte de Weiss. Dar regulamentul nu l-am citit.

— Ați completat singur buletinul ?

— Nu. Dar știu cum se completează. Trec rezultatele a douăsprezece meciuri, victoria gazdelor se notează cu unu, a oaspeților cu doi, rezultatul egal cu x. Așa-i ?

— Da. Și valoarea pe puncte ?

— Ce fel de puncte ? Ori ghicesc ori nu ghicesc, nu ?

— Desigur. Numai că dacă nu ghiciți un rezultat egal, pierdeți trei puncte și aveți categoria a patra, ceea ce înseamnă o sută de coroane. Dacă nu ghiciți victoria gazdelor, pierdeți un punct și vă așteaptă categoria a doua, adică o sută de mii. E o diferență, nu ?

Am recunoscut că e o diferență.

— Ce mai știți despre Pronosport ?

Domnul Andrs se distra vizibil.

— Cred că nimic. Ba nu, încă ceva. Cîștigurile. Din sumele depuse o jumătate revine statului...

— Eroare ! Patruzeci și nouă la sută, ridică Andrs muștrător un deget. După regulamentul care

se pregătește acum distribuția va fi cincizeci și cincizeci. Deocamdată respectăm legea de pe timpul Austro-Ungariei, după care organizatorul trebuie să împartă câștigătorilor mai mult de jumătate.

— Bine, deci patruzeci și nouă la sută, am admis eu rîzînd. Cincizeci și unu, mai mult de jumătate, revine jucătorilor. M-a uimit faptul că pe taloane nu trebuie trecute numele și adresa. De unde știți că i-ați plătit celui care a jucat ?

— Asta nici nu ne interesează. Pentru noi câștigător e acela care prezintă talonul respectiv. În cazul unuia care a completat mai multe buletine, nici n-am putea pretinde acest lucru. Pe noi ne interesează un singur lucru : dacă toate cele trei taloane ale unui buletin coincid, nu dacă s-a iscălit. Avantajul numelui și al adresei e altul : dacă, din întîmplare, cel care a jucat nu observă că a câștigat, îi scriem să vină să-și ridice banii.

— Cum așa ? Știți cine a câștigat ?

— Bineînțeles. Altfel cum am putea calcula valoarea câștigurilor ?

— De fapt da, am bolborosit eu, dar, pentru numele lui Dumnezeu, de unde știți ? Am citit că, în medie pe săptămîină, se completează cam paisprezece milioane de coloane.

— Se completează. În alte părți ale lumii se lucrează cu mașini de calcul. Noi, încă băbește. Dar să nu credeți că întîrziem prea mult. Ne-am înțeles cu Uniunea de cultură fizică și sport ca toate meciurile să se termine pînă duminică seara la ora opt. La această oră așteaptă deja prima echipă de salariați de-ai noștri. De cum se anunță rezultatele, se alcătuiesc fișe de control cu rezultatele exacte și

începe compararea cu buletinele. Cele cîştigătoare se dau la o parte. Această confruntare se desfăşoară neîntrerupt toată noaptea de duminică, toată ziua de luni şi, de obicei, încă o parte a nopţii de luni spre marţi. Marţi dimineaţa e cunoscut numărul de buletine cîştigătoare şi categoriile de cîştiguri, aşa că se pot calcula cîştigurile. Marţi la prînz vă puteţi ridica cîştigul de la casa noastră. La oficiile poştale, miercuri dimineaţa. Acceptabil, nu ?

— Grozav. Cît de des se întîmplă ca, în ritmul acesta, să treceţi cu vederea vreun buletin cîştigător ?

— Vă veţi mira, dar aproape niciodată. Reclamaţiile, în măsura în care apar, sînt de obicei tot felul de încercări rafinate de escrocherie.

— Adică ?

— Începînd cu cele mai primitive, cînd jucătorul îşi adaugă pe talonul lui o nouă coloană, cu rezultatele exacte, şi pretinde cîştigul maxim. Mai de mult îi reclamam pe şmecherii aştia la miliţie, acum îi lăsăm în plata domnului. Ar avea nevoie mai degrabă de o consultaţie la un psihiatru decît de o urmărire penală. Ni s-a întîmplat de două ori ca la înşelătorie să participe şi un funcţionar al poştei. Atunci, după două taloane identice, se părea că pretenţia de achitare a cîştigului e îndreptăţită. Regulamentul de joc însă pretinde clar că toate trei taloanele trebuie să coincidă. Noi respectăm strict această clauză. Ba chiar, în cazul în care coloana cîştigătoare nu are aceeaşi poziţie pe toate cele trei taloane, nu achităm nimic.

— Hm. Dar atunci se poate întîmpla şi invers. Talonul cîştigător e depus la dumneavoastră, dar nu se prezintă nimeni să ridice banii, pentru că cele-

alte două taloane sînt completate altfel. Ce faceți cu banii ?

— După prescripție reintră în joc. Dar astfel de cazuri sînt rare, mai puține decît ne așteptăm. De ordinul zecilor. În comparație cu cele paisprezece milioane de buletine reprezintă o miime de procent.

— A existat vreodată vreo încercare de escrocherie în rîndul salariaților dumneavoastră ? Vreau să zic, a încercat cineva să păcălească acest dublu control, al poștei și al dumneavoastră ?

— Fără succes, nu.

— Dar cu succes ?

— Dacă cu succes, atunci nu știu nimic, zîmbi domnul Andrs. Dar mai că aş zice că nu, adaugă el serios. Nici unul dintre salariați nu știe dinainte în ce zonă va merge în control. Dacă s-ar înțelege, să zicem, cu cei de la poșta din Bruntál, n-ar putea afla niciodată, cînd va merge în control acolo. Ca să nu mai vorbim despre supracontroalele din cadrul Pronosport-ului și de cele legate de achitarea cîștigurilor de categoria întîi și a doua.

— Înainte de achitarea cîștigurilor ? Ce mai controlați și atunci ?

— Raportul logic din coloanele completate. Închipuiți-vă un buletin numai cu x-uri. Vi-l puteți închipui ?

— Cred că da.

— Bine. Deci situația aceasta apare în nouă coloane iar într-a zecea apar rezultatele exacte, eventual fără nici un x.

— Vi s-a întîmplat și așa ceva ?

— Nu. Dar controlăm și asta. Bariera controalelor noastre este, probabil, de netrecut. Ar fi nevoie de un mare număr de oameni înțelegeți între

ei, inclusiv eu. Totul depinde de întîmplare și cu întîmplarea e greu să înșeli. De aceea escrocheriile se orientează în altă direcție : pe teren. Se aranjează dinainte cîteva rezultate, care se trec apoi în buletine. Dar nici acest procedeu nu are șanse de succes. E nevoie să se aranjeze cîteva meciuri, cu rezultate — în măsura posibilităților — surpriză, ca să poți obține un cîștig mai consistent. Și dintr-o dată aveți sute de oameni amestecați în treaba asta. E greu să nu se găsească printre ei unul care să nu scape vreun cuvînt. Fără să mai vorbim de opinia publică care simte imediat un meci vîndut. Pur și simplu e greu să înșeli la noi.

Șeful comisiei de control își desfăcu brațele cu o figură de parcă treaba asta îl întrista foarte mult.

50

Eram în cabină și telefonul suna slab și îndepărtat. Prin peretele de sticlă priveam agitația din piața Václav. Timpul trecea măsurat de tu-tu-ul regulat al telefonului și eu mă linișteam încetul cu încetul. Apartamentul era cu siguranță gol.

În cele din urmă am pus telefonul în furcă. Mi s-a părut că, cu o frîntură de secundă înainte de a-l închide, cineva îl ridicase la capătul celălalt. Dar era prea tîrziu ; îl închiseseam deja. Am așteptat să cadă moneda, bineînțeles că n-a ieșit. Am început să mă caut prin buzunare deși știam bine că nu am alta. Apoi a bătut cineva în geamul cabinei și am ieșit repede. Din stație tocmai pleca un tramvai, am luat-o la fugă ca în tinerețe și am sărit în el ; la urma urmelor sunasem destul.

Și totuși presimțirea mea s-a adevărit. Am des-cuiat, și în hol ardea lumina. Ca să vezi, îmi trecu prin minte și în același timp mi-am dat seama că știam în tot timpul ăsta, din clipa cînd am agățat telefonul și am luat-o la fugă după tramvai. Cine știe pentru ce venisem aici ; reacțiile mele sînt de obicei normale. În nici un caz nu sînt masochist și aici nu mă putea aștepta nimic altceva decît o dezamăgire.

M-am întors. Încă un pas și voi fi afară. Numai că tocmai atunci a ieșit din bucătărie un bărbat cu două cești aburinde în mîină. Le ducea cu o neîndemînare tipic bărbătească, atent să nu scape ceva. Nu mă văzuse. Pînă în cameră avea trei pași. Dacă nu mă mișc ... Am închis ochii, privirea se simte.

A ridicat capul și m-a văzut. O clipă ne-am privit în tăcere. Buna dispoziție îi pierdea cu încetul de pe față.

Spiritul profesional e ceva ca o infirmitate ; pot să-l descriu pînă în cele mai mici amănunte. Vîrsta : patruzeci și cinci — cincizeci de ani. Înălțimea : un metru optzeci. Părul lung și ondulat, încărunțit pe la tîmple. Bronzat. Miini puternice. Cămașă albă cu mînecele suflecate. O cicatrice pe antebraț.

Arăta bine. Mai bine decît mine. Cu mult mai bine.

Clipa de uluială trecuse și el a făcut cel mai bun lucru pe care putea să-l facă : a intrat în cameră.

Acum nu mai puteam pleca. Am trîntit ușa și am început să-mi scot pardesiul. Vocea Magdei zise : „Ce ?“ și „Nu !“. Apoi apăru în ușă.

Era îmbrăcată în capotul pe care i-l dăruisem de Crăciun.

— Bună seara, am salutat prostește. Prostește ? Ce altceva puteam să spun ? Ce altceva poți face într-o asemenea situație ?

Își încrucișă mâinile pe piept.

— Ai primit chemarea ? mă întrebă provocator. Era cu cel puțin cincisprezece ani mai tânără decât el și totuși, așa cum stătea rezemată de canatul ușii, mi se părea bătrână.

Am negat din cap.

— Am niște treburi pe aici. Îmi pare rău că v-am deranjat.

Mi-am dat seama că nu mint. Într-adevăr îmi părea rău.

— Am telefonat. A sunat destul de mult... și dintr-o dată m-am simțit grozav de obosit. M-am îndreptat spre camera mea : Mă duc să mă culc. Noapte bună.

— Stai puțin, îmi tăie calea.

N-ar fi trebuit să-și pună capotul acela. Nu din cauza mea, din cauza celui alt. Era... fără echivoc. Uniformă. Îmi trecu prin minte dacă mai are ceva pe sub el. Atîta doar : îmi trecu prin minte. Nu simțeam nimic.

— Îți fac o cafea, nu vrei ? se oferă. În glasul ei se simțea ceva neobișnuit.

De ce ? nu pricepeam eu. Speră că o să ne luăm la bătaie din pricina ei. Poate nu vom ajunge chiar pînă acolo.

Am ridicat capul și am văzut în ochii ei o rugăminte timidă. A durat puțin pînă să pricep. Camera mea nu e liberă.

— Ai fi foarte drăguță, am spus moale. Nu-mi ardea deloc de cafea. Doream doar să mă culc, să

cad în pat și să dorm, să nu mă mai gîndesc la nimic ...

— Deocamdată ... își roti nesigură privirea prin hol.

Unde ? La W.C. ? La baie ? Pe balcon ?

— Mă duc să mă spăl.

Am închis ușa și m-am așezat pe marginea căzii. Sub oglindă strălucea trusa de bărbierit. Am deschis robinetul. Apa curgea în cadă și suna ca o ploaie, ca o părere de rău, ca un plîns.

— Cafeaua e în camera ta, strigă Magda prin ușă.

Am mai lăsat puțin apa să curgă. Apoi am închis-o și am așteptat.

Liniște, în sfîrșit liniște.

M-am furișat prin hol ca un hoț și am intrat în camera mea.

51

La Pronosport se pregătiseră bine în vederea noastră. Măsuța la care ieri băusem cafeaua era plină de broșuri, cărți și tot felul de hîrtii. În mijloc, ca o relicvă, tronau caietul și cele două modele.

De o parte a mesei ședeau salariații Pronosport-ului : șeful comisiei de control, matematicianul Vomáčka și domnul Liebknecht, de cealaltă parte erau pregătite fotolii pentru noi. Ne-am așezat și șefii ambelor echipe au rostit cîteva cuvinte de început. Dacă nu mă înșel, Blahoš i-a asigurat pe ceilalți că vom cere ajutorul lor printr-o hîrtie oficială.

Sper că mai târziu n-a uitat. În agitația care a urmat după aceea nici n-ar fi fost de mirare.

Apoi se ridică domnul Andrs și spuse ceremonios :

— Ne-ați pus trei întrebări. În primul rînd dacă aceste modele — le agită el — fac parte și din cuprinsul caietului. Ridică caietul din mapa multicoloră. Răspunsul nostru este : da, fac parte.

— Ba apar chiar de cîteva ori, mormăi matematicianul Vomáčka.

— În al doilea rînd vă interesa ce ciștiguri ar fi obținut defalcarea din acest caiet, dacă s-ar fi jucat după ea săptămîna trecută. Răspunsul nostru, deocamdată provizoriu, sună astfel : nici unul.

De data aceasta nu se putu stăpîni Blahoš.

— Provizoriu ? Cînd veți ști exact ? Răspunsul la această întrebare ne interesează în primul rînd.

Domnul Andrs îi dădu cuvîntul, printr-o privire, matematicianului.

— Deseară, zise Vomáčka. Defalcarea nu e completă și de aceea trebuie să controlăm coloană cu coloană. Nu vrem să desfacem caietul, de aceea verificarea o poate face doar un singur om. Deocamdată se pare că partea din mijloc a defalcării are o pierdere constantă de cinci puncte.

— Deseară e foarte bine, îi asigură Blahoš.

— Și, în sfîrșit, în al treilea rînd ați întrebat, continuă domnul Andrs, care sînt principiile după care se conduce defalcarea pe care ne-ați prezentat-o și ce credem despre ea ?

— Nu face două parale, mormăi dezgustat domnul Liebknecht.

— Țsta e răspunsul cel mai scurt, zîmbi șeful comisiei de control. Vă mulțumește? Depinde de dumneavoastră. Cît timp aveți, ce știți despre jocul la Pronosport și cîte amănunte doriți să aflați. Ieri am vorbit cu tovarășul locotenent și am impresia că nu știe prea multe.

— Eu nu știu nimic, recunosc Blahoș cu sinceritate.

— Dar, după cîte am auzit, anchetați uciderea a doi jucători la Pronosport și bănuți că moartea lor are legătură cu această pasiune, zise cu reproș domnul Andrs.

— Să zicem, aprobă reținut căpitanul. Zîmbi: Uitați-vă, voi fi sincer. Nu mă așteptam ca la întrebările noastre să obținem niște răspunsuri așa de categorice. De aceea, în vederea întîlnirii cu dumneavoastră, ne-am rezervat toată după-amiaza. Dacă puteți să vă dedicați nouă în tot acest timp, vă vom fi recunoscători.

— Foarte bine. Domnule Liebknecht, vă rog să începeți, zise Andrs și se așeză.

52

— Mda, încep domnul Liebknecht, am ajuns la concluzia că în caiet există treizeci și opt de mii șapte sute treizeci de coloane. Suma aceasta corespunde, în cadrul variantei simple, zonei cîștigurilor de categoria a treia.

Se opri așteptînd. Eu l-aș fi cruțat, deoarece aveam o oarecare idee despre aceste noțiuni. Dar nu și căpitanul.

— O clipă. Ce înseamnă variantă simplă și ce înseamnă categoria a treia ? interveni el.

Domnul Andrs își acoperi zîmbetul cu batista.

— În primul rînd ce înseamnă categoria a treia. O parte din banii jucăți, cea din care se achită cîștigurile, se împarte în patru grămezi. Prima grămadă aparține celor care au indicat rezultatele exacte la toate meciurile și deci nu au pierdut nici un punct. Astea sînt cîștigurile de categoria întii. A doua grămadă se repartizează celor care au cîștigat categoria a doua, adică au pierdut un punct.

— Un punct ? Poate un meci ?

Domnul Liebknecht tuși și explică sistemul de punctare al Pronosportului. Datorită explicațiilor primite ieri, mă descurcam oarecum și în problema aceasta.

— Asta înseamnă că a treia categorie o obțin cei care au pierdut două puncte, iar a patra cei care au pierdut trei puncte, demonstrează căpitanul că a priceput.

— Exact.

— Și dacă nimeni nu a indicat toate rezultatele exacte ? Pe căpitan începuse să-l intereseze Pronosport-ul.

— În acest caz banii pentru categoria întii se împart în părți egale categoriilor celorlalte. Dacă nu apare nici categoria întii, nici a doua, cîștigurile trec la altă categorie, a cincea, cu pierderea a patru puncte, pe care o anunțăm în astfel de cazuri, răspunse domnul Liebknecht.

— Ca o paranteză, nu mai rezistă domnul Andrs, sistemul de împărțire a cîștigurilor, pe care îl practicăm, reprezintă un anumit risc. Din punct de ve-

dere teoretic se poate ca într-o anumită săptămână să indice doi jucători toate rezultatele exacte iar unul să greșească la un meci, deci să piardă un punct. Într-un astfel de caz premiul întâi ar fi mai mic decît premiul doi.

— Înțeleg, zise Blahoș cu un interes crescînd. Ce faceți atunci ?

— Ne rugăm să nu se întîmple așa ceva. Pînă acum cu succes. Probabilitatea ivirii unei asemenea situații este totuși foarte mică.

— Hm. Și acum ce înseamnă variantă simplă, comandă căpitanul.

— Stimate domnule, jocul la Pronosport e o știință. Să nu credeți că o veți înțelege imediat, îl potoli domnul Liebknecht. Foarte pe scurt. Puteți completa buletinele în tries sau în variantă simplă. Tries-ul vi-l puteți imagina ușor : în dreptul fiecărui meci, de al cărui rezultat nu sînteți sigur, notați unu, doi și x.

Blahoș aprobă concentrat.

— Dacă procedați astfel cu toate meciurile, aveți siguranța că obțineți cîștiguri de toate categoriile. Începînd cu categoria a doua, chiar de cîteva ori. Prin tries se completează un singur buletin, în timp ce pentru variantele simple ați avea nevoie de un teanc întreg. Din păcate un asemenea tries costă peste o jumătate de milion de coroane. Atîția bani nu are nimeni la noi, și chiar dacă i-ar avea ar fi nebun să-i joace. În măsura în care nu s-ar înregistra rezultate într-adevăr senzaționale, care să-i aducă toate premiile de categoria întâi și a doua, ar plînge deasupra cîștigului. Toate cîștigurile la un loc n-ar face cît banii jucați.

Domnul Liebknecht își șterse creștetul chel. Transpirase.

— De aceea s-a recurs la varianta simplă. Varianta simplă nu vă garantează obținerea premiului de categoria întâi. Nici de a doua. Vă garantează, în cel mai bun caz, categoria a treia dar și aceasta aduce mulți bani. Varianta simplă se bazează pe probabilitate, nu pe siguranță. Aceste probabilități sînt însă mari pentru bani relativ puțini. Dacă tries-ul rentează numai în cazul rezultatelor neașteptate, varianta simplă rentează dacă meciurile se termină, în mare, așa cum era de așteptat. Și așa se termină în cincizeci și una de săptămîni ale anului.

— Înțeleg. Numai că nu-mi este clar... Cum se procedează în cadrul variantei simple. Ori, poate, tocmai ăsta e secretul ?

— Secret ? pufni specialistul indignat, și domnul Andrs își scoase iarăși batista. La Pronosport nu există nici un fel de secret, țineți minte asta ! Se joacă de prea multă vreme. Despre variantele simple apar în lume cărți, arată el volumele de pe masă. La noi, cel puțin broșuri.

— Dacă v-am jignit cu ceva, vă rog să mă scuzați, spuse politicos căpitanul. Dar pînă acum tot nu mi-ați destăinuit nimic despre varianta simplă.

— Și nici n-am să vă destăinui. Ar trebui să vorbesc pînă diseară și tot n-aș termina. Pot doar să vă semnez cîteva principii. De exemplu varianta simplă exclude situația în care ar putea apare într-o săptămîină numai unuri, doiuri sau x-uri. Asta încă nu s-a întîmplat. Nici la noi și nici într-o altă parte a lumii. Varianta simplă exclude de asemenea anu-

mite combinații regulate, să zicem unu pentru primele patru meciuri, doi pentru următoarele patru și x pentru ultimele. Mai departe are în vedere anumite rezultate, urmă domnul Liebknecht, și reușește să prindă orice fel de probabilitate. De exemplu meciurile de baschet nu se termină aproape niciodată la egalitate, de aceea varianta simplă are în vedere numai unuri și doiuri. Și tot așa mai departe.

— Da, înțelese Blahoš.

— Excelent. Pot să revin acum la ceea ce am spus la început, că numărul de coloane indicate în caietul nostru corespunde zonei câștigurilor de categoria a treia ?

— Puteți. Acum pricep, zise căpitanul calm.

53

Răsuflară cu toții ușurați. Domnul Liebknecht cel mai tare.

— Am comparat defalcarea pe care ne-ați prezentat-o cu variantele simple pe care le avem la dispoziție, și am ajuns la concluzia că nu concordă. Nu cunosc nici o variantă simplă care să corespundă defalcării dumneavoastră.

— Declarația aceasta are importanța ei, se amestecă Andrs. Domnul Liebknecht este cel mai bun specialist al nostru în acest domeniu iar colecția lui de variante simple nu are pereche în țara noastră.

— Între orbi cel cu un ochi e împărat, ridică mîna domnul Liebknecht. Meritul principal pentru ceea ce am afirmat revine însă colegului Vomáčka.

Deși colecția mea nu e prea mare, totuși într-o noapte n-am putea-o cerceta. Din fericire colegul a observat o anumită legitate în defalcarea dumneavoastră și a descoperit sistemul conform căruia s-a procedat. Numai de aceea pot afirma cu toată certitudinea că nu cunosc așa ceva.

Matematicianul Vomáčka mormăi că nici nu mai merită să vorbim despre asta.

— Merită sau nu merită, obiectă Blahoš, nu ne mai țineți atîta sub tensiune. Care este deci secretul metodei Monte Carlo ?

— Dumneavoastră știți ce e aceea metoda Monte Carlo ? se miră matematicianul.

— Există așa ceva ? fu tot atît de surprins Blahoš.

— Desigur. Metoda Monte Carlo înseamnă astăzi mult în lumea tehnicii de calcul. Inițial a apărut la ruletă, ca o rețetă garantată de cîștiguri.

— Nu mai spuneți ! Există o rețetă pentru a cîștiga la ruletă ?

— O să vă mirați, dar există. Într-o anumită perioadă proprietarii de cazino-uri au avut multă bătaie de cap cu metoda Monte Carlo. Dar apoi s-a dovedit că, pentru a o aplica, este nevoie de capital mare iar rezultatele sînt neglijabile. Îmi pare rău că n-am știut mai de mult că o numiți așa.

— Credeam că e vorba doar de o denumire romantică, m-am scuzat eu.

— Da de unde ! Metoda Monte Carlo este piatra de temelie a tuturor variantelor simple. Diferența constă numai în faptul că, spre deosebire de jocul la ruletă, unde bila este absolut la voia întîmplării,

jucătorul la Pronosport are totuși cît de cît o imagine a rezultatelor la care se poate aștepta.

— Deci cum a fost alcătuită această defalcare ? interveni Blahoș.

— Astfel, luă Vomáčka din grămada de pe masă un buletin gol. În total se completează douăsprezece meciuri. Cel care a alcătuit defalcarea le-a împărțit în trei grupe de câte patru meciuri, sublinie el rîndul al patrulea și al optulea. Pentru fiecare grupă a trecut toate combinațiile posibile. Asta nu-i deloc greu. Vedeți aici cum se procedează, și ne puse în față o bandă de hîrtie acoperită, pe patru rînduri, cu diferite combinații de unuri, doiuri și x-uri.

Am început să număr coloanele.

— Optzeci și una, trei la puterea a patra, zise matematicianul.

— A alcătuit trei astfel de benzi, absolut identice. Eu la fel. Scoase din grămadă alte două benzi. Apoi le-a pus una peste alta și a început să le copie în caiet. Puteți să vă convingeți. Urmăriți prima pagină și eu am să vă citesc rezultatele. Mută banda din mijloc cu o coloană mai la stînga și începu să citească. Corespundea exact.

— După ce a copiat combinația asta, a mutat banda din mijloc cu încă o coloană și a copiat alt model. În caiet este coloana a optzeci și doua, marcată cu un punct albastru. Să citesc ?

— Nu, ajunge. Credem. Cite asemenea combinații se pot scoate ?

— Trei la a opta. Șase mii cinci sute șaiszeci și una.

— Șase mii cinci sute de combinații ? Fiecare de cîte optzeci și una de coloane. Asta înseamnă, înseamnă ... ridică ochii în tavan căpitanul.

— Cinci sute patruzeci și una de mii patru sute patruzeci și una de coloane. Trei la a douăsprezecea. O defalcare adevărată. Dar în caiet nu sînt atîtea coloane. Sînt mai puțin de o zecime. Unele combinații autorul le-a lăsat complet la o parte, pe altele nu le-a transcris în întregime. Dacă vă interesează cum și unde a scurtat, lăsați-mi caietul și pînă într-o săptămînă vă spun. Curios e că la început a transcris totul. Se pare că și în prescurtare există o anumită legitimitate.

— Asta nu ne interesează, îl refuză căpitanul. Căzu pe gînduri. Și o astfel de defalcare, alcătuită fără a se ține seama de rezultatele normale, ar fi putut duce la cîștig ? Întrebă el în cele din urmă.

— Excelent, se bucură domnul Liebknecht. E o plăcere să colaborezi cu dumneavoastră. Răspunsul e că ar fi putut să cîștige. Cînd jucați de patruzeci de mii, ar trebui să aveți un ghinion cu totul neobișnuit ca să nu cîștigați. Dar ar fi cîștigat cu mult mai puțin decît dacă ar fi jucat tot atîtea variante simple, informîndu-se însă dinainte asupra rezultatelor probabile. Aplicînd o metodă bazată exclusiv pe întîmplare, și-a creat condiții mai rele decît cele care există în realitate.

— Înțeleg. Noi știm că cîștigau. Nu știm însă de cîți bani jucau. Întreaga metodă din caiet au jucat-o, poate, săptămîna trecută, explică căpitanul. Numai că la ce bun toate astea, se ridică el. Oricît de prostească ar fi metoda asta, au murit din cauza ei doi oameni.

Autobuzul depăși culmea dealului și șoferul cuplă frâna de motor. Orașul se desfășura sub noi, printre dealurile verzi, ca un joc de cuburi împrăștiat. Din cerul mohorât cobora amurgul. Prin semiîntuneric începeau să strălucească primele lumini.

În sfârșit acasă, m-am gândit cu un sentiment de ușurare — și era adevărat, un adevăr ciudat și poate și puțin amar : aici era casa mea. Odăița de la Curte era de-o palmă însă era a mea ; nu trebuia să dau întâi telefon, dacă voiam să intru.

La mansardă era frig. Imaginea unui ceai fierbinte m-a dus cu un etaj mai jos, la aragaz. Am pus ibricul pe foc și m-am întors după ceai. Dar nu mai aveam deloc, ultima linguriță o folosisem data trecută. În zilele bune m-aș fi dus să împrumut de la Květa. Astăzi nu mai aveam de la cine.

Va trebui să încep să mă orientez pe aici, mi-am spus în gând. Weiss mă va da cît de curînd afară de la mansardă și, vrînd nevrînd, voi fi obligat să trăiesc printre oamenii de pe aici. Aș avea nevoie de cîteva zile libere, să pot să-mi caut altceva.

Mă apucă furia. Ce fel de meserie mi-am ales ! Mi-a distrus căsnicia și m-a despărțit de cea mai frumoasă fată pe care o văzusem vreodată. Pentru cîtiva gologani mă aleargă și în zilele de lucru și duminicile, zi și noapte, și nici în vis nu-mi dă pace. La ce-mi trebuie așa ceva ? Cel mai rău e că știu precis că-mi trebuie.

Mi-am adus aminte de Sitenský. Desigur așteaptă cu nerăbdare. Mă voi duce la el, se va bucura. Mă-

car cineva, m-am gîndit, și nu eram sigur dacă simteam amărăciune sau recunoștință.

Deodată mă apucă foamea. Mi-am închipuit un biftec, încă sfîrîind în mijlocul garniturii de toate culorile și stomacul nu-mi mai dădu pace. Asta e ! Il scot pe Sitenský la cină în oraș.

Străduța din spatele Curții Meissen e plină de săpături, am înregistrat cu indignarea unuia de pe aici. M-am apropiat de groapă. Era adîncă de vreo doi metri. În lumina felinarelor de avertizare țeva de pe fundul ei strălucea.

Maiorul Sitenský mă întîmpină ca pe fiul rătăcitor. Aduse imediat de la bucătărie untură, pline și un borcânel cu ardei iuți.

— Nu am nimic altceva, se scuză.

— Mulțumesc, nu vreau. Astăzi vă invit eu. La o cină ca lumea. Nu topinki, nu gulaș. Biftec !

Restaurantul „Cana“ nu ne-a dezamăgit. Miros de mîncare, un semiîntuneric liniștitor, zgomot de voci, trei mese libere. Am ales-o pe cea mai îndepărtată, în colț lîngă perete, și eu m-am repezit asupra listei de bucate.

Sitenský era uluit de cît puteam să mănînc. Cî-nase deja, așa că doar sorbea din paharul cu vin și mă privea rugător. Pînă la urmă mi s-a făcut milă de nerăbdarea lui și am început să povestesc încă de la aperitiv pentru a termina cam odată cu ultima înghițitură de tort „Malacoff“, pe care îl comandasem ca pe un punct dulce după o cină excelentă.

Apoi a intrat vinzătorul de ziare.

De scena cu vânzătorul de ziare îmi aduc aminte perfect. În ușa restaurantului apăruse un bărbat în vîrstă, într-un palton ud, cu o geantă sub braț. Își scoase gluga și scutură apa de pe ea.

— Probabil că plouă tare, am menționat eu.

Vînzătorul scoase cîteva exemplare din geantă. O cumpărasem doar o singură dată, cînd venisem aici. Am recunoscut revista locală bilunară „Izvorul”. Nivelul obișnuit al gazdelor raionale: un interviu cu dirigintele unui nou șantier de locuințe, un foileton despre rebuturile de la fabrica de porțelan, un articol despre întîrzierea strînsului finului, sport.

Vînzătorul începu să treacă pe la mese. Ajunse și la a noastră.

— Ultimul număr. Apare de abia mîine, arată el data. Îl aduc direct de la tipografie.

Maiorul Sitenský îi dădu o coroană.

— Un interviu senzațional cu primul milionar al raionului nostru, adăugă vânzătorul.

— Cum adică ? Un milion de kilometri fără accidente ? l-am întrebat.

— Nu, un milionar adevărat. Categoria întii la Pronosport.

Ia să vedem.

— Categoria întii nu e de un milion, am obiectat eu.

— În bani vechi ar fi fost milionar. A cîștigat două sute cincizeci de mii.

Interviul senzațional se ascundea pe penultima pagină. CUM E SĂ FII MILIONAR ? întreba titlul.

Cititorilor noștri le răspunde fericitul câștigător al premiului întâi la Pronosport, domnul Arnoșt Zahn.

În fotografie, domnul Zahn nu arăta prea fericit. Zîmbea cam crispat obiectivului. La naiba, Zahn, Zahn, unde am auzit numele ăsta ?

Ochii îmi săreau de la un subtitlu la altul : O bucurie neașteptată. Cum află cineva că a obținut premiul întâi. Un restaurant care nu mai are ce oferi. Metoda Monte Carlo.

Ce ? am tresărit și am început să citesc primul alineat, cel de sub titlu.

Trebuie să știi să joci, afirma domul Zahn. Mai bine să nu joci decît să completezi numai o coloană, adaugă el. Am economisit jumătate de an pînă am început să joc. Din fericire mi-am putut permite, sînt celibatar. Da, am o metodă specială, metoda Monte Carlo. O jumătate de an am comparat rezultatele reale cu cele indicate de această metodă și am fost surprins de felul cum coincideau. Pînă la urmă am economisit destul ca să pot juca. Nu mă așteptam, bineînțeles, la câștigul cel mare. În afară de categoria întâi am mai prins și de două ori a treia și de opt ori a patra.

Dintr-o dată mi-am amintit de unde cunosc numele lui Zahn. Așa este ! Funke încercase să jefuiască o Alimentară împreună cu un oarecare Zahn.

Am sărit în sus de s-a răsturnat scaunul.

— Ospătar ! Plata !

Tibor tocmai termina de citit un paragraf. Ridică ochii.

— Trebuie să punem repede mîna pe acest Zahn. Nu vreți să veniți cu mine ? Am nevoie de un om cu experiență, am spus grăbit.

Ploua cu găleata.

Din cerul negru cădea o ploaie deasă, neînteruptă. Alergam pe lângă ziduri, în spatele meu gîfîia Sitenský. Pînă să ajungem la secția de miliție eram amîndoi uzi pînă la piele.

Sitenský se năpusti asupra soneriei. Zbîrniitul se împrăstie în clădirea pustie.

— Îi arăt eu măgarului... scrișnea Tibor cu degetul pe butonul soneriei.

În sfîrșit veni ofițerul de serviciu.

— Arde? am recunoscut glasul somnoros al lui Boria.

— Arde, tună Sitenský.

Cheia scîrțîi grăbit în broască.

— Tovarășe maior... luă Luboš poziția de drepți. Sitenský îl împinse la o parte.

— Pregătiți o mașină! strigă peste umăr.

L-am ajuns în birou. Tocmai își trecea cureaua pistolului peste umăr. Nu e o idee rea, m-am repezit eu după al meu. Ne-am întîlnit la poartă.

— Mașina e pregătită, raportă Boria.

— Bine. Să mergem.

— O clipă. Unde? mi-am dat eu seama.

Tibor se opri. Scoase gazeta și mi-o dădu. Am trecut în fugă peste rînduri. În ultimul alineat cîștigătorul îl ruga pe redactor să nu-i dezvăluie adresa, pentru că altfel au să vină la el oameni din întreg raionul să împrumute bani. Îi respect dorința, încheia reporterul. Articolul era semnat: f.h.

— Asta e Hemele, redactorul șef, se repezi Sitenský la telefon. Redactorul Hemele se sperie de-a binelea văzîndu-se trezit la miezul nopții. Lui Si-

tenský i-au trebuit cinci minute pînă să se înțeleagă cu el.

— E puțin mai sus de Ostroh, mă anunță Tibor după ce agăță receptorul. Ne va aștepta în fața casei. Vine cu noi.

— Mai sus de Ostroh ? mi-am adus eu aminte de călătoria pe la oficiile poștale din raion. Dar ăsta-i exact în celălalt capăt al raionului decît Blatná și Sejfy.

— Este. Vînzătorul acela al vostru de Monte Carlo acționează după cum se vede pe întreg teritoriul raionului.

Am ieșit în curte.

Întineric de fîntînă. Ploua. Tatraplan-ul lui Sitenský era chiar la margine. Tibor, obișnuit cu asta, se așează pe scaunul de lîngă șofer. Eu m-am grăbit să intru în spate.

— Unde te duci ? se întoarce Sitenský. Nu ești șofer ?

Asta-i bună, m-am gîndit, și m-am urcat la volan. Îl mai dusesem odată pe șeful meu de la Praga și nimeriserăm în șanț. Dracu știe de ce tocmai în asemenea momente trebuie să-mi mai demonstrez și calitățile de conducător auto. În mod obișnuit nu ajung la volan.

Am introdus cheia de contact și am început să caut demarorul.

— Pe podea, zise Sitenský.

Am pipăit podeaua și am găsit butonul. L-am apăsat și motorul a pornit.

A durat puțin pînă mi-am dat seama cum se aprind luminile. În sfîrșit luminile farurilor despi-

cară întunericul și se aplecară cuminți cînd mutai maneta.

Mai rămînea cuplarea vitezei. Am dus maneta în punctul mort și apoi am încercat să cuplez viteza. Mașina se puse în mișcare, era viteza întâi. Să sperăm că a doua e în partea cealaltă, a treia oblic lîngă întâia iar a patra în fața ei. De cuplat înapoi poate că nu va fi nevoie.

Am aprins faza lungă, Luboš ne-a deschis poarta și am pornit.

57

Ștergătoarele de parbriz nu făceau față. Alergau încolo și înapoi pe sticlă dar ploaia acoperea imediat locul pe care îl șterseseră. Aveam impresia că mergeam pe sub apă.

Tulpinile copacilor, smulși din întuneric, se încovoiau ca vii în lumina puternică.

Tăceam, concentrați cu toții asupra drumului.

— Spre dimineață se va transforma în zăpadă, vorbi redactorul Hemele.

— Nu ne mai speriați, am pufnit eu cuplînd viteza a doua.

— Nu cunoașteți regiunea asta. Așa începe aici iarna.

— Nimeriți casa lui Zahn pe vremea asta ?

— Cu siguranță. Dacă ajungem pînă acolo... acum la dreapta.

L-am ascultat. Împotriva noastră se scurgeau șuvoaie de apă. Peste un ceas șoseaua va fi plină de bolovani.

— Cum ați aflat despre Zahn ? l-am întrebat după ce am trecut de zona periculoasă.

— De la poșta centrală. Îi anunțase Pronosport-ul.

— Săptămîna asta a cîștigat? am vrut eu să știu precis.

— Da. De aceea reportajul meu e ceva extraordinar. Nu s-a pomenit încă să prezentăm un eveniment chiar a doua zi după ce a avut loc. Se pare însă că rentează. Astăzi s-au vîndut mai multe exemplare decît alte dăți în două săptămîni.

— „Izvorul“ a fost de vînzare încă de azi? Vînzătorul ne-a spus că apare de-abia mîine.

— Priceput vînzător, zîmbi Hemele. Oficial apărăm mîine. Și ziarul poartă data de mîine. Din cînd în cînd însă tipografia reușește să-l termine cu o zi mai devreme. Îl trimitem, bineînțeles, imediat pe piață.

— Asta înseamnă că ați vorbit cu Zahn alaltăieri, ziarul s-a tipărit ieri și azi s-a pus în vînzare, am recapitulat eu.

— Da, răspunse redactorul mîndru.

Sitenský a tăcut tot timpul. Parcă voia să ne facă să înțelegem că ajutorul lui a încetat și că din clipa asta e doar un simplu observator.

Urcam mereu. Am trecut de o curbă și, dintr-o dată, n-am mai văzut nici la un pas. În fața mașinii se ridica un zid alb. Am frînat brusc și am schimbat pe faza mică. Am început să blestem.

— Asta ne mai lipsea. Toarnă cu găleata și acum și ceață... ați mai văzut vreodată așa ceva?

— Nu e ceață, e norul din care plouă, declară Hemele. Pe aici se întîmplă des. Poate că nu va fi prea mare. Încercați să treceți.

Am încercat. Am pornit încet. Mă conduceam după bornele de la marginea șoselei. Apăreau în fața mașinii ca niște îngeri păzitori și le depășeam cu vi-

teza unei căruțe. Apoi, tot atît de neașteptat, ceața dispăru.

Am aprins din nou faza mare. Ploaia era mai slabă, dar continua să cadă. Din întuneric apăru tăblița cu numele localității.

— Am ajuns, constată redactorul ușurat. Acum atenție. După ce trecem de iaz, la dreapta.

În dreapta strălucea vag o suprafață de apă. Am virat. Farurile băteau pe firma unei cîrciumi. Ferestrele întunecate reflectau luminile mașinii.

— În cîrciuma asta au băut tot ce era de băut. Zahn locuiește în ultima casă pe dreapta.

Tatraplan-ul se hurduca pe un drum în coastă. Siluetele caselor treceau încet prin fața geamurilor.

— Aici, arată redactorul o clădire ceva mai sus de drum.

Am frînat și am oprit motorul. Ploaia bătea în acoperiș. Am început să distingem cîte ceva : un gard de sîrmă vopsit în alb, coroana unui copac mai înalt decît casa, frontonul clădirii.

Apoi, la o fereastră de la etajul întîi, licări o lanternă.

— Să mergem, am zis și am deschis portiera.

58

Portița era deschisă.

— Așteptați, spuse redactorul și intră primul : Intrarea e prin spate.

Am ocolit casa. Hemele a pus mîna pe clanță.

— Închis.

Căută soneria. Am aprins lanterna. Pe ușorul ușii nu era nici o sonerie.

— Mă duc să văd la poartă, se oferi Sitenský. Dispăru în întuneric. Peste o clipă în casă începu să sune ceva. O dată, de două ori, a treia oară.

Ascultam. Numai ropotul ploii întrerupea liniștea desăvârșită.

Sitenský se întoarse.

— Ce e ?

— Nimic. Se aude soneria, dar nu vine nimeni.

— Dar lumina ? obiectă Hemele.

Am mai așteptat puțin.

— Dați-mi voie, l-am împins pe redactor la o parte. Am bătut cu putere : Deschideți !

Ce naiba face Zahn înăuntru ?

Cînd am bătut ultima dată, am avut impresia că ușa s-a întredeschis. Am aprins lanterna. Într-adevăr, între ușă și cadrul ei apăruse un spațiu de cîțiva centimetri.

Am apăsat pe clanță și am împins canatul cu umărul. De partea cealaltă scîrțîi ceva și ușa se mai deschise puțin. Am băgat mîna în crăpătura ivită.

— Un dulap.

— Dulap ? repetă Tibor și-și duse mîna la armă.

La următoarea împingere dulapul cedă scîrțîind. Intrarea era liberă. Am intrat înăuntru. În urma mea Sitenský și după aceea Hemele. Ne învălui un întuneric de nepătruns.

Am căutat cu mîna comutatorul. Se afla lateral, ceva mai sus decît de obicei. L-am întors și am mijit ochii. Becul gol atîrna chiar deasupra capetelor noastre.

M-am uitat împrejur. Ne aflam într-un coridor. Pe peretele dinăuntru, uși. La capătul lui se vedeau niște scări de lemn care duceau sus.

— E cineva aici? am strigat. Nici un răspuns. Și totuși era cineva, nu aveam nevoie de licărirea lanternei la geam ca să-mi dau seama de prezența lui.

M-am îndreptat spre scări. Lumina de pe coridor cădea numai pe primele trepte, sus era întuneric. Acolo pîdea, simțeam prezența lui cu toți porii. Stătea acolo și aștepta să urc.

Mîinile mi se umeziseră. Sitenský mă atinse pe umăr. Ochii îi străluceau de o emoție stăpînită. Îmi arătă cu pistolul un comutator de pe perete. Se aplecă la urechea mea și șopti încet :

— Te duci ?

Am dat din cap.

— Cînd ajungi pe palier, aprind lumina.

Din nou am dat din cap.

— Te repezi sus și eu vin după tine. Am să te acopăr de pe palier.

Am dat din cap pentru a treia oară. Se întorseseră timpurile de cînd eram partizani.

Mi-am șters palmele de pantaloni și am răsuflat din adînc. În mîna stîngă lanterna, în dreapta pistolul. Sitenský puse mîna pe comutator. Acum !

Am pornit ca la o sută de metri. La al treilea pas, lumina s-a aprins. Am trecut de palier, unde scara cotea, și am alergat mai departe.

Apoi pocni o împușcătură de sus și lumina se stinse. Am mai făcut un salt și m-am trîntit la pămînt. În urma mea cădea sticla din becul spart. Pistolul lui Tibor bubui din spate. Bun, deci Tibor

e pe palier. Am întins mîna să văd cîte scări mai sînt. N-am găsit niciuna. În jur numai suprafața nedă a dușumelei. Mă aflu chiar în capul scărilor.

Lanternă, unde e lanternă ? încercam să pătrund în tunicul. Îi dădusem drumul cînd mă lăsasem la pămînt. Cine știe unde se rostogolise.

De jos se auziră pași și glasul speriat al redactorului :

— Ce se întîmplă ?

Ăsta sigur nu fusese partizan. Pentru Dumnezeu, taci din gură ! îl rugam în gînd.

În tunicul din fața mea scîrții slab ceva. Un curent de aer rece. Fereastră ! Fuge pe fereastră !

Am sărit în sus :

— Stai ! am strigat, și am nimerit în zid.

În sfîrșit, coridorul ! La capătul lui mai degrabă bănuiesc decît văd un dreptunghi mai luminos.

Apăs pe trăgaci. Împușcătura se aude pe hol ca o bubuitură de tun.

Dreptunghiul se luminează brusc. .

Alerg la fereastră. În spate îl aud tropăind pe Sitenský. Mă aplec în afară.

Bum !

Ambele geamuri s-au făcut praf. Mă las în genunchi.

Trăiește, mă gîndesc ușurat și mă retrag.

În clipa aceea pe coridor se aprinse lumina.

Lîngă scări stătea Hemele, cu mîna pe întrerupător. La un metru în spatele meu, Sitenský în genunchi.

— Stinge ! strig furios, sărind de la fereastră. Am făcut-o în ultima clipă. Glonțul intră în tavan, de unde începu să cadă tencuiala.

În sfîrșit întuneric !

Am orbecăit pe coridor înapoi, spre scări. Am găsit pe podea lanterna. O nouă împușcătură sparse un geam lateral.

Tibor sări la fereastra spartă și trase în întuneric. De jos veni răspunsul ; sticla din geamul de sus început să cadă pe dușumea.

— Ia-l pe la spate ! strigă la mine. Eu am să-l țin în șah ! Scoase mîna afară și trase spre grădină.

Am luat-o la fugă în jos, socotind împușcăturile. Una în bec, a doua spre mine, a treia cînd se aprinsese lumina, a patra în fereastră, a cincea ca răspuns lui Tibor. Încă una și va trebui să încarce.

M-am furișat pe ușă, gata să mă las în jos la cea mai mică mișcare. Tibor trase din nou. Înaintam pe lîngă zid. În întuneric se deslușeau neclar gardul și un tufiș. Cel mai probabil acolo s-a ascuns.

— Stai ! am strigat și am aprins lanterna. Lumina se opri pe tufiș. M-am lipit de colțul casei și am întins cît mai departe mîna cu lanterna. În ea va trage acum.

Am simțit fizic cum Tibor înțepenise la geam și pîndește ca și mine. Strălucirea împușcăturii îl va trăda pe Zahn.

Lumina luneca încet de la o tufă la alta. Frunzele, îngreunate de ploaie, tremurau ușor sub picăturile care cădeau. Asta era singura mișcare. Mi-am luat inima în dinți și am ieșit din adăpost.

Undeva se deschise un geam și cineva strigă : „Alo ! Ce se întîmplă ?“. Peste drum aprinseră lu-

mina. Lumina difuză cădea în grădină. Trecea prin tufe ; nu era nimeni acolo.

Am ocolit casa și m-am întors înăuntru.

— A fugit ! am strigat în sus.

Redactorul Hemele era alb ca varul.

— De ce ? Puteți să-mi spuneți de ce ?

— Ceva nu e în regulă cu ciștigul ăsta.

— Dar cu mine a vorbit așa de sincer ...

Pe scări apăru Sitenský.

— A fugit ? Se uită atent la mine : Dar pe tine, Vašek, te-a nimărit ! Ești plin de sânge !

Am dus mâna la față. Era umedă. Mi-am privit mâna : era murdară de sânge. Când s-a întâmplat ? Nu-mi aminteam.

— Nu-i nimic, scoase Sitenský batista și mă șterse pe față : Doar o zgîrietură.

Stăteam liniștit, dar gândurile mele căutau febril o ieșire. Acum să avem un câine ! De-am avea un câine, Zahn n-ar fugi prea departe. Numai că pînă ajunge aici cineva cu un câine, va fi dimineată și ploaia va spăla toate urmele.

— Să cercetăm locul, propuse Sitenský.

— Se poate, am fost eu de acord.

Poate descoperim ceva care să ne explice de ce Zahn ne-a întâmpinat în felul acesta de neînțeles.

Hemele deschise ușa de partea cealaltă a coridorului.

— Stați puțin. Mergem toți odată.

— Numai să aprind lumina, răspunse din prag.

Țăcăni comutatorul și imediat redactorul scoase un țipăt de groază. L-am împins pe Sitenský și am pus mâna pe pistol.

Nu mai era însă nevoie. Bărbatul care zăcea pe duşumeaua încăperii, nu mai era periculos pentru nimeni. Balta de sînge închegat începuse deja să se închidă la culoare.

Nu aveam nevoie de un doctor ca să ştiu că e mort. Nu aveam nevoie de vreo legitimaţie ca să ştiu cine e. Veniserăm prea tîrziu. Pe Arnoşt Zahn nu-l mai putea ajuta nimeni.

60

Deci aici e cel de-al şaselea glonţ, îmi trecu mie în primul rînd prin cap. De aceea n-a tras în mine în grădină. Nu mai avea cu ce.

— Atenţie ! Nu atingeţi nimic ! am spus văzîndu-l pe Hemele cum se împleticeşte prin cameră. Afară !

Ca de obicei asta a avut efect. Redactorul îşi veni în fire şi ieşi pe coridor. Sitenský, în uşă, mă privea cu un respect vizibil.

M-am aplecat asupra mortului şi i-am luat mîna. Se îndoia. Rigor mortis încă nu apăruse. Sosiserăm imediat după crimă.

Am privit rana. Era curată. Glonţul trecuse cu mare viteză. Intrase pe sub maxilar, ieşise prin creştet. Un unghi foarte neobişnuit ; de parcă ucigaşul ar fi tras de la sold.

M-am uitat primprejur. Pe masă se afla „Izvorul“ cu interviul luat lui Zahn. Alături, o sticlă cu vişinată şi un pahar pe jumătate gol. Sticla şi paharul îmi dădură altă idee. M-am uitat pe jos. Al doilea pahar, cu piciorul spart, era sub scaun. Aceas-

tă alternativă era cumplită, dar mai probabilă : ucigaşul trăsesese în victimă pe cînd aceasta ridica paharul.

Am ieşit din încăpere. Am închis uşa, prudent, cu cotul. Pe Hemele îl apucase tremuriciul. Se rezemase de perete şi dinţii îi clăntăneau.

— Fri ... fri ... frigul, încercă să se scuze.

— Mortul e Zahn ? am vrut eu să fiu sigur.

Hemele reuşi să confirme din cap.

— A fost ucis chiar înainte de a sosi noi. De către cineva cu care Zahn se cunoştea bine. A tras de aproape, pe cînd ridica paharul.

În clipa aceea uşa de la intrare se trînti de perete şi în ea apăru ţeava unei puşti.

— Mîinile sus ! comandă un glas din întuneric.

Am ascultat toţi trei. Hemele gemînd încetişor, Tibor încruntîndu-se. Ca fost comandant de partizani îi era probabil ciudă că nu pusese pe cineva de pază.

Pe uşă intră un bărbat în uniformă de pădurar. În urma lui, alţi doi cu puştile în mîini.

— Cine sînteţi şi ce faceţi aici ? strigă pădurarul.

— Puteţi să vă daţi seama după maşina din faţă, l-am repezit.

— Poate să fie furată. Actele !

Am băgat mîna în buzunar şi i-am dat legitimaţia. O cercetă pe toate feţele.

— În regulă, scuzaţi-ne. Lăsaţi mîinile în jos. Am auzit pe aici nişte împuşcături ...

— Nu aveţi de ce să vă scuzaţi. V-aţi comportat admirabil. Rar te mai întîlneşti astăzi cu un asemenea ajutor de la vecini. Din păcate şi dumnea-

voastră și noi am ajuns prea târziu. Arnošt Zahn e mort. Noi l-am și surprins pe ucigaș, de asta s-a tras.

— Il cunoașteți ?

— Încă nu. Dar punem noi mîna pe el. Există pe aici vreun telefon ? Trebuie să aducem un cîine.

Pădurarul dădu din cap.

— Eu am telefon, dar, din nenorocire, de ieri nu mai funcționează.

— Altul nu mai este ?

— Nu. Numai în Ostroh.

— Hm. Ce facem ? Am să mă duc la Ostroh.

— Atunci du-te mai bine direct în oraș, zise Sitenský. Ia-l și pe tovarășul redactor cu tine. Eu am să aștept aici.

— Nu vreți să încercați cu cîinele meu ? se oferi pădurarul. Deși e încă tînăr ...

— Nu știu. Mă tem ca mirosul lui să nu-l încurce pe al nostru. Mai bine nu.

Am ieșit în fața casei.

— Nu-nu v-am spus ? se bîlbîi redactorul. Ploaia se schimbase în ninsoare.

— Atunci e gata, menționează pădurarul. Pe zăpadă nici un cîine nu vă poate fi de folos.

— Nu-i nimic. Duceți-vă. Trebuie să-i raportați lui Blahoš, spuse Tibor.

— Bine. Într-o oră sînt înapoi.

La porțiță mi-am adus aminte de ceva. M-am întors.

— Cum se cuplează marș-arierul ?

Tibor zîmbi și-mi spuse.

Ningea din ce în ce mai tare.

N-a durat o oră, ci aproape trei. Norii erau la înălțimea dealurilor și burțile lor grele se țirau prin văi. Vedeam la numai un metru în fața farurilor și mergeam la pas.

— Pentru Dumnezeu, ce-i cu tine ? mă întâmpină Luboš Boria. Te-ai luat la bătaie ?

— Și mai rău. Am tras.

— În cine ?

Am dat din mină.

— Mai târziu. Mai întâi telefonează-i lui Vrána la hotel. Mă duc după el.

Eram gata de plecare.

— Stai puțin. Nu vrei o cafea ? îmi arată el ibricul din care ieșeau aburi.

— Mulțumesc. M-am așezat, am luat cana cu amîndouă mîinile și am sorbit. Cafeaua fierbinte era minunată.

Boria forma numărul hotelului.

— Când îl prinzi, spune-i să-ți dea numărul lui Blahoš de acasă. După cîte știu căpitanul a rămas la Praga și, fără el, asta ...

— Ce ? Faptul că ai tras ?

— Altă crimă, i-am spus.

În clipa aceea Boria a primit legătura. Mai întâi a vorbit cu portarul de noapte, apoi cu Vrána.

Am terminat cafeaua și m-am ridicat. Boria își nota telefonul lui Blahoš.

În zece minute eram înapoi cu Vrána.

— Ninge de-acum și aici, mi-am scuturat fulgii de pe sacoul ud. Sus totul va fi alb.

— N-ați primit legătura cu Praga? întrebă Vrâna.

— Încă nu, se uită Boria la telefon. Ce s-a întâmplat, spune! mă îndemnă el pe mine.

Am început să-i povestesc, dar mă întrerupse telefonul.

Boria îl ridică și i-l dădu lui Vrâna.

— Blahoš? am întrebat. Luboš dădu din cap. I-am povestit mai departe. Vrâna puse receptorul în furcă.

— Adună oamenii și vin. Dumneavoastră trebuie să vă întoarceți sus iar eu aștept aici. Unde e Ostroh-ul ăsta?

Mi-am adus aminte de Sitenský.

— N-avem pe aici ceva șliboviță? Sus am avea mare nevoie de ea.

— Îmi pare rău, dădu Luboš din umeri.

— Măcar niște cojoace.

— Ți-l dau pe-al meu.

— De serviciu nu sînt? Am nevoie mai ales pentru Sitenský. Îngheață de tot, săracul.

Boria ridică mirat din sprîncene.

— Să mă uit. Trebuie să fie ceva pe aici.

Am aruncat cojoacele pe banca din spate și am pornit. Zăpada cădea într-una. Jos cu fulgi mari, care se lipeau de ștergătoare, apoi mai mărunț, iar sus ninge ca într-o vedere de Crăciun.

Socoteam cam cînd ar putea ajunge echipa lui Blahoš. Reieșea că, cel mai devreme, la ora opt. Dacă intră în ceață chiar de la Praga, atunci pe la prînz. Frumoasă perspectivă.

Perdeaua continuă de zăpadă se rupse și apărură frontonul primei clădiri. Apoi cercul negru al ia-

zului. Am virat prudent. Roțile din spate începură să derapeze. M-am gândit că e mai bine să opresc înainte de a intra pe drumul în coastă și să merg mai departe pe jos.

Neaua înlocuia zorile. Mergeam spre casa lui Zahn lăsînd în zăpadă urme pline de apă. Primele urme din iarna aceasta. În pantofi aveam apă. Pantofii ușori se potriveau pentru cina de la „Cana“, dar nu pentru noroiul de aici.

La poartă m-a apucat, pentru o clipă, o teamă pentru soarta lui Sitenský. Nici un fel de urme, iar casa părea pustie. Am pus mîna pe clanță și am deschis încetișor ușa. Lumina lanternei mă lovi în ochi și Tibor spuse răgușit :

— Pe unde dracu ai umblat ?

Ședeă pe podea în spatele ușii și aștepta, nemișcat ca o stană de piatră, dacă se întoarce ucigașul. Așteptase așa trei ore, cît lipsisem eu.

— Unde sînt oamenii aceia ?

— I-am trimis acasă. Numai așa exista vreo speranță să revină, se ridică el de la pămînt. Și îmbrăcămintea lui se potrivea mai bine la „Cana“ decît pentru garda de noapte. Începu să tușească răgușit : La naiba ! Western-urile astea nu mai sînt pentru mine.

Se îndreptă gemînd. I-am dat un cojoc.

— Acuma scuză-mă. Mă duc să mă încălzesc și să bag ceva în gură. M-a invitat pădurarul.

Sitenský s-a întors peste vreo oră. Începuse deja să se lumineze. Îmi aducea cîteva tartine cu salam și un termos cu ceai fierbinte. Am tras o dușcă și am început să tușesc. Nu eram sigur ce e mai mult în termos — ceai sau rom.

Ceva mai târziu au început să se strângă la gard primii curioși. Vestea despre moartea lui Zahn se răspândise repede. Cîțiva mai îndrăzneți intrară în grădină.

M-am învelit în cojocul lui Luboš și m-am dus să-i alung. La poartă se strînsese un grup de oameni. Erau stăpîniți de o indignare generală.

— Spînzurătoarea ar însemna prea puțin pentru o asemenea bestie.

— Cui nu i-or fi ajuns mîile pe care le-a împărțit ?

— Credeți că e cineva ... soarta !

— Soarta ? De ce soarta ? Nimeni de aici n-ar fi făcut asta !

— Săracul Arnošt ! Chiar ieri mi-a oferit bani și eu, prostul, n-am vrut să-i iau !

— Tovarășe, i-a furat totul ?

Le-am explicat că nu știu. Înainte de a controla trebuie să căutăm amprente.

Adunarea aprobă din cap.

— Și ce se va întîmpla cu banii ? întrebă cineva din spate.

— Îi vor moșteni rudele lui Zahn.

— Nu are nici una, ziseră imediat cîteva glasuri.

— De unde știți ? Dacă-i vorba de bani, întotdeauna se găsește cineva, obiectă unul cu mai multă experiență.

— Ce vorbești ? se enervă altul. Arnošt era singur cuc. De cînd i-a murit mama ...

— Dacă-i vorba de bani, au să apară și rube-deniile, ținea la părerea lui pesimistul. Noi n-o să-i moștenim în nici un caz. N-am dreptate, tovarășe ?

I-am dat dreptate. Adunarea oftă cu tristețe.

— Spînzurătoarea ar fi prea puțin ...

Pe măsură ce se lumina, ninsoarea se transformă în ploaie. Apoi începu să bată vîntul și norii se puseră în mișcare.

Acum ploua cu intermitențe. Norii pluteau pe deasupra noastră ca niște dirijabile uriașe iar corvoanele copacilor le sfîrtecau burțile. Din cînd în cînd apărea chiar și cîte o bucată de cer senin. Din fleșcăraia de pe jos se ridica un frig pătrunzător.

De pe șosea se auzi un claxon. De două ori scurt, o dată lung. Semnalul lui Blahoș. În sfîrșit !

Cu un sentiment de ușurare, m-am dus să-i întîmpin.

62

Echipa avea o componență care arăta că situația e gravă. Lîngă iaz erau cinci mașini. Prin fața primei se plimba nerăbdător căpitanul Blahoș.

— Mare ghinion aveți, mormăi în loc de salut. Unde e ?

I-am arătat drumul povîrnit.

— Ultima casă pe dreapta. E greu să ajungeți cu mașinile. Cel mai bine e să le lăsați lîngă iaz și să mergeți pe jos. De ce am ghinion ?

— Din cauza drumului. De la Kladno ne tirăm printr-o ceață din care cade zăpadă. E o adevărată minune că am ajuns.

Se întoarse și începu să dea ordine. Mașinile se puseră în mișcare părăsind șoseaua.

M-am salutat cu Vrăna și cu doctorul Șimandl și am făcut cunoștință cu ceilalți membri ai echipei.

— Ați început să căutați ? întrebă Blahoș încă pe drumul de coastă.

— Nu. Nu ne-am atins de nimic. Dar asta abia la sfîrșit. Cînd am tras cred că am lăsat ceva amprente.

Oamenii adunați în fața casei tăcură și ne făcură loc.

În poartă stătea Sitenský. Blahoș îi strînse mîna.

— Am auzit că dumneavoastră vă datorăm în primul rînd ... Se opri. Aveți temperatură, tovarășe maior.

— Nu-i nimic, se apără Tibor. O criză de tuse îl opri să vorbească.

— E clar. Cum să nu. Imediat maiorul Sitenský să fie trimis în oraș, se întoarse Blahoș către locotenentul-major Vrána.

Mă așteptam ca Tibor să se împotrivească. Se simțea însă probabil destul de rău, dacă se lăsă dus fără să zică nimic.

În casă am intrat numai noi doi, căpitanul Blahoș și cu mine. Ceilalți așteptau afară.

— Fiți așa de bun și repetați-mi cît mai amănunțit ce s-a întîmplat aici, ceru Blahoș. De data asta știm destule ca să lucrăm repede și precis. La urma urmelor e și timpul, trei crime ar trebui să fie de ajuns.

— Desigur. În alt fel nu sînt sigur dacă v-am înțeles, i-am răspuns.

— Nu ? zîmbi Blahoș. Dacă ar trebui să roștiți în clipa asta numele criminalului, am impresia că ați rosti același nume ca și mine. E vorba doar să găsim probe care să ne confirme bănuiala.

— Și ilustrata de la băile Bardejov ?

— Un truc vechi. Deci cum era ? Ați ajuns aici, ușa blocată cu dulapul ...

63

Căpitanul Blahoș începu să acționeze. Știa ce vrea și știa unde să caute. Locotenentului-major Vrâna îi rezervă rolul de simplu statistician. Instrucțiunile sale erau precise, ca ale unui specialist cu experiență.

Nu ceru, de exemplu, ca „băieții să caute ceva suspect“, cum se spune adesea, ci pretinse să se găsească glonțul care spărsese becul de pe scară și care trebuia să fie înfipt în tocul geamului. În zece minute îl avea în mână.

Atenția principală o acordă însă camerei în care se găsea victima.

Și doctorul Șimandl se întrecu pe sine. Nu mai amână pînă la autopsie, ci declară pe loc că Zahn fusese ucis după ora douăsprezece noaptea, deci chiar înainte de sosirea noastră. Se trăsese în capul victimei de la o distanță de doi-trei metri. Și el observase unghiul neobișnuit sub care se trăsese. Considerase că ucigașul trăsese, fără a mai ținti, de la sold.

Le-am expus teoria mea cu ridicatul paharului. Doctorul fu de acord.

— Să vedem unde găsim glonțul.

L-am găsit în tocul ferestrei cam la doi metri de la podea. Ipoteza mea era deci corectă. Ucigașul

trăsese în momentul în care închina paharul cu victima.

Blahoș dispuse ca și glonțul acesta să fie extras. Calibrul lui corespundea cu al primului. Dar asta nu-l mulțumi pe pedantul căpitan. Pentru a fi sigur că ucigașul și cel care trăsese asupra noastră sînt una și aceeași persoană, trebuia să afle dacă ambele gloanțe fuseseră trase cu aceeași armă.

Experții armurieri îi spuseră să aștepte probele de laborator. Atunci căpitanul ceru o lupă, puse gloanțele pe o hîrtie albă, aprinse lampa și începu să le cerceteze singur. Experții îl urmăreau cu disprețul specialiștilor. Cînd văzură însă că se pricepe, renunțară la aerul de superioritate și se oferiră să încerce ei. Blahoș le dădu bucuros gloanțele.

Concomitent cu Șimandl și ajutoarele lui, lucrau fotografiile și specialiștii în dactiloscopie. De abia după ce aceștia din urmă luară toate amprentele, îi chemă pe cei care, pînă atunci, cercetaseră încăperea alăturată. Nici ei nu avuseseră o sarcină vagă. În primul rînd trebuiau să găsească restul banilor proveniți din cîștig.

Reușiseră în douăzeci de minute. După ce scoaseră toate sertarele scrinului, găsiseră la fund un carnet de C.E.C. și cinci pachete învelite în ziare. Pe carnet erau depuse o sută de mii și fiecare pachet conținea cîte o sută de bancnote a o sută de coroane. Deci în total o sută cincizeci de mii. Se putea presupune că restul Zahn îl cheltuise. Ucigașul plecase cu mîna goală, era clar.

În faza aceasta Blahoș recurse la specialiștii în dactiloscopie. Îi îndepliniră ușor rugămintea de a

împărți amprente în cele care aparțineau victimei și în cele ale altor persoane. La următoarea rugămintă a căpitanului începură însă să se împotrivească, n-o pot satisface fără aparate. Blahoș voia să afle cîtor oameni le aparțin celelalte amprente. O asemenea determinare nu e simplă și de obicei pretinde aparate optice perfecte, pentru ca amprente, de multe ori incomplete, să poată fi mărite în mod corespunzător și comparate.

Se dovedi că de data aceasta treaba era totuși mai ușoară, datorită amprentelor de pe sticla de vișină. De pe gîtul ei au fost luate, practic, amprente tuturor degetelor de la mîna stîngă. Aceste amprente constituiră baza pentru următoarea comparare.

Rezultatul surprinse, deși era de așteptat. Cu excepția cîtorva amprente mai vechi, toate aparțineau unei singure persoane. Amprente identice, ale degetului mare și arătătorului, se găsiseră în plus pe marginea ferestrei pe care fugise cel care trăsesese asupra mea.

În momentul acela au apărut și experții armurieri cu rezultatele lor: ambele gloanțe fuseseră trase, după părerea lor, din aceeași armă.

— Cu cea mai mare probabilitate, adăugaseră prudenți.

— Cu siguranță, zîmbi căpitanul. Rezultatul dumneavoastră l-au confirmat și cei de la dactiloscopie. Putem considera drept dovedit faptul că omul care a tras în locotentul Charvát, era ucigașul. Și acum, se întoarse el către specialiștii în dactiloscopie, încă o verificare. Ultima.

Scoase din buzunar o bucată de carton.

— Vă rog să comparați amprentele ucigaşului lui Zahn cu acestea.

Am impresia că numai eu sesizasem emoția din glasul căpitanului.

— Asta-i o nimica toată, zise specialistul, aplecîndu-se asupra bucății de carton. Ampreentele de pe ea păreau, de la distanță, zece pete ovale de cerneală.

— E clar, spuse după scurt timp, sînt identice. Căpitanul Blahoş răsufală ușurat.

— Atunci am terminat.

64

Privi împrejur. Majoritatea celor de față ori nu auziseră ce spusese căpitanul ori nu înțeleseseră, deoarece rămăseseră pe loc și așteptau alte ordine. Numai pe fața lui Blahoş apăru dintr-o dată o mare oboseală.

— Să ne strîngem lucrurile, zise încet, se întoarce pe călcîie și ieși afară.

Oamenii se puseră în mișcare și începură să vorbească. Specialistul dactiloscop întoarse bucata de carton pe partea cealaltă. Era inutil să-l întreb de numele omului căruia îi aparțineau cele zece pete ovale. Îl cunoșteam.

Prin asta se deosebesc, în primul rînd, întîmplările reale de cele din cărțile polițiste. La noi rar se întîmplă ca bănuiala să fie eronată, la noi crește mereu, piatră cu piatră, pînă îl copleșește pe vinovat.

Bine că a trecut totul, m-am gîndit eu și abia atunci mi-am dat seama că nu dormisem deloc

noaptea trecută și că acum e ora două după-amiază. Nu-i nimic, azi am să dorm ca într-o zi de duminică, azi nu mai are cine să fugă de noi, astăzi vor avea alții grijă de el. Mă așteaptă o săptămână de odihnă binefăcătoare, poate chiar două, alcătuirea de rapoarte, tot felul de interogatorii și cine știe ce-i va mai trece prin cap lui Blahoș; să sperăm că multe. Poate că în timpul cît pregătim noi raportul îl vor prinde și vor urma alte interogatorii și verificări.

Mai bine nu, mi-am amintit de Květa, mai bine să fiu cît mai departe de cazul ăsta nenorocit. Ori-cum va trebui să mă reîntorc la spargerea din strada Corvin, mai bine acum decît peste o lună.

Am ieșit după Blahoș. Stătea în mijlocul curții, cu fața întoarsă spre cer ca să-l răcorească ploaia.

De pe șosea se auzi zgomot de motor.

M-am apropiat de căpitan.

— Nu mergem? l-am întrebat. Ar trebui să se emită ordinul de arestare.

Se îndreptă.

— Da. Imediat.

Am privit în jos spre drumul de coastă. Venea cineva spre noi. Se grăbea. L-am urmărit fără interes, pînă îl ascunse casa lui Zahn. De abia cînd a dispărut mi-am dat seama cine e.

— Vine Trčka, am zis surprins.

În clipa aceea Trčka apăru de după colț. Arăta ciudat. Murdar, cu o zgîrietură pe față, cu haina ruptă.

— Bună ziua, ne salută cu vădită ușurare.

— Ce-ați pățit?

— Nici nu mă mai întrebați. Am avut un accident. Cam la cinci kilometri de aici am derapat și

am ieșit de pe șosea. Ne-am dat de trei ori peste cap. Brr ! Restul drumului l-am făcut pe jos. De-abia la intrarea în sat m-a luat un tractor.

— Ați venit după Sitenský ?

Trčka negă din cap.

— Cu el am vorbit în Ostroh. Veneam la dumneavoastră, îi spuse lui Blahoš. Am o veste care vă va interesa. În oraș e încă un mort. Funke a trecut pe acolo astă noapte și a intrat, cu tot cu motocicletă, într-o groapă.

IV

A D E V Ă R U L

I

Eram adunați la marginea gropii ca niște rube-denii deasupra unui mormînt. Numai mortul lipsea. Se afla acum la spitalul orășenesc și doctorul Șimandl îi făcea autopsia.

Noi, ceilalți, stăteam în ploaie și priveam rebegiți fundul gropii. Mă gîndeam că indignarea mea de ieri, de om al locului, fusese îndreptățită. Jos zăceau motocicleta sfărmată și resturile balustradei de protecție.

Sentimentul de rudă nu mi-l provocaseră doar ploaia și groapa deschisă. La urma urmelor acestea erau doar culisele dramei care se încheiase. Importantă era drama. Ea ne strînsese pe toți la un loc. Trecuse pe lîngă noi ca un viitor și noi nu fuseserăm în stare s-o oprim. Acum totul se terminase. Cercul se închisese, cum se spune de obicei. Ultimul actor al dramei era mort.

Nouă ne rămăseseră doar ipotezele. Nimeni nu ne va mai putea spune precis de ce se întîmplaseră toate astea.

Nu mă îndoiam deloc de faptul că Blahoș va găsi, în raportul final, explicații pentru tot ce se întîm-

plase. Nu vor fi însă adevărate. Sau poate că vor fi, dar noi nu vom mai putea ști.

— Nu mergem ? propuse șeful secției de circulație, căpitanul Stehlik. Aici nu mai puteți găsi nimic, cel mult puteți răci.

— Cui îi aparținea motocicletă ? se interesă Blahoș.

— După hîrtii, lui Zahn. E absolut nouă. O cumpărase alaltăieri.

Căpitanul dădu îngîndurat din cap.

— Bine, să mergem.

Am ocolit Curtea Meissen și ne-am îndreptat spre secția de miliție.

— Credeți-mă, ne pare foarte rău tuturor, ne asigură șeful secției de circulație. Pentru noi a fost pur și simplu un accident obișnuit.

— În regulă, dădu din mîină căpitanul. Poate că într-adevăr a fost doar un accident obișnuit.

— În mod sigur. A căzut în groapă și și-a zdrobit capul. Nici dumneavoastră n-ați descoperi nimic în plus.

— Probabil că nu.

— Ați observat capacul de care s-a lovit cu capul ?

— L-am observat. Singe și creieri.

— Și credeți că asta s-ar fi putut înscena ? insistă Stehlik.

— Ah, nu. Nouă doar ne pare rău... Funke asta ne interesa foarte mult. Poate că în anumite privințe am fi fost mai consecvenți. De exemplu am fi fotografiat locul accidentului, nu ne-am fi mulțumit doar cu o schiță.

— Pe vremea asta fotografia ar fi fost mai slabă decît schița, obiectă șeful circulației.

— Nu dacă ar fi fost făcută de noi. Dar asta nu mai contează. Ce s-a întâmplat, s-a întâmplat. Vă rog să nu uitați de pistol. Poate vi-l aduce cineva. Sus îl avea precis cu el.

— Nu se poate să-l fi luat cineva din groapă? m-am amestecat eu.

Căpitanul Stehlik dădu din umeri.

— Ați găsit ceva urme? am pus o întrebare mai precisă.

— Nu, nu erau nici un fel de urme.

— Nu erau, sau nu le-ați căutat?

— Nu erau. Zăpada era neatinsă. Dacă ar fi coborît cineva acolo, ar fi lăsat urme...

Asta suna verosimil.

— Nu se poate ca tocmai zăpada să fi influențat aprecierea dumneavoastră asupra distanței de frînare? Doi metri mi se par foarte puțin.

— Așa și este. Dar garantez pentru asta. În privința asta noi sîntem specialiști.

— Dar, pe de altă parte, afirmați că luminile de avertizare se vedeau de la douăzeci și cinci de metri. I-au trebuit douăzeci și trei de metri pînă să le observe și să apese pe frînă?

— Da. Știți doar ce noapte a fost. Mijea ochii din cauza ninsorii și mîna ca un nebun. În plus era rănit la mînă. Cunosce cazuri cînd, în situații de asta, unii au intrat în groapă fără să frîneze deloc.

— Hm. Luminile de avertizare au ars toată noaptea?

— Desigur. Un bec mai arde și acum, zise Stehlik și-i făcu loc lui Blahoș să intre primul în clădire.

Raportul oficial asupra morții lui Helmut Funke constata că, cu toată vizibilitatea și condițiile de circulație proaste, acesta mergea cu viteză excesivă pe strada „Cotului” și astfel s-a produs nenorocirea.

Accidentul avusese loc între ora patru dimineața, când trecuse pe această stradă patrula miliției, și ora cinci când fusese adus la cunoștința circumscripției de miliție. Determinarea exactă a momentului accidentului poate fi făcută numai pe baza mărturiei unui martor ocular. Nu se găsisese însă nici un astfel de martor.

La locul tragediei sosise imediat patrula miliției și fusese anunțată mașina pentru urgențe a spitalului orășenesc. Doctorul de gardă constatasese moartea celui adus. A observat în continuare că mortul fusese împușcat în mîna dreaptă. Glonțul trecuse prin mușchi cam cu zece centimetri deasupra cotului.

Asupra mortului se găsiseră un buletin de identitate și un permis de conducere pe numele Helmut Funke precum și hîrțile motocicletei pe numele Arnošt Zahn. În afară de acestea se mai găsiseră o serie de obiecte a căror listă era anexată la raport.

Pe noi ne interesa un singur obiect : portofelul, în care, în afară de bani cehoslovaci, Helmut Funke mai avea și două bancnote de cîte o sută de mărci.

Ultima parte a raportului o alcătuiau schița locului accidentului și descrierea lui amănunțită.

La patru Blahoș ne-a dat drumul.

Toți eram sătui de alergătura de peste zi. Eu, mai mult decît ceilalți. Mă împleticeam de oboseală ca un bețiv. Sub colonadă mă urmăriră cîteva priviri dezaprobatoare. Nu numai pentru că mă clătinam. Și îmbrăcămintea mea arăta ciudat, în nici un caz nu era potrivită pentru frigul de afară. Probabil tuturor le păream un chefliu care continuă și azi ceea ce începuse încă de ieri.

— Tovarășe locotenent, mă opri glasul lui Weise la poartă.

— Poftim ? m-am întors.

— Încă mai locuiți aici ?

— Încă, am zîmbit eu prosteste. Unde să locuiesc ? N-am unde.

— Astă noapte n-ați fost acasă. V-ați mutat la numărul șapte ?

— Am avut de lucru, i-am explicat.

— V-ați mutat la șapte ? repetă Weiss aspru.

Despre Funke nu căzu nici o vorbă și totuși amîndoi ne gîndeam la el. Mă considera vinovat de moartea lui și eu nu aveam curajul să-l lămuresc că acesta era sfîrșitul cel mai blînd pentru Funke. Weiss mă ura și eu nici nu mă miram de asta.

— Am avut de lucru, i-am repetat.

— Deci nu v-ați mutat. Și nici nu vreți să vă mutați.

— Ba vreau. Acum voi avea timp mai mult. Poate chiar găsesc ceva cu chirie și vă las de tot în pace, i-am promis.

— Cînd... acum ?

— Ei, acum... am desfăcut eu brațele. Acum, cînd... doar știți. Cînd s-a terminat. Îmi pare foarte rău, domnule Weiss.

— Plecați de aici, tovarășe locotenent, vă rog, îi tremură lui Weiss glasul. Găsiți-vă cît mai repede ceva și plecați de aici. Poate că dumneavoastră personal... dar asta nu e cine știe ce ușurare.

Urcînd sus, îmi aminteam cu ce bucurie așteptasem să se închidă cazul. Voiam să mă duc la Květa și să-i spun... Ce voiam oare să-i spun? L-am prins pe iubitul mamei tale, draga mea, pe unchiul Helmut?

M-a cuprins un rîs isteric.

La mansardă era un frig de-mi ieșeau aburi din gură. Am deschis dulapul. Haine de pînză, cămăși de vară, pantaloni. Am strîns din dinți încercînd să nu mă mai gîndesc la nimic. Am început să arunc lucrurile pe pat. Mîine strîng totul și mă mut. Aici aș îngheța.

Am îmbrăcat pantalonii de trening, mi-am pus o șapcă și m-am băgat sub pătură. Tremuram de frig ca un cățel. Din fericire oboseala a fost mai puternică.

4

— Am vorbit cu Praga, începu Blahoš ședința de a doua zi. Șeful vrea să mă întorc acolo cu un raport amănunțit. De aceea v-am chemat. Mai multe capete înseamnă mai mult decît unul singur.

Capete erau în total cinci și nu se părea că există vreunul plin de idei. Nici a lui Blahoš. Tuturor le era somn; cafeaua neagră ne puneă încet pe picioare.

— În primul rînd cîteva fapte : Sublocotenentul Gelner a cercetat din nou listele cîştigurilor de săptămîna trecută. N-a descoperit nici măcar o dată numele lui Funke sau al lui Zahn. În al doilea rînd : matematicianul Vomáčka a terminat de consultat caietul cu variante pe care l-am găsit la Funke. Dacă aceste variante au fost jucate săptămîna trecută, n-au cîştigat nimic. Atît despre metoda Monte Carlo, mă privi el cu înţeles.

— Doctorul Šimandl mi-a lăsat aici raportul cu privire la autopsiile lui Zahn şi Funke. În cazul lui Zahn autopsia a confirmat întrutotul ceea ce Šimandl ne-a spus de la bun început. Cauza şi momentul morţii coincid. Autopsia lui Funke arată de asemenea că acesta a murit în felul descris de cei de la circulaţie. Moartea a survenit în urma sfărîmării craniului de un obiect solid, la ora patru dimineaţa. Aha, încă ceva : la subsuoara mortului s-a găsit tatuat un număr. Helmut Funke făcuse parte din SS.

Blahoš tăcu.

— Să zicem că acum ştim cu toţii aceleaşi lucruri. Să încercăm în comun ca, din faptele pe care le cunoaştem, să alcătuim versiunea cea mai probabilă. Dacă îmi permiteţi, voi începe eu. Sarcina dumneavoastră este să ridicaţi obiecţiuni, cu cît mai multe cu atît mai bine.

Îşi drese glasul înainte de a continua.

— Într-un timp relativ scurt au avut loc în raionul acesta trei crime. Au fost ucişi Jaroslav Malásek, Rudolf Stiegler şi Arnošt Zahn. Ce uneşte aceste crime ? În nici un caz persoana ucigaşului. Pe Malásek şi pe Zahn i-a ucis Helmut Funke, pe Stiegler, Josef Podlaha. Au avut acelaşi motiv ? Nu ştim de ce i-a ucis Funke pe Malásek şi pe Zahn. În

cazul lui Zahn putem bănuî motivul, după cele ce am găsit la fața locului. Criminalul căuta banii care-i mai rămăseseră lui Zahn din câștig. De ce a fost însă ucis Malásek ? Funke a încheiat cu el niște socoteli mai vechi sau a vrut să pună mîna pe buletinele jucate, deoarece credea că, în felul acesta, va obține premiul de categoria întâi ? Ori a existat un alt motiv pe care nu-l cunoaștem ?

— Pot să intervin ? am cerut eu cuvîntul.

Căpitanul dădu din cap.

— După cum se vede, fără metoda senzațională pur și simplu nu ne descurcăm. Singurul lucru care unește toate cele trei crime este tocmai metoda Monte Carlo. Dacă nu ținem seama de ea, avem de-a face cu trei crime separate ; în cea mai bună situație cu două cazuri deosebite.

— Și dacă e vorba de cazuri *deosebite* ? sări Blahoș. Astă noapte mi-a venit în cap ideea asta. Poate că pe aici fiecare al doilea om are metoda asta afurisită. Noi, din nefericire, ne-am poticnit de ea la prima crimă și de atunci se ține scai de noi.

— N-o cunoaște fiecare al doilea om, am obiectat după un moment de gîndire. Am anchetat prea mulți oameni ca să nu mai auzim de ea și din altă parte. Nu, metoda asta a fost secretul unui grup restrîns ; dacă a provocat întreaga serie de crime, asta e altceva. În orice caz are legătură cu ele. Cum ? Deocamdată încă nu știm. De aceea propun să nu renunțăm de tot la metoda Monte Carlo, ci să încercăm să-i delimităm mai precis rolul.

— Mă rog, oftă Blahoș.

— Atunci aș avea o primă observație. Am discutat de mai multe ori aici dacă metoda Monte

Carlo este sau nu senzațională. Eu am susținut punctul de vedere că, deși în mod obiectiv nu poate fi senzațională, poate părea totuși senzațională unui om care nu are experiență în jocul la Pronosport. Un asemenea om ar putea recurge deci și la crimă pentru a intra în posesia ei. S-a dovedit că am dreptate. Josef Podlaha l-a ucis pe Stiegler tocmai din această cauză.

Blahoš dădu nerăbdător din cap.

— Asta-i totul ?

— Nu. De-abia introducerea. Mă interesează ce credeți despre metodă astăzi, când cu ajutorul ei Zahn a obținut un câștig de categoria întâi. Sînteți în continuare convins că nu face nici două parale ? Pînă să-mi răspundeți vă rog să vă mai gîndiți la un lucru. Acum un moment ne-ați adus la cunoștință rezultatul cercetărilor celor de la Pronosport. În măsura în care săptămîna trecută au fost jucate variantele din caietul găsit la Funke, nu s-a putut câștiga nici măcar o coroană. Vestea asta m-a surprins foarte tare.

— De ce ? Pentru că și metoda Monte Carlo poate da greș uneori ? întrebă Blahoš răutăcios.

— Nu. Pentru că probabil habar n-avem cum arată metoda Monte Carlo, am trecut eu peste provocare. Vă mai amintiți de cele trei întrebări pe care le-am pus conducerii Pronosport-ului ? Una dintre ele era dacă variantele găsite la Malásek și Stiegler fac parte dintre cele cuprinse în caiet. Răspunsul a fost afirmativ.

Căpitanul confirmă din cap.

— Atunci cum de e posibil ca Stiegler să fi obținut săptămîna trecută de două ori categoria a treia ? am scos eu atu-ul.

— Săptămîna trecută ? Stiegler ? Ei... rămase el descumpănit.

— Dacă variantele lui Stiegler se află în caiet, iar cele din caiet nu puteau obține nimic, cum de a cîștigat Stiegler ?

— Aveți dreptate, recunosc. Blahoș după o clipă de gîndire. Aveți vreo explicație ?

— Am expus-o deja. Nu știm deloc cum arată metoda Monte Carlo. Nimeni dintre noi n-are habar ce jucau în realitate Malásek, Stiegler ori Zahn. Bănuim că jucau variantele pe care le-am găsit. Se dovedește că nu era așa. Sau măcar nu în toate cazurile. În afară de asta, vă dați seama că la Zahn n-am găsit nici un model ? În ce fel juca el ?

— De unde să știu eu ? se răsti căpitanul. Ce propuneți ?

— Să-i rugăm pe cei de la Pronosport să mai revadă o dată întreg cazul. Mai ales cîștigul lui Zahn. Asta în primul rînd. În al doilea rînd să trecem din nou pe la toate oficiile poștale și să aflăm de cîte ori și de cîți bani au jucat Stiegler și Zahn. În același timp să ne interesăm și de cei care joacă des și sume mari. Poate că vreunul folosește metoda Monte Carlo. Ne lipsește în continuare o verigă : bărbatul cu scris îngrijit de contabil care a alcătuit toate modelele pe care le-am găsit. După cîte am auzit, compararea cu scrisul lui Zahn și Funke dovedește că nu a fost nici unul dintre ei. Dacă am descoperi această eminență cenușie și am strînge-o puțin cu ușa, poate că am afla multe lucruri interesante.

— Văd că ați pregătit pentru grupa dumneavoastră un program pe două săptămîni, cel puțin,

se strîmbă Blahoš. Nu am nimic împotriva. Dar acum să revenim la scopul întîlnirii noastre, la reconstituirea, împreună, a cazului.

5

— Deci cum a fost ? zise Blahoš. Prima victimă e Malásek. Ucigaşul său, cu cea mai mare probabilitate, Funke. Motivul : ori socoteli mai vechi, ori metoda.

— Nu se exclud una pe alta. Ucigaşul putea să aibă mai multe motive pentru a-l omorî pe Malásek. Pe mine m-ar interesa mai degrabă ce vă închipuiţi sub această metodă ?

— În mare, versiunea dumneavoastră. Criminalul voia să obţină secretul metodei Monte Carlo şi, în acelaşi timp, cîştigurile pe care le aducea aceasta.

— De unde ştia de ea ?

Blahoš căzu pe gînduri.

— De la Malásek. Malásek îi povestise despre cîştigurile sale pentru a-l umili pe Funke. Simţea nevoia asta de ani de zile, de cînd aflate că Funke a fost iubitul soţiei sale. E posibil să-l fi chinuit multă vreme cu succesele metodei senzaţionale. Funke putea să fie omul cel mai bine informat despre cîştigurile lui Malásek şi în acelaşi timp să se urască de moarte unul pe altul.

— Se poate, dar şi asta ar trebui să dovedim. Dacă aşa stăteau lucrurile, trebuiau să se întîlnească undeva. E greu de crezut că se vizitau acasă.

— Ce a luat, după dumneavoastră, Funke de la Malásek ? interveni sublocotentul Gelner. Buletinele jucate şi caietul cu modele de variante ?

— Desigur.

— Atunci de ce, cînd a fugit, a lăsat caietul acasă ?

— L-a uitat. Se grăbea. În plus nici nu-i mai trebuia ; avea toate variantele pe buletinele jucate. Și astea erau pentru el mult mai importante, cu ele spera să cîștige. Aș fi vrut să văd ce figură a făcut cînd a aflat că n-a cîștigat nimic. Metoda senzațională a dat greș cu numai o săptămînă mai devreme decît ar fi trebuit. Dacă ar mai fi mers o săptămînă, triumfa. În loc de asta a devenit un criminal cu un teanc de buletine fără nici o valoare în buzunar. În felul său a avut ghinion.

— Și Stiegler ? întrebă locotenentul-major Vrána.

— Cu Stiegler e altceva. În afară de faptul că jucau după aceeași metodă, nu are nimic comun cu moartea lui Malásek.

— Nu prea, obiectă Vrána. În cazul lui Malásek presupunem că deținea caietul cu variantele și modelele pe care le dădea la copiat. Unul dintre ele ni l-a adus Kriese. La Stiegler, în afară de un model, n-am găsit nimic altceva. Și ucigașul n-a avut posibilitatea să ia ceva de la Stiegler. Mă gîndeam dacă nu cumva Stiegler a fost unul dintre ajutoarele lui Malásek.

M-am gîndit că dimineța cafeaua face minuni. Era o idee excelentă. Explica de ce și Malásek și Stiegler puneau eventualilor amatori exact aceleași condiții. Condiții pe care cel ce le vînduse metoda nu le-ar fi putut indica. Stiegler rîpeta pur și simplu ceea ce auzise de la Malásek. Fără să mai vorbim de faptul că Stiegler n-ar fi putut avea destui bani ca să cumpere metoda Monte Carlo. De aceea nici nu

i-a făcut atîta reclamă ca Malásek ; a discutat despre ea numai cu un prieten din copilărie. În fața lui, și numai în fața lui, putea să spună că o cunoaște în întregime.

Blahoš era de altă părere.

— Uitați că mama lui Stiegler nu auzise în viața ei de numele lui Malásek. Și totuși Stiegler juca.

Nu m-am putut stăpîni să nu intervin.

— După cîte știu, mama lui Stiegler a zis că n-a auzit în viața ei de numele lui Malásek. Depinde de noi dacă o credem ori nu. Chiar putem s-o credem. Malásek putea să facă cunoștință cu Stiegler la poștă, cînd depunea buletinele. Și faptul că Stiegler a jucat și a cîștigat tocmai în săptămîna în care metoda Monte Carlo a dat greș, dovedește mai degrabă că acesta cunoștea doar un singur model incomplet. Este cea mai simplă explicație.

— Sînteți de acord ? se miră Blahoš.

— Da. Asta lămurește o mulțime de probleme. Și le-am spus la ce mă gîndisem.

— Bine. Numai că la Zahn n-am găsit absolut nimic.

— La Zahn fusese înaintea noastră ucigașul. Cine știe ce a luat de acolo ? am obiectat. Că n-am găsit nimic asupra lui, nu are prea mare importanță. De caiet, ca și de revolver, putea să se descotorosească pe drum.

— Hm, hm, mormăi Blahoš. Parcă m-aș afla la clubul jucătorilor la Pronosport. Sînt curios ce va zice șeful. Poate că... ei, o să vedem.

Bănuiam cam ce gîndea Blahoš. Nu se putea exclude faptul ca șeful să sisteze cercetările. O asemenea hotărîre era posibilă. Ucigașul lui Stiegler

recunoscuse, cel al lui Malásek și Stiegler fusese descoperit — chiar dacă era mort.

Se poate obiecta că nu avem explicații pentru o mulțime de lucruri. Problema e dacă merită să le căutăm când cunoaștem răspunsul principal. Are rost să cautăm răspunsul la întrebarea de ce Funke l-a ucis pe Zahn pe când ridicau paharele, dacă știm precis că el l-a ucis ?

Răspunsul nu e chiar atît de simplu cum s-ar părea. Și în anchetă există un anumit grad de economie, numai în romanele polițiste se cercetează cui îi aparține firul de păr găsit sub covor. Noi n-avem de obicei timp pentru așa ceva.

— Sper ca mîine să mă întorc, încheie Blahoș. Pînă atunci odihniți-vă, aveți tot dreptul. După ce mă întorc, vom discuta cum să procedăm în continuare.

6

La prînz m-am dus, după cine știe cîte zile, să mănînc. Mă simțeam, oarecum, ca într-o zi de sărbătoare : astăzi precis termin programul la ora fixată. De fapt, dacă numai despre asta e vorba, aș putea pleca de pe acum. Am strîns totul de pe birou. A mai rămas pe el doar o hîrtie cu cuvintele METODA MONTE CARLO. Sub el desenasem cîteva floricele și adăugasem : irațională.

Asta era rezultatul considerațiilor mele din dimineața aceea. Metoda Monte Carlo este irațională. În ciuda tuturor obiecțiunilor raționale ale specialiștilor nu-i dezamăgise pe adepții ei. Irațională era prin faptul că nu-i dezamăgise nici la început, cînd o jucaseră numai parțial.

De ajuns ! Azi după-masă sînt liber ! Mă duc să-mi caut o cameră cu chirie. Poate că Tibor știe de așa ceva. Oare cum se simte ? Da, am să trec pe la el să-l întreb de sănătate și de o cameră cu chirie.

Am ridicat capul și mi-a venit să rîd. Picioarele mă duseseră — unde în altă parte ? — la „U Hucku“. De ce nu ? Gîndindu-mă la gulașul lor, am intrat.

Pentru ora prînzului era neașteptat de multă lume. M-am așezat și, cu un sentiment de om fără griji, am privit sala.

La masa de alături izbucnise o ceartă.

— Vrei să pui rămășag ? striga unul dintre clienți. Pe un metru de bere ! ¹.

— Chiar și pe două, sări celălalt.

Comeseni se bucurau. Rivalii își dădură mîna și începură să strige după responsabil :

— Eman ! Emaan ! Cînd ai avut închis anul ăsta ? În iunie sau în iulie ?

— De la cincisprezece iunie, trei săptămîni. Înainte de asta avusesem deschis două săptămîni fără întrerupere.

— N-am spus eu ? se bucură primul.

— N-ai spus. Ai zis în iunie și eu am zis în iulie. Amîndoi avem dreptate, obiectă celălalt.

Masa oftă dezamăgită.

Am zîmbit. De-aș avea eu grijile voastre și banii lui Rockefeller, băieți !

Apoi m-am încruntat. În capul meu se făcuse un contact. Unul, al doilea, al treilea. Piesele cazului începură să se completeze, ca la jocul de domino.

¹ un metru de bere = 10 halbe puse una peste alta.

Ședeam și le lăsam să se completeze. Dintr-o dată alcătuiră o imagine. Cu totul alta decât cea pe care ne-o închipuiserăm dimineată la ședință. Și în cadrul ei metoda Monte Carlo nu mai era deloc irațională.

Asemenea momente de clarviziune sînt răsplata pentru zilele de muncă istovitoare. Exact. Fără munca aceasta grea n-ar apărea. Trebuie să înmagazinezi în memorie o mulțime de fapte, să le asimilezi și să le cunoști perfect. Majoritatea, nouăzeci și nouă la sută, nu sînt bune la nimic. Dacă ai noroc și inspirație la timpul potrivit, acel unu la sută rămas îți ajută să descoperi adevărul. Un astfel de moment merită însă toate sacrificiile. Cine nu l-a trăit nu crede.

Îmi reveneam treptat din uluială. Zgomotul restaurantului revenea și el. Cîrciumarul Palivec stătea lîngă mine și mă întreba dacă mai iau o bere. Am refuzat și am plătit.

Se făcuse frig, în aer se simțea miros de zăpadă.

Ce să fac mai departe? Normal ar trebui să-i telefonez lui Blahoš. Numai că, dintr-o dată, cazul devenise al meu, numai al meu și al nimănui altcuiva. Nici al lui Blahoš. Cineva mă manevrase în tot acest timp ca pe un pion pe o tablă de șah, voiam ca eu să fiu acela care să-i spună că jocul a luat sfîrșit.

Și pe urmă... n-aveam dovezi. Totul era doar o bănuială. Dacă mă înșelam? Doream acest lucru din toată inima, dar pe de altă parte eram sigur că nu greșesc. Dacă nu găsesc probe care să-mi confirme bănuiala, n-o voi da pe față.

Probe... De unde să le iau ? Omul acesta nu lăsase nimic la voia întâmplării. Și totuși, mi-am dat seama. Și încă una, și a treia. Și el făcuse greșeli.

Consilierul de poliție Tylš a holbat ochii la mine.

— S-a întâmplat ceva ? Să mă îmbrac ? mă întrebă din ușă.

— Nu. Am auzit că aveți o memorie fenomenală, mi-a scris comisarul Holý. Am venit s-o pun la încercare.

Și i-am explicat despre ce e vorba. Aș minți dacă aș spune că și-a amintit imediat. S-a gândit mult timp. Cîte ceva mi-a spus singur. Cu cîte ceva l-am mai ajutat eu. Apoi rosti numele acela. Mai întâi cu semnul întrebării, apoi cu punct, la urmă cu semnul exclamării.

— Sînteți sigur ?

— Absolut. Cred că l-aș putea chiar și recunoaște.

— Probabil că da. Cel puțin așa credea el.

A doua vizită a adus rezultate și mai bune. La început Alois Maršíček, portarul clădirii din strada Corvin, a fost scump la vorbă. Eu însă știam ce să întreb. Una e să anchetezi la întâmplare și alta să știi ce urmărești. Am înțeles că stau de vorbă cu martorul principal. Amîndoi, atît Maršíček, cît și eu, am fost surprinși de declarația lui.

— De ce nu ne-ați spus singur toate astea ? l-am întrebat la sfîrșit.

— Nu m-ați crezut. Dar v-am spus.

— Nu însă în felul acesta.

— Nu așa, recunosc Maršíček. Poate că nici eu nu mi-am dat seama cum stau lucrurile.

— Fiți așa de bun și veniți mîine la noi, la secția de miliție. Dacă, din întâmplare, nu voi fi acolo,

căutați-l pe căpitanul Trčka și spuneți-i tot ce mi-ați spus și mie.

— Am să-i spun. Dar de ce să nu fiți acolo ? mă întrebă bănuitor.

— Multe se pot întâmpla, am râs eu. Și mă cuprinse o umbră de teamă.

7

Mai rămînea Květa.

Ultimul om cu care mai trebuie să vorbesc înainte de a încheia socotelile.

Din cauza ei era acesta cazul *meu*. Nu era amestecată. Sau, mai exact, era amestecată într-o oarecare măsură. Știam că ajunge să schimb cu ea zece fraze și nesiguranța mea va dispărea.

— Și după aceea ? întrebă Aghiuță din mine. Dacă afli că e și ea amestecată, lași totul în plata domnului ?

Ai înnebunit ?

Eu ? rîse Aghiuță. De ce vrei să știi dinainte ce va fi pe urmă ? Las-o în seama celor care vor veni după tine. Pot să dovedească nevinovăția ei tot atît de bine ca și tine.

Avea dreptate. Nu aveam nici un motiv rațional. Dar ce, există numai motive raționale ?

Mi-am acordat un termen. E cinci și jumătate. Dacă n-o găsesc pînă la șapte, o las în pace.

Am pornit spre fabrica de porțelan. Din cerul întunecat începu să ningă. Fulgii mărunți licăreau în lumina becurilor. Pluteau prin aer și se așezau pe pămînt, parcă de oboseală. Era de-ajuns să sufle vîn-

tul și își luau din nou zborul. Pînă dimineață totul va fi alb.

Portarul nu mă uitase.

— Ați venit după Květa ? mă întrebă ca întotdeauna.

— Mai e încă aici ? m-am mirat eu.

— Cum să nu. Azi e zi de salarii.

Bine. Deci nu te las pe mîna celor care vor veni după mine.

Sosi după un sfert de oră. Eram obișnuit din trecut să aștept mai mult. Era îmbrăcată într-un palton albastru închis, cu glugă. Și paltonul și gluga erau tivite cu blăniță albă. Aducea cu zîna zăpezilor din poveștile lui Andersen. Frumoasă de-ți tăia răsufllarea.

Simți cît o admiram.

— Îți plac ? Vocea ei de alto aspru mă înfioră.

— Mult.

Am ieșit afară. Zăpada se învolbură sub picioare.

— Nu vrei să ne așezăm undeva ? i-am propus.

— Aș mai avea puțin timp.

Mă conduse într-un bistro mic. Din cinci mese erau ocupate două. Prin aerul cald plutea în surdină o melodie. Pe abajururile galbene pluteau imaginile unor corăbii istorice.

Am ajutat-o să-și scoată paltonul. Și un nepri-ceput ca mine și-ar fi dat seama că e nou.

— De la cine ai primit minunăția asta ?

— Ghicește. Ai voie de trei ori.

Am încercat de trei ori și apoi m-am dat bătut.

— Bunîcul, închipuie-ți ! ? Acum, cu o lună înainte de Crăciun ! Oricine altcineva l-ar fi ascuns pînă atunci și el mi-l dă de pe acum. Nu-i grozav ?

— Este, am zîmbit uşurat.

— Şi asta încă nu-i totul. Dacă reuşesc să iau examenele de admitere la facultate, pot să mă duc. Îmi va plăti el.

— Nu mai spune ! Bunicul ? De unde ia banii ?

— Trebuie să primească în curînd din Germania Federală. Pensie. Dar, te rog, ţine asta numai pentru tine, se sperie ea. Bunicul mi-a zis să nu spun nimănui.

8

Chelneriţa aduse ceea ce comandaserăm.

— Pentru ce ? ridică paharul Květa.

Eram departe, pe malul celălalt. Probabil nici nu existau cuvinte care să traverseze depărtarea asta. M-am gîndit.

— Pentru timpuri mai bune.

Înţelese perfect.

— Treci prin timpuri grele ?

Am dat din cap.

— De ce ?

— Nu ştiu. Să bem mai degrabă !

— Mă rog. Pentru timpuri mai bune ! Am ciocnit paharele şi eu mă gîndeam că pentru noi nu vor mai fi niciodată timpuri mai bune.

— Aveam impresia că ai succese. Doar aţi reuşit să-l descoperiţi pe ucigaşul lui Jaroslav Malásek.

— Mda. După ce şi-a frînt gîtul.

— Îţi pare rău ? se repoză ea cu duşmănie.

— Ah, nu. Deloc. Îmi pare rău doar că nu-l pot întreba cum a fost în realitate.

— Bunicul zice că așa e mai bine pentru el. Că oricum l-ați fi spînzurat.

— Autorul a două crime însoțite de jaf ar fi fost spînzurat în orice țară din lume.

Păli.

— Îmi pare rău, dar nu era altceva.

— Era. Pe Malásek nu l-a ucis pentru bani.

Am dat din umeri. N-avea rost să-i spun ceva. Malurile noastre erau prea departe unul de celălalt.

— Îl iubeam, îmi spuse după un timp. Mult.

— Știai că fusese în SS ?

Negă din cap.

— Nu știam. Și nici nu mă interesează. Cu mine a fost bun. Și pe mama o iubea.

O iubea, m-am gîndit eu. Fotografia ei o avea deasupra. Apoi mi-am adus aminte de divizia SS care ne fugărise prin munți în ultima iarnă de război. Poate că făcuse parte din ea.

— Voiam să-l iau de bărbat, zîmbi visătoare. Așteptam să împlinesc optsprezece ani. N-am spus nimănui. Doar lui.

Mi se uscaseră gîturile.

— De ce ?

— Cum de ce ? își reveni ea.

— De ce voiai să-l iei de bărbat ?

— Așa. Ca să-l recompensez. Îmi era milă de el. A avut o viață tristă.

— Și el ?

— Ești nebună, mi-a spus, doar ești fiica mea. Nu sînt, am strigat la el — gîscă proastă ce eram — știi bine că nu sînt ! Și el a zîmbit dintr-o dată, așa de trist încît îmi venea să plîng, și mi-a spus : Ba

nu, ești. Dacă nu era războiul ăsta afurisit, ai fi fost fiica mea. Se poate uita și războiul uneori.

— Nu se poate, am adăugat eu încet. Vedeam în gînd cămăruța lui, cojile de salam, sticla de bere, ligheanul murdar. Probabil că într-adevăr du-sese o viață tristă.

— Tare aș vrea să știu de ce-ți povestesc tocmai ție toate astea. În ochi îi străluceau lacrimi. Șapte și jumătate ! Trebuie să plec.

Pe cînd îi țineam paltonul am întrebat-o de Stiegler.

— Rudi ? Bineînțeles că îl cunosc pe Rudi. A lucrat cu bunicul. Am auzit că l-a omorît o brută într-o bătaie la cîrciumă. Ai anchetat și moartea lui ?

E de-ajuns să știi ce să întreb, mi-am zis uluit. Cum se poate să nu ne fi trecut mai de mult prin minte ?

Afară pluteau ușor fulgi de zăpadă. Se bat îngerașii și au desfăcut o pernă, spunea mama.

Květa își luă vînt și încercă să se dea pe gheață. Încă nu se putea, stratul de zăpadă era prea subțire.

Din întuneric apărură ferestrele Curții Meissen. Era timpul să ne despărțim.

— Ce încurcat e totul, Vašek, se opri ea. Mă iubști ? Da. Te iubesc ? Da. Și totuși. . .

— Da. Și totuși. . .

Am îmbrățișat-o.

— Nu e păcat ?

— Mare păcat. Dar. . .

Îmi puse degetul pe buze.

— Știu. Taci.

Probabil că ceva din disperarea mea trecuse și asupra ei. Cu o mișcare bruscă îmi lipi fața de

buzele ei. A fost o sărutare lungă, dulce și atît de zadarnică !

Mă îndreptam spre Curte și știam că fusese ultima.

9

Pe pat erau o grămadă de haine. Pe naiba, asta-i cam mult, mă înfuriai eu. Apoi mi-am adus aminte că ieri le scosesem eu însumi din dulap ; voiam să mă mut.

Am scos geamantanul și le-am trîntit înăuntru. Din buzunarul unei cămăși de vară căzu o bucățică de hîrtie. Am ridicat-o și am desfăcut-o. Am rămas cu ochii mari deschiși. În lavoar pluteau bucățele de gheață, dar pe mine mă apucaseră căldurile : aveam în mîna o probă.

M-am așezat pe marginea pătului. Cînd anche-ta o ia pe calea cea bună... O sumedenie de gînduri îmi roiau în cap. Am luat o bucată de pîine uscată. Mă dureau dinții de rece ce era. Mestecam și mă gîndeam. O idee neașteptată mă făcu să sar în picioare. „Nu!“ am strigat. Probabilitatea reușitei era de unu la sută. Poate și mai mică. Dar, în cazul în care aș reuși să dovedesc... Merita oricum să încerc.

Am lăsat coaja de pîine și m-am năpustit în jos pe scări. Cînd venisem, la poartă nu era nimeni. Dacă nu va fi nici acum...

Nu era.

Am ieșit afară. Groapa în care își găsisese sfîrșitul Helmut Funke era astupată. Cel mai trîziu mîine reparațiunile se termină. Vin pavatorii și repară strada.

Luminile de avertizare ard astăzi pentru ultima oară. Aveam noroc.

Am găsit cablul de alimentare și l-am urmărit pînă la una dintre ferestrele de la subsol ale Curții. Acolo cablul dispărea.

Am împins și fereastra s-a deschis. Am băgat lanterna înăuntru. O grămadă de cocs lucea metalic.

Magazia de cărbuni. Am încercat să-i determin în gînd poziția. Undeva între poartă și vorbitor trebuie să mai fie o ușă. Mi se părea că îmi amintesc chiar de ea. Să încerc. Dacă n-o voi găsi ori va fi încuiată, mă pot întoarce și încerca să intru direct pe geam.

Am ocolit cabina portarului și am luat-o pe coridorul întunecos de la parter. Nu mă înșelasem. Încă înainte de vorbitor am dat peste o ușă acoperită cu tablă.

Am apăsat pe clanță. Era descuiată. Mă străbătu un fior de teamă. Nu fac vreo prostie? Unde mă bag?

Am deschis larg ușa. De jos venea aer cald. Pe pereți am găsit un comutator. Am aprins lumina. O scară largă și comodă, de beton, cobora în jos. Ei, eroule! De ce te temi? Ce balaur te aștepți să întâlnești acolo? În zece minute ești înapoi și, dacă ai puțin noroc, totul s-a terminat.

Asta a decis. Am început să cobor prudent, pas cu pas. Ușa de la sala cazanelor era întredeschisă. Am întors comutatorul și în spatele ușii se făcu lumină. Am băgat capul înăuntru.

Arăta ca interiorul unui submarin. Traverse, paliere din tablă crestată, scări de oțel, balustrade. Mai jos, doi cilindri mari care emanau căldură.

Un duduie înfundat.

Aha, astea sînt cazanele. Și aici, pe șinele astea, se aduce cocsul. Le urmăresc cu ochii. Trec pe sub o poartă de fier atîrnată de grinzi.

Am împins poarta, care s-a deschis scîrțîind. Pe șine se afla un vagonet plin. În spatele lui, o movilă de cocs. Pe perete se țira un cablu negru. Eram acolo unde trebuia.

Nu era greu de urmărit cablul. Trecea pe sub poartă, traversa sala cazanelor, cotea după colț.

M-am întors. La doi metri de ușa sălii cazanelor se afla tabloul de distribuție. Acolo intra cablul.

Am deschis cu grijă tabloul. Ce mă aștept de fapt să descopăr ? O speranță de unu la sută ? Ce optimism !

Cablul era legat la o bornă. Instalația părea făcută de un specialist.

— Ce căutați aici, domnule, locotenent ? întrebă un glas politicos din spatele meu.

M-am întors.

Cu două trepte mai sus stătea un bărbat în vîrstă ținînd în mînă un pistol.

— Probe împotriva dumitale, domnule Weiss.

10

Administratorul clătină absent din cap.

— Da, da... Dar de ce tocmai aici ? Aici nu găsiți nimic.

— Singur probabil că nu, am fost eu de acord. Dar specialiștii poate că da.

Weiss dădu din umeri.

— Poate.

De ne-ar fi ascultat cineva, ar fi fost convins că e vorba de o discuție prietenească. Dar ce s-ar mai fi mirat să ne vadă : eu cu mâinile ridicate și Weiss cu pistolul îndreptat spre mine.

— Nu ne așezăm ? am propus. Ne așteaptă o discuție lungă.

Weiss deschise ușa de la sala cazanelor.

— Poftim. Aici nu ne va deranja nimeni.

Dacă vrea să mă ucidă, ăsta e locul ideal, îmi trecu mie prin cap. Zgomotul împușcăturii nu va trece prin perete, iar corpul mi-l va înghiți cazanul încălzirii centrale. Cu toate astea am intrat. Nu trebuie să vadă că mă tem. Am lăsat mâinile în jos.

— Mâinile sus ! strigă Weiss. Țeava pistolului se ridică amenințător.

— Vrei să mă împuști ? m-am străduit eu să zîmbesc. Ar fi prima mare dumitale greșeală. Nu sînt la plimbare de capul meu.

Intră după mine și închise ușa.

— Așezați-vă, îmi arată cu pistolul tabla cres-tată a palierului.

L-am ascultat. El se așeză în fața mea. Se prop-tea cu spatele de ușă. Sînt în capcană. Într-un sub-marin, înconjurat din toate părțile de apă, surdă și indiferentă, o mulțime de apă. . .

— Nu-ți ajunge ce a fost pînă acum, domnule Weiss ? începui eu prudent. Atîția morți. . . Nu te chinuie noaptea ? Malásek probabil că nu, dar Stieg-ler, Rudi Stiegler ? Și Helmut, omule, ăsta nu te chi-nuie ? Față de el te simți cel mai vinovat, nu ?

Weiss mă privește ca pe o fantomă. Pistolul îi tremură în mînă. Tace.

— Nu ți se pare că a venit timpul ? Că s-a ter-minat ? Dumneăta însuși trebuie să fii foarte obo-

sit de toate astea. N-am dreptate? Ești obosit de moarte și ai nevoie de odihnă. De aceea am venit, domnule Weiss, singur și neînarmat. Puteam să-i trimit pe alții. Te-ar fi ridicat repede și fără fa-soane. Împotriva lor n-ai fi scos pistolul. Dar n-am vrut. Cazul acesta e, înainte de toate, afacerea noastră. A dumatăle și a mea. De aceea sînt aici.

M-am aplecat înainte cu mîna întinsă.

— Hai, gîndește-te bine. Dă-mi pistolul. N-are nici un rost. Renunță, în sfîrșit. Haide, domnule Weiss.

Mîna cu pistolul se lasă în jos. E posibil să fiu în stare de așa ceva? Țeava se reazemă de tabla palierului. Ajunge să întind mîna și să-l iau. Numai că eu doresc foarte mult să se predea singur.

— Să renunț? De ce? mormăie Weiss.

— Ca să ai, în sfîrșit, liniște. Pun în cuvintele astea toată puterea de convingere de care sînt în stare.

— Și apoi... voi... dormi? își trecu el mîna peste față.

— Da. Apoi vei dormi.

Degetele de pe patul revolverului se desfac unul după altul ca petalele ofilite ale unei flori. De emoție nici nu mai respir.

Isuse Cristoase, am fost în stare !

Pistolul rămase jos.

Îl ridic încet de pe podea.

Weiss se dă cu capul de perete și scoate un sughiț neomenesc de plîns. Din ochi îi țîșnesc lacrimi.

Cercetez în grabă arma. Parabellum. Deschid camera de explozie ; e goală. Și încărcătorul e gol.

Nu mai înțeleg nimic. Weiss nu mă bagă în seamă, plînsul lui e ca un rîu subteran care a găsit în sfîrșit drumul la suprafață.

Un gînd mă străbate ca un fulger. Deodată îmi dau seama că dețin proba pe care o căutam. O frîntură de secundă simt pentru Weiss o mare compasiune.

Țin în mînă pistolul lui Funke.

11

Oamenii maturi ar trebui să plîngă în singurătate. Plînsul lor a pierdut ușurința cu care plîng copiii ; e greoi, e nerușinat. Sughițurile aduc a vomă. Weiss stă pe vine și se bate cu capul de perete.

— Ei, ei, repet eu mecanic.

Din magazia de cărbuni aduc doi butuci. Îl oblig să se așeze pe unul. Pe celălalt mă așez eu. Apoi aștept. Am timp destul. Plînsul se stinge ca o furtună care se îndepărtează.

Administratorul respiră adînc.

— Scuzați-mă. Ce vreți să știți ?

— Totul. Chiar dacă, să zicem, știu totul. Dar așa sînt principiile recunoașterii de bună voie. Știi ce ? Începe de exemplu cu primăvara lui patruzeci și cinci, cînd mai lucrai încă pe postul de contabil principal al filialei de aici a lui Dresdner Bank. Atunci începe cazul nostru, nu ?

— Și asta o știți ? se miră Weiss. Puteți să-mi spuneți de la cine ?

— De la consilierul de poliție Tylș. Expertul acela pentru strada Corvin. Îți amintești, te-am invitat atunci și pe dumneata ? Mai întîi ai primit și apoi ai refuzat. Azi la prînz, cînd am început să

te bănuiesc, mi-am adus aminte de discuția noastră de atunci. Te-ai răzgîndit cînd ți-am spus că va veni și un expert, consilierul de poliție Tylš. Te temei să nu te recunoască ?

— Nu se putea exclude așa ceva. Însă meseria mea inițială o puteați descoperi cu mult mai ușor. O trec întotdeauna în fișa de la cadre.

— Știi, asta nu mi-a trecut prin cap, am zîmbit eu. Ai calculat bine cînd ai contat pe faptul că nimeni nu va citi fișa dumată de la cadre.

— Nu despre asta e vorba. Dar dacă o treci o dată, ar da de bănuț să nu o mai treci și a doua oară. Și eu o trecusem pe cînd încă habar n-aveam de spargere.

— Cum așa ? Nu în vederea spargerii ai luat un set de chei de la casa de bani ?

Weiss scutură din cap.

— Absolut deloc. Recunosc, a încerca acum să vă conving de asta e... puțin... deplasat. Omul e cinstit prin ceea ce face. Contabilul principal al unei astfel de instituții cum a fost Dresdner Bank, este cinstit. Asta e... cum să zic... face parte din meseria lui. Tot așa cum un vizitiu e mîndru de caii lui, e și un contabil mîndru de cinstea lui.

Mi-am amintit de Obešlo și, în gînd, i-am dat dreptate lui Weiss.

— Bine, dar atunci de ce ai luat cheile ?

— Nu le-am luat eu, ci Rudi. Dar nici el nu le-a luat pentru a reveni mai tîrziu în strada Corvin. Nu ne-am gîndit deloc la faptul că nu veți schimba broaște. N-aveam în vedere așa ceva, în simbăta aceea la amiază, cinci mai, cînd Praga se răsculase și din munți se auzea bubuitul tunurilor. În astfel de momente nu planifici o spargere...

— Ca și cum ar fi fost ieri, oftă Weiss. Îmi luasem rămas bun de la personal. Rămăsesem în total patru: două femei, Stiegler — comisionarul schiop — și eu. Femeile au plecat. Am trecut prin încăperile goale, am coborât la casa de bani. Am închis-o pentru ultima oară. Cheile le-am lăsat în broască. Al doilea set l-am pus pe masă. Învingătorii puteau să preia controlul băncii.

„Le lăsați aici?” m-a întrebat Stiegler. „Ce să fac cu ele?” i-am răspuns. „Să închideți seiful și să aruncați cheile. Ca să le dați bătaie de cap”. „Ce te-a apucat”, l-am refuzat eu, „vrei ca mine să ne împuște din cauza asta? Nu uita că vom trăi printre ei”. „Atunci măcar să le luăm pe celelalte”, insistă Stiegler. „De ce?”. „Doar așa, ca amintire”. La urma urmelor de ce nu, m-am gândit. Cine știe ce ne mai așteaptă. Am scos de pe inel o cheie Guard-Johanson și i-am dat-o lui Rudi. Pe a doua am băgat-o în buzunar.

12

— Pot să beau puțină apă? E în spatele cazanului, mă rugă Weiss.

N-aveam nimic împotrivă. Se întoarce cu un vas de tinichea și se așază din nou.

— Și astfel a început totul, am continuat eu convorbirea.

— Da, astfel a început totul, repetă Weiss cu greutate. Purtam cheia aceea ca pe o amuletă. Când îmi era greu, și în timpurile acelea îmi era destul de des, pipăiam cheia. Era taina mea. Știți, o taină e ultimul lucru care le mai rămîne învinșilor. Toți

ne-am schimbat în sfincși disciplinați, care tac. Și mulți, majoritatea, tăcem și astăzi.

M-am gândit că asta nu mai era adevărat de mult. Și el vorbea, tocmai azi.

— Mînam caii și nimeni dintre dumneavoastră, învingătorii, nu bănuia că, cu mai puțin de o lună în urmă, eram șeful filialei Dresdner Bank din oraș și n-aș fi putut deosebi un cal de o iapă. Astea erau bucuriile mele.

Se întrerupse pentru o clipă.

— Cu timpul m-am obișnuit, bineînțeles. Am devenit moșul de la cai. Nu-l mai jucam, eram într-adevăr. Cheia îmi amintea de vremuri mai bune...

Odată, eram deja administrator aici, a venit la mine Stiegler. Nu ne mai văzuserăm de ani de zile. „Mai aveți cheia aceea?” m-a întrebat după ce am rămas singuri. „Despre ce e vorba, Rudi?”. „Vor înfința acolo o bancă”, zise el. Am înțeles. „Nu te mai gîndi la asta. Au să schimbe broaștele”. „Ei?” se strîmbă el. „Nu, Rudi, aici nu mă amestec”. „Nici nu trebuie”, rîse Stiegler, „îmi ajunge cheia”. În felul acesta nu mai aveam scăpare. Dacă-i dau cheia, devin complice. Și nu numai din punct de vedere moral. Rudi nu era omul care să ducă singur la bun sfîrșit o treabă ca asta. Dacă-l prindeați, ar fi vorbit. Dacă nu i-o dădeam, ar fi venit mereu la mine și ar fi insistat...

— Dar a treia posibilitate? Să fi adus cheia la noi și să ne fi spus că pe cealaltă o are Stiegler? De cite lucruri te-ar fi cruțat!

— Dacă aș fi fost prezicător, poate că veneam, răspunse Weiss.

Poate ? m-am gîndit eu. Şi acum doar poate ?

— Într-un cuvînt, am primit, încheie Weiss. Bine, i-am spus lui Rudi. Avem cheile de la seif şi o grămadă de timp. De aceea va fi cea mai perfectă spargere făptuită vreodată în lume. Şi a fost domnule locotenent, a fost ! În ultima vreme mă gîndesc mereu la ea. Nici o greşală. De abia după aceea lucrurile au început să se încurce... Eram prea mulţi ?

— Nu ştiu. În primul rînd eraţi un grup foarte eterogen. Cum de v-aţi gîndit să-l cooptaţi şi pe Malásek ?

— Da, Malásek a fost o greşală. Numai că n-am putut să procedez altfel. Lucrurile s-au întîmplat aşa : mă hotărîsem cu Rudi să merg în fiecare zi la filială şi să urmăresc programul de funcţionare. Acolo m-am întîlnit cu Malásek. Pe atunci lucra la întreprinderea orăşenească de gospodărire şi se afla la sucursală împreună cu şeful său în vederea unor reparaţii. La ieşire m-a văzut şi bucuria lui nu mai cunoştea margini... Vă rog să mă înţelegeţi bine se aplecă Weiss către mine, nu vă spun poveşti, vă spun numai cum a fost : Bucuria lui într-adevăr n-avea margini. Omul ăsta o omorîse în bătaie pe fiica mea — în adevăratul sens al cuvîntului, există procese verbale — pe nevastă-mea mai că n-a băgat-o la spitalul de nebuni şi pe mine în mormînt şi, dintr-o dată, era lingă mine, mă bătea pe spinare şi-mi zicea „tăti-cule“. Tocmai el ! Ca să-i mai tai din elan l-am întrebat dacă s-a mai însurat şi el mi-a răspuns : Cum aşa ? Hilda era unică !

Weiss tremura de furie.

— În drum spre casă mă tot gîndeam ce vrea oare de la mine și n-am ajuns la nici o concluzie. După cum s-a dovedit mai târziu, nu voia într-adevăr nimic, poate doar să se mîndrească, să arate tuturor ce grozav e, nu mai știu nici eu. Omul ăsta trăia în afară de bine și de rău, poate că nici nu-și dădea seama ce făcuse... M-a așteptat a doua zi și m-a întrebat dacă n-am nevoie de bani, pentru că trebuia să monteze jos un nou sistem de iluminare și nu are ajutor. De ce nu, am căzut eu în ispită și m-am dus cu el. Am lucrat acolo împreună trei zile. Am ajuns chiar pînă la casa de bani, ultimul bec trebuia pus de-asupra ei. Am cercetat broaște și mi s-a părut că sînt cele originale. „Guard-Johanson“ era scris pe marginea lor. Mie însă asta nu mi-a fost de ajuns și odată, cînd Malásek se dusesse după ceva, am scos cheile și le-am probat. Au intrat foarte ușor, am încercat să le întorc și am simțit că merg bine. Le-am scos repede și m-am întors spre scară; Malásek mă urmărea cu ochii holbați.

13

— Atunci ar fi trebuit să vin la dumneavoastră, zise Weiss cu greutate. Atunci era momentul. Din păcate nu aveam amintiri prea bune despre dumneavoastră, tocmai din cauza lui Malásek și de aceea, în loc să mă duc la poliție, m-am dus la Helmut.

— De ce tocmai la el?

— Altfel n-aș fi putut face față. Stiegler era o nătăfleață și singur nu-i puteam ține piept lui

Malásek. Aveam nevoie de cineva care să mențină echilibrul. Față de Helmut sînt cel mai vinovat, îmi îngropă bătrînul capul în mîini. Doar pe el a trebuit să-l conving. Nu voia. Nu-l atrăgeau milioanele. Pînă la urmă s-a lăsat convins. Din cauza mea. Și eu...

Știam. Dar pentru asta mai era încă timp.

— De ce și Zahn ? am schimbat vorba.

— Zahn nu făcea parte dintre noi. Pe el, Helmut... singur.

— Bine. Erați deci patru. Și mai departe ?

— I-am spus lui Malásek să-și de-a demisia și să-și caute un loc la mină. În același timp să facă dispărute toate hîrțile din care reieșea că a reparat ceva la bancă.

— Malásek a fost de acord ?

— Nu prea voia. Cînd i-am explicat însă că după o asemenea spargere veți căuta orice urmă și că ar putea deveni imediat suspect, m-a ascultat. Astfel l-am scos de aici și, totodată, l-am dat în supravegherea lui Helmut.

— Asta s-a întîmplat cînd ? Cu aproximație. Weiss căzu pe gînduri.

— Acum doi ani.

— Doi ani v-ați pregătit ? am zis eu uimit.

— Trebuia să fie o spargere perfectă, plecă Weiss capul.

— Tot atunci ai născocit și metoda asta afurișită ?

Pe fața bătrînului trecu o rază de bucurie.

— Da. V-a dat multă bătaie de cap, nu-i așa ?

— Și acum ne dă. Secretul ei îl știu deocamdată numai eu. L-am aflat astăzi la prînz. Am fost la „U Hucku“ la masă și am aflat din întîmplare că între

întîi și cincisprezece iunie au avut deschis în fiecare zi. Dumneata îmi spuseseși însă că, cu o seară înainte de spargere, era închis și de aceea a trebuit să te duci la gară. Acolo te-ai întîlnit cu administratorul imobilului din strada Corvin, Maršiček, pe care mai apoi autopatrula nu-l mai putea trezi din somn. M-ai mințit. De ce ? Dintr-o dată erai suspect. Mi-am adus aminte de prima noastră întîlnire. Cu ce lipsă de amabilitate m-ai primit ! De-abia cînd ți-am spus că anchetez spargerea din strada Corvin, ai schimbat tonul și mi-ai oferit cămăruța de la mansardă. Oare de ce ? Pentru că erai amestecat în jaf ?

Weiss sorbi din cană.

— Nu se poate, ți-am luat tot eu apărarea în gînd. Dumneata, dacă ești amestecat în ceva, atunci nu poți fi decît în cel de al doilea caz. Cel în care fostul logodnic al fiicei dumitale îl ucide pe fostul ei soț ! *Dar oare aceste cazuri se exclud unul pe celălalt ?* N-ai fi putut lua parte la spargere și pe urmă... Dintr-o dată am priceput totul. Specialiștii de la Pronosport ne demonstraseră că nu există nici o metodă senzațională. De fapt una există, rîseseră ei, dar nu e senzațională. Jucați varianta completă a tuturor celor douăsprezece meciuri, adică o jumătate de milion de coroane, și veți cîștiga garantat trei sute de mii. Numai că atîția bani nu are nimeni și chiar de i-ar avea, ar fi nebun să-i joace. Ar pierde două sute de mii.

Am răsuflet adînc.

— Și totuși au apărut niște astfel de nebuni. Voi erați aceia. Pentru niște oameni care au furat trei milioane nu mai contează cîteva coroane atunci cînd vor să capete o justificare legală pentru banii lor.

Vor schimba cu plăcere o jumătate de milion pe trei sute de mii, cu condiția ca acești trei sute de mii să fie curați, să existe dovađa că au fost cîști-
gați.

14

— Exact, zise Weiss admirativ, exact așa a fost, domnule locotenent. În acești doi ani am studiat tot ce am găsit despre spargeri. Peste tot am întîlnit două mari greșeli ale infractorilor. În primul rînd, că mai comit și alte spargeri. Nu era însă cazul nostru. În al doilea rînd, că se trădează prin cheltuieli mari. Era absolut necesar ca un oarecare timp după spargere să nu cheltuim ostentativ și să nu ne schimbăm obiceiurile. Ne-am înțeles că banii vor rămîne la mine și eu le voi da celorlalți numai atît cît voi considera necesar. După cinci ani urma să le plătesc și restul... Simțeam însă că învoiala aceasta nu va fi suficientă, urmă administratorul. Dacă nu reușiți să ne prindeți, nu vă veți liniști nici peste cinci ani. Oricum va trebui să explicăm de unde avem banii. Mai întîi m-am gîndit să cumpăr un mare număr de lozuri, dar pe de o parte, așa ceva ar fi bătut la ochi, iar pe de alta putea să intervină întîmplarea : lozurile cele mari puteau fi cumpărate de altcineva. Acest lucru era însă exclus în cazul unei variante complete la Pronosport. În cel mai rău caz ar fi trebuit să împărțim cîștigul cu cineva.

Weiss se învioră.

— I-am chemat pe toți și le-am explicat planul meu : De săptămîna viitoare deveniți cu toții jucă-

tori pasionați la Pronosport. Jucați cîte ceva, dar mai ales vorbiți despre cîștiguri. În felul acesta veți avea o dublă acoperire : buletinul cîștigător va fi o dovadă despre originea banilor, iar cei din jurul vostru vor depune oricînd mărturie că jucați de mult, cu mult mai înainte de a fi fost jefuită banca din strada Corvin. Născocisem chiar și un nume...

— Știu. Metoda Monte Carlo.

— Nu. Cu ăsta a venit mai tîrziu Malásek. Îl cîștise undeva. Numele meu era mai modest : treisprezece.

— De ce treisprezece ?

— Pentru ca fiecare să-și aducă aminte că nu contează cîștigul. Că jucăm pe treisprezece, numărul ghinionist. Planul meu a fost acceptat de Malásek și Stiegler. Malásek juca încă de pe atunci. Pe Helmut nu-l interesa, zicea că de partea lui să n-avem grijă. De aceea ne înțeleseserăm că, după ce se vor liniști lucrurile în urma spargerii, să jucăm metoda întregă pe numele lui Malásek și Stiegler. Pe mine mă liniștea faptul că transcrierea de trei ori a jumătate milion de coloane era o muncă de luni de zile. Pînă atunci lucrurile se vor calma. Nu puteam juca o variantă completă. Trebuia să jucăm discret, adică să depunem buletinele la mai multe oficii poștale. Și buletinele cîștigătoare trebuiau împărțite. În cazul variantei complete exista pericolul ca toate premiile mari să fie ridicate pe un singur buletin, se încălzi Weiss. Cel mai mare interes l-a manifestat Malásek. Își recrutase chiar și niște ajutoare.

— Pe unul îl cunoaștem : paznicul Kriese, am menționat eu. Numai că acesta completa de fiecare

dată aceleași rezultate. Cum le-ați fi folosit în cadrul metodei întregi?

— Foarte ușor. Kriese completa doar opt meciuri. Pe cele rămase, Malásek. Pentru a le completa în toate combinațiile posibile pentru cele patru meciuri avea nevoie de optzeci și unu de buletine completate de către Kriese. Și după câte știu Kriese completase doar cinci sau șase. Avea de lucru pentru un an și jumătate.

Aspectul tehnic al acestui caz perfect gîndit îl făcu pe Weiss să-și recapete încrederea în sine.

— Dacă înțeleg bine, Malásek juca altceva decît ceea ce îi completau ajutoarele.

— Da. La fel și Stiegler. Pentru el am avut timp se pregătesc doar un model cu opt meciuri. La caiet lucram. Ca și Malásek, trebuia să-și caute ajutoare și să înceapă a strînge buletinele completate.

— Dar n-a mai ajuns pînă acolo. Campania de reclamă pe care a deschis-o, a fost atît de reușită încît l-a costat viața, i-am adus eu aminte.

Weiss lăsă capul în jos.

— Încă o întrebare, am revenit eu la problemele tehnice. De ce ai cerut să se completeze numai cîte opt meciuri?

— Asta dădea un caracter tainic metodei. Al doilea motiv, cel mai important, l-am menționat deja: cel care completa buletinele avea ce face un an și jumătate. Oricare dintre ei ar fi putut jura la nevoie că numerele care au ieșit cîștigătoare le completa săptămîină de săptămîină, încă de mult. Nu că ar mai conta acum, dar mă interesează: în afară de deducțiile dumneavoastră mai aveți vreo dovadă despre participarea mea la elaborarea metodei Monte Carlo?

— Bineînțeles. Am scos bilețelul care îmi căzuse din cămașă sus, la mansardă : Aici mi-ai trecut rezultatele de pe buletinele pe care le-am jucat împreună. Cu același scris îngrijit, de contabil, sînt scrise ambele modele și caietul. Orice specialist în grafologie poate confirma asta.

— Adevărat, mormăi Weiss.

— Fiindcă veni vorba de dovezi : cum ești pe urma cea bună, dovezile încep să apară singure. Am constatat că ai ceva comun cu jaful, că după război nu s-a găsit a doua legătură de chei de la casa de bani, chei pe care poți să le ai dumneata, de la fostul loc de muncă — și dintr-o dată mi-au apărut în minte degetele dumitale îndemînatice numărînd cîștigul de categoria a treia unuia dintre ofițerii cazați la Curte. Sau am constatat că Malásek a luat parte alături de dumneata la spargere — și nota comică despre cel mai bun salariat al minei din Kamenec n-a mai fost deodată comică. Dimpotrivă. Demonstra totul. Malásek a pierdut titlul acesta pentru că în ziua jafului avusese o absență nemotivată. Și așa mai departe... ajunge să te gîndești și găsești dovezi cîte vrei.

15

— Numai că am ajuns prea departe, mi-am dat eu seama. Să ne întoarcem înapoi. Cum a decurs cea mai bine pregătită spargere a secolului ?

— Perfect, îi străluciră lui Weiss ochii. La zece minute după ce trecuse pe strada Corvin autopatrula, gratiile erau desfăcute și drumul liber, la douăzeci de minute mă afluam în fața seifului și pen-

tru ultima oară, de data aceasta într-adevăr pentru ultima oară, îl deschideam. Într-o jumătate de oră de la începutul acțiunii eram înapoi. Rudi, care făcuse de pază lângă salvarea lui Helmut, s-a speriat că s-a întâmplat ceva văzînd că ne întoarcem așa de repede.

— Nu exagera. Nu puteați termina în jumătate de oră. În ușa seifului fusese făcută o gaură pentru introducerea explozivului. Și gaura aceasta nu poate fi făcută, după părerea specialiștilor, într-un timp mai scurt de cîteva ore.

— Desigur. Dacă seiful e închis. Dar Funke l-a avut deschis și a tăiat cu flacăra dinții porții blindate unul după altul. Cît am scos noi banii, a fost gata.

— Să zicem. Asta vor verifica alții, am fost eu de acord.

— Singura noastră deziluzie au fost banii. Mă așteptam la zece milioane.

— Nu vă ajungeau cele trei ?

— Nu era vorba de bani. Era vorba ca toată acțiunea să îndrepte bănuielile asupra salariaților sucursalei. Din cauza acestor trei milioane rămăseseră în afară de orice bănuială. Era exclus să prade o sumă atît de mică cînd de obicei aveau acolo zece milioane.

— Bănuți au fost oricum. Dar dacă ați vrut să îndreptați bănuielile asupra lor, de ce n-ați luat banii și apoi n-ați închis seiful ? De ce v-ați mai muncit să-l aruncați în aer ?

Weiss mă privi ca pe unul care nu e cu mintea întreagă.

— Pentru că nici un salariat al băncii n-ar fi făcut o astfel de greșeală copilărească. Un asemenea

mod de spargere ar fi atras, dimpotrivă, atenția asupra cheilor și aici, după cum știți, se ascundea un anumit pericol pentru noi.

— Ia stai, mi-am amintit eu ; zici că la jumătate de oră după trecerea autopatrului ? Și cum de seiful a sărit în aer abia la trei și jumătate dimineața ?

— Tocmai asta a fost cea mai elegantă parte a operației. O încărcătură cu explozie întârziată. Funke se pricepea la explozive încă din timpul războiului. A greșit cu numai șapte minute.

— Deocamdată nu-mi dau seama ce e elegant în asta. După mine a fost un pas destul de riscant. În timpul acesta putea să atragă cineva atenția miliției asupra gratiilor desfăcute.

— Asta și speram. Atunci nimic nu le-ar mai fi ajutat salariiților filialei. Mai speram ca și în momentul exploziei să treacă pe acolo cineva și apoi să depună mărturie că n-a ieșit nimeni de la bancă. Din păcate nu s-a întâmplat nimic din toate acestea. Dar și așa mărturia pensionarului Cimler și praful neatins de pe scările spre casa de bani v-au dat destulă durere de cap, nu ? Amintirile îl înviorară vizibil.

— Văd că ai citit cu multă atenție hîrțile mele, l-am repezit eu. În același timp nepoata dumitale avea tot atîta grijă să mă distreze cît mai bine.

— Nu, vă rog nu, se potoli Weiss pe dată. Květa nu e amestecată. Květa e absolut nevinovată.

— Nu te teme, am oftat. Asta a fost primul lucru pe care l-am verificat.

— Să continuăm, am întrerupt eu liniștea care se lăsase între noi. Spargerea a reușit și totul s-a desfășurat conform așteptărilor dumitale. Secția de criminalistică bate pasul pe loc o lună, două, trei. Pericolul imediat a trecut. Și dintr-o dată — ca un fulger din senin — Malásek mort ! De ce ? Ce a făcut de ai pus să-l omoare ?

— N-am pus să-l omoare, obiectă Weiss încet. Supraapreciați poziția mea. Nu eram un șef de bandă pe care-l ascultau toți fără să crîcnească. Din păcate. Dacă m-ar fi ascultat, ar fi putut să fie azi în viață. Nu vreau să mă apăr ; sînt singurul în viață iar cuvîntul meu stă față în față cu tăcerea morților. Dar tocmai de aceea nu am de gînd să plătesc și păcatele lor. Funke l-a ucis pe Malásek fără ordin. Era convins că Malásek ne va trăda.

— Și dumneata erai convins de asta ?

Weiss rămase pe gînduri.

— Da, eram. Malásek căzuse în patima jocului. În trei luni după spargere a pierdut cincizeci de mii. Mai devreme sau mai tîrziu lucrul acesta v-ar fi atras atenția.

— Atunci nu vă mai rămînea nimic altceva de făcut.

— Vorbiți ca Helmut, zise Weiss cu un zîmbet slab. Ne rămînea. Să-l lăsăm în pace. Un jaf, chiar de milioane, rămîne totuși un jaf. Dar crima e crimă !

Dădu din cap.

— Ce patimă ciudată e și jocul ăsta la Pronosport ! Totdeauna am crezut că oamenii joacă pentru a cîștiga bani. Nu e adevărat. Malásek avea bani de

nu i-ar fi putut cheltui pînă la sfîrșitul vieții. Și juca doar pentru a cîștiga, din cînd în cînd, zece mii. Cît mi-am mai bătut gura cu el ! Cît i-am explicat ! Nu... de fiecare dată greșeala era că nu jucase cu cîteva coloane în plus.

Bău din vasul de tablă. Dinții i se ciocniră de marginea lui.

— Într-o zi, sătul de toate încercările mele de a-l convinge, și-a cerut toată partea sa. A amenințat. Era un șobolan — știa cum să amenințe. Zicea că ați oferit o sută de mii pentru prinderea făptașilor. Că dacă ne trădează pune mîna pe ele. Cui crezi că îi vor da crezare, tată — niciodată nu uita să mi se adreseze astfel — mie ori dumneatale ?

— N-am oferit nimic, am zis eu.

— Bineînțeles. Dar cum era să-l conving de asta ? izbucni Weiss.

— Și atunci ai pus mai bine să-l omoare.

— Nu. Mai bine i-am plătit partea lui, răspunse Weiss obosit. Iar Funke, cînd a aflat, l-a ucis.

— Aha. Și unde a dispărut apoi ?

— Nu știu. Nu mi-a spus.

— A fost aici ?

Weiss confirmă din cap. Dintr-o dată îi pierise cheful de vorbă.

— Ce voia ?

— Partea lui... zise Weiss cu amărăciune.

— Cum așa ? Funke ? Dar pe el nu-l interesau milioanele. Fără să mai vorbim de faptul că a luat, după crimă, și partea lui Malásek.

— Mie îmi era de acum totuna, domnule locotenent. Era sfîrșitul, nimic nu mai avea vreo importanță. I-am dat ce i se cuvenea. Ne-am luat ră-

mas bun de parcă ne vedeam pentru ultima oară, oftă bătrînul. Nu mergem ? Sînt foarte obosit.

— Imediat. Ne-a mai rămas ultima noapte.

17

Din nou se făcu liniște. Weiss ședea cu ochii închiși și doar mîinile, pe care și le încleșta din cînd în cînd pe genunchi, arătau că nu dormea.

— Care ultimă noapte ? Asta e ultima, rosti într-un sfîrșit.

— Mă refer la cea de alaltăieri. La noaptea cînd s-a terminat șirul de crime inutile. La noaptea cînd a fost ucis Zahn și Funke a avut accidentul. Presupuneam că va încerca să treacă granița în Germania. În loc de asta el s-a întors în oraș, în interior. A venit la dumneata, nu-i așa ?

Weiss confirmă muțeste.

— De ce ? Ce voia ?

Bătrînul începu să ridă, un rîs rău și răgușit.

— Bani !

— Iarăși ? Doar avea aproape un milion și jumătate. Nu putea cheltui în două săptămîni atîția bani !

— Nici nu i-a cheltuit. I-au luat banii.

— Cine ?

— Ce știu eu ? desfăcu el brațele. Nemții ! Conaționali noștri ! Cineva de dincolo, de partea cealaltă. L-au curățat ca pe un prost. Cred că a fost foarte imprudent, deoarece a oferit totul dintr-o dată. Ba mai mult, la un curs nebunesc : cinci coroane la o marcă. Calculase că va obține trei sute de mii de mărci și că apoi va ajunge într-un fel în

Berlinul Occidental. Acolo voia să le schimbe din nou. O sută de mii de mărci vest-germane sînt totuși o sumă frumoasă. Numai că l-au înșelat. Nu știu cine, nu știu unde. Nu am întrebat. Veți pune mîna pe ei. Și ei se vor trăda prin cheltuieli peste măsură de mari.

— Vom încerca. La cîte a venit aici?

— A sunat la două. Arăta groaznic. Ud, o zgîrie-tură pe obraz, mîna stîngă plină de sînge. Cel mai rău îi arătau ochii : plini de teamă. L-am mai văzut doar o singură dată astfel, la sfîrșitul războiului.

— A fost în SS, știai?

Weiss oftă.

— În ultimele două zile nici nu mă pot gîndi la altceva. Îl cunoșteam de ani de zile. Era un om cumsecade, credeți-mă. Tot timpul am sperat că se va căsători cu Hilda. Dar cine știe ce l-au învățat acolo? — în timpul războiului. De cîte porniri a trebuit să se dezbrace după aceea, cînd s-a întors? Și cîte oare au rămas ascunse în el, pe cîte a trebuit să le înfrîneze, să se stăpînească? Cînd mi-a povestit cum l-a ucis pe Malásek, și ochii îi străluceau, nu m-am mirat. Îl ura. Toți îl uram. Era, într-un fel, o răsplată. Dar după aceea, alaltăieri, cînd, printre altele, mi-a spus că l-a ucis pe Zahn, pentru că nu-i mai rămăsese nimic altceva de făcut, cu atîta indiferență, doar în treacăt, de parcă o viață omenească nici n-ar conta mai mult decît o apăsare pe trăgaci... Nu, într-adevăr nu era rău, puteți să mă credeți, ei l-au făcut astfel — însă eu am trezit în el din nou toate pornirile astea, eu l-am împins din nou pe panta asta! strigă bătrînul cu disperare. Și atunci a cui e vina? A lor? A mea? Spuneți-mi!

Nu i-am răspuns. Foarte rar vina e precis delimitată.

— În relatarea lui totul era pricinuit de ghinion, continuă Weiss după un timp, de un nefericit concurs de împrejurări. Când a fugit în Germania i-a lăsat lui Zahn un pachet de buletine, luate de la Malásek, pentru a le depune. I-a înșirat o mulțime de baliverne despre metoda Monte Carlo, pentru a-și explica oarecum atitudinea. Recunoștea că asta a fost o greșeală. Nici nu trebuia să-i promită jumătate din câștigul așteptat. Asta a fost a doua greșeală ; nu se gândise însă că va ieși premiul întâi și că Zahn va începe să-și cheltuiască atât de ostentativ jumătatea sa. De-abia în Germania, când a primit scrisoarea lui Zahn despre câștig, și-a dat seama ce cursă își întinsese singur. Metoda Monte Carlo putea abate atenția de la o crimă, dar numai de la ea. Era de ajuns să vă ajungă la urechi faptul că cineva obținuse, cu aceeași metodă, un câștig de categoria întâi și ați fi pornit după el ca o haită de ogari. În plus, în scrisoare Zahn nici nu ascundea faptul că o face pe Mecena pentru întregul cătun, deoarece poate obține oricând, cu ajutorul metodei senzaționale, premiul întâi. Funke a înțeles că e vorba de viața lui. Zahn era singurul care-i cunoștea adresa din Germania. Era cam în vremea când pierduse toți banii și deci cele o sută de mii câștigate nu erau de aruncat. S-a întors imediat. Arnoșt i-a arătat mîndru interviul din ziar și el și-a dat seama că e vorba doar de o problemă de timp, când o să veniți după Zahn. De aceea l-a împușcat. L-ați surprins pe când căuta banii.

— Așa că ai rămas dumneata ca ultima speranță, am completat eu.

— Da. Eram ultima lui speranță, rîse bătrînul. Și eu l-am... Dar de ce s-a purtat astfel ? M-am dus să-i deschid și el mi-a proptit pistolul în burtă. De ce ? Nu știa că eu îi dau lui totul ? M-a dus pe scări ca pe un prizonier, cu pistolul în spate. Pentru ce ? Oare pînă într-atîta îl orbise frica ?

— Unde te-a dus ?

— Aici. Banii erau aici, sub cărbuni.

— Erau ? Poate că sînt ? îmi trecu mie prin cap.

Mult timp Weiss nu răspunse. Sub pleoapele de broască țestoasă se ivi o lacrimă. L-am înțeles : asta era înfrîngerea definitivă.

— Da. Sînt. Să-i aduc ?

— Fii așa de bun.

Comoara secolului douăzeci nu arată prea grozav. Cînd a deschis broaștele geamantanului greu de piele nu a strălucit nici aurul, nici nu au scînteiat pietre prețioase. Comoara secolului douăzeci e din hîrtie. Hîrtie legată în pachete cu ajutorul unor benzi. O grămadă de hîrtie.

În zadar am încercat să-mi descopăr vreo tresărire de emoție. Nimic... hîrtie.

— Cît e aici ?

— Un milion patru sute de mii și ceva. Socoteala exactă o am acasă.

— Nu e nici o grabă. Și aici, în sala cazanelor, ți-a povestit cum a pierdut un milion și jumătate ?

— Da. Poate că îi era rușine, nu încercasem deloc să mă apăr, și simțea nevoia să se justifice. Îl înțelegeam cu greu. Bolborosea, striga, amenința. Avea febră. Mă uitam la el și îmi era clar că e terminat. O bestie periculoasă, un ucigaș care trebuie distrus. I se

putea acorda o ultimă favoare : ca moartea să-i fie rapidă și fără durere.

— Și dumneata i-ai aranjat o astfel de moarte.

Weiss se rezemă de perete.

— Aranjat ? spuse încet. Mai degrabă i-am oferit-o.

— De aceea, cind aplecat, ai scos cablul de alimentare a luminilor de avertizare.

Weiss făcu un semn negativ din cap.

— Nu. Am procedat mult mai simplu. A fost de ajuns să apăs pe comutatorul principal. Auziți pompele de apă pentru încălzirea centrală ? Dintr-o dată s-au oprit. Dintr-o dată s-a făcut întuneric și liniște. Ședeam în întuneric și-mi închipuiam cum aleargă spre motocicletă din fața casei. Apoi l-am auzit cum încearcă s-o pornească. Motorul era rece, n-a pornit. Poate nu va porni deloc. Poate va pleca în altă direcție. Sau va băga de seamă și se va feri... Apoi motocicletă a pornit. A accelerat de două ori. A țâcănit pedala de schimbare a vitezelor. A pornit. Zgomotul slăbea. Fie, ai ales o amânare. Te vor prinde pe drum sau la graniță. Cu mult noroc vei rezista pînă mîine. Mai mult nu... Zgomotul slăbea dar nu se stingea. Dimpotrivă. Începu să crească. Mi-am adus aminte că motocicletă era îndreptată în partea opusă. Poate că numai a întors. Îl doare mîna, se teme că n-ar putea-o întoarce pe străduța îngustă. Precis : motorul se auzea din nou. Se întorcea. A trecut pe aici cu viteză mare. Lumina a fulgerat prin geam. Apoi urletul motorului a fost atenuat de curbă. Căzătura a sunat ca o bubuitură... M-am ridicat și am tras comutatorul. Lumina s-a aprins, pompele s-au pus în mișcare. Am ieșit afară. Lapovița era deasă

ca un duș de gheață. M-am îndreptat spre curbă. Balustrada de protecție cu luminile de avertizare căzuse în groapă. Am aprins lanterna. Geamantanul zăcea pe caldarîm dincolo de groapă. L-am ridicat. M-am oprit la marginea gropii. Am căutat scara și am coborît. Dumnezeu să-l ierte, era mort.

— Ai uitat de pistol.

— Da. L-am luat tot atunci.

— Asta ? am cîntărit în mînă arma.

Weiss aprobă din cap.

— E gol, i-am zis. Nu are nici un cartuș. Le-a tras pe toate la Zahn. M-ai ținut în șah cu o bucată de fier.

— Nu se poate ! se trezi Weiss din letargie.

— Atunci privește, i-am dat eu pistolul.

Gestul a avut efect.

— Doar și pe mine...

— Chiar așa. Poate că tocmai de aceea era așa de... rău.

Weiss scoase un urlet ca de animal.

19

Noaptea strălucea de zăpada proaspăt căzută.

Mergeam. Zăpada scîrțîia slab sub picioare.

— Parcă ar fi Crăciunul, zise Weiss. Credeți că mă vor spînzura ?

Am dat din umeri.

— Mă îndoiesc. Cincisprezece, douăzeci de ani. Poate pe viață.

— În cazul meu e totuna. Nu vreți să vă ajutați cu geamantanul ?

— Mulțumesc. Nu e departe.

Am ieșit pe colonadă. Sub zăpadă părea ca în gravurile de pe timpurile lui Goethe.

— Parcă aș fi prorocit, se opri Weiss. Să joci pe numărul treisprezece ! Cum să câștigi, dacă joci pe un număr ghinionist ? !

— Ce ai făcut dumneata cu banii ăștia ? mi-am adus eu aminte.

— Eu ? Habar n-am. Probabil nimic, încerca să-și amintească bătrînul. Ba nu. Ați observat paltonul cel nou al Květei ?

— L-am văzut. Îi stă bine. Cît a costat ?

— De ce vă interesează ?

— Dacă vrea să-l păstreze, va trebui să-l plătească cineva.

— De ce trebuie cineva să-l... Apoi înțelese. Ah, da, recunosc pierdut.

Ne-am continuat în tăcere drumul. Liniștea, o liniște albă, de cristal, se spargea sub pașii noștri.

— Sînteți un om ciudat, vorbi Weiss. Țineți într-adevăr la ea ?

— Țin.

— Veți avea grijă de ea ?

— Voi încerca. Desigur dacă va mai vrea... după toate astea...

Știu bine că nu va voi. E departe, pierdută pentru mine, curentul întîmplărilor o duce, ca și pe Magda, spre malul advers. Pentru asta nu mă va ierta niciodată. Nici nu-i de mirare. Ce mai meserie mi-am ales și eu !

Weiss parcă mi-ar fi citit gîndurile :

— Cel puțin veți primi, pentru mine, încă o stea ?

— Aşa ar trebui. Dar... cine ştie ? Ai reuşit să mă încurci aşa de bine în toată povestea asta... Poate că voi fi bucuros să nu mă dea afară.

În spatele colonadei apăru secţia de criminalistică.

— Îmi pare rău, zise Weiss.

Mi-am adus aminte de toate pe câte le trăisem aici.

— Mie nu.